כפר הנופש
עין גב
על שפת הכנרת
במחיר 479 ש"ח ללילה
ל-4 נפשות בכפרית
פתרו מקומות לאוגוסט • ספטמבר
טל' 06-752540

חוף גופרה
החוף שלי בכנרת

יום ג', 23.8.1994, ט"ז באלול תשנ"ד ■ שנה 52, גליון 15559 ■ 2.90 ש"ח

נבלמו הירידות בבורסה; מדד המשתנים עלה ב־2.25 אחוזים

למרות החששות שהירידות יימשכו החל המסחר בעודפי היצע והמשיך במגמה חיובית □ במניות הנפט נרשמו עליות של 10%

שילוב אירופי שר החוץ שמעון פרס, נפגש אתמול במהלך ביקורו בגרמניה, עם עמיתו קלאוס קינקל, וביקש ממנו להעביר כספים לאוטונומיה (ראה ידיעה בעמוד 2) (צילום: איי־פי)

□ כתבנו הכלכלי

ימוקה הפתיחה אתמול לטובה. קרן ונים חששו שמגמת המכירות ... לשלום תימשך, אף אם ... נמוכים יותר, הרי שתמונת ... אתמול היתה ורודה בהרבה. ... הגיעו לבורסה עודפי היצע של כ־70 מיליון שקל בלבד למסחר במרצ, והיצע זה שבמונחי הבורסה בימים רגילים אינו מפחיד במיוחד, נקלט היטב – ובמחזור גדול. זה היה האות לחזרת הצבע הוורוד ללחיי הסוחרים.

מאותו רגע התנהל המסחר בסלקטיביות אך במגמה חיובית, כשלכך תרמו הסברים: ההערכה כי לבסוף תיאלץ הממשלה לעשות שינוי מהותי בחוק שהציעה, רכישות של קופות־גמל, שמועות על רכישות מצד משקיעי חוץ וכדומה.

בשורה התחתונה – מדד מניות המשתנים עלה בסיכומו של היום ב־2.25 אחוזים, לרמה של 168.9 נקודות. מדד מניות המעו"ף עלה ב־1.93 אחוז, לרמה של 169.07 נקודות. מחזור העיסקות הסתכם בכ־220 מיליון שקל.

עליות שערים חדות של 10 אחוז נרשמו במניות חברות הנפט הקשורות לקידוח ים יפו 1, ואילו בקרנות הנאמנות היתה אתמול רגיעה.

בין המניות הבולטות היו יואל, נפטא, לפידות, פטרוכימים, ישרמקו, דלק קידוחים שעלו ב־10 אחוז כל אחת, כוא שעלתה ב־1.5 אחוז, רסק"ש שעלתה באחוז, ובזק ב־3 אחוזים.

לאג"ח המדדיות נרשמו עודפי ביקוש התחלתיים של 150 מיליון שקל. הקצרות עלו עוד כחצי אחוז, והארוכות נסחרו ביציבות ובעליות מתונות יותר.

המשך בעמוד 8

שר האוצר: אין כל מתיחות ביני לבין רה"מ

□ יאיר מידן

שר האוצר אברהם שוחט, אמר אתמול כי מעולם לא שקל להתפטר מתפקידו. לדבריו, מדובר בקשקוש מוחלט, שאין לו כל קשר למציאות. שוחט הוסיף, כי אינו יודע על קרע בינו לבין ראש הממשלה, וכי בשיחות שקיים עם רבין לא עלתה כלל האפשרות כי יתפטר מתפקידו. ... כי יחסיו עם ראש הממשלה טובים וכי אין הוא מרגיש כל החזות ביניהם. מתיחות זו, אמר, היא נחלתם של חלק מהעיתונאים וחלק מהמתחרות, אמר.

שר האוצר דחה על הסף את הטענות כאילו האוצר הוליך שולל את ראש הממשלה בעניין הקשר בין מס הבורסה לירידת האינפלציה. גם נגיד בנק ישראל, פרופ' פרנקל, אמר אתמול כי להערכתו לא נוצרה כל מתיחות בין ראש הממשלה לבין שר האוצר (ראה ידיעה בעמוד 3).

הפלסטינים יקבלו את ניהול מערכת החינוך בסוף החודש

הסתיימו הדיונים על המיסוי הישיר, התחבורה, הרווחה והתיירות, אך טרם נקבע המועד להעברת הסמכויות בתחומים אלה □ סבב השיחות הסתיים אתמול

□ פנחס ענברי, פאר־לי שחר

הסמכות הלאומית הפלסטינית תקבל את מערכת החינוך בגרה ב־29 בחודש – מסרו לכתבנו מקורות פלסטיניים. מקורות במשלחת הישראלית בשיחות קהיר מסרו עוד, כי נסתיימו הדיונים על ארבעת התחומים האחרים, שאמורים לעבור לפלסטינים: מיסוי ישיר, תחבורה, רווחה ותיירות, אולם לא נקבע המועד להעברת התחומים לפלסטינים משתי סיבות: מימון הפעלתם, ושאלת אכיפת המיסוי שיועבר.

בעניין הראשון, ישראל הבטיחה לפלסטינים להגביר את מאמציה לשכנע את המדינות מעניקות הסיוע להעביר את הסכומים המיועדים לפלסטינים ולמצוא מקורות מימון חלופיים. בעניין השני, הצדדים רחוקים מהסכמה: הפלסטינים מסרבים לאכוף את גביית המיסים בחסות צה"ל ודורשים להקרים את

המשך בעמוד 8

חלק מחברי המל"פ יורשו להיכנס לעזה ויריחו רק לדיוני המועצה

□ פאר־לי שחר

חברי המועצה הלאומית הפלסטינית, ללא יוצא מן הכלל, יוכלו להיכנס לעזה ויריחו כמה וכמה פעמים, אבל רק כדי להשתתף בדיוני המועצה הלאומית הפלסטינית. לא לכל אנשי המועצה הלאומית הפלסטינית יותר להיכנס לעזה ויריחו למטרות אחרות – מבהירים בלשכת ראש הממשלה.

הדברים נאמרים בעקבות ראיון שנתן שר החוץ שמעון פרס אתמול, בו אמר כי בפגישתו עם ערפאת, כשהסביר ערפאת כי אינו יכול לכנס את המועצה הלאומית כיוון שישראל אינה מתירה לחבריה להיכנס לעזה, אמר פרס כי הם יוכלו להיכנס. ערפאת היקשה ואמר כי אם יותר להם להיכנס רק פעם אחת, ייראה הדבר כאילו עליהם לקבל רשיון מישראל. על כך השיב פרס, כי הם יוכלו להיכנס מתי שירצו. בלשכת ראש הממשלה מבהירים, כי הם לא יוכלו להיכנס מתי שירצו, אלא רק לכינוסי המל"פ.

ירדן וישראל יתחילו מחר בהכנת השיחות הדו־צדדיות

השיחות יתחדשו בשבוע הבא ממזרח לים המלח □ שביעות רצון בירושלים מדברי חוסיין ל"דר שפיגל", כי האיזור עלה על מסלול השלום

□ פאר־לי שחר

צוותי עבודה של ישראל וירדן ייפגשו מחר, כדי להכין את השיחות הדו צדדיות בין שתי המדינות, שתתחדשנה בשבוע הבא בצד המזרחי של ים המלח.

השיחות בשבוע הבא תתקיימנה בשני מסלולים – במסלול הדו צדדי, ובמסלול הטריילטרלי בו תשתתף לצד ישראל וירדן גם ארה"ב. מטרת הדיון בפורום הטריילטרלי היא לקדם את הנושאים הכלכליים.

בירושלים התייחסו בשביעות רצון ניכרת לראיון שהעניק חוסיין מלך ירדן לעיתון הגרמני דר שפיגל, ובו עמד על השינויים המהותיים שחלו באיזור ועל העובדה שהאיזור כולו עלה על מסלול של שלום – מסלול שאין ממנו חזרה.

באשר להתייחסות חוסיין לעובדה שירדן לא החליטה עדיין על ביטול החרם וכי מדובר במצב הדדי מאחר שגם ישראל מחרימה סחורות של ירדן, נמסר כי יש להניח שהחלטה בישראל לאסור יבוא סחורות מירדן תתקבל בד בבד עם החלטת ירדן לבטל את החרם הכלכלי על ישראל.

אגב, מהראיון שנתן חוסיין לשפיגל, עולה כי הרעיון להבדיל בין ירושלים של מטה – בחיי היומיום – לירושלים של מעלה – מתן חופש פולחן לכל הדתות, הוא רעיון מקורי של המלך ולא יוזמה ישראלית.

ראש הממשלה יצחק רבין, שיגר אתמול איגרות ל־150 ראשי מדינות בהן הוא מסביר את ההתפתחויות המדיניות שהביאו לשינוי המהותי ביחסי ישראל ירדן. רבין מרגיש בזאיגרתו את הצורך להגיע בסופו של התהליך להסדר שלום כולל.

היום מצורף
הדף הירוק
שבועון - העיתון לתנועה הקיבוצית
חינם לקוראי על המשמר והמנוי המשולב

19 באר שבע זקוקה לשניים
אפרים דוידי הוותיק וחבריו ינסו היום לעבור את סלוניקי

16 הטובות לטיס
אליס מילר, בעלת רשיון טיס אזרחי, לא התקבלה לקורס טיס, והגישה עתירה לבג"ץ

13 מטאטא חדש, לכלוך ישן
המשבר באיטליה מאיים על הממשלה, ברלוסקוני מתעלם

שיא לקראסנוב – 5.75 מ' סיים לפני אלוף אירופה

ההישג הנפלא נקבע בתחרות יוקרתית בבריסל, וקופץ המוט הישראלי סיים שני, אחרי סרגיי בובקה האוקראיני

דני קראסנוב, על גג אירופה

קופץ המוט הישראלי, דני קראסנוב, שבר אתמול את השיא הישראלי בתחרות גדולה שהתקיימה בבריסל, לזכרו של הרץ הבלגי הגדול, איבו ואן־דאם, כשקפץ לגובה 5.75 מטר, ושיפר ב־5 ס"מ את שיאו הקודם.

הישגו של קראסנוב גדול פי כמה, משום שסיים במקום השני, אחרי הקופץ האגדי, סרגיי בובקה האוקראיני, שקפץ לגובה של 5.95 מטר, ולפני אלוף אירופה הטרי, הרוסי רודין גאטאולין, שקפץ לגובה 5.70 מטר.

עד כמה יוקרתית התחרות בבלגיה תעיד העובדה שכמעט כל קופצי המוט שנטלו חלק באליפות אירופה, שהסתיימה לפני שבוע בהלסינקי, השתתפו גם בסוף השבוע בתחרות בבלגיה.

סיפור הקפיצה במוט, פרט להיכט הישראלי, היה ניסיונו של בובקה לשבור את שיאו העולמי ולהעמיד אותו על 6.15 מטר. אך בובקה כשל בשלושת ניסיונותיו, ולא זכה בבונוס שהובטח בתחרות למי שישבור את שיא העולם – 50 אלף דולר. כזכור, בובקה לא השתתף באליפות בהלסינקי.

אלוף העולם והאלוף האולימפי בריצת 100 מטר, הבריטי לינפורד כריסטי, קבע 10.03 שניות, והקדים שוב את האמריקנים, מיצל (10.10) ודראמונד (10.16 שניות).

ניצחון בריטי נוסף היה ב־110 מטר משוכות, על ידי אלוף הקהילה ושיאן העולם, קולין ג'קסון, עם 13.22 שניות.

זמן מצויין נקבע ב־100 מ' לנשים, כאשר האמריקנית, גוויין טורנס, גמאה את המרחק ב־10.90 שניות. אלופת אירופה, הרוסיה אירינה פריבאלובה, סיימה שלישית.

אלוף ושיאן העולם בקפיצה לרוחק, האמריקני, מייק פאואל, זכה לרוחק 8.68 מטר.

מכבי חיפה: רק X

האלופה עדיין מחפשת ניצחון רשמי העונה, לאחר תיקו נוסף (1:1), הפעם עם הפועל תל־אביב ● מכבי פ"ת ניצחה בטדי את בית"ר ירושלים 0:2

□ י. חכם

משחקי המחזור השני בגביע הטוטו של הליגה הלאומית הניבו שלשום ואתמול מבול של שערים (26).

האלופה, מכבי חיפה, ממשיכה לחרוק במשחקי ההכנה לליגה, שתפתח בשבת הבאה. לאחר תיקו בדרבי הטוטו לפני 8 ימים עם הפועל חיפה, עדיין מחפשים כדורגלני מכבי חיפה ניצחון רשמי, לאחר שאתמול סיימו בתיקו 1:1 עם הפועל תל־אביב.

הפועל חיפה מצליחה יותר: אתמול בשכונת התקווה היא גברה על בני יהודה ת"א 3:4, ונראה כי ההכטחה הגדולה עשוייה גם להתממש.

מחזיקת גביע הטוטו, מכבי תל־אביב, נכנסה אתמול למעגל המשחקים, בניצחון 0:1 על מכבי נתניה, משער של גדי ברומר.

באותו איצטדיון, בהצגה הראשונה הלמה העולה ללאומית, הפועל עירוני ראשל"צ, חמש פעמים בהפועל צפרירים חולון 1:5. במשחק זה הורחק הבלם החולוני, אלי כהן.

בבית ג' השיגה שלשום הפועל באר־שבע ניצחון קל על הפועל פתח־תקוה 1:3. מכבי הרצליה לא התקשתה לנצח את הפועל בית־שאן 0:2. הזר הנבחן של בית־שאן, גנארי קורקין, הורחק. בית ד' סיפק את ההפתעה של המחזור, כשצמד שערים של גדי פקר העניק למכבי פתח־תקוה ניצחון חוץ על בית"ר ירושלים 0:2. באשדוד סיימו מכבי המקומית ובית"ר תל־אביב בתיקו 1:1.

משחקי המחזור השלישי בגביע הטוטו הלאומי יהיו ב־10 באוקטובר. בית א': הפועל ת"א – הפועל חיפה; בני יהודה ת"א – מכבי חיפה. בית ב': מכבי נתניה – הפועל עירוני ראשל"צ; הפועל צפרירים חולון – מכבי ת"א. בית ג': הפועל פתח־תקוה – הפועל בית־שאן; מכבי הרצליה – הפועל באר־שבע. בית ד': מכבי פ"ת – בית"ר ת"א; מכבי עירוני אשדוד – בית"ר ירושלים.

סקירת משחקי אתמול – עמ' 18־19.

טוטנהאם וקלינסמן כבר בוערים: פתחו ב־3:4 על וונסדיי בשפילד

שמחת הכובש: החלוץ הגרמני של טוטנהאם, יורגן קלינסמן, החל אתמול לפרוע שטרות. קלינסמן כבש את השער הרביעי לזכות טוטנהאם בניצחון על שפילד ווסדיי – 3:4, ובתצלום אתם יכולים לראות עד כמה הוא מאושר מזה (צילום: איי.פי)

טוטנהאם פתחה אתמול ברגל ימין את עונת הכדורגל האנגלית, בניצחון חוץ דרמטי על הקבוצה הקשוחה של שפילד ווגסדיי – 3:4. הניצחון הושג הודות לארבעת החלוצים המצטיינים שלה, שגם כבשו את השערים – טדי שרינגהאם (19), כריס אנדרטון (30), ניק בארמבי (71) והרכש הגרמני החדש, יורגן קלינסמן (82). רוני רוזנטל יצטרך להמתין עוד הרבה על הספסל.

הוונסדיי הצליחה להשוות ל־2:2, בזכות הרומני, פטרסקו (54) ושער עצמי של קלדווד (66), ולצמק ל־4:3 בדקה ה־83 מרגלי הירסט, אך לא יותר. בשלהי המשחק נפצע קלינסמן בשפתו ונזקק לכמה תפרים, אך הוא התאושש במהירות.

האלופה מנצ'סטר יונייטד החלה במירוצה אל התואר השלישי ברציפות, כשניצחה בתוצאה חלקה את קווינס פארק ריינג'רס 0:2. יוז (47) ומקלייר (68) כבשו השערים.

סגנית האלופה, בלקבורן, הצליחה לחלץ תיקו־חוץ בסאות'המפטון, בזכות שערו של הסקורר אלן שירר, בדקה ה־60 – 1:1.

את הניצחון הגבוה של המחזור השיגה ליברפול, המדורגת ראשונה בזכות הפרש השערים. ליברפול הלמה ללא רחם בלונרון, בעולה החדשה, קריסטל פאלאס – 1:6 – מולבי (12), בבעיטת 11 מטר, מקמנמן (14, 70), פולר (45) וראש (60, 74), התחלקו בשלל השערים.

הופעת בכורה מוצלחת היתה גם להולנדי, בראיין רוי, שכבש את שער הניצחון לעולה החדשה, נוטינגהאם, בניצחון החוץ על איפסוויץ' – 0:1.

גם ארסנל פתחה את העונה בצורה מבטיחה, כשהביסה במגרשה את מנצ'סטר סיטי 0:3, משעריהם של קמפבל (2), סמית' (36) ורייט (76).

יתר התוצאות: צ'לסי – נוריץ' 0:2; קובנטרי – ווימבלדון 1:1; אברטון – אסטון־וילה 2:2; ווסטהאם – לידס 0:0.

היום ייערך המשחק שישלים את המחזור, בין לסטר לניוקאסל.

בליגת המשנה: בריסטול סיטי – בולטון 0:2; ברנלי – סטוק 1:1; צ'רלטון – בארנסלי 2:2; דרבי – לוטון 0:0; פורטוייל – אולדהאם 1:3; רידינג – פורטסמות' 0:0; מידלסבורו – סאות'אנד 0:2; סנדרלנד – מילוול 1:1; טרנמיר – סווינדון 2:3; ווטפורד – גרימסבי 0:0.

באיירן פתחה בניצחון

האלופה, באיירן מינכן, עם מאמנה החדש, האיטלקי ג'יובאני טראפטוני, פתחה ברגל ימין את משחקי הליגה בגרמניה. באיירן ניצחה את בוכום 1־3, משערים של שול (69), הלמר (71), ואראלינגר (73). השער לבוכום: אדן (88).

את הניצחון הגבוה במחזור הראשון השיגה דורטמונד, על העולה החדשה, מינכן 1860, 0־4.

שאר התוצאות: פרנקפורט – קלן 0־0: קלרסרוהה – פרייבורג 0־2: דרזדן – ברמן 1־1: קייזרסלאוטרן – לברקוזן 1־0: שטוטגרט – המבורג 2־1: שאלקה – מנשגלדבאך 1־1: ארדינגן – דויסבורג 0־0.

★ גם בסקוטלנד נפתחה הליגה, והאלופה, ריינג'רס, השיגה ניצחון חוץ על פארטיק 0־2. אברדין – פולקירק 2־2: סלטיק – דנדי יונייטד 1־1: היברניאן – קילמרנוק 0־0: מאדרוול – הארטס 1־1.

טוטו

אחד ניחש 15

לאחר בדיקת 90 אחוז מטפסי הספורטוטו נמצא משתתף יחיד, שניחש נכונה את כל 15 התוצאות הנכונות של משחקי גביע הטוטו והליגה האנגלית.

79 ניחשו 14: 1077 ניחשו 13: 7500 ניחשו 12, ולאור ריבוי משתתפים שניחשו את הפרס החמישי, הוא לא יחולק.

הניחוש הנכון: 1, א, 1, 1, 1, 1, א, 2, 1, א, 2, א, 2, 1.

טוטו־תיקו, הניחוש הנכון: 2, 7, 11, 13, 17, 20, 21.

לאחר בדיקת 90 אחוז מהטפסים, נמצא משתתף יחיד שניחש את כל התוצאות. 34 ניחשו את הפרס השני ו־431 ניחשו את הפרס השלישי.

★ פנחס שכטר זכה במדליית הכסף באליפות ארצות־הברית הפתוחה לוותיקים באתלטיקה קלה. ... השתתף בקפיצה משולשת ... הגיל 50־54, וקבע 9.25 מ', ... שזיכה אותו במקום השני, בתחרות בה השתתפו מדליסטים אולימפיים בעבר. שכטר זכה בשבוע שעבר במדליית הכסף בקפיצה למרחק.

הפסד נוסף לסן ז'רמן

שער של פטריק לוקו בדקה ה־18 העניק למוליכת הליגה הצרפתית, נאנט, ניצחון במשחק המרכזי של מחזור על האלופה, פאריז סן ז'רמן – 0:1.

הניצחון הותיר את נאנט בודדה בראשות הטבלה, עם 13 נקודות, כשאחריה רודפות 4 קבוצות עם 10 נקודות – לאנס, קאן, ליון ובורדו. האלופה לעומת זאת הדרדרה למעטה הטבלה.

יתר התוצאות: קאן – ליון 1:5; בורדו – סט. אטיין 1:2; לה־האבר – מונפליה 2:1; לאנס – מארטיג 1:2; סושו – רן 3:1; שטרסבורג – ניס 2:3; מונאקו – ליל 0:2; באסטיה – מץ 0:1; מץ – אוסר 1:1.

הלוח הירוק
הלוה המוכר
בליר בכפר ובקיבוץ
לפרטים 6388508-03

בשבת הבאה ליגה

□ י. חכם

משחקי הליגה הלאומית בכדורגל לעונת 94/5 ייפתחו בשבת הבאה, בהשתתפות 16 הקבוצות הבכירות במדינה.

האלופה, מכבי חיפה, תארח באיצטדיון בקרית־אליעזר את מכבי הרצליה. סגניתה, מחזיקת הגביע, מכבי תל־אביב, תצא למשחק חוץ נגד מכבי "עירוני" אשדוד.

שאר המשחקים: הפועל באר־שבע – בית"ר תל־אביב; מכבי נתניה – מכבי פתח־תקוה; הפועל פתח־תקוה – הפועל בית־שאן; הפועל צפרירים חולון – הפועל חיפה; הפועל תל־אביב – בית"ר ירושלים; בני־יהודה ת"א – הפועל "עירוני" ראשל"צ.

זוהר נפצע ויצא בדקה ה־25, אנטוורפן נוצחה

הקשר הישראלי עלה פצוע, תוקל בחוזקה ונאלץ לצאת, ומן הספסל ראה את חבריו מפסידים 3:1

□ משה רוזנברג

הקשר הישראלי, יצחק זוהר, ערך ביום ששי הופעת בכורה לא מוצלחת במדי רויאל אנטוורפן, במשחק הליגה הראשון שלו בבלגיה, נגד סטאנדרד ליאז'.

זוהר נפצע כבר בדקה ה־19, ניסה לחזור, אך כעבור 6 דקות הוחלף, משום שלא יכול היה להמשיך. מן הספסל, נאנק מכאבים, חזה זוהר בחבריו מפסידים במשחק 3:1.

זוהר סיפר בשיחת טלפון: "לא עליתי בריא ב־100 האחוזים, וכבר בדקות הפתיחה הרגשתי כאבים חזקים בקרסול. היה לי תיקול לא חזק עם שחקן יריב, והרגשתי שאם אמשיך לשחק זה רק יהרוס לי את הרגל. הרופא בדק אותי בסיום המשחק, וציווה עלי לנוח 4 ימים. אני מקווה לשחק כבר במחזור הקרוב".

זוהר הוסיף: "אני מקווה לא לאכזב. חשבתי לפתוח הרבה יותר טוב. בדקות הפתיחה שאבתי עידוד ממספר דגלי ישראל ביציע, שהורדו לאחר יציאתי. זה מאד מתסכל לפתוח את הליגה ולצאת אחרי 25 דקות, בעיקר לאחר שכבר עלי. אני בטוח שההמשך יהיה חיובי ושבמועדון הכלבי לא יתאכזבו שרכשו אותי".

יתר התוצאות במחזור הראשון בבלגיה: סרקל ברוז' – אנדרלכט 1:2; שארלרואה – מכלן 1:0; לומל – ליארסה 3:2; מולנבק – ברוז' 1:1; גנט – בוורן 1:2; ס.צ. ליאז' – סנט טרוידן 1:1.

לבנון דחתה הצעת רבין לנסיגה תוך 9 חודשים

שר החוץ הלבנוני: ההצעה מעורפלת מדי □ רבין: הדרישה הסורית לנסיגה מהגולן תוך מספר חודשים אינה ניתנת למימוש, "נסיגה כזו עלולה להימשך שנים"

ביירות, (ע"צ,ע"ר). ראש הממשלה יצחק רבין, אמר כי הציע ללבנון נסיגה כוללת מאיזור הביטחון תוך תשעה חודשים, אולם ציין כי סוריה רוצה לקשור בין גורלה לזה של לבנון.

"ההצעה הועברה ללבנון באמצעות מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר", אמר רבין בראיון לעיתון הערבי אל־חיאת, היוצא לאור בלונדון, שפרסם אתמול קטעים ממנו. "ישראל מוכנה לסגת עד לקו הגבול מימי המנדט הבריטי, אולם סוריה הזהירה את כריסטופר, כי המשא ומתן עם לבנון וההסדר העשוי לנבוע ממנו חייבים להיות קשורים למשא ומתן ולהסכם בין סוריה לישראל", אמר עוד רבין.

רבין הוסיף, כי המשא ומתן עם סוריה באמצעות ארה"ב לא איפשר עדיין להגיע להסכם מוקדם בסוגיות העיקריות. הוא הביע תקווה, שניתן יהיה להגיע להסכם עם סוריה עוד לפני הבחירות לכנסת ב־1996.

שר החוץ הלבנוני פארס בואייז אמר אתמול בביירות, כי ההצעה הישראלית לנסיגה מדרום לבנון תוך תשעה חודשים היא מעורפלת ומסובכת, עקב התנאים הנלווים אליה. "דבריו של רבין כמי שהובאו בעיתון אינם מדוייקים ואינם ברורים. ישראל הזכירה תהליך נסיגה, אולם הצעתה טומנת יותר מפח אחד וכוללת נקודות אפילות" אמר השר. הוא העריך כי הסקת המסקנות מדבריו של רבין תדרוש הבהרות מרובות, וכי הם אינם יכולים להיחשב חיוביים.

אורי לובראני, מתאם המדיניות בלבנון, אמר אתמול כי פריצת דרך בהתקדמות בשיחות השלום בין לבנון וישראל עשויה לקרות תוך שבועות ספורים. "אנו מאמינים כי היום קרוב מאוד, וייתכן שיגיע בשבועות הקרובים, בו תתרחש התפתחות בתהליך". אמר לובראני לכתבים בדרום לבנון.

לדברי רבין, הדרישה הסורית לנסיגה מהגולן תוך מספר חודשים אינה ניתנת למימוש. "נסיגה כזו עלולה להימשך שנים", הטעים. ראש הממשלה ציין, כי כריסטופר ישוב לאיזור במחצית השניה של ספטמבר. הוא הוסיף, כי השיחות עם סוריה בתיווכה של ארה"ב יימשכו, כל עוד תסרב סוריה לכל צורה אחרת של משא ומתן.

ועדת החוקה מגבשת הצעה להענשת סרבני מתן גט

□ בצלאל עמיקם

הצעת חוק, שמטרתה להעניש את סרבני מתן הגט ולמנוע מהם יציאה מהארץ, קבלת רשיון נהיגה או החזקתו, איסור פתיחת חשבון בבנק וכו' מתגבשת בוועדת החוקה של הכנסת.

עפ"י המצב הנוכחי, החוק הקובע בארץ הוא חוק שיפוט בתי הדין העממיים.

בהתאם לדין תורה, ניתן לכפות גט רק לאחר שבית הדין הרבני הגדול לעירעורים אישר זאת אך בפועל אין כיום אפשרויות לאכיפתו. בעל המסרב לקיים פסק דין מורחק מהחיים החברתיים של הקהילה אך יכול לעמוד במריו. הצעת החוק החדשה מטרתה לרתום מכשיר הלכתי לפתרון מצוקתן של נשים מעוכבות גט.

יו"ר ועדת החוקה של הכנסת, ח"כ דדי צוקר, גילה כי בעשור האחרון ירד מספר הזוגות הנישאים ברבנות מ־26 אלף ל־21 אלף, למרות הגידול באוכלוסיה. יותר ויותר זוגות נישאים בנישואין אזרחיים כשהם נעזרים בהסכם משפטי הנכתב כתוזה לכל דבר ועניין. צוקר הבטיח לקדם את החקיקה באינטנסיביות, מתוך מודעות לכך, שזהו אחד מהמחירים של הנישואין הדתיים.

ח"כ יעל דיין (עבודה) קבלה על מצבה הנחות של האשה לעומת הגבר. דיין הודתה, כי בנסיבות הקיימות עדיף חוק זה על אי עשייה. בדיון השתתפו מנהל בתי הדין הרבניים ונציגי שדולת הנשים והאגודה לחופש האורח.

אבו מאזן חוזר לשטחים אחרי 46 שנות גלות

לונדון, (יו.פי.איי.). אבו מאזן (מחמוד עבאס), שניהל את השיחות החשאיות עם ישראל וחתם על "הצהרת העקרונות" בין ישראל ואש"ף בוושינגטון, מסר אתמול כי הוא עומד לשוב לשטחי האוטונומיה אחרי 46 שנות גלות. החלטתו של אבו מאזן לשוב לשטחים, שמה קץ לחודשים ארוכים של ניחושים בדבר חילוקי הדעות בינו לבין ערפאת. "אין חילוקי דעות בין ערפאת לביני. נשארתי בטוניס רק משום שיש לי דברים לעשות שם. היה עלינו לבצע משימות שונות. חלמתי על שובי הביתה במשך 46 שנים. אני חש כי הגיע הזמן לחזור הביתה", אמר בראיון טלפוני ממטה אש"ף בטוניס.

מחמוד עבאס בן ה־60 נמלט מצפת במלחמת העצמאות 1948, והשתקע כפליט בסוריה. מאוחר יותר עבר לקאטאר שבמיפרץ, שם נתמנה כתת שר לענייני חינוך.

אבו מאזן, שחתם על "הצהרת העקרונות" בוושינגטון כעמיתו של שר החוץ שמעון פרס, לא נכח במאי בטקס החתימה בקהיר על אוטונומיה לעזה ויריחו. היעדרותו נחשבה או כמחאה על סעיפי ההסכם ועל סגנון הניהול האוטוקראטי של ערפאת. אבו מאזן אמר בראיון, "אני תומך בהסכם ובהכרה הדדית בין אש"ף ומדינת ישראל".

שר החוץ של לאוס יגיע מחר לישראל

□ פאר־לי שחר

שר החוץ של לאוס, סמסוואט לנגסוואר, יגיע מחר לישראל כאורחו של שר החוץ שמעון פרס. לאוס חידשה את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל בדצמבר בשנה שעברה באמצעות שגרירי שתי המדינות לאו"ם.

השר האורח יפגש עם נשיא המדינה, ראש הממשלה ושר החוץ, ויבקר בירושלים. השיחות יתמקדו בשיתוף הפעולה הבילטראלי והאזורי.

פרס ביקש בגרמניה סיוע לפרוייקטים באוטונומיה

נפגש אתמול עם שר החוץ קינקל וייפגש גם עם קוהל והנשיא רומן הרצוג □ קינקל: הדיאלוג של גרמניה עם אירן עדיף על פני בידודה

□ ודינה חילו, גרמניה

שר החוץ הגרמני, קלאוס קינקל, הביע אתמול בפני עמיתו הישראלי, שמעון פרס, את מחוייבות גרמניה לפתור את סוגיית מעמדה של ישראל באיחוד האירופי. המדובר בתקופה הנוכחית, שבה גרמניה מכהנת לפרק זמן של חצי שנה כיושבת־הראש התורנית של האיחוד האירופאי.

גרמניה תומכת בהענקת מעמד לישראל הזהה לזה של מדינות אפט"א, כשהדגש הוא על שילובה של ישראל בתוכניות המחקר והפיתוח. ישראל מעוניינת להבטיח שבתקופת נשיאותה של גרמניה, היא תוכל להנות מהמו"פ, בין היתר בתחומי החקלאות, ויאופשר לה להשתלב במכרזים.

פרס הגיע אתמול לבון, במסגרת ביקור עבודה שימשך יומיים, בהם ייוועד עם אישי ממשל בכירים, לרבות הקנצלר קוהל ונשיא גרמניה, רומן הרצוג.

במסיבת עיתונאים רבת משתתפים, ביניהם נציגי כלי התקשורת הערבית, שנערכה במשרד החוץ בבון בהשתתפות שרי החוץ הגרמני והישראלי, הדגיש קינקל את דאגתו לנוכח העובדה שקבוצות רדיקליות איסלאמיות מנסות לחבל בתהליך השלום. "יש לשים קץ להתקפות הטרור שלהם", אמר קינקל.

יחד עם זאת אמר, שלמרות הביקורת של ממשלת ישראל, שאותה הוא מכבד ומקבל בהבנה, נגד הדיאלוג של ממשלתו עם טהרן, הוא סבור שלדיאלוג הקריטי ישנה חשיבות, על מנת שלא להותיר חלל ריק, והשיחות עדיפות לדעתו על פני בידודה של אירן. פרס אמר, שישראל אינה נאבקת בעם האירני אלא במשטר של טרור וחוסר הסובלנות.

נודע שבשיחה שהיתה לפרס עם קינקל במשרד החוץ, הוא אמר, ספק בביקורת ספק בבדיחות הדעת: "אנחנו קונים מכם לא פחות מאשר אירן – ואנחנו גם משלמים". בהתייחסו לפריסת החובות שאותה העניקה בון השנה לאירנים, על מנת להקל עליהם לנוכח הקשיים הכלכליים שאיתם הם מתמודדים.

פרס הדגיש, שאירן מנסה להשיג נשק בלתי קונוונציונלי ועומדת מאחורי קבוצות טרור שאותן היא מממנת לצורך מעשי חבלה. הוא קרא לאירופה לנהוג בגישה ביקורתית וחריפה מול הסכנה הפונדמנטליסטית בהנהגת אירן.

ביקורו של פרס נועד, בין השאר, להבטיח את תמיכת הגרמנים בסיוע הכלכלי לתהליך השלום. פרס ביקש שגרמניה תפנה את הסיוע לפלסטינים לפרוייקטים ספציפיים, במקום להוצאות ניהול שוטפות. הוא קרא לגרמניה לעודד חברות כלכליות להשקעות בקו התפר בין האוטונומיה וישראל ובפרוייקטים מזרח תיכוניים ולצרף חברות אירופיות. הוא ציין, שגרמניה, כמעצמה הכלכלית המבוססת מבין מדינות האיחוד האירופי, יכולה לסייע לישראל בקידום תהליך השלום.

קינקל הבטיח לנקוט בעונשים מחמירים נגד כל מי שיתבטא באורח גזעני ומי שיבצע מעשי אלימות. המארח הגרמני חזר והדגיש את מחוייבותה המוסרית של ארצו. "ישראל יכולה לבטוח בנו גם בעתיד", אמר, בהתייחסו לתמיכה הפוליטית והכלכלית.

עוקף את העוקף

טלי מרידור, ראש החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית, עוקף תלולית חול המצוייה על תוואי סלילתו של הכביש החדש, "עוקף ארז", שיחבר את התנחלויות צפון הרצועה לפאתי אשקלון; ללא צורך במעבר במחסום ארז. הכביש, באורך של ק"מ ובעלות של 600,000 שקל, הינו פרוייקט משותף של החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית, משרד הביטחון וקק"ל.
מרידור מסר, כי סלילת הכביש צפויה להסתיים בעוד כחודש ימים, ופתיחתו תביא לשיפור משמעותי באיכות חיי המתנחלים בצפון הרצועה ולחיזוק הזיקה בינם לבין מרחב אשקלון.
(צילום: יצחק אלהרר/סקופ 80)

אנו משתתפים בצערם של
רבקה (האם), ברצו, חנה והמשפחה
במות חברתנו היקרה
לבנה לוי
ההלויה תתקיים, היום, יום שלישי, 23.8.94,
ט"ז באלול תשנ"ד, בקיבוץ הזורע, בשעה 17:00.
קיבוץ הזורע

אנו מודיעים בצער רב
על מות חברתנו היקרה
דבורה (דייזי) הורוביץ
ההלויה תתקיים היום 23/8/94 בשעה 17:00
המשפחה וקבוץ מרחביה

ירדן ואש"ף יקימו ועדת תיאום משותפת

רבת עמון, (יו.פי.איי.) נציגי ירדן ואש"ף סיימו אתמול שני ימי שיחות והסכימו לשפר את הקשרים המדיניים והכלכליים ביניהם, שהיו מתוחים בחודשים האחרונים. בהודעה משותפת נאמר, כי שני הצדדים יקימו ועדה משותפת, שתתכנס מדי חודש בחודשו, כדי להבטיח את המשך התיאום בנושאים דו־צדדיים ובנושאים הקשורים בשיחות השלום עם ישראל.

שר ההסברה, ג'וואד ענאני אמר, כי הוועדה תתכנס בראשית החודש הבא כדי לדון בנושאים משותפים, כולל העקורים הפלסטיניים מאז מלחמת ששת הימים. ענאני ושר התרבות של הרשות הפלסטינית, יאסר עבד ראבו, שעמד בראש המשלחת הפלסטינית בשיחות, אמרו כי שני הצדדים מעוניינים מאוד לשים קץ לחילוקי הדעות ביניהם.

ירדן ואש"ף מסוכסכים מאז חתם יאסר ערפאת על הסכם אוסלו עם ישראל, משום שלמלך חוסיין לא נמסרה הודעה מוקדמת על ההכנות להסכם. חילוקי הדעות גברו לא מכבר, עם חתימת הצהרת וושינגטון בין המלך חוסיין וראש הממשלה רבין ב־25 ביולי, שהעניקה לירדן זכות להמשיך ולשמור על המקומות הקדושים המוסלמיים בירושלים.

עבד ראבו הכחיש, כי קיים סיכסוך בין אש"ף לירדן בנושא הפלסטיני, באומרו כי לשני הצדדים מטרה משותפת ביחס לירושלים.

על המשמר
לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים
עורך ראשי: צבי טימור | מנכ"ל: יוסף הולנברג
עורך משנה: ישראל זמיר | מרכזת המערכת: דורית גפן
המו"ל: עיתון וספר בע"מ
המערכת והמנהלה
תל אביב, 67771 רח' חומה ומגדל 2 טל. 03־6388555 פקס 03־5370037
מח' מודעות: טל' 03־6388508 פקס' 03־372301
מח' המנויים 177־022־0668 · שירות שק דואר נעול 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, הדרים 102, 121, טל. 02־255161 פקס 02־250145
ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' פבאר 17 טל' 04־673673 פקס' 04־676057, ת"ד 4007 חיפה 31040
על המשמר AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.
© כל הזכויות שמורות

מודפס בדפוס החדשי בע"מ, טל. 03־6388510

שוחט: השמועות על קרע ביני לבין ראש הממשלה הן קשקוש מוחלט

שר האוצר הכחיש כי שקל להתפטר ודחה על הסף הטענות כאילו האוצר הוליך שולל את רבין בנושא המס על הבורסה

□ יאיר מידן

שר האוצר אברהם שוחט הודיע אתמול, כי מעולם לא שקל אפשרות להתפטר מתפקידו. לדבריו, השמועות על קרע בינו לבין ראש הממשלה הן קשקוש מוחלט, שאין לו כל קשר למציאות. שוחט אמר, כי אינו יודע על כל קרע בינו לבין ראש הממשלה, וכי בשיחות שקיים עם רבין לא עלתה כלל אפשרות שיתפטר מתפקידו. שר האוצר הוסיף, כי יחסיו עם ראש הממשלה תקינים, וכי אין הוא מרגיש כל מתיחות ביניהם. "מתיחות זו היא נחלתם של חלק מהעיתונאים וחלק מהפוליטיקאים," אמר שוחט.

שר האוצר דחה על הסף את הטענות שהועלו, שלפיהן כאילו האוצר הוליך שולל את ראש הממשלה בעניין הקשר בין מס הבורסה לירידת האינפלציה.

גם נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, אמר אתמול כי להערכתו לא נוצרה כל מתיחות בין ראש הממשלה לבין שר האוצר.

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, שנועד אתמול עם שר האוצר, אמר כי מעמדו של שוחט חזק ובטוח. לדבריו, כל הדיבורים על התפטרותו של שר האוצר הן בחזקת ספקולציות בלבד.

נגיד בנק ישראל סירב להתייחס לעליות השערים בבורסה, וחזר ואמר כי מה רלוונטי לדבר רק על הטווח הבינוני והארוך. באשר לנושא הריבית והמאבק באינפלציה הדגיש פרנקל, כי המאבק באינפלציה חייב להיות מאבק מערכתי, שבו משתתפים כל כלי המדיניות: המיסוי, התחום המוניטרי, נושא השכר, תחום הדיור והמחירים שבשליטת הממשלה.

לשאלה, האם האוצר מכר לראש הממשלה לוקש בנושא הקשר בין מס הבורסה לאינפלציה השיב פרנקל, כי "לראש הממשלה אף אחד לא יכול למכור לוקשים."

שר השיכון בן־אליעזר אמר, כי הוא חושש מהשפעת מיסוי הבורסה על ההתפתחויות בענף הנדל"ן, ובעיקר על שוק הדיור. זאת, משום שלדבריו אפיקים אלה הפכו להיות ההשקעה הבטוחה ביותר. בן־אליעזר הביע תקווה, שהבורסה תתייצב במהירות, ושציבור המשקיעים לא יאבד את הביטחון בשוק ההון. לדבריו, הוא אינו רואה שום סיבה לכך.

שבס מכחיש שתקף את שר האוצר בעקבות מס הבורסה

זעם על ידיעה שלפיה הוא השמיץ את שוחט והפיץ הקרע בינו לבין רבין

(ע). "זו חוצפה להאשים את מנכ"ל משרד ראש הממשלה בהאשמות חסרות־שחר ונטולות בסיס" – נמסר אמש בהודעה של משרד ראש הממשלה, בתגובה על ידיעות שפורסמו ושלפיהן ראש הממשלה האשים את השר שוחט ופקידים במשרדו כי הטעו אותו כשאמרו לו שהמס על הבורסה יוביל לירידה באינפלציה.

בחדשות הטלוויזיה הישראלית נמסר, כי כנראה שמנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס, הידוע זה מכבר בקשריו הגרועים עם שר האוצר ופקידיו, הוא זה שדאג להשמיץ את שר האוצר בתקשורת, ולומר שראש הממשלה כועס עליו.

כאמור, משרד ראש הממשלה הכחיש מכל וכל את ההאשמות האלו. בהודעה שפורסמה נאמר: "מנכ"ל משרד ראש הממשלה הביע עמדתו על המס בבורסה אך ורק בפני ראש הממשלה, ולא דיבר על כך עם כל גורם אחר מלבדו."

מושב מיוחד של הכנסת לדיון במס על הבורסה

□ יהודה צור, בצלאל עמיקם

הכנסת תדון ביום רביעי הבא בהצעות אי־אמון בממשלה, בעקבות מה שהליכוד מגדיר הכישלון במדיניות הכלכלית והפגיעה באמינות ראש הממשלה. הישיבה נקבעה למועד מרוחק, משום שרבים מהח"כים שוהים בחו"ל וצריך להזעיק לדיון.

הליכוד הגיש אתמול 30 חתימות של ח"כים לנשיאות הבית, ודרש לקיים כינוס מיוחד בפגרה בנושאים אלה. צומת ומולדת הצטרפו לדרישה.

יצוין, כי ערב יציאת הכנסת לפגרה הפקידו חברי הליכוד את חתימותיהם בידי יו"ר הסיעה משה קצב.

כמו כן תדון הכנסת בהצעת אי־אמון שהגישה סיעת מולדת, ובהצעתו של ח"כ יגאל ביבי (המפד"ל) נגד מדיניות הממשלה בגלל גובה התשלום למשכנתאות. לדעת ביבי, יש לדון בטיפולה הכושל של הממשלה בפתרון בעיית הדיור של זוגות צעירים, הנופלים לדעתו ברשת הבנקים.

מנגד צפויה יוזמה של הממשלה להביא בפני הבית את עמדותיה.

בינתיים לא ברור כיצד תצביע סיעת ש"ס, לאור העובדה שטרם סוכם דבר כלשהו לגבי הצטרפותה לקואליציה. ההנחה היא, שש"ס כנראה תימנע, או שחבריה לא ישתתפו כלל בהצבעה.

עליות וחיוכים

החיוכים על פני הסוחרות לא הותירו אתמול מקום לספקות – עליות בבורסה
(צילום: אלון רון/ישראל סאן)

דוד לוי ונתניהו מציעים להנהיג מס על המחזור

□ יהודה צור

ח"כ דוד לוי (הליכוד) הציע אתמול להנהיג מס מחזור על הבורסה, בגובה של אחוז אחד, כדי להחליף את המס שהציעה הממשלה.

לוי טען אתמול, שמס מחזור הוא צודק יותר מבחינה חברתית, ולא רק צודק טכנית כמו המס שהציעה הממשלה. לדבריו, מס מחזור בבורסה צריך להיות מוקדש כולו למטרות חברתיות.

גם יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, קרא לראש הממשלה להטיל מס מחזור בשיעור של אחוז אחד, כחלופה לתוכנית המיסוי של האוצר, שאותה הגדיר נתניהו "מבולבלת".

"לדעתי," אמר דוד לוי, "מס מחזור יכניס סכומים גדולים פי־כמה יותר מאשר 500 מיליון השקלים שהממשלה מתכוונת לגבות מהמס על הרווחים הריאליים."

לדבריו, הממשלה לא היתה צריכה להתחייב בנפשה ולומר שלעולם לא תנקוט בצעד של מס על הבורסה. "עכשיו היא אוכלת את הכובע," אמר לוי.

הוא ציין, ש"במקום ללכת בדרך הנלוזה של הממשלה, יש להעלות על דרך פשוטה וצודקת יותר – גביית מס מחזור של אחוז אחד."

לוי הוסיף עוד, שאכן המדינה זקוקה למס על הבורסה, שיוקדש כולו לקידום מטרות חברתיות. הוא קבל על כך שאיש לא יוצא להיאבק על כך שהארנונה הועלתה בעשרות אחוזים, בעיקר בעיירות הפיתוח, ומשמעותה תוספת הוצאה של מאות שקלים לשנה לכל משפחה.

עתירה לבג"ץ: להפסיק המסחר בבורסה עד להתבהרות המצב

(ע). שמחה מור, תושב יבנה, עתר אתמול לבג"ץ בבקשה שיורה על הפסקת המסחר בבורסה עד להבהרתן של ההצעות להטלת מס על רווחי ההון.

העותר טוען, כי השקיע מאות אלפי שקלים מכספי הפרישה שקיבל כשהשתחרר משירות קבע בצה"ל. לטענתו בשל נתונים סותרים שמסרו שר האוצר אברהם שוחט ומנכ"ל משרד האוצר אהרון פוגל, אין הוא יכול לשקול באופן רציונלי את המשך אחזקותיו בשוק ההון.

בעתירה נטען באמצעות עו"ד אמנון בן דרור, כי הכוונה להטיל מס על הבורסה אינה מתיישבת עם החוק להגנה על השקעות הציבור בנכסים פיננסיים.

עתירה לבג"ץ: לא להטיל מס כפי שהבטיח ראש הממשלה

(ע). עורך־הדין יעקב סקרבניק עתר אתמול לבג"ץ בבקשה שיורה לראש הממשלה ולשר האוצר לנמק מדוע לא יקיימו את הבטחתם הפומבית מה־26 ביוני השנה, שלפיה לא יוטל כל מס על רווחים מהבורסה במהלך הקדנציה הנוכחית.

העותר טוען כי השקיע כספים רבים בבורסה, ובעקבות ירידות השערים נמנע ממנו לרכוש דירה לצרכי השקעה.

עו"ד סקרבניק טוען, כי השאיר את כספו בבורסה בעקבות הבטחה מפורשת של ראש הממשלה ושר האוצר כי לא יטילו מס על הבורסה.

נפגשים בשלישי, בכל שבוע – הדף הירוק באופן קבוע
הדף הירוק שבועון - העיתון לתנועה הקיבוצית

גובשה הצעה שעשויה להפסיק שביתת ראשי המועצות הערביות

אם תתקבל הועבר תוספת תקציב של 150 מיליון שקל שתיפרש על שלוש שנים

◻ יהודה צור

גובשה הצעה אשר עשויה להפסיק את שביתת ראשי המועצות הערביות, הנמשכת מזה 36 יום. ההצעה מתבססת על הצעתו של יו"ר השלטון המקומי, ראש עיריית כרמיאל עדי אלדר, שהובאה אתמול לראשי המועצות הערביות השובתים באוהל המחאה מול משרד הממשלה בירושלים.

על פי ההצעה תועבר תוספת תקציב של 150 מיליון שקל, שייפרשו במשך שלוש השנים הקרובות ולא ארבע, כפי שהציע האוצר, אך גם לא מיד, כפי שדורשים ראשי המועצות הערביות. הסעיף השני מציע שמשרד הפנים יבדוק את מצב הגרעונות של כל רשות ורשות, במטרה למצוא פתרון במסגרת התקציבים הקיימים. הסעיף השלישי מציע להקים במקביל ועדה שתגבש לוח זמנים למימוש השוויון התקציבי בין הרשויות הערביות והיהודיות בארץ.

ראשי הרשויות מקבלים באופן עקרוני את ההצעה, אבל דורשים לוח זמנים מוגדר לפעולות הוועדות השונות ומימוש מסקנותיהן בפרקי זמן קבועים ומוסכמים על שני הצדדים.

חוסיין סולימן, דובר הוועד הארצי של ראשי המועצות, אמר אתמול כי יש לכסות מיד את הגרעונות ואין לדחות זאת כי הרשויות קורסות תחת נטל החובות ואין להן כסף לתת שירותים מינמליים לאוכלוסיות.

הדובר ציין, כי לרשויות הערביות דרישה לקבוע לוח זמנים בעניין ולהשוות את הרשויות הערביות ליהודיות. שיחליטו שמדובר בשנתיים, שלוש או ארבע שנים אבל שלפחות נראה אור בקצה המנהרה, אמר חוסיין סולימן.

לדבריו, הגיעה העת לממש באופן מעשי את סיסמאות השוויון בין יישובים יהודים וערבים בארץ. עתה צריך האוצר להשיב בחיוב להצעה, לאחר שראשי המועצות הערביות מוכנים עקרונית לקבל את ההצעה עם הסתייגויות, שעיקרן קביעה מדויקת של לוחות זמנים למימוש ההחלטות.

מה פרה מועצת החלב בודקת בימים אלה את איכות החלב בכל הרפתות בארץ. בתמונה - שירי שילון, האחראית על בריאות ופוריות הרפת בקיבוץ געש, בודקת את איכות החלב של הפרות בגעש

חברת עמידר מתכוונת לפנות כל אתרי הקרוואנים עד סוף 95

(ע). חברת עמידר מרכזת מאמץ מיוחד לפנות את כל אתרי הקרוונים במדינה עד סוף 1995 – מסר מנכ"ל החברה עמוס רודין, בציינו כי חלק ניכר מאתרי הקרוונים כבר נמצאים בתהליך של פינוי.

רודין ביקר אתמול בצפת ונפגש עם ראש העירייה משה חניא, לדיון בבעיות שונות. הוא מסר, כי עמידר עוברת שינוי ארגוני מרחיק-לכת, בעיקר על ידי ייעול. עוד אמר, כי הדו"ח האחרון מצביע על רווח תפעולי לאחר 25 שנים של גירעון בחברה. היום מועסקים בעמידר 770 עובדים, לעומת 1,250 אשתקד, אך העבודה לא נפגעה והשירות לאורח שופר, טען.

מנכ"ל עמידר הודיע, כי החברה מתנגדת לקבל לאיכלוס 117 דירות בשכונת "כנרת" בצפת. החברה מציעה למכור את הדירות לזכאים, או להפוך את המקום לאתר תיירות. גם ראש עיריית צפת התנגד להעביר שכונה זו לעמידר. בעניין אחר אמר מנכ"ל עמידר, כי בשנה הקרובה יושקעו כ־40 מיליון שקל בשיקום ובפיתוח שכונות בעיר. החברה תסייע גם בשיפוץ בתים שרוב דייריהם רכשו את הדירות, אם אלה יתארגנו ויוכיחו יוזמה.

פשרה בין בד"צ העדה החרדית לבנק לאומי

(ע). בד"צ העדה החרדית, שיצא באחרונה בקריאה להחרים את בנק לאומי וחברת הבנייה "אילך-גת", על כוונתם לבנות בניין משרדים מעל אתר הקבורה ביפו, הפסיק בימים האחרונים להזכיר בפניותיו לחברי העדה והציבור החרדי את בנק לאומי, וקריאתו להחרמה מתייחסת לחברה הקבלנית "אילך-גת" בלבד.

בכיר בעדה החרדית מסר, כי השינוי בא בעקבות הבטחה שנתנה הנהלת בנק לאומי לראשי העדה החרדית, כי אין שותפות כלשהי בין הבנק לחברת "אילך-גת". מן העדה הובהר, כי לאחר שתינתן חוות דעת של משפטן, ייקבע אם אכן לבנק לאומי יש או אין קשר לחברת הבנייה "אילך-גת".

• **כביש ירושלים-חברון נחסם אתמול בערב** על ידי צה"ל, בשל מציאת חפץ חשוד סמוך לכפר בית עומאר. כוח של צה"ל הבחין בחפץ סמוך לכביש וחסם את התנועה. למקום הוזעק חבלן של משמר הגבול, אשר הגיע לבדוק את החפץ, ואז הגיע בריצה בעליו של החפץ ופינה אותו. פקק ארוך של מאות מכוניות השתרך כתוצאה מכך משני צידי הכביש.

כתב אישום נגד תושבת אפרת שהשתתפה בהפגנת "נשים בירוק"

(ע). משטרת ישראל הגישה לאחרונה לבית משפט השלום בירושלים כתב אישום נגד נדיה מטר, תושבת אפרת, בטענה כי במהלך הפגנת "נשים בירוק" שנערכה בחודש מרס בקירבת בית משפט העליון, תקפה את נצ"מ מיקי לוי, וסירבה להתלוות אליו לניידת המשטרה כשהודיע לה כי היא עצורה.

כתב האישום הוגש כשלושה חודשים לאחר שמטר הגישה תביעת נזיקין מהמשטרה על סך 500 אלף שקל לבית המשפט המחוזי בירושלים. בכתב התביעה טענה מטר, באמצעות עו"ד ד"ר חיים משגב, כי הפגינה בקירבת בית המשפט ביחד עם חברותיה ל"נשים בירוק" ביום פתיחת דיוני ועדת שמגר לבחינת נסיבות הטבח במערת המכפלה. לטענתה, ההפגנה הותרה ע"י המשטרה, מה גם שלטענתה לא נתנץ רשיון להפגנה של עד 50 איש.

הדוכס מאדינבורו יבקר בישראל; ישתתף בטקס לזכר אמו

לונדון (ע"ר). הדוכס מאדינבורו יבקר בחודש אוקטובר בישראל וישתתף בטקס לזכר אמו, שהצילה חיי יהודים ביוון בתקופת השואה, מסר אתמול דובר ארמון בקינגהם. יהיה זה הביקור הראשון של בן משפחת המלוכה הבריטית בישראל, נאמר בהודעה שפירסם הארמון.

הדוכס, בעלה של המלכה אליזבת, יבקר בישראל ב־30 ו־31 באוקטובר על פי הזמנת מוסד יד ושם בירושלים. הנהלת יד ושם הודיעה, כי הטקס יוקדש לזכרה של אם הדוכס, הנסיכה אליס מיוון, שהצילה חיי יהודים נרדפים.

הנסיכה החביאה בביתה שבאתונה שלושה יהודים בזמן הכיבוש הגרמני, תקופה בה 65 אלף מתוך 77 אלף יהודי יוון גורשו למחנות השמדה. הדוכס יקבל מדליה ותעודת כבוד על שם אמו, ויסיר את הלוט מעל שלט לזכרה.

הנסיכה אליס מתה בגיל 84, בשנת 1969, בארמון בקינגהם ונקברה בירושלים, וזכתה לקבל את התואר "חסידת אומות העולם".

הרב הראשי לאו השתתף בטקס הזיכרון ליהודי גטו לודז'

ורשה, (ע"צ). רבה הראשי של ישראל, הרב מאיר לאו, השתתף אתמול בתפילה שנערכה בבית הכנסת בלודז' לכבוד יום השנה ה־50 להשמדתם על ידי הנאצים של יהודי הגטו בעיר, מסרה סוכנות הידיעות הפולנית.

בתפילות ובטקסים, שהתחילו ביום ראשון בערב ויימשכו גם היום, השתתפו בין השאר גם הרב מיכאל שודריש מניו יורק, והרב הראשי של פולין מנחם יוסקוביץ', יחד עם כ־200 תושבים לשעבר מגטו לודז'.

גטו לודז' הוקם ב־8 בפברואר 1940, על שטח של 4 קמ"ר בעיר. זה היה הגטו הראשון שהקימו הגרמנים בשטחים שנכבשו וסופחו לרייך. כ־200 אלף יהודים, שרבים מהם הובאו ממדינות אחרות באירופה, נכלאו בו בין השנים 1940 ל־1944.

יועצו הכלכלי של רבין יבדוק הקמת הרכבת התחתית בת"א

◻ כתב "על המשמר"

ראש הממשלה ביקש מיועצו הכלכלי, לבחון את האפשרות להשתמש בכספי הערבויות האמריקאיות לצורך הקמת הרכבת התחתית בתל אביב. בפגישה שנערכה אתמול בין רבין לבין ראש העיר תל-אביב-יפו רוני מילוא, סוכם כי אילן פלאטו, יועצו הכלכלי של ראש הממשלה, יצורף לצוות ההקמה של הרכבת התחתית, במטרה לקדם את הפרויקט. זאת, לאור העובדה כי מדובר בפרויקט בעל אופי לאומי, שיש לו השלכות רבות לגבי כל איזור גוש דן ומרכז הארץ.

עוד הורה ראש הממשלה ליועצו הכלכלי, לבחון את האפשרות להשתמש בכספי הערבויות האמריקאיות לצורך מימון הקמת הרכבת התחתית. בפגישה סוכם גם על קידום מספר נושאים מרכזיים ובהם העברת סמכויות בתחום התכנון והבנייה בערים הגדולות מידי הוועדות המחוזיות לידי הוועדות המקומיות, קידום נושאי התרבות בתל אביב ובהם המשכן לאמנויות הבמה, וכן קידום פרויקט דרום הקריה וניצול פוטנציאל הבנייה למגורים בעיר.

תכנון ובניה

הודעה

לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבינה מורדות הכרמל הוגשה ע"י ר.מ.ח אאוטלס מרכזים ישראל בע"מ בקשה לשמוש חורג בגוש 10726 חלקה 94 ברחוב מוצקין קרן היסוד א. התעשיה טירת הכרמל. שם ומספר התכנית החלה על מקרקעין נשוא הבקשה ג'/547. מהות השמוש החורג שמוש במבנים קיימים למסחר המשרדים בשטח המיועד לתעשיה לפי ת.ב.ע. ג'/547 לתקופה של 10 שנים. ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישה לועדה במכתב מנמק תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

מרדכי עמר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל"

חברה להשקעות של בנק יפת בע"מ

הודעה לבעלי המניות של החברה

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית רגילה של החברה אשר תתקיים ביום ג' 30.8.94 בשעה 11.00 במשרדה הרשום של החברה ברח' דניאל פריש 3, בתל-אביב שסדר יומה מפורט להלן:

1. דו"ח המנהלים.
2. אישור המאזן וחשבון רווח והפסד ליום 31.12.91 ליום 31.12.92 וליום 31.12.93.
3. בחירת מנהלים.
4. מינוי רואי חשבון של החברה וקביעת שכרם.
5. אישור הסכם בדבר דמי ניהול.

ניתן לעיין בנוסח המלא של ההחלטות שתוצענה לאישור האסיפה הנ"ל במשרדה הרשום של החברה בשעות העבודה המקובלות. חברים רשאים להצביע בעצמם או על ידי באיכח להצבעה, או – אם החברה הוא חברה – על ידי מורשה שנתמנה באופן האמור בתקנון החברה. מסמכי המינוי של באיכח ושל מורשה כאמור יש להפקיד במשרדה של החברה בכתובת הנ"ל לפחות ארבעים ושמונה שעות לפני הזמן המיועד לקיום האסיפה.

הדירקטוריון

בניני ציבור בע"מ

הודעה לבעלי המניות של החברה

ניתנת בזאת הודעה כי ביום 30.8.94 בשעה 10.00 תתכנס במשרדה הרשום של החברה ברח' דניאל פריש 3, תל-אביב, אסיפה כללית שנתית רגילה של החברה, שסדר יומה מפורט להלן: –

1. דו"ח המנהלים.
2. אישור המאזן וחשבון רווח והפסד ליום 31.12.91, ליום 31.12.92 וליום 31.12.93.
3. בחירת מנהלים.
4. מינוי רואי חשבון של החברה וקביעת שכרם.

הנוסח המלא של ההחלטות שתוצענה לאישור האסיפה הנ"ל ניתן להשגת במשרדה הרשום של החברה בשעות העבודה המקובלות. חברים רשאים להצביע בעצמם או על ידי באיכח להצבעה. מסמכי המינוי של באיכח כאמור יש להפקיד במשרדה של החברה בכתובת הנ"ל לפני הזמן המיועד לקיום האסיפה.

הדירקטוריון

נפתח משפטם של ארבעה קציני סיירת מטכ"ל שחייליהם התייבשו למוות

הקצינים, ביניהם גם מפקד היחידה דאז, אל"מ ע., מואשמים בגרימת מותם של החיילים ערן עופר וירון בר-דור ממכת חום במהלך מסע ניווט לפני שנתיים ◻ הסניגורים ביקשו להסיר את כתבי האישום

◻ אהרן קליין

אתמול נפתח בבית הדין הצבאי משפטם של ארבעת הקצינים הנאשמים במותם של שני חיילי סיירת מטכ"ל ממכת חום לפני כשנתיים. ארבעת הנאשמים, ביניהם אל"מ ע., מפקד היחידה בעת האירוע, הציגו בטרם הקראת כתב האישום טענות מקדמיות בפני השופטים, טענות הנוגעות להגשת כתב האישום. השופטים הודיעו בתום הישיבה, כי החלטתם לגבי טענות אלו תינתן במועד מאוחר יותר.

לטענתו של עו"ד אביגדור פלדמן, סניגורו של אל"מ ע., היתה החלטת הפרקליט הצבאי הראשי למנות שופט חוקר שיבדוק את נסיבות מותם של החיילים, ערן עופר וירון בר-דור, ויחליט אם להמליץ על הגשת כתבי אישום נגדם. לתפקיד השופט החוקר נבחרה מי שהיתה אז נשיאת בית הדין הצבאי המיוחד, אל"מ נילי פלד. היא קבעה בעקבות החקירה שערכה, שלא להעמיד לדין את הנאשמים.

עו"ד פלדמן טען, כי לפרקליט הצבאי הראשי, תת-אלוף אילן שיף, אין שום סמכות להורות על הגשת כתב אישום נגד הנאשמים. "הדברים מסתברים ומובנים מתוך קריאה רצופה של החוק, העוסק בהגשת כתבי אישום", הסביר עו"ד פלדמן.

התובע הצבאי במשפט, סרן ירון הרמן טען, לעומת זאת, כי לפרקליט הצבאי הראשי יש סמכות בדיוק כמו ליועץ המשפטי לממשלה. הוא הביא לשם כך דוגמאות של פסקי דין מבתי המשפט, וכן הגיש לשופטים את חוות הדעת של השופטת החוקרת נילי פלד, למרות התנגדות הסניגורים.

עו"ד רון גזית, סניגורו של סגן (מיל.) י., שהיה אז מפקד הכיתה, העלה טענה, כי התביעה לא הצביעה באופן ברור על חלקו של סגן י. בביצוע העבירה, וכי לפי כל העדויות היה סגן י. יחד עם חייליו במרחק רב ממקום האירוע.

בסיום שלב הטענות הטרומיות, יצאו שופטי בית הדין, בראשות נשיא בית הדין הצבאי המיוחד בקריה השופט, אל"מ מרדכי פלד, אל"מ (מיל) יצחק גורן ואל"מ (מיל) אמנון כרמי להפסקה.

ארבעת הקצינים מואשמים ברשלנות שהביאה למותם של שני חיילי היחידה, כתוצאה ממכת חום שקיבלו במהלך ניווט שערכה יחידתם באזור הדרום במאי '92.

יואל בר-דור, אביו של ירון, אחד משני החיילים שמתו כתוצאה מהרשלנות, אמר בצאתו מהדיון כי, נראה לו שיש מקום להעמיד לדין את ארבעת הקצינים. "אני מתוסכל שכל הדבר הזה קורה שנתיים ורבע לאחר האסון. זה לא מקרה שהיה צריך להיסחב כל כך הרבה זמן. זהו אחד הימים הקשים בחיי משפחה. קשה לי לשבת כאן היום. מבחינתי, כאבא לבן שנהרג במסגרת שירותו הצבאי, לשמוע את הנושא הספציפי הכאוב והרגשי כל כך, פרט לדיון המשפטי, זה כמעט בלתי נסבל. אבל אני מרגיש שזו חובתי כלפי עצמי וכלפי בני להיות פה". אמר בר דור. לדעתו, צה"ל לא למד לקח מן התאונה, ועובדה שאחריה היו עוד כמה מקרים של התייבשות ומכות חום.

באולם המקביל בביה"ד הצבאי המיוחד בקריה, נערך באותה שעה שלב הסיכומים של הסניגוריה במשפט צאלים ב'. דיון זה התקיים בדלתיים סגורות.

הוארך מעצר הרב החשוד בתקיפה מינית של תלמידיו

אתמול הובא להארכת מעצרו הרב יהושע בן מאיר (מימין, עם פרקליטו) רב ומנהל ישיבת הסדר, מרצה לשופטים והממקח הארצי על תוכנית הלימודים של נוער שוחר משפט עברי. הרב בן מאיר חשוד שתקף מינית את תלמידיו, כלאם לשווא והעביר להם דמוים מגונים. (צילום: אלון רון/ישראל סאן)

הוארך מעצרו של החשוד ברציחת עו"ד שמואל לוינסון

(ע). מעצרו של כאמל סייאר, החשוד ברציחת עו"ד שמואל לוינסון בראשית החודש, הוארך אתמול בבית משפט השלום בירושלים בעשרה ימים.

לטענת החשוד, בזמן הרצח שהה עם בני משפחתו, אולם השופטת יהודית צור מצאה, כי האליבי שמסר החשוד מופרך, והורתה להאריך את מעצרו, לאחר שעיינה במידע מודיעיני חסוי שהומצא לה מידי המשטרה.

אמבולנס גנוב נמצא שרוף בפרדס

אמבולנס של חברת "צורי" אשר נגנב בשבת מחולון נמצא אתמול לפני הצהריים בפרדס ליד מובלת חירייה כשהוא שרוף כליל. חברת "צורי" היא חברת אמבולנסים פרטית אשר זכתה גם במכרז משטרתי להעברת גופות של קורבנות אירועים פליליים. מבדיקת המשטרה עולה כי ציוד רפואי יקר שהיה בתוך האמבולנס נגנב לפני הצתתו. בעת הגניבה חנה האמבולנס ליד ביתו של נהג בחברה. המשטרה חוקרת חשד להצתה.

נחמן גלבוע

45 גרם הרואין נתפסו בכפר קאסם

45 גרם הרואין נתפסו אתמול בלילה במהלך פשיטה לגילוי סמים שבוצעה בכפר קאסם. 5 בני משפחת עריג' המוכרים למשטרה כסוחרי סמים, נעצרו לחקירה בעקבות גילוי הסמים. הפשיטה בוצעה בעקבות מידע מודיעיני על ידי כוח משטרה מתחנת פ"ת.

נחמן גלבוע

5 חרדים עוכבו לחקירה באתר חפירות ביפו

(ע). 5 חרדים עוכבו אתמול בצהריים לחקירה אחרי שנכנסו בלא היתר לתחום החפירות המתבצעות ע"י רשות העתיקות ביפו. החמישה לא הסכימו להתפנות מהמקום והם חשודים כי ניסו להפריע לחופרים במלאכתם. המשטרה התערבה ועיכבה את החמישה לחקירה בתחנת המשטרה המקומית.

מן המשטרה נמסר עוד, כי מזה כשבוע עצורים שני חרדים נוספים. הם עוכבו לחקירה לפני שבוע באתר החפירות ביפו, אחרי שהפרו את הסדר במקום. בית משפט השלום בת"א האריך את מעצרם, וביום שישי עמדו להשתחרר, אולם סירבו לחתום על מסמך לפיו לא ישובו לאתר החפירות ולא יפרו את הסדר במקום, ואף סירבו להוראות בפני המשטרה.

הוקל עונשו של מתנחל שהתפרע בחברון

(ע). בית המשפט העליון הקל אתמול בעונשו של מתנחל מגבעת הרסינה שבחברון, קיסר מנדס, שהיה מעורב ב־1993 בהתפרעות מתנחלים אשר במהלכה נהרג ערבי מכדור שירה בראשו ונפצע קצין מג"ב שהגיע למקום בעקבות הירי.

מנדס הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים בעבירות של נשיאת נשק, שלא כדין, תקיפת שוטר מג"ב בנסיבות מחמירות וסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה. הוא נידון ל־21 חודשי מאסר בפועל, והוטל עליו לשלם פיצויים בסך 12 אלף שקל לשוטר מג"ב שאותו פצע בליסתו.

הנאשם הגיש ערעור, ושופטי בית המשפט העליון קבעו, כי מכיוון שעדות שייחסה למנדס ירי למכונית, בה נהרג הערבי, נמצאה בלתי-מהימנה, אין מקום להרשעתו של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה. לפיכך בוטלה ההרשעה בעבירה זו, ותקופת המאסר קוצרה ל־16 חודשים בפועל.

בכתב האישום נאמר, כי בתחילת חודש דצמבר 1993 צעד מנדס ביחד עם אימו ואנשים אחרים מביתו שבגבעת הרסינה בחברון לתפילה במערת המכפלה. בדרכם נתקלו הצועדים במכונית אורחית, שנקלעה למקום, ומשנרגמה באבנים ניסתה לסגת בנסיעה לאחור. לפתע נשמעו יריות ואחד משני נוסעי המכונית נפגע בראשו ונהרג. חוליית אנשי ביטחון ששמעה את היריות יצאה מייד למקום, ומשהגיעה התפתחו חילופי דברים חריפים בין מנדס לבין קצין מג"ב, זיאד חסן, עקב סירובו של מנדס להזדהות ודרישתו של זיאד כי יעלה על רכב החוליה. אמו של מנדס התערבה בוויכוח, ובמהומה שהתפתחה היכה מנדס את זיאד וגרם לשבר בלסתו.

מפם חיפה – שפירא 5

חברים המעוניינים להגיש את מועמדותם לתפקידים:

א. יו"ר אגף תרבות והשכלה במועצת פועלי חיפה רכז סיעת מפם במועצת פועלי חיפה אשר ייבחרו ע"י מזכירות הסניף, ביום א' 28.8.94 בשעה 18.00
ב. 3 חברי מזכירות בפועלי חיפה
11 חברים במליאת מועצת חיפה
2 חברות במזכירות נעמת אשר יבחרו ביום ג' 4.10.94 בבחירות כלליות.

על המועמדים לכל התפקידים הנ"ל להגיש את המועמדות בכתב ליו"ר ועדת הבחירות או במזכירות עד יום ד' 24.8.94 שעה 12.00.

דב אלקנתי, יו"ר ועדת הבחירות סניף מפם חיפה

שמש בית-כנסת מואשם באונס וביצוע מעשים מגונים במפגרת

(ע). שמש בית הכנסת ע"ש רבי מאיר בעל הנס בשכונת צור-שלום בקרית-ביאליק, משה אסרף (58), מואשם באינוס וביצוע מעשים מגונים בקטינה בת 16 מפגרת ולוקה בשכלה.

התביעה טוענת, כי בשלהי '93 פיתה הנאשם את הנערה להילוות אליו לבית הכנסת, ולאחר שביצע בה את זממו, תוך כדי שהיא בוכה, שילשל לידה 10 שקלים ואיים "לעשות לה בושות" אם תגלה את מעשיו. התביעה טוענת, כי משך חודשים, עד לחשיפת הפרשה ביולי '94, נהג הנאשם לאנוס ולבצע מעשים מגונים בנערה ליד בית העלמין בצור-שלום ובמקלט ביתו.

עלון מיוחד לנפגעות תקיפה מינית יחולק בתחנות המשטרה

עלון מידע לנפגעות תקיפה מינית יחולק לנשים שהותקפו, בעת הגשת התלונה במשטרה. עלוני המידע יוצאים לאור מטעם מדור עבריינות נוער והמחלקה לקשרי קהילה-משטרה בשיתוף עם מרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית. העלון מדריך ומפרט את האפשרויות לקבלת הייעוץ והסיוע הקהילתי העומד לרשות קרבנות התקיפה, וכן מידע אודות התהליך המשטרתי והמשפטי האמור להתרחש בהמשך הטיפול. דובר המשטרה מסר, כי העלון מופיע גם בערבית. לדבריו, רואה המשטרה חשיבות עליונה בטיפול נאות בתלונות מסוג זה, תוך מתן הכוונה וסיוע מידי לקורבנות, ולפיכך היא רואה בהוצאת העלון והפצתו תרומה חשובה לנושא.

נחמן גלבוע

המרכז הישראלי לחינוך ללידה

מודיע על פתיחת קורס להכשרת מדריכות להכנה ללידה 95-'94'

לפרטים לפנות טלפונית בהקדם ל-
ווינדי- 04-376820, הדי- 04-257011
משרד ראשי: ת"ד 3731 חיפה

לצבי ודית רובל

זר ברכות ואיחולים
לנישואי הבן

בועז עם **אביבה**

בית על המשמר

נמשכת הירידה בשער הדולר

□ אייל הררי

אתמול ירד שערו של הדולר גם לעומת הין היפני, אך הבנק המרכזי של יפן לא התערב במסחר בשוקי המטבע, משום שביקש להיות מתואם עם הפדרל־רזרב בנק. ואולם בניגוד ליפן הרשמית, ארה"ב הרשמית – הבנק המרכזי, משרד האוצר והבית הלבן – אינם מודאגים יתר על המידה מהירידה בשער הדולר. לדידם, כל היחלשות של הדולר רק תשפר את כושר התחרות של היצוא האמריקאי בתקופה של עלייה בגירעון המסחרי של ארה"ב.

לדעת סוחרי מטבע בניו־יורק, היחלשות הדולר אתמול נובעת מהעלייה בגירעון המסחרי האמריקאי, כפי שדווח ביום שישי, ומהחלטת הבונדסבנק לא להעלות את שערי הריבית בגרמניה. הנתון הראשון החליש את הדולר לעומת הין, ואילו החלטת הבנק המרכזי הגרמני החלישה את הדולר לעומת המטבעות האירופיים.

בעקבות היצעים הדולריים של אתמול, ירד המטבע של ארה"ב לשפל יומי של 1.5297 מארק, 1.2289 פר"ש, 97.65 ין, 5.25 פר"צ ואילו הליש"ט עלתה ל־1.5545 דולר, אך ירדה לפחות משני פרנקים שוויצרים ול־2.369 מארקים.

לדעת מומחים, הדולר ימשיך לרדת גם בימים הבאים, משום שבשוקי המטבע יש הסתייגות כמעט כללית מהשקעות במטבע האמריקאי.

התסיסה בשוקי המטבע השפיעה גם על שוקי ניירות הערך בניו־יורק. מדד הדאו־ג'ונס ירד בשעות הצהריים ל־3,741.19 נקודות, ירידה חצי־יומית של 13.92 נקודות. גם בבורסות האירופיות היו ירידות שערים, בין השאר בשל המדיניות המוניטרית של הבונדסבנק.

בטוקיו היו ירידות חדות בשערי המניות, בשל התסיסה בשוקי המטבע והדאגה מהעלייה בעודף המסחרי היפני.

השערים נכונים לאתמול שעה 20:00 שעון ישראל

שערי סחורות

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי	
סוכר מזוקק (ליברה)	12.10	12.15	12.11	-0.07	(סנט)
קפה (ליברה)	179.00	175.50	178.25	+0.15	(סנט)
קקאו (טונה)	1,024.00	1,036.00	1,024.00	-17.00	(דולר)
כותנה (ליברה)	68.50	69.15	+68.90	-0.10	(סנט)
מיץ תפוזים (ליברה)	93.25	93.90	94.10	-0.10	(סנט)
חיטה (בושל)	347.00	354.00	353.50	+0.50	(סנט)
תירס (בושל)	220.25	221.50	221.00	+0.75	(סנט)
סויה (בושל)	569.00	574.50	573.25	+5.25	(סנט)
נפט חימום (גלון)	48.50	49.10	48.65	-0.12	(סנט)
נפט קל (טקסס בחבית)	17.48	17.49	17.49	-0.00	(דולר)
נפט ברנט (חבית)	16.21	16.45	16.26	-0.40	(דולר)
זהב (אונקיה)	381.40	383.40	382.85	+0.70	(דולר)
כסף (אונקיה)	5.1900	5.2800	5.2600	+0.03	(דולר)
פלטינה (אונקיה)	416.50	418.90	417.50	+0.50	(דולר)
עופרת (טונה)			567.00	+2.00	(דולר)

שערי המניות בבורסות החשובות

	נמוך	גבוה	אחרון	
ניו־יורק (דאו ג'ונס)	3,737.63	3,755.11	3,741.19	-13.92
לונדון (אף אי 100)	3,167.00	3,214.00	3,176.00	-32.00
פרנקפורט (דקס)			2,149.57	-3.99
טוקיו (ניקי)			20,394.50	-118.20
הונג־קונג (האנג סנג)			9,457.33	+52.89

שער הדולר מול המטבעות החשובים

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי
ליש"ט*	1.5445	1.5545	1.5486	-0.0086
מארק	1.5297	1.5410	1.5310	-0.0075
פרנק שווייצרי	1.2899	1.2975	1.2920	-0.0035
פרנק צרפתי	5.2500	5.2885	5.2525	-0.0270
ין יפני	97.65	98.75	97.96	-0.6500

* השער בדולרים.

הנתונים נמסרו באדיבות חברת קומסטוק טריידינג בע"מ
פתרונות מחשב בתחום עתידיים אופציות ניירות ערך. טל 02־244963
פקס 02־244878. סל בסניף תל אביב 03־6769629, פקס 03־6766990

מטבע חוץ בנק הפועלים – 22.8.94

	היחידה	מקומים – קניה	מקומים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1					3.3783
דולר אמריקני	1					3.0190
מרק גרמני	1					1.9679
לירה שטרלינג	1		4.79	4.6425	4.7080	4.6725
פרנק צרפתי	1		0.59	0.5691	0.5772	0.5737
ין יפאני	100	3.	3.16	3.0683	3.1116	3.0801
גילדן הולנדי	1		1.79	1.7426	1.7672	1.5729
פרנק שווייצרי	1		2.40	2.3203	2.3531	2.3349
כתר שבדי	1		0.41	0.3975	0.4032	0.3978
כתר נורבגי	1	0.4	0.46	0.4446	0.4510	0.4472
כתר דני	1		0.51	0.4932	0.5002	0.4970
מרק פיני	1	0.5	0.62	0.5994	0.6079	0.6023
דולר קנדי	1	2.1	2.24	2.1787	2.2095	2.1960
דולר אוסטרלי	1		2.29	2.2086	2.2398	2.2239
ראנד דרום אפריקאי	1		0.86	0.8394	0.8513	0.8444
פרנק בלגי	10		0.98	0.9473	0.9608	0.9538
שילינג אוסטרי	10		2.86	2.7755	2.8147	2.7965
לירה איטלקית	1,000		2.00	1.9132	1.9402	1.9272

אושרה מסגרת משכנתאות מיוחדת לבניית דירות בקיבוצים

שר האוצר וראשי התנועות הקיבוציות הסכימו על המסגרת ועל הסדרים כספיים לבניית 1,400 יחידות דיור בקיבוצים שמתקשים לקלוט חברים חדשים, אך לא באזורי הביקוש

□ יאיר מידן

אושרה מסגרת מיוחדת למתן משכנתאות ולהסדרים כספיים לבניית 1,400 יחידות דיור בקיבוצים. מדובר בהסדרים מיוחדים עם קיבוצים, אשר בשל מצבם הכלכלי מתקשים לקבל הלוואות מהבנקים לבנייה חדשה, ועקב כך אינם יכולים לקלוט חברים נוספים – כך סוכם אתמול בין שר האוצר, אברהם שוחט, לבין ראשי התנועות הקיבוציות. הובהר, כי המשכנתאות יינתנו רק לקיבוצים במשבר, ולא יינתנו לקיבוצים השוכנים באזורי ביקוש. זאת, מכיוון שהקיבוצים באזורי הביקוש יכולים לממש קרקעות לצורך הרחבת הבנייה.

הקצאת המשכנתאות תהיה ספציפית לכל קיבוץ ותתבצע במשותף על־ידי צוות שיכלול את נציגי התנועות הקיבוציות, משרד השיכון ומשרד האוצר.

הזכאות הבסיסית למשכנתה ליחידת דיור תנוע בין 70 ל־139 אלף שקל, בתוספת הלוואה משלימה בסכום של עד 50 אלף שקל ליחידה. נקבע, כי הקצאת המשכנתאות לקיבוצים תהיה בסדר העדיפות הבא: קיבוצים המצויים בקו העימות, קיבוצים המצויים בקו עדיפות א', קיבוצים שמצויים באיזור עדיפות ב' וקיבוצים המצויים בשאר חלקי הארץ, אך לא באזורי הביקוש, בעיקר במרכז הארץ.

הובהר, כי הסיוע יינתן בנוסף לזכאותם של הקיבוצים למענקים לבנייה בטחונית.

האוצר החל לגבש הצעה לקיצוץ בתקציב 1995

□ יאיר מידן

האוצר החל לגבש הצעת קיצוץ לתקציב המדינה ל־95'. לפי החלטת הממשלה, מדובר בהפחתה של 900 מיליון שקל בהוצאות המשרדים הממשלתיים. בשלושת הימים הקרובים יקיים שר האוצר, אברהם שוחט, סבב שיחות עם כל שרי הממשלה, כדי לסכם סופית את ההפחתות בתקציבי משרדיהם.

בכל הידוע, האוצר מבקש לבצע קיצוץ רוחבי של כאחוז בהוצאות השוטפות של כל משרדי הממשלה, כנראה למעט בתחומי הבריאות והחינוך. החיסכון התקציבי מצעד זה יסתכם בכ־100 מיליון שקל.

כמו כן מוצע להקפיא תקנים בשירות הציבורי והממשלתי, ולעודד פרישה טבעית. החיסכון התקציבי בצעד זה יסתכם בכ־200 מיליון שקל. בנוסף יש כוונה להפחית כ־40 מיליון שקל במענקי השקעה בערי הפיתוח לפי החוק לעידוד השקעות הון. לפי ההצעה, מענקי ההשקעה בערי הפיתוח יופחתו בשנה הבאה מ־38 ל־30 אחוז באזורי עדיפות א', ומ־20 ל־15 אחוזים באיזור עדיפות ב'.

ועדת השרים להפרטה החליטה לפרק 9 חברות ממשלתיות

ועדת השרים לענייני הפרטה החליטה אתמול לפרק תשע חברות ממשלתיות. זאת, בהמשך להחלטה מלפני שנה, שלפיה ראוי לפעול למכירת נכסיהן ולפירוקן של חברות ממשלתיות לא־פעילות, שאין הצדקה להמשך מעורבות הממשלה בניהולן.

בקרוב תתבקש הוועדה להחליט לפרק עוד 15 חברות ממשלתיות, גם הן נלהר פעילות.

יאיר מידן

משרד המסחר דוחה טענות על הברחת סחורות מזוייפות מהשטחים לישראל

מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה, יוסי שניה, דחה אתמול טענות על הברחה בהיקף סחורות ישראליות ובהברחתן מהשטחים לתחום הקו הירוק.

דברי המנכ"ל נאמרו בתגובה להודעה שפירסמה אתמול התאחדות התעשיינים, שלפיה סחורות מזוייפות בכמות־אלפי שקלים מוברחות מהאוטונומיה לישראל.

ההתאחדות קראה לממשלה להגביר לאלתר את הפיקוח על מוצרים הנכנסים מהשטחים לישראל, על־פי המתווה מההסכם הכלכלי בין ישראל לרשות הפלסטינית.

יאיר מידן

מערכות ישראליות לראיית לילה – למסוקי המרינס

עסקה בשווי של 13 מיליון דולר, למכירת מערכות לראיית לילה, נחתמה בין חברת אופגל מכרמיאל לבין המרינס של צבא ארה"ב.

המערכות הטרמיות לראיית לילה של חברת אופגל יותקנו במסוקי הסופר־קוברה של המרינס. החברה תספק את המערכות עד סוף 95'.

אהרון קלין

"אירופה אינה מקיימת ההבטחות בתחום הסחר החקלאי עם ישראל"

קובל שר החקלאות יעקב צור □ שיעורי מכס לא־הוגנים פוגעים בכושר התחרות

□ יוסף גלילי

"הקהילה האירופית לא קיימה עד כה את הבטחותיה לישראל בתחום הסחר החקלאי, ונמנעת מלהעניק לנו מעמד שווה למדינות אחרות" – אמר אתמול שר החקלאות, יעקב צור, בישיבה עם שר החוץ, שמעון פרס, לפני צאתו לשיחות הכלכליות בגרמניה. צור אמר, שבעוד מדינות רבות זוכות לתנאים מועדפים ביצוא לאירופה, בזכות קשריהן עם חברות הקהילה, נותרת ישראל עם שיעורי מכס בלתי־הוגנים, שפוגעים בכושר התחרות שלה.

השר צור הציג בישיבה נתונים, שמהם עולה שחקלאי אירופה זוכים לסבסוד ממשלתי הגבוה בהרבה מהנהוג בישראל, דבר המקשה על הייצוא הישראלי. לדבריו, 60 אחוז מתקציב הקהילה מיועד לחקלאות, הסובסידיה מגיעה ל־55 אחוז מערך התוצרת החקלאית, לעומת 25 אחוז בישראל. מצד שני נאלצת ישראל להתמודד מול מדינות שלישיות, המייצרות בעלות עבודה של 10 אחוז מהעלות בישראל.

צור ציין, כי המנהיגים האירופיים נרתעים מהתמודדות עם הלובי החקלאי שם, למרות שבקשותיה של ישראל זניחות בכל קנה מידה.

סמנכ"ל משרד החקלאות לסחר חוץ, צבי אלון, אמר בישיבה כי בשנים האחרונות איפשרה הקהילה האירופית לקולומביה, לקניה ולזימבבואה, לייצא פרחים ללא כל הגבלה. מרוקו קיבלה תנאים נוחים ביצוא ההדרים, ואילו מדינות מזרח אירופה זוכות להסדרים מיוחדים. כך למשל קיבלה הונגריה עדיפות בייצוא כבד אווז, שגרם לפגיעה קשה בייצוא הישראלי.

שר החקלאות הוסיף, כי שיפור תנאי הסחר החקלאי הוא התרומה של מדינות אירופה לתהליך השלום עם הפלסטינים. "ישראל," אמר, "לקחה על עצמה מהלך מרחיק לכת בהסדר עם הפלסטינים, והחקלאים נתבעים להתאים עצמם, תוך ניתוח מכאיב של נטישת משקים והסבת ענפים. הרחבת הייצוא ושיפורו הן תשובות כמעט בלעדיות לקשיים הצפויים לחקלאים בארץ, וזאת מאחר שאירופה מהווה יעד ל־90 אחוז מהייצוא החקלאי הטרי של ישראל.

הלוואות בהיקף 320 מיליון שקל אושרו השנה לעסקים קטנים

□ אבשלום קווה, יאיר מידן

בשנת פעילותה הראשונה, שהסתיימה בסוף יולי, אישרה הקרן להלוואות לעסקים קטנים 1,405 הלוואות, בהיקף כולל של 320 מיליון שקל. ההלוואות ניתנות בערבות מדינה.

442 בקשות נוספות להלוואות נמצאות עדיין בבדיקה בארבעת הבנקים המפעילים את הקרן: דיסקונט, המזרחי, אוצר החייל והפועלים. 591 בקשות נדחו על־ידי הבנקים משיקולים של חוסר כדאיות כלכלית.

41 אחוז מההלוואות המאושרות ניתנו למפעלים בענפי הייצור, 36 אחוז בענפי השירותים ו־23 אחוז בענפי המסחר. גודלה של ההלוואה הממוצעת: 227 אלף שקל.

39 אחוז מההלוואות ניתנו להקמת עסקים חדשים, ו־61 אחוז להרחבת עסקים קיימים.

הנתונים מופיעים בדו"ח המסכם את פעילות הקרן בשנה שחלפה מאז תחילת פעילותה.

יו"ר הרשות לעסקים קטנים, שמואל בהט, בירך על הקמת קרן דומה גם במסגרת בנק לאומי. לדבריו, הצטרפותו של בנק נוסף ומרכזי להסדר מצביעה על קיומו של צורך רב בשוק זה.

ערבות מדינה להלוואות למפלגות

□ יאיר מידן

שר האוצר אברהם שוחט ביקש אתמול את אישורה של ועדת הכספים של הכנסת למתן ערבות מדינה להלוואות שיקחו בבנקים המפלגות המיוצגות בכנסת, כדי לכסות את גרעונותיהן בסך 21 מיליון שקל.

לפי הבקשה, ההלוואה תינתן לעשר שנים, ותוחזר ב־120 תשלומים. עמלת הערבות תהיה בשיעור חצי אחוז.

הוצאו להורג 5 קנאים מוסלמים שניסו להתנקש בשר הפנים המצרי

שלושה קנאים נהרגו בחילופי אש עם שוטרים שצרו על דירתם בעיר סוהאג'

קהיר, (ע"צ, ע"ר). חמישה קנאים מוסלמים, שנידונו למוות בשל נסיון ההתנקשות בחייו של שר הפנים המצרי, גנרל חסאן אלפי, הוצאו להורג בתלייה אתמול בבוקר – דיווחה סוכנות הידיעות המצרית מ"נ"א.

הקנאים, פעילים בזרוע הצבאית של ארגון אל־ג'יהאד, נידונו למוות כאן בוולי על־ידי בית־משפט צבאי.

צרה־הצהריים ירו שוטרים מצריים למוות בשלושה חשודים המשתייכות לארגון הקנאים המוסלמיים. הדבר היה בקרב יריות בעיר סוהאג', מסרו מקורות בטחוניים, שהוסיפו כי שלושת הרוגים, כולם סטודנטים, פתחו באש על השוטרים שצרו על דירתם בשעות הבוקר, ונהרגו בחילופי היריות. אחד מהם, עבדלוואהאב קואטי, היה מבוקש בקשר לרצח שני שוטרים בתחילת השנה.

הפעילים המוסלמים שהוצאו להורג בבוקר היו חלק מקבוצה של 17 קנאים מוסלמים שהואשמו בגרימת מותם של שלושה עוברי אורח באוגוסט 93', בעת התפוצצות מטען שנועד לרצוח את שר הפנים, שנפצע בזרועו בתקרית.

כמו כן הואשמו ברצח אדם שפרש מארגונם, וכן ברציחתו של עד התביעה הראשי במשפט פיגוע הנפל נגד ראש הממשלה עאטף צדקי. העד קיבל כפומבי מהשלטונות פרס כספי גבוה תמורת המידע שמסר.

כמשפט, שנפתח ב־5 ביוני, נידונו עשרה מהקנאים לעונשים הנעים בין חמש שנות מאסר עם עבודת פרך לשלוש שנות מאסר, ושניים מהם זוכו.

מאז תחילת 1993 הוצאו להורג במצרים 44 נידונים למוות, רובם קנאים מוסלמים.

ארגונים הפועלים למען זכויות האדם גינו את המשפטים הנערכים בפני בתי־משפט צבאיים, וטענו כי הם אינם מבטיחים לנאשמים משפט הוגן.

מקורות מצריים אינם שוללים את האפשרות שראשי ארגוני הטרור הפונדמנטליסטים פעלו בתיאום עם הטרוריסט קארלוס, כדי ללמוד מנסיונו בתכנון פיגועים.

העיתון "אלחיאת" מוסר, כי מקורות מצריים סבורים שסודן לא תוכל להכחיש את ההאשמות שהופנו כלפיה בנוגע לתמיכה בטרור. כמה חברי ארגונים פונדמנטליסטים, שנתפסו לאחר שוכם מסודן, הועברו לחקירה כדי לבדוק אם לטרוריסט קארלוס היה קשר לפעילות הקיצונים במצרים.

המקורות אמרו, כי פעולות הטרור במצרים דומות לפעולות הטרור שביצע קארלוס.

נסיך כוויתי בין 44 הרוגי התרסקות המטוס בהרי האטלס

תמונת ארכיון של אחד משלושת מטוסי ה־ATR-42 של חברת התעופה המרוקאית (צילום: אי.פי)

רבאט, (ע"ר). הנסיך עלי חאמוד אל סבאח הכוויתי, ואשתו, היו בין 44 ההרוגים בהתרסקות מטוס חברת התעופה המארוקאית בהרי האטלס – כך דווח מטעם חברת התעופה המלכותית המרוקאית. הנסיך הוא אחיו של שר ההגנה של כווית.

הדובר אמר, כי הזוג יצא לטיסה הפנימית ברגע האחרון, והתכונן להגיע מאגאדיר לקזבלנקה.

המטוס התרסק ביום ראשון בערב, 10 דקות לאחר המראתו. 40 הנוסעים וארבעת אנשי הצוות נהרגו. בין הנוסעים נמנו 16 זרים, מהם שמונה תיירים איטלקים ואורחים צרפתיים, ששמותיהם לא נמסרו. בהודעה שפורסמה בשעות הלילה הודיעה חברת התעופה המרוקאית, כי המטוס התרסק בהרי האטלס, 35 ק"מ צפונית לאגאדיר.

מפריס נמסר, כי תאגיד התעופה הצרפתי־איטלקי הודיע אתמול כי ישגר צוות בן חמישה מומחים למרוקו, כדי לחקור את הנסיבות להתרסקות המטוס.

דוברת התאגיד בטולוז אמרה בשיחת טלפון לכתב רויטרס, כי אל הצוות יתלוו שלושה בכירים מהמחלקה לחקירת תאונות במינהל התעופה האזרחי.

תאונת המטוס האחרונה שאירעה במרוקו היתה ב־1975, כש־188 נוסעים ניספו בהתרסקות מטוס של חברת התעופה הירדנית "עליה" ליד אגאדיר. ב־1970 נהרגו כמה עשרות בני־אדם בהתרסקות מטוס מדגם "קאראוול" של החברה המרוקאית מדרום לקזבלנקה.

"עירק מוכנה לקבל את תנאי האו"ם לביטול האמברגו"

איסלאמבאד, (ע"צ). עירק היה מוכנה לקבל את התנאים שהציב האו"ם כדי להסיר את האמברגו המוטל עליה – מסר אתמול מקור מקורב למשרד החוץ הפקיסטני, לאחר ביקור שר החוץ העירקי, מוחמד סעיד אל־סחאף, בפקיסטן.

הביקור נערך במסגרת מאמציה של עירק לזכות בתמיכת המדינות החברות במועצת הביטחון של האו"ם להצעה להסיר את האמברגו.

משטרת לונדון ניטרלה מטען חבלה במרכז העיר

לונדון, (ע"ר). משטרת לונדון ניטרלה אתמול מטען חבלה שהונח בפח אשפה ליד חנות ברחוב ריג'נט, אחד ממרכזי הקניות ההומים של העיר – מסר דובר מטעם המשטרה.

האיזור כותר בשוטרים, ואנשי הסקוטלנד יארד והיחידה למלחמה בטרור חיפשו מטעני חבלה נוספים, לאחר שקיבלו הודעה מוצפנת על שלושה מטעני חבלה שהוטמנו באיזור.

הדובר אמר עוד, כי בלשי הסקוטלנד יארד מצאו שתי חבילות חשודות, אולם הן לא היו מטעני חבלה.

מקור במשטרה אמר, כי מטען החבלה דומה למטענים שהניחו בעבר אנשי הצבא הרפובליקני האירי.

האיר"א בוחר לעתים קרובות במרכזי קניות בריטיים כיעד לפיגועים. טקטיקה זו מכוונת לגרום להוצאות ניכרות ולהפריע את הסדר הציבורי.

דיונים חשאיים בין צפון־קוריאה לארה"ב על פירוק פצצות גרעין

סיאול, (עתי"ס־יו.פי.איי.). צפון־קוריאה מחזיקה בשתי פצצות גרעיניות, וארה"ב מתכננת מו"מ חשאי כדי לפרקן מבלי שהדבר יתפרסם ברבים, נאמר בדו"ח שפורסם אתמול.

עיתון קוריאני היוצא לאור בסיאול ריווח, כי ארה"ב ושירותי הביון של דרום־קוריאה החליטו שלצפון־קוריאה כבר יש שתי פצצות גרעיניות מבצעיות.

"ארה"ב, המעוניינת להבטיח קבלת כל מידע על כוחה הגרעיני של צפון־קוריאה, שוקלת שיחות בנושא פירוק חשאי של הפצצות," נאמר בעיתון, שציטט מקור בכיר בממשלה.

"השיחות החשאיות אמורות להביא לפתרון בעיית הנשק הגרעיני, מבלי לפרסם ברבים ובאופן רשמי את עצם קיומן."

העיתון מסר עוד, כי צפון־קוריאה, שרוחתה לאחרונה דרישות לאפשר ביקורות באתרי הגרעין שלה, עשויה להסכים לשיחות ותקבל החלטת פירוק ללא ביקורת באתרים.

"ממשלת סיאול משוכנעת, כי כדי להבטיח מידע ברור ובטוח על אתרי הגרעין, חייבות להתקיים לא רק ביקורות בינלאומיות, אלא אף ביקורות הדדיות של צפון ודרום קוריאה. הממשלה הדרומית לא תשב בצד ותביט בשלווה על הסכם חשאי בין ארה"ב לצפון־קוריאה, שישאיר את דרום־קוריאה בחוץ," נאמר בעיתון.

נשיא חדש למקסיקו — מועמד מפלגת השלטון ארנסטו סדיליו

מקסיקו־סיטי, (ע"ה, ע"צ). ארנסטו סדיליו (42), מועמד מפלגת החוקה המהפכנית, מפלגת השלטון במקסיקו, הודיע אתמול בבוקר על נצחונו בבחירות לנשיאות, שהתקיימו ביום ראשון.

"התוצאות מראות ניצחון ברור למפלגת החוקה המהפכנית בבחירות לנשיאות," אמר סדיליו בהודעה לעיתונות.

סדיליו הוא כלכלן מבריק, שמעולם לא היה מועמד לכהונה במשרה ציבורית.

מסקר שפירסמה הלשכה הלאומית של תעשיית הרדיו והטלוויזיה עולה, כי סדיליו זכה בכ־50 אחוזים מהקולות. לפי הסקר תפס מועמד מפלגת הפעולה הלאומית השמרנית, דייגו פרנאנדס דה סבאליוס (53), את המקום השני עם 27 אחוז. למקום השלישי הגיע קואוטמוק קארדנס ממפלגת המהפכה הדמוקרטית – מרכז־שמאל, עם 16 אחוזים מהקולות.

בית הנבחרים אישר פשרה של תוכנית קלינטון ללוחמה בפשע

וושינגטון, (ע"צ, ע"ר). בית הנבחרים האמריקאי אישר ביום ראשון את תוכנית קלינטון ללוחמה בפשע, עשרה ימים לאחר שהעניק סטירת לחי מצלצלת לנשיא, כשדחה גירסה ראשונה של ההצעה.

חברי הסנאט ובית הנבחרים, דמוקרטים ורפובליקנים מתונים התומכים באיסור על החזקת כלי־נשק חצי־אוטומטיים, ניהלו משא־ומתן במשך שני לילות, עד שהגיעו לפשרה – זו הגירסה שאישר בית הנבחרים, ברוב של 235 קולות נגד 195.

ההצעה תועבר מייד לאישור הסנאט, שם היא צפויה להיתקל בהתנגדותם העזה של כמה סנאטורים רפובליקנים, שהבטיחו לעשות הכל כדי להכשילה.

הגירסה הראשונה של התוכנית נדחתה ב־11 באוגוסט, ברוב של 255 קולות נגד 210. הנשיא קלינטון ייחס אז את הדחייה הבלתי־צפויה ללחצים שהפעילה שדולת הנשק – יצרנים ומשתמשים – וכן להצבעתם השלילית של כמה נציגים דמוקרטיים המתנגדים לעונש המוות.

אין שינוי בהצעת הפשרה בכל הנוגע לאיסור כל כמה סוגים של נשק חצי־אוטומטי, והיא מרחיבה את עונש המוות ל־50 סעיפי אישום נוספים, אך מפחיתה ב־10 אחוז את הקצבת הכספים לפרויקט – ל־30.2 מיליארד דולר.

הצעת הפשרה מאפשרת להעמיד לדין קטינים החל מגיל 13, לפי אותם תנאים של העמדת מבוגרים לדין, לגבי פשעים מסויימים. כן היא מקצה סכום של 8.8 מיליארד דולר ליצירת 100 אלף משרות שוטרים, ומקצה קרוב ל־10 מיליארד דולר להקמת בתי־סוהר.

שבעה חיילי או"ם מהודו נהרגו בסומליה

מוגדישו, (ע"ר). אנשי המיליציה הסומלית הרגו שבעה מאנשי חיל השלום של האו"ם, ופצעו שישה נוספים, כשתקפו בתותחי נ"מ, במרגמות ובנשק קל, קבוצה של חיילי או"ם הודיים – מסר דובר של האו"ם.

הרוג ו־13 פצועים בפיגוע מכונית תופת בבגדד

ניקוסיה, (ע"צ). ילד נהרג ו־13 בני־אדם נפצעו אתמול בפיצוץ של מכונית תופת בבגדד – מסרה סוכנות הידיעות העירקית.

המכונית התפוצצה בקירבת המערכת של היומון הממשלתי "אל־גומהוריה". סוכנות הידיעות האשימה את "אויבי עירק" באחריות לפיגוע.

דיילת יופי הדיילת היוגוסלבית קירסטין רוברטס (במרכז) זכתה במקום הראשון בתחרות יופי בינלאומית לדיילות במסלולים שנערכה בהונג־קונג. (צילום: אי.פי)

הפלסטינים

המשך מעמוד ראשון

הפריסה מחדש, שמשמעותה יציאת כוחות צה"ל מן הערים והתפרסות צבא השחרור הפלסטיני בהם. ישראל מתנגדת לדרישה הפלסטינית.

על רקע הוויכוח הזה, יצא אתמול לקהיר הממונה על הביטחון ברצועת עזה, מוחמד דחלאן. שני ראשי המשלחות, האלוף דני רוטשילד והשר הפלסטיני, נביל שעת', נועדו אתמול בארבע עיניים בקהיר כדי לדון בקשיים בשיחות.

אתמול הסתיים סבב נוסף של שיחות בין משלחות ישראל והפלסטינים, והוחלט לחדשן בשבוע הבא. שר החוץ שמעון פרס אמר אתמול, כי להערכתו ניתן יהיה להגיע להסכם ותום בדבר העברת הסמכויות לפלסטינים בשטחי הגדה כבר בשבוע הקרב.

נבלמו הירידות

המשך מעמוד ראשון

למרות זאת, קשה לקבוע כרגע האם הרגיעה של אתמול מלמדת משהו על הצפוי היום.

הודעות הבורסה

- ● אבנר תיפושי נפט הפסידה 16.6 מיליון שקל במחצית הראשונה של 1994, לעומת 3.7 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.
- ● קשר רנט א קאר – רווח של כ־2.4 מיליון שקל, לעומת כ־2.5 מיליון שקל אשתקד.
- ● סאני אלקטרוניקה – הפסד של כ־2 מיליון שקל, לעומת רווח של 1.1 מיליון שקל.
- ● חסין אש – רווח של 814 אלף שקל לעומת הפסד של 75 אלף שקל.
- ● כבלי ציון – עקב קשיים במו"מ לגבי מיזוג החברה עם כבלים, הוחלט על הפסקת המגעים בנושא.
- ● רותם פיתוח ובניין – החברה זכתה במכרז להרחבת מכון טיהור שפכים בחדרה בהיקף של כ־41 מיליון שקל.

אסירים משוחררים של הפתח מבקרים את הנהגת אש"ף

(עו). קבוצת אסירים משוחררים של ארגון הפתח, קיימה אתמול מסיבת עיתונאים ביריחו ובמהלכה תקפה את השארתם של האסירים המשוחררים ביריחו. בין המותקפים היו גם אנשי הנהגת אש"ף, אשר חתמו על ההסכם עם ישראל בנוגע לשחרור האסירים

הרבנות הראשית תהפוך ליחידת סמך עצמאית במשרד הדתות

זעם בש"ס: נפעל לביטול מסקנות הדו"ח

(עו). ועדה מיוחדת שמינה ראש הממשלה, יצחק רבין, לבדיקת מעמדה של הרבנות הראשית, הגישה את מסקנותיה אתמול בצהרים. הוועדה ממליצה, כי הרבנות תהפוך להיות יחידת סמך עצמאית נפרדת ממשרד הדתות. מידע זה פורסם לראשונה ביום ב' בערב בתוכנית מינחת ערב ברשת א'.

כזכור, פנו הרבנים הראשיים לישראל לראש הממשלה וביקשו ממנו להפוך את הרבנות ליחידת סמך. ראש הממשלה החליט להקים ועדה אשר תבדוק את הנושא. לאחר שמנכ"ל משרד הדתות, עו"ד זאב רוזנברג, הביע התנגדות במכתב ששלח לנציבות המדינה, נזף בו ראש הממשלה על־כך.

הוועדה, בראשותו של ד"ר דוד דרעי, המדען הראשי של נציבות שירות המדינה, ממליצה להפוך את הרבנות ליחידת סמך מתוגברת. הוועדה אף מוסיפה וממליצה להקים צוות הקמה מקצועי עם יו"ר חיצוני המתמצא ביעדי הרבנות הראשית על מנת לעזור בהקמה.

לכתב עתי"ם נודע, כי בנוסף להמלצות מותחת הוועדה בדו"ח שהגישה, ביקורת נוקבת על יחסי הגומלין בין משרד הדתות לרבנות הראשית.

גורמים בכירים ברבנות הראשית הביעו שביעות רצון ממסקנות הוועדה, והביעו חשש כי תנועת ש"ס תעשה מאמצים לטרפד את יישום המסקנות. זאת, על מנת שלא לנתק את הרבנות ממשרד הדתות, בו ש"ס מעוניינת כאחד מתיקיה.

מנכ"ל משרד הדתות, עו"ד זאב רוזנברג, מסר בתגובה, כי יכבד כל החלטה שיקבל ראש הממשלה בנושא הוועדה.

גורמים בכירים בש"ס הביעו זעם בתגובה על ההחלטה ואמרו, כי ש"ס תפעל על מנת לבטל את מסקנות הדו"ח.

רבין הבטיח סיוע כספי להשלמת כביש עוקף יריחו

(עו). ראש הממשלה יצחק רבין הבטיח אתמול, במהלך פגישה עם ראשי ההתיישבות בבקעת הירדן, כי כביש עוקף יריחו ייבנה וכי הוקצבו לכך 16 מיליון שקל כבר עתה.

רבין הבטיח גם סיוע כספי למושב נעמה בסך של 3 מיליון שקל, בשל קשיים כלכליים, וכן 5.6 מיליון שקל לחקלאים נוספים בבקעה, בשל הבצורת ובעיות כלכליות נוספות.

הפגישה התקיימה בלישכת ראש הממשלה בהשתתפות פקידים בכירים מהאוצר, ונציגי המתיישבים ובראשם דוד אלחיאני מועד ישובי הבקעה, חנן פסטרנק ממלא מקום ראש מועצת הבקעה ועוד.

אלחיאני אמר עם צאתו, כי המתיישבים ביקשו להביע את חששם מפני הפיכת יריחו לעיר מיקלט למחבלים ולפושעים פלסטינים בקירבה יתרה לישובים היהודיים ולכביש העובר ביריחו. לדבריו, הובהר בשיחה שהירדנים אינם מוכנים עדיין לשיתוף פעולה עם החקלאים הישראליים, בעיקר בשל התנגדות הפלסטינים לכך.

מקורות לבנוניים: צה"ל מפגיז יעדים של החיזבאללה

רשייה, (יו.פי.איי.). צה"ל חידש אתמול את ההפגזות על כפרים שיעים במזרח לבנון, וגרם לדליקות ביערות ובוואדיות, מסרו מקורות בטחוניים לבנוניים. הם ציינו כי תותחי צה"ל הפגיזו את האיזורים ג'בל אבו ראשיד ואל־ריחן, בבקעה הלבנונית, וכי דליקות גדולות פרצו ביערות ובוואדיות.

עוד מסרו כי כוחות צה"ל שבו ופתחו ביום שני את מעבר זמרייה, בגבול איזור הבטחון בדרום לבנון.

תן פרס לחייל

קפריסין חוזרת על הצעתה לארח את שיחות השלום

ביירות, (ע"צ). שר החוץ של קפריסין, אלקוס מיכאילידס, חזר על הצעת ניקוסיה לארח חלק משיחות השלום במזרח התיכון.

"לקפריסין קשרי ידידות עם כל מדינות ערב, וכעת חיזקנו את קשרינו עם ישראל", אמר מיכאילידס בראיון שפירסם ביום השני העתון הלבנוני בשפה הצרפתית, "ל'אוריין לה דור".

שר החוץ שמעון פרס אמר בביקורו בניקוסיה ב־29 ביולי, כי ישראל רואה בחיוב אפשרות של קיום חלק משיחות השלום בקפריסין. פרס הדגיש את קרבתו הגיאוגרפית של האי ואת יחסיו הטובים עם שני הצדדים.

● **בעל דוכן פיס, תושב בת ים בן 67,** נשדד אתמול בערב, זמן קצר לאחר שסגר את דוכן מפעל הפיס בקרן הרחובות ריינס ואסתר המלכה בתל אביב. צעיר אלמוני הגיח לעברו, חטף מידיו בכוח את תיקו של בעל הדוכן ונמלט ברגל מן המקום. התיק הכיל פידיון יומי של כרטיסי פיס בסכום כולל של 2000 שקלים במזומן. כמו כן נשדדו כרטיסי חיש גד בשווי של 700 שקלים. סוכן הפיס לא נזקק לטיפול רפואי.

ליעקב לוי ומשפחתו
משתתפים בצער במות
האחות ז"ל
"הדפוס החדש"
"על המשמר"

למשפחת פרדמן
משתתפים בצערכם
במות החבר
בוזיק ז"ל
מיסד ומנהל מפעל עוף קור
עוף קור מפעלי שער הנגב

מח' לתרבות מח' להשכלה
הקיבוץ הארצי
טקס חלוקת
מלגות חבצלת
לעידוד היצירה ולהשכלה
יתקיים ביום ד', 24.8.94, בשעה 13.00,
באולם המחודש בבית הקיבוץ הארצי

ביקור רפואי — שר הבריאות אפרים סנה ביקר אתמול במועצה המקומית בקה אל גרביה בתחנה לטיפול באם ובילד ובתחנה לבריאות הנפש. בתמונה - השר עם עובדות סוציאליות ואחיות במרפאה ביישוב (צילום: ישראל הדרי)

בכיר אירני עומד מאחורי רשת הטרור בארגנטינה

אומר ה"וושינגטון פוסט" □ מדובר בעלי אכבר פאברג', ממנהיגי הפרלמנט ומקורב לשלטון □ לדבריהם צפויים פיגועים נוספים במטרות יהודיות

□ כתבנו בוושינגטון

עלי אכבר פאברג', ממנהיגי הפרלמנט האירני וממקורבי השליטים בטהרן עומד מאחורי הקמת רשת הטרור שהוקמה על ידי מוסלמים שיעים בארגנטינה, ושפגעה בבניין הארגונים היהודיים שם.

במאמר שפרסמו בעלי הטור אוונס ונובאק ב"וושינגטון פוסט", הם מזהירים מפני הצטיידות ארגוני טרור שנתמכים ע"י אירן בנשק גרעיני ממדינות חבר העמים וקוראים לנשיא ביל קלינטון לנקוט פעולה דחופה כדי לעצור את ההסלמה.

אוואנס ונובאק כותבים, כי אחרי הפיגוע בשגרירות ישראל והמרכזים היהודיים בלונדון ובבואנוס איירס, צפויים פיגועים נוספים ולכן דרושה תגובה מערבית נוקשה לא פחות מזו שננקטה באו"ם נגד עירק.

שני בעלי הטור מאשימים את הממשל בכך שעד כה תגובתו היא אינדיווידואלית ומפוזרת. לדבריהם, גם פקידים בכירים נוספים בטהרן מעורבים בטרור ומביאים כדוגמה את הקונסול הכלכלי, נאוואורי, שהוא חבר המשמרות המהפכניים באירן ואת הציר לענייני כלכלה בבואנוס איירס, ואנגאבה שניהל עד לפני מינויו את הקשרים בין טהרן לבין חיזבאללה בלבנון.

אוואנס ונובאק מדגישים, כי מספרם של הנפגעים בהתקפות הטרור בלונדון ובבואנוס איירס, בנוסף לנפגעים בפיגוע נגד שגרירות ישראל בארגנטינה ב־92, מגיע ל־581. לצורך השוואה הם מציינים, כי במהלך מלחמת המפרץ נפגעו 857 אמריקאים.

למרות נתונים אלה, נמנעת ארה"ב מנקיטת צעדים חריפים, על אף שהיא עדה להזרמת [illegible] מהמערב לטהרן, ובמיוחד [illegible] הממממנת את [illegible] ומאירופה הממשיכה לקיים עסקים עם טהרן, כאשר במקביל, מספקת רוסיה נשק במסגרת עיסקות כספיות מפתות.

בעלי הטור מאשימים את קלינטון בכך שבמקום להתרכז בפעולה נגד אירן, הוא מתמקד בגיוס תמיכה נגד האיטי, על אף הסיכון בחיי יהודים.

ביילין קורא להושיט סיוע פיננסי בינלאומי לפלסטינים

קופנהאגן, (ע"צ). סגן שר החוץ יוסי ביילין קרא אתמול בקופנהאגן לקהילייה הבינלאומית לממש במהירות את הבטחתה להושיט סיוע פיננסי לפלסטינים.

במסיבת עתונאים במהלך ביקור קצר בדנמרק, במסגרת סיור במדינות סקנדינביה, העריך ביילין כי ההסכם ההיסטורי על אוטונומיה בעזה וביריחו "עלול להיפגע אם המדינות התורמות (שהבטיחו סיוע ב־2 מיליארד דולר) לא יקיימו את התחייבויותיהן".

"הסכנה איננה מיידית, אך קיימת סכנה לטווח בינוני וארוך", להלן אמר ביילין, "הבעיות הכלכליות מהוות את המיכשול הגדול ביותר בדרך לבחירות פלשתיניות", האמורות לאפשר מינוי אסיפה ומועצה פלשתינית כדי לממש את תוכנית האוטונומיה.

בחירות אלה נדחו מספר פעמים בשל תוהו ובוהו מינהלי באזורים האוטונומיים. לאחרונה הציעו המנהיגים הפלסטיניים את מועד ה־15 באוקטובר לקיום הבחירות.

ביילין הזכיר, כי אש"ף התחייב לבטל את הסעיפים באמנה הפלסטינית הקוראים להשמדת ישראל.

חברה להשקעות של אוצר החייל בע"מ
הודעה על אסיפה כללית מיוחדת
ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית מיוחדת של החברה תתקיים ביום שלישי 13.9.94 בשעה 9.00 במשרדי החברה ברח' חשמונאים 84 תל אביב.
על סדר היום: מינוי מועצת מנהלים.
הדירקטוריון

לא כמו מזג האויר

כאשר האלימות נמצאת בכל מקום, ומרקעי הטלוויזיה מתארים ומתעדים אותה, וכאשר ספרי ההיסטוריה מלאים בכרוניקות של אלימות כלפי יחידים וקבוצות, קשה מאד להסביר לילדים ולבני נוער שהאלימות היא שלילית. בעיניהם, זוהי שפה רווחת ונפוצה, שהם שומעים ורואים ללא הרף. למרות זאת יש להוקיע אלימות על כל פרצופיה המכוערים, לשרש ולבודד אותה כהתנהגות פסולה ואסורה

דורית גפן

מדי פעם, בדרך כלל בעקבות רצח אשה על־ידי בעלה, על־ידי המאהב או החבר שלה, חוזרת ועולה לדיון ציבורי בעיית האלימות של גברים כלפי נשים. כמעט תמיד קורה שכמה גברים מכירים, באותה הזדמנות, שגם הם סובלים מאלימות – מצד נשים. ואילו קולם של הילדים, הקורבנות השקטים של תופעת האלימות במשפחה, כלל אינו נשמע. הקטנים אינם מדברים. הם סופגים את הצלקות הפיסיות, [illegible] הנפשיות, בשקט ובאימה. [illegible] התנהגות חריגה שלהם, או [illegible] יתרה מצד הגננת או [illegible], חושפים לעיתים סיפורים [illegible] ומזעזעים של אלימות [illegible], מכות וגילוי עריות, [illegible] הם אבות ואימהות, [illegible] אחים ואחיות בוגרים.

האלימות, מכל סוג שהוא, הינה תופעה חד־מינית. מי [illegible] כי הגברים, ככלל, [illegible] יותר, ומתעלם מהעובדה [illegible] כתופעה פסיכולוגית, [illegible], חינוכית ותרבותית [illegible], בוחר בדרך הקלה, של [illegible] וסטריאוטיפים מקובלים, [illegible] כל הגברים קשוחים וכל [illegible] רכות ורחומות. המציאות, [illegible], הרבה יותר מורכבת ורב־גונית, ודווקא כאשר מבקשים לטפל באלימות, במקרה זה בתוך המשפחה, חשוב מאד להתייחס לכל מקרה לגופו ולבדוק את רקעו, ללא דעות קדומות ובמלוא הרצינות והחומרה.

אולם למרות ההסתייגויות, הנתונים מוכיחים כי במצבים של אלימות במשפחה, יותר גברים פוגעים בנשותיהם מאשר להיפך. המקרה של בוביט, אותו אורח אמריקני שאשתו כרתה את אבר המין שלו, הוא מבחינה זאת היוצא מהכלל שמוכיח את הכלל. אך בעיקר הוא מלמד שיש כנראה גבול גם לכוח הסבל של קורבן האלימות ושהוא עלול, בשעת מצוקה, או כמו שמשפטנים נוהגים לכנות זאת, ב"מצב של אי־שפיות זמנית", לעשות מעשים קיצוניים בתגובה.

פסיכולוגים וסוציולוגים מאבחנים את האלימות כחלק מהטבע האנושי, וגם אם מחקרים ביולוגיים יגלו שכמו הבגידה, גם האלימות האנושית היא בסך־הכל עניין של אי־סדר הורמונלי, הרי מותר האדם מהבהמה הוא בין היתר בכיבוש ובריסון ההורמונים והיצרים האלימים, ובניווט חיובי של דחפים שליליים העלולים לגרום לאדם לפגוע בזולתו הקרובה, ובחברה כולה. החוקים והנורמות המוסריות לא הומצאו יש מאין, אלא כדי לאפשר קיום סביר של יחידים ושל חברות בביטחון אישי, וכדי למתן ולרסן את הדחפים האלימים המצויים אצל בני האדם.

הציניקנים יאמרו, שאלימות כלפי נשים היא כמו מזג האוויר; אפשר לדבר עליה, אבל אי־אפשר לעשות משהו כדי לשנותה. אחרים יטענו, כי מקרי האלימות הללו הם בסך־הכל מעשים בודדים, וכי רוב המשפחות מתנהגות בינן לבין עצמן בצורה סבירה ובלתי אלימה ואין להקיש ממקרים פרטיים אלה על כלל החברה. אולי. אך יש לזכור שחלק מתהליך החינוך הוא התייחסות החברה לכל מקרה. כאשר בתי המשפט נוהגים ב"רחמים" ובהתחשבות באנסים, למשל, המסר שנקלט אצל בעלי הנטיות האלימות הוא שהמעשה איננו נורא כל־כך, שכן גם העונש עליו לא יהיה חמור. כאשר המשטרה מתייחסת בזלזול או באדישות לתלונות של נשים על בני־זוגן, קורה שהגבר האלים עוד מכביד את ידו על רעייתו, ומעניש אותה על ש"הלשינה" עליו, ולעתים זה עלול להסתיים בטרגדיה.

כאשר בתי המשפט נוהגים ב"רחמים" ובהתחשבות באנסים, למשל, המסר שנקלט אצל בעלי הנטיות האלימות הוא שהמעשה איננו נורא כל־כך, וכאשר המשטרה מתייחסת בזלזול או באדישות לתלונות של נשים מוכות קורה שהגבר האלים עוד מכביד את ידו, ומעניש את אשתו על ש"הלשינה" עליו □□□ לעתים זה עלול להסתיים בטרגדיה

כל פסיכולוג מתחיל יאמר לך כי השימוש בכוח פיסי לצורך שכנוע וכפייה, וה'גבריות' והכבוד הגברי המפוקפקים שמתבטאים באלימות, הם בדרך כלל סימנים של חוסר ביטחון עצמי ושל דימוי עצמי נמוך. אך חלק מהמורשת החינוכית־משפחתית שמביאים איתם אנשים בוגרים היא גם תמונה של מערכת היחסים שחוו במשפחתם בתקופת הילדות, ובמקרים רבים מסתבר כי אב מכה היה ילד מוכה.

אין ספק, כי כאשר מדובר באנשים מבוגרים, שהתנהגותם כבר מקובעת, קשה יותר לשנות הרגלים ודפוסי התנהגות, אם כי אין להרפות ולוותר להם, בין אם על־ידי הרתעה ובין אם על־ידי ענישה. עם זאת, יש בהחלט להשקיע בחינוך הדורות הצעירים, מגיל ינקות, מהגן ובית הספר, ולהחדיר להם כי הכוח והאלימות הם שפה אסורה, שאין להשתמש בה. נכון, כאשר האלימות נמצאת בכל מקום, ומרקעי הטלוויזיה מתארים ומתעדים אותה, וכאשר ספרי ההיסטוריה מלאים בכרוניקות של אלימות כלפי יחידים וקבוצות, קשה מאד להסביר לילדים ולבני נוער שהאלימות היא שלילית. בעיניהם, זוהי שפה רווחת ונפוצה, אותה הם שומעים ורואים ללא הרף.

למרות כל אלה, יש להוקיע האלימות על כל פרצופיה המכוערים, ולהמשיך בניסיון הבלתי פוסק לשרש ולבודד אותה, כהתנהגות פסולה ואסורה.

על המשמר

צעדי נורמליזציה

בעוד צוותי המו"מ הישראלים והפלסטינים מנהלים דיונים נמרצים לקידום הסוגיות שטרם סוכמו והוסכמו, התקיימה אתמול פגישה עניינית בין שר התיירות עוזי ברעם לראש עיריית בית לחם, אליאס פרג', הממונה על התיירות באוטונומיה. השניים עסקו בענייני חולין – כמו פיתוח פלסטיני־ישראלי של איזור תיירות בצפון ים המלח, ושיווק משותף של אירועי חג המולד בבית לחם.

ואכן, אין כמו אינטרסים כלכליים משותפים, כפיתוח ענף התיירות למשל, לשפר את המאזן הכלכלי של הקופה הפלסטינית ושל הקופה הישראלית גם יחד. אך אין גם כמו נורמליזציה והתייצבות של שקט ורגיעה – כדי למשוך את התיירות הבינלאומית לאזורנו.

פיתוח התשתית התיירותית באוטונומיה הפלסטינית היא ללא ספק, מסוג הפרויקטים הגדולים, שהמדינות התורמות, אך גם משקיעים בינלאומיים פרטיים, יהיו מוכנים לסייע במימונם ולהשקיע בפיתוחם לרווחת הפלסטינים, אך גם מתוך שיקולים כלכליים. זאת כמובן בתנאי, שיעריכו כי האיזור אכן, נכנס עתה לעידן חדש של שלום.

ענף התיירות הישראלי והפלסטיני יוכל לקבל תנופה עצומה, אשר ממנה יוכלו ליהנות גם ירדן, ובעתיד גם לבנון וסוריה – בכל שיתקדם המו"מ של ישראל עם מדינות אלו.

התיירות הפכה מזמן למעין סייסמוגרף בינלאומי של אזורי רגיעה, ולהבדיל, של אזורי מתיחות. שכן ענף זה הוא הראשון שסופג את תגובת הציבור, ונפגע מייד.

הנופשים והתיירים, המוכנים להוציא כסף עבור חוויה שתבטיח להם בילוי ומנוחה, מצביעים בדרך כלל ברגליהם – וממהרים להדיר אותן ממקומות בהם יש סכנות של מעשי אלימות, ושל אי שקט פוליטי או לאומי.

הפוטנציאל של כוח המשיכה התיירותי של ישראל והאוטונומיה הוא כמעט בלתי מוגבל. הוא כולל תיירות דתית של מאמינים בני שלוש הדתות: היהודית, הנוצרית, והמוסלמית. אך גם של תיירות מרפא – בעיקר לים המלח – ותיירות קיץ וחורף – בזכות תנאי מזג האוויר הנוחים וחופי הים.

נראה, על כן, כי יותר מענפים מסחריים וכלכליים אחרים, אשר בהם ניתן יהיה בעתיד לשתף פעולה באיזור, התיירות יכולה להיות הנחשון שסביבו אפשר יהיה לפתח תשתיות תחבורה ובניה, וכן ענפי שירותים ומסחר רבים, הנלווים לתיירות רחבת היקף.

אך כאמור, סיכויים טובים אלה קשורים באווירת המו"מ ובהתקדמותו החיובית, אשר עשויה להמריץ ולדרבן גם את הנושאים ונותנים הלבנונים והסורים, וגם את המדינות במעגל השני, כמו סעודיה ומדינות המפרץ, ואף מדינות המגרב.

אין מקום להשוואה

פליטי האיטי, קובה, ואפילו פליטי רואנדה, יחזרו למקומותיהם כאשר השלטון במדינותיהם יאפשר זאת. לפליטים הפלסטיניים חייבת להיות תשובה אחרת. הם לא ישובו לחיפה, יפו, רמלה ולוד. הנהגתם חייבת להסתגל לכך, או לפנות מקומה להנהגה אחרת, חדשה, שתתלוש מן האמנה הפלסטינית □□□ הכרזת העצמאות ב־48 העלתה לשלטון בישראל את הנהגת היישוב בארץ, שהחליפה את ההנהגה שבחוץ, אשר הובילה את המאבק שנים רבות וירדה מנכסיה. לא מן הנמנע שגם בכך יחקו הפלסטינים את התנועה הציונית

צבי גוב, מונטריאול

מסכי הטלוויזיה בצפון אמריקה מלאים בשבועות האחרונים בתמונות של תושבי האיטי וקובה המנסים להגיע בדרך הים לארה"ב. כל דברי הפרשנות המלווים לתמונות קובעים, כי האיטי וקובה מנסות ללחוץ בדרך זו על הממשל בוושינגטון להסיר את הסנקציות שהוטלו עליהן בגין משטריהן.

הנשיא קלינטון מגיב בצעדים שונים, המעוררים אצל הצופה הממוצע מסקנה שמשהו מוזר קורה בעולם. פליטי רואנדה, שאינם יורדים מהמירקעים, תורמים גם הם לאווירה הכללית, ונראה כי העולם עוסק כיום בבעיות הפליטים יותר מבכל נושא אחר.

כאשר משווים את הבעיות הללו לאלה של הפלסטיניים, המבוכה רבה. הפליטים הפלסטיניים, היושבים זה שנים רבות במחנות בלבנון, בירדן ובגדה המערבית, כמו גם ברצועת עזה, הם תוצאה של מאבק לעצמאות של מדינה אחת שנאבקה במדינות אחרות, ולא תוצאה של מלחמת אזרחים, או של מאבק בשלטון דיקטטורי. לכן קשה להשוות ביניהם, למרות שיש העושים זאת, בעיקר בצפון אמריקה.

שליט קובה, פידל קסטרו, משתמש באזרחי מדינתו הרוצים להגר כבמנוף להצלת כלכלתו המתמוטטת. פליטי רואנדה הם תוצאה של מלחמת אזרחים, בה שבט אחד מרד בשבט אחר, שהיה בשלטון. אולם עם כל הדאגה למתרחש ברואנדה, אין שום דמיון בין מה שקורה שם לבין מצבם של הפליטים הפלסטיניים, המשמשים היום מנוף בידי מנהיגיהם להשגת פתרונות מדיניים שיענו על צרכיהם.

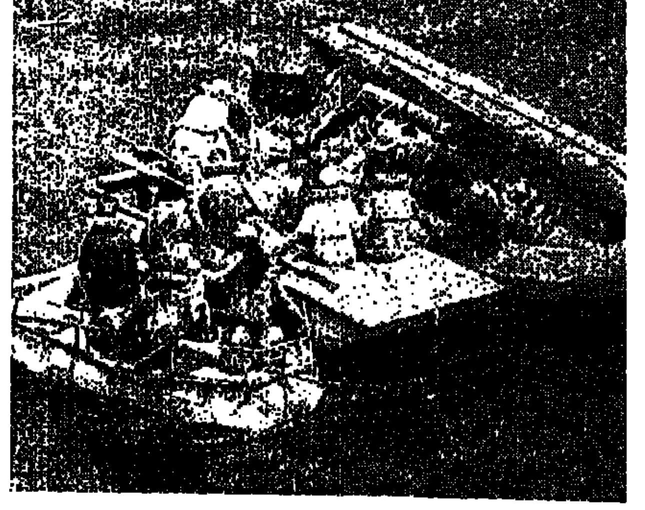

רפסודת פליטים קובנית מובלת לבסיס הצי האמריקני בגוואנטנמו. פידל משתמש בהם להצלת כלכלתו המתמוטטת (צילום: איי.פי.)

הפליטים הפלסטיניים אינם 'עושים כותרות' כבר שנים רבות. מכאן, שהניסיון להביא לשינוי האמנה הפלסטינית, כולל הקטע העוסק ב"זכות השיבה", נידון מראש לכישלון.

לפני מספר ימים נמסר, כי ראש הממשלה רבין החליט להפעיל לחצים על יו"ר אש"ף יאסר ערפאת, במטרה שינקוט צעדים מעשיים נגד הטרור ברצועה, וכדי שיכנס בהקדם את המועצה הלאומית הפלסטינית לצורך ביטול אותם סעיפים בה הקוראים להשמדת ישראל. כן פורסם, כי רה"מ שקל להשעות את ביצוע השלבים הבאים בהסכם העקרונות אם לא תבוטל האמנה הפלסטינית. כל אלה באו בעקבות הצהרותיו של פארוק קדומי, המחזיק עדיין בתואר "שר החוץ הפלסטיני", שקבע כי ישראל צריכה להתחסל. רבין, שלא שבע נחת מתגובותיו של ערפאת על הצהרות קדומי, שהושמעו בעקבות השיחה הקשה שהתנהלה במחסום ארז, כועס, ובצדק. אך מכאן ועד להבנה כי דרישותיו ותקוות מכרי להגיע להגשמה יהיה עליו כנראה לעבור עוד דרך ארוכה.

אם ערפאת יביא לשינוי האמנה הפלסטינית בסעיפים המרכזיים שלה, והיינו זכות השיבה, שהיא המתכון הפלסטיני לשינוי המבני של ישראל והפיכתה למדינת כלל אזרחיה ולא עוד מדינתו של העם היהודי בלבד, או אם הוא יתפשר בעניין ירושלים, הוא יתקל בקשיים רבים מבית. על רה"מ רבין להחליט אם ברצונו לראות את ערפאת כפרטנר, או שהוא מעדיף שראשות האוטונומיה תעבור לידי אחרים, תוך דחיקת רגליהם של אלה באש"ף שלא יסתגלו למציאות החדשה.

כפי שהדברים נראים עתה, הרי שרה"מ שוקל צעדים כדי להוציא את ערפאת אל מחוץ למעגל העשייה, תוך העברת האחריות לאחרים, שינסו להעביר את השנים הבאות כהכנה מלאה יותר עם ישראל. בכך בעצם ייסגר מעגל על פעילותו של מנהיג המייצג יותר מכל אחד אחר את הבעיה הפלסטינית, ואשר הצליח להביא את בני העם הפלסטיני לכדי מימוש שאיפותיהם. פליטי האיטי, קובה, ואפילו פליטי רואנדה, יחזרו למקומותיהם כאשר השלטון במדינותיהם יאפשר זאת. לפליטים הפלסטיניים חייבת להיות תשובה אחרת. הם לא ישובו לחיפה, יפו, רמלה ולוד. הנהגתם הבינה זאת, ועליה לשנות את האמנה הפלסטינית.

הכרזת העצמאות ב־1948 העלתה לשלטון בישראל את הנהגת היישוב בארץ, שהחליפה את ההנהגה שבחוץ, אשר הובילה את המאבק שנים רבות וירדה מנכסיה. לא מן הנמנע, שגם בכך תחקה ההיסטוריה הפלסטינית את זו של התנועה הציונית.

לתפוס שלווה, ואולי עוד משהו

הלהיט האחרון בעולם האפרודיזיאקים הוא צמח הגאת, אותם עלים ירוקים שהתימנים נוהגים ללעוס. פתאום יצא שמו של הצמח עתיק היומין לתהילה כמעורר חשק ומזקיף נופלים, ואף כמוסות עשו ממנו. על הפרסום ומה שמאחוריו, עם ד"ר אבינועם צבירי, רופא נשים בבית החולים "העמק" בעפולה

זוהר בהלול: אני רוצה לברר איתך, האם מדובר במיתוס או בתרופה אפקטיבית, שיכולה לעורר את החשק המיני ולהגביר את הזיקפה. מדובר בעלי הגאת (או הג'את) המסורתיים, אותם לועסים יוצאי תימן, ועכשיו התבשרנו שהעלים הללו נמכרים בצורת כמוסות. האם יש ביכולתך, המיומן יותר ממני בנושא, להחכים אותנו באשר לדברים המופלאים הללו?

ד"ר אבינועם צבירי: יש לי בהחלט מה לומר, שיאיר את הדברים שהתפרסמו באורם הנכון. ראשית, הגיית השם – ג'את או גאת – שונה בכל איזור. במקור נכתבת המלה בק' (קאת), המבוטא כג'. אנחנו כאן קוראים לו גאת.

את צמח הגאת אני מכיר עוד מילדותי. מנהל מחלקת הנשים אצלנו, בבית החולים "העמק" בעפולה, מעודד את הרופאים לבוא עם רעיונות ומחקרים. לפני כשלוש שנים הבאתי את הרעיון לחקור את השפעת הלעיסה של עלי הגאת על התשוקה המינית, והוא קיבל אותו בברכה.

את העלים אני מכיר עוד מילדותי, ועל האפקט שלהם באשר לתשוקה המינית נודע לי מרמזים פה ושם. בתחילה בדקתי בספרות מה נכתב על השפעת הצמח בנושא, קראתי המון מחקרים וגם שירים של משוררים מוסלמים בתימן. ואכן, גם בכתובים היו רמזים שיש לעלי הגאת השפעה חזקה על התשוקה המינית. אבל במקומות אחרים נאמר שהוא גורם לתופעה הפוכה, דהיינו לאימפוטנציה. כך שלא יכולתי להוציא מהספרות מסקנה חד־משמעית.

רעיון המחקר היה לבדוק בקרב הלועסים בארץ, שרובם תימנים שהביאו את המנהג הזה מתימן, איך הלעיסה משפיעה על תשוקתם המינית ועל הזיקפה שלהם.

ערכתי את המחקר בקרב 100 אנשים בכל רחבי הארץ, גם בודדים וגם קבוצות. 50 אחוז מהנחקרים היו מעל גיל 50 ויתרם צעירים יותר.

המסקנה היא, שהעלים גורמים להגברת התשוקה המינית בקרב 80 אחוז מהנחקרים, גם הצעירים וגם המבוגרים, ובקרב הצעירים הם גם מגבירים את הזיקפה. בקרב המבוגרים הם גורמים לעתים לאימפוטנציה, למרות התעוררות החשק.

יש לציין, שההשפעה על התשוקה לא נגרמת תוך כדי הלעיסה, אלא שעות אחדות לאחר מכן.

ומה קורה בין לבין?

בזמן הלעיסה יש אפקט של אמפטמין – האדם שוקע ברוגע, שלווה וחוסר דאגה.

קהות חושים?

לגמרי לא, להפך. החושים מתעוררים, המוח עובד בצלילות, נוצרת תקשורת טובה יותר בין אנשים. אין סתירה בין שלווה לבין התעוררות נפשית, למרות שזה נשמע קצת כמו פרדוקס.

מעניין, שבמהלך הלעיסה יש דווקא נטייה להתרחק מנשים. האפקט האפרודיזיאקי הוא מאוחר יותר.

אגב, אני חייב לציין שבין האפקטים המאוחרים יש גם נדודי שינה וחוסר תיאבון. הם באים בד בבד עם התעוררות היצר המיני.

לא בדקנו את הכמוסות, ולא הייתי מסתכן בהסקת מסקנות מרחיקות לכת לפני שייעשו עבודות מחקר באשר להן. גם העבודה שעשיתי בקשר לעלים היא ראשונית, ובאה רק להאיר את הסוגיה בקרב הלועסים – מה הם חשים בשעה שהם לועסים, ומהו האפקט המצטבר.

מסורת של דורות. תימני לועס גאת (צילום: אדי ישראל)

בינתיים התקשר אלינו תימני ישראלי, השואל איזה משני המינים - האדום או הירוק – מגביר את התשוקה.

יש מספר סוגים של גאת: לבן, ירוק ואדום. באדום יש אחוז גבוה יותר של האלקלואיד הנקרא קאטינון, שדומה במבנהו המולקולרי לאמפטמין ויש לו השפעה רבה יותר.

השפעת החומר האלקלואידי היא רק בעלים הטריים, שלועסים אותם תוך יום עד שלושה ימים מרגע קטיפתם, או ששומרים אותם בתנאים מסוימים. כשהעלים יבשים, קשה להניח שיש לקאטינון שבהם השפעה על הגברת התשוקה המינית.

אינני רוצה להלאות את המאזינים במונחים מהטרמינולוגיה הרפואית, ואשאל משום – היכן אפשר למצוא את הצמח הזה?

כמעט בכל חצר של יוצאי תימן בארץ. הם הביאו אותם עם עלייתם.

מסקנה – צריך חבר תימני...

נכון. אגב, אצל התימנים, לעיסת עלי הגאת היא הווי חברתי, לאו דווקא לצורך הגברת התשוקה המינית, שהיא מטרה משנית.

נחזור לשאלתך הראשונה – המחקר שלי הראה, שלעיסת עלים מסוגים מסוימים של גאת מגבירה את התשוקה. אבל צריך לזכור שיש דברים נוספים שצריך לקחת בחשבון, לפני שמסיקים מסקנות מרחיקות לכת. והמסקנות שהבאתי הם תוצאה של עבודה קלינית סובייקטיבית ראשונית, שאחריה צריכות לבוא עבודות מחקר נוספות, שיתמכו בהן.

מסחר או מִסחָרה? עלי גאת בכמוסות

גם הוא במפסידים

מה יהיה בבורסה, האם תהליך קבלת ההחלטה על המיסוי היה נכון והאם המס הזה מוצדק – עם שר התיירות, עוזי ברעם, שיש לו כמה השגות על האופן בו נעשו הדברים

זוהר בהלול: מה שלומך היום, בבוקר היום השני לאחר פתיחת הבורסה?

עוזי ברעם: למען האמת, גם אני קליינט בעסק הזה. אני רוצה לקנות דירה חדשה, וכל הכסף שלי נמצא בקרן נאמנות. הפסדתי אתמול כמו כולם.

אבל לא הסיפור שלך, שאולי משקף את בעייתם של רבים, הוא נושא שיחתנו, אלא הדברים הגדולים יותר. כמו, למשל, כיצד טיפלה הממשלה בהטלת המס על הבורסה. התדמית שלכם נפגעה קשות בציבור.

עוזי ברעם (צילום: "פנים")

נכון, בגלל שתי סיבות. הראשונה, שהמס הוא בעייתי בעיני חלק מהציבור. השנייה, תהליך קבלת ההחלטות, שגם אני תקפתי אותו אתמול בישיבת הממשלה. לדעתי, היה צריך להיות כאן יותר מקום לשיקול ציבורי ופוליטי, לא רק כלכלי. אינני בטוח שהיה נכון להטיל את המס הזה עכשיו, כשהבורסה נמצאת ממילא במצב של תנודות מתמידות.

אבל אינני מסתכל על העניין הזה בשלילה, משום שהמס על ההון, עם כל הבעייתיות שלו עכשיו, הוא מס צודק. וזה שכל הממשלות בישראל נמנעו מלהטיל אותו, הן כנראה ידעו מדוע. היתה התעלמות מכך, שאנחנו מטילים לאורך שנים על שנים מיסים רק על עבודה ולא על הון. מבחינה זו, העיקרון היה נכון. לדעתי, התשובה הטקטית היתה בעייתית, ואתמול הייתי מראשוני הלוחצים על הקיזוז, לא כהמלצה של שר האוצר, אלא כהחלטה של הממשלה.

להצעת על קיזוז ההפסדים, היית גם אחד השרים שמתחו ביקורת. אבל איך אפשר להסביר את העובדה, שהשרים אינם שותפים לתהליך קבלת החלטה כל כך חשובה לכלכלה הציבורית הישראלית?

אם יש החלטה על פיחות, והפיחות נעשה מיום ליום, אני יכול להבין זאת. אבל מאחר שכאן מדובר במס שאיננו מוטל מהיום למחר, אינני מבין שני דברים: ראשית, כפי שהזכרתי, תהליך קבלת ההחלטה. שנית, על מה ולמה יוצא הציבור בצעקה. אינני רואה את הבעיה. הרי שום דבר בבורסה לא השתנה. אנשים יכולים עכשיו להרוויח ולהפסיד בבורסה ולהחליט, שבגלל המיסוי יוציאו ממנה את הכסף בסוף נובמבר או דצמבר. איזו סיבה יש היום לירידת ערכן של המניות? הרי ממחר אין שום חוק חדש, אין שום נוהג חדש.

אני חייב להתבטא בחריפות ולומר שיש כאן היסטריה, שמלובה לא תמיד בצורה רצינית, כאשר אנשים מגיבים בפזיזות על החלטה עתידית, הכרוכה בחקיקה, שכל אורח יוכל לראות את שלביה ולהחליט מה יעשה בכספו.

מקורה של ההיסטריה הוא, כמובן, פסיכולוגי. אבל בסך הכל, אם נשאיר בצד את העניין הכלכלי המובהק ונפנה לצד ההסברתי – איך הציבור יכול לחיות עם ממשלה, שרק תמול־שלשום הצהירה קבל עם ועולם שלא תטיל מס על הבורסה? הרי על כך יצא קצפו של העם.

אני מסכים. אינני יודע אם האמירה הזאת של רבין היתה מחויבת המציאות. אני יכול לראות בפירוש סיבות לכך שדברים כאלה קורים. כשהממשלה אמרה שהיא לא תדבר עם אש"ף ולאחר מכן היא דיברה איתו, גם אם ראו בכך דבר שלילי, התוצאה היתה חיובית. בסך הכל, אני חושב ששרים צריכים לעמוד מאחורי הדברים שהם אומרים. אבל אם יש נסיבות שהזמן גרמן, שינוי העמדות הוא לגיטימי. אלא שאינני בטוח שדווקא בנושא הזה היה כל כך קרדינלי לשנות עמדה.

אתה שותף לדעה על מה שאמר ראש הממשלה, שהאמת צריכה לפעמים להיאמר ולפעמים להישאר במגירה? ההצהרה הזאת היתה פרובלמטית במיוחד.

כן, בייחוד לגבי איש, שהוא אחד מאנשי האמת הגדולים ביותר שאני מכיר. לעתים רחוקות אתה פוגש אדם, שברור לך שהוא דובר אמת בלבד, מעולם לא לוקח לעצמו הילות שאינן מגיעות לו, נותן לך רק אינפורמציה נכונה, גם אם הדברים קשים או לא מתאימים. לכן אני חושב שהיתה כאן "התחלקות" לשונית בצורת האמירה. בסך הכל הוא יכול היה לומר, "נסוגותי מדברים שאמרתי קודם לכן, משום שהובאו לפני נתונים אחרים". אין מקום למתן לגיטימציה לאי־אמת אצל איש ציבור.

כללית, אינני חושב שלרבין יש או תהיה בעיית אמינות. גם אם היתה כאן התחלקות, או התחלקויות, לא צריך להתייחס לדברים שאמר או לא אמר על הגולן. אלה נושאים של מדיניות, שמותר לאיש ציבור – ואפילו חובה עליו – לשנות עמדות בהתאם לנסיבות. לולא שינה עמדות, לא היה הסכם עם הפלסטינים ולא היו נפתחים השערים לחוסיין, ואולי בעתיד גם לאסד.

בנושא הבורסה, אנחנו נמצאים כעת בעיצומו של המהלך. ייתכן שנעשו שגיאות, אבל אנחנו לא צריכים להיות בהיסטריה ציבורית טוטלית, משום ששום דבר מהותי לא קרה, לא מבחינת החקיקה ולא מבחינת הנוהל, מהרגע שבייגה הודיע על החוק ועד לרגע זה.

אני אישית, כמשקיע, כפי שאמרתי, חרד כמו כל עם ישראל ורוצה מאוד לראות איך תיראה הבורסה, לא היום אלא ב־31 בחודש. אני מקווה שתהיה תפנית לטובה. מי שנהג כמוני בפזיזות, מפסיד לעתים גם את הכסף הגדול. אינני איש בורסה, אבל אני יודע שמי שנהג באורך רוח, גם כאשר היו הירידות הגדולות לפני חודשיים, יצא נשכר.

אתה הזכרת התיאוריה של המעגליות. התחלנו בסיפור האישי שלך ונסיים בו. כמה הפסדת?

עשרה אחוזים.

אני שואל על כסף, לא על אחוזים...

אינני מדבר על כסף, חוץ מאשר עם מס הכנסה...

חינוך [illegible]

פרויקט חדש של משרד החינוך מיועד לשנות את מערכת החינוך ב־30 ישובים, המתמודדים עם בעיות ייחודיות, ביניהן קליטת עלייה. פרט למשרד החינוך, משתתפים בפרויקטים גם גופים בתוך הישוב וגופים חיצוניים נבחרים

□ נעמי ריפתין

הוקר הופנה אל פרויקט 30 הישובים בעקבות ידיעה שפורסמה בתקשורת, לפיה סימן משרד החינוך את 30 הישובים החלשים ביותר, והוא זכות לשפר בהם את מערכת החינוך. באותה פורסמה גם רשימת הישובים, עובדה שגרמה לזעם ואחד החליט לוותר על השתתפותו בפרויקט.

לדברי פרופ' דוד גורדון, יו"ר המזכירות הפדגוגית החינוך והאחראי על הפרויקט, מטרת הפרויקט לעזור לישובים לשפר את מערכת החינוך תוך שיתוף פעולה עם הגורמים המעורבים החינוך בישוב – כדי לעצב נורמות ניהוליות, דרכי עבודה ודרכי הערכה. לדברי גורדון, צריכים להתמודד עם בעיות ייחודיות, עלייה גדולה. הם נבחרו אחרי הצלבת מידע על מערכת החינוך שלהם, והבחירה בהם תוך התחשבות בנתונים סוציו־אקונומיים, לימודיים ובהמלצות של עובדי חינוך, העובדים כן הובאו בחשבון שיקולים שיבטיחו גיוון האיזור הגיאוגרפי, סוגי האוכלוסיה, ויהודים, ואוכלוסיה מעורבת של יהודים וערבים), וקליטת עלייה כמרכיב מרכזי בישוב.

גופים מתערבים

הפרויקט, המופעל היום ב־34 ישובים, מוטל על החינוך, גופים בתוך הישוב וגוף חיצוני שמסייע. הגופים החיצוניים נבחרו במכרז, וכל ישוב בפרויקט בחר מתוכם עם מי הוא רוצה לעבוד. שזכו במכרז – אוניברסיטת חיפה, סמינר ועוד. יש מקומות, שמשרד החינוך ממלא את הגוף המתערב. לפי דרישת הפרויקט, הגוף צריך לעבוד בצורה הוליסטית – כלומר, המערכת המקומית בצורה כוללנית, כך בישוב יהיה בכל המערכת, מגן הילדים ועד תהיה התייחסות ממוקדת לבעיות מיוחדות הנוגעות למרבית המוסדות, ויהיה מאמץ לשתף הגופים הרלוונטיים בישוב. השותפות עם הגוף תהיה לפחות לשלוש שנים, ומטרתו היא להגיע מעורבים ולבנות מנגנון מקומי, שיוכל להמשיך. המעורבות של הגוף המסייע תהיה בכיוון לישוב, ועל תפיסתו החינוכית של אותו לישוב הספציפי. הגורמים המתערבים לפרט את תפיסתם החינוכית ואת הדרכים להשגת המטרות שתתבצענה על ידם.

מט"ח – גוף מתערב

להוראה מותאמת במט"ח (המרכז הטכנולוגי) קיבלה על עצמה להיות גוף מתערב בארבעה. מנהלת היחידה, אסתר חכם, מבהירה שהשקפת היחידה היא, שהתלמיד נמצא במרכז, כלומר, התוכנית מכירה בזכות של השונות בין וצריכה לסייע לכל תלמיד להגיע למירב שלו, בטיפול יחידני, בקבוצות ובכיתה. כל תלמיד שונה מרעהו, צרכיו שונים ויכולתו.

אשר, מנהלת הפרויקט מטעם מט"ח, מציינת שבחרו את מט"ח כגוף מתערב, מכירים את להוראה מותאמת מעבודה משותפת. לדבריה, המרכזי של מט"ח, שמשולב עם המטרות של הפרויקט, הוא לתת לישוב לחשוב מה הוא עבור מערכת החינוך שלו, ולשתף פעולה עם הרלוונטיים בישוב.

התחיל ב־1994. בכל ישוב יש רכז ישובי, וכן בכל ישוב, שצריך לגבש מטרות ודרכי. העבודה של היחידה להוראה מותאמת היא משום שהמורים צריכים להתייחס לקבוצות ולהתאים את התוכנית לכל תלמיד. ללמוד טכניקות של עבודה יחידנית ועבודה, כשהתפיסה המרכזית היא, שהתלמיד הבורר. לכל אחד מארבעת הישובים בהם עובדת מט"ח, התפיסה היא זהה, אבל דרכי העבודה

יעדים משותפים

בכל ישוב הוצבו יעדים ייחודיים למקום, אבל יעדים משותפים לפרויקט:

א) העלאת ההישגים המדידים של התלמידים במבחנים אובייקטיביים, וכתוצאה מכך העלאת מספר מקבלי תעודת הבגרות;

ב) החלשת הקשר בין ההישגים הלימודיים למצב הסוציו־אקונומי של התלמידים;

ג) ביטול מנגנונים של ייצור אוכלוסיות חלשות במוסדות החינוך, כמו ההקבצות;

ד) צמצום הנשירה של התלמידים;

ה) עזרה למערכת המקומית בפיתוח יוזמות חינוכיות חדשות;

ו) פיתוח מנהיגות מקומית חינוכית;

ז) השבחת כוחות ההוראה;

ח) פיתוח מעורבות הורים;

ט) העלאת הדימוי של מערכת החינוך בעיני ההורים.

תקצוב הפרויקט

משרד החינוך יקציב לפרויקט מיליון שקל לשנה הראשונה, לישוב המונה 7,000 תלמידים. התקציב הזה מיועד לכל הוצאות הפרויקט, לרבות פעולות הדרכה, רכישת ציוד וניהול הפרויקט. התקציב יינתן לגוף המתערב, בהתאם לשלבי ההתערבות. ישובים שהצטרפו לפרויקט היו צריכים להעביר החלטת מועצה על הצטרפותם, ולהתחייב שיהיו זמינים לשיתוף פעולה מלא עם הגוף המתערב. הם מחויבים להקים ועדת היגוי ישובית, שתכלול את כל הנוגעים בדבר בישוב, את נציגי משרד החינוך ואת נציגי הגוף המתערב.

בקרה והערכה

הפרויקט ילווה במנגנון בקרה וההערכה במספר דרגים:

א) צוות ההיגוי במקום יעריך את המצב;

ב) הגוף המתערב יעריך את עצמו;

ג) יוקם מנגנון של בקרה והערכה של המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך, והוא ילווה את הפרויקט;

ד) הפרויקט יוערך על־ידי המדענית הראשית של משרד החינוך.

הפרויקט יצא לדרך, המשאבים האנושיים והתקציביים הם רציניים, הכוונות טובות, והתקווה גדולה שהמטרות אכן ימומשו.

שינוי סדרי בראשית

פרויקט תעלת הימים בצפון ישנה סדרי בראשית □□□ עד שנת אלפיים תגדל צריכת המים ב־66 אחוז, ותגיע ל־2.5 מיליארד מטר קוב בשנה

□ בצלאל עמיקם

לפני ימים אחדים הגיעה לנמל היפני יוקוהמה מיכלית ענק ובה ...מים. חום הקיץ העוטר עלינו, המייבש כל לחלוחית, פוקד גם את יפן, שהיתה למדינה הראשונה המייבאת לתחומה מים. בארץ נזכרו בתוכניות מגירה להגדלת מאגרי המים, על־ידי כריית תעלה מאיזור חוף הכרמל לעבר עמק בית־שאן.

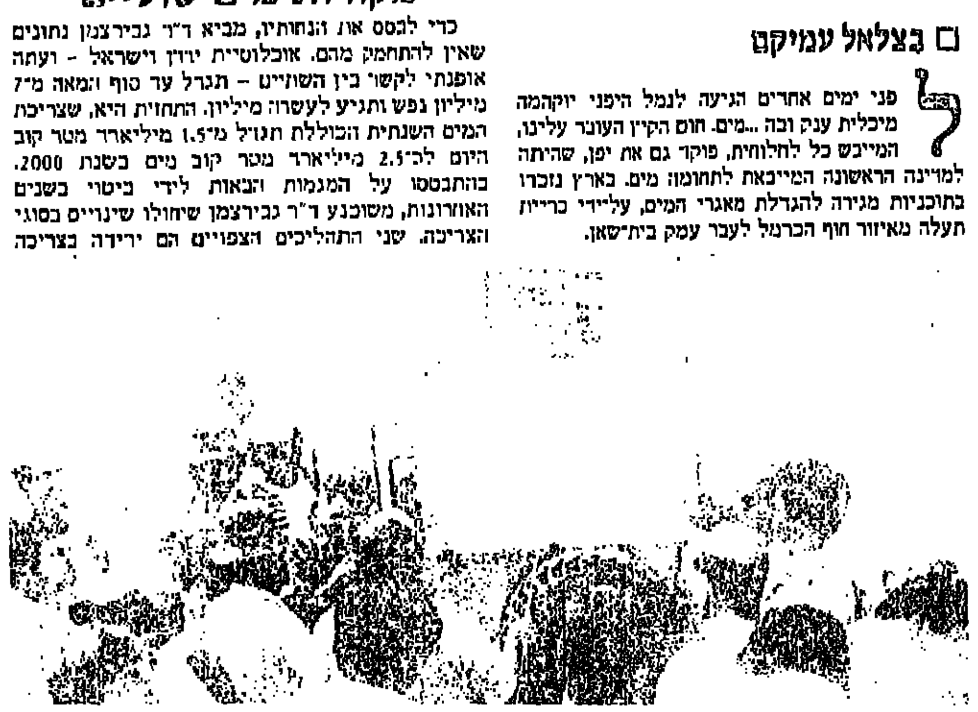

ימים רחוקים: הצגת תוכנית תעלת הימים ב־1980

ביצוע תעלת הימים בצפון ועוקף כנרת, המועלה כרעיון לפתרון בעיית משק המים בעתיד, עלול לשנות סדרי בראשית. הים התיכון יזרום לעמק בית־שאן, הכנרת תתמלא מים מותפלים והירדן לא יזרום עוד דרומה.

ד"ר חיים גבירצמן, מהחוג לגיאולוגיה במכון למדעי כדור הארץ באוניברסיטת תל־אביב, סבור כי פשוט אין לנו ברירה, ושומה על ישראל לגשת למימוש התוכנית. הוא אומר, כי יש להקדים כל שלב בתוכנית ניתוח משק המים בעתיד, כיוון שאין באפשרותנו לסמוך על נסיונן של ארצות אחרות.

מקורות מים שוליים

כדי לבסס את הנחותיו, מביא ד"ר גבירצמן נתונים שאין להתחמק מהם. אוכלוסיית ירדן וישראל – ועתה אופנתי לקשור בין השתיים – תגדל עד סוף המאה מ־7 מיליון נפש ותגיע לעשרה מיליון. התחזית היא, שצריכת המים השנתית הכוללת תגדל מ־1.5 מיליארד מטר קוב היום לכ־2.5 מיליארד מטר קוב מים בשנת 2000. בהתבססו על המגמות הבאות לידי ביטוי בשנים האחרונות, משוכנע ד"ר גבירצמן שיחולו שינויים בסוגי הצריכה. שני התהליכים הצפויים הם ירידה בצריכה החקלאית ועלייה בצריכה הביתית, עקב הגידול הצפוי באוכלוסיה והעלייה המתמדת ברמת החיים. השאלה היא, מהיכן יבואו מיליארד המ"ק של המים הנוספים. כבר היום מנוצלים כמעט כל משאבי המים הטבעיים, ולכן התוכניות לעתיד עוסקות בפיתוח מקורות מים חדשים.

ד"ר גבירצמן מצביע על שני כיווני פיתוח אפשריים של משק המים בעתיד: הגישה הראשונה עוסקת בתכנון פרויקט ענק להתפלת מים ולייבוא מים, שיפתור את כל הצרכים העתידיים, ובו שלושה רכיבים: תעלת הימים, פרויקט עוקף כנרת ופרויקט הסולמות. הגישה השנייה מעדיפה פיתוח הדרגתי ומבוקר של מקורות מים שוליים לפי הצרכים המקומיים, כפי שיבואו לידי ביטוי בעתיד. גישה זו מציעה להרחיב את מחזור הביוב, להשתמש במי תהום מליחים, לתפוס מי שטפונות ולהגביר את הגשם באופן מלאכותי.

הרפתקה כלכלית מסוכנת

לעניין התפלת המים אומר החוקר, כי יש הטוענים שמפעלי ההתפלה הם הרפתקה כלכלית מסוכנת ביותר. העלות הנוכחית של מים בישראל גבוהה לפחות פי עשרה מעלות המים המקובלת בעולם. מים מותפלים יעלו פי שלושה מהמחיר הנוכחי, הגבוה בלאו הכי. לטענתם של אלה, עדיין לא הוכחה התועלת הכלכלית בהתפלת מים, משום שספק אם יימצאו הצרכנים שיסכימו לשלם עבורם מחיר גבוה כל כך. לפיכך עלולים להיות מתקני ההתפלה "פילים לבנים", שיישארו כאנדרטאות למפעלי העבר הכושלים. גורמים אלה טוענים, כי יש במדינת ישראל די מים. אם נשכיל להשתמש בהם בתבונה, על־ידי צמצום מתוכנן בחקלאות, נגלה אפילו שאולי יש לנו עודף מים, גם לצורכי האוכלוסיה הצפויה בעוד 20 שנה.

מקור לחץ טבעי

פרויקט תעלת הימים, אומר ד"ר גבירצמן, הוא הפרויקט הגדול ביותר עליו עמלים היום. יש כיום חלופה מועדפת לתוכנית, הקרויה התוואי הצפוני, דהיינו דרך עמק יזרעאל ועמק בית־שאן. השוני העיקרי בין התוכנית המקורית של תעלת הימים לבין התוכנית הנוכחית הוא, שעתה מתכננים להשתמש בתעלה למטרת התפלה ולא כדי לייצר חשמל, העיקרון הוא לנצל את הפרשי הגובה בין הים התיכון לבקעת הירדן, כמקור לחץ טבעי בתהליך האוסמוזה ההפוכה. הכוונה היא להזרים בתעלה 2 מיליארד מטר קוב של מי ים מלוחים בשנה ולייצר 40 אחוז מים מותפלים, כלומר 0.8 מיליארד מטר קוב מים – מפעל עצום בקנה מידה ישראלי.

לדברי ד"ר גבירצמן, בעיית האגירה גרמה לכך, שהמתכננים יעדיפו את החלופה הצפונית של תעלת הימים. אפשר יהיה לפתור בה את כל הבעיות, על־ידי שילוב המפעל בפרויקט "עוקף כנרת", שאמור להטות את מי הירדן בגשר בנות יעקב, היישר למוביל המים הארצי.

המודעות לנושא איכות הסביבה הולכת ומתחזקת. מנקודת מבט זו, אפשר יהיה להשתמש בתוכניות הפיתוח של משק המים כבמנוף רב עוצמה, לפתרון בעיות סביבתיות שמדינת ישראל סובלת מהן זה שנים רבות, כגון שאיבת המים המזוהמים באקוויפר החוף והתפלתם ושימוש בשפכים מטוהרים כבמקור מים לחקלאות, במקום סילוקם לים.

הבדואים והעיור

למרות שהממשלה פיתחה אלפי מגרשים בני דונם עבור הבדואים בעיירות בנגב, אוכלסו עד היום רק 45 מהם. ראש מועצת רהט אומר, שאולי יש צורך לשנות את סוג הישובים המתוכננים עבור הבדואים □□□ בעיותיהם של הבדואים, ביניהן צמצום שטחי הרעייה, הועלו בפני שר החקלאות בסיור שקיים בנגב. השר הבטיח לסייע להם

□ רמי שני

תנופת הפיתוח המואץ, לצד תהליך העיור שעוברים הבדואים בישראל, הותירו אותם חשופים לשלוש בעיות עיקריות, כשאחת משותפת להם ולכל ישראל והיא הבירוקרטיה הקיימת במדינה. למרות הניסיונות לגשר עליה, הבדואים חסרים עדיין את הניסיון להתמודד עימה.

שתי הבעיות האחרות נוגעות כל אחת במגזר שונה של בדואים בנגב. מדובר בבעיות שהתעוררו עם הטיפול בנושא הקרקעות לבנייה בעיירות הבדואים ובנושא שטחי המרעה, שלטענתם צומצמו לאחרונה לממדים, שאינם מספיקים עבור עדרי הצאן שלהם.

שתי הבעיות האלה הוצגו בפני שר החקלאות יעקב צור, בעת סיור שקיים בשבוע שעבר אצל הבדואים בנגב, בליווי אנשי משרדו וראשי מינהלת הבדואים בנגב. השר קיבל דיווח על קצב מכירת המגרשים ב־7 העיירות, ונמסרו לו נתוני הגידול הצפוי עם המשך תהליך המעבר לישובי קבע.

ממשלת ישראל החליטה בעבר להעביר לבדואים מגרשים לבעלות, בשל אורח חייהם המיוחד. בנגב פותחו באחרונה אלפי מגרשים בגודל של 1 דונם נטו, כאשר הפיתוח כולל תשתית, כבישי גישה ומדרכה בצד אחד של הכביש, וכן תשתית למים וחשמל. על מגרש כזה ניתן לבנות ארבע יחידות דיור בשתי קומות. מחירו של המגרש בערים אחרות קצת למעלה מ־6,000 שקל, ומגיע במקומות אחרים עד ל־21 אלף שקל. בחמש השנים הקרובות יושקעו בהקמת התשתית לביוב 271 מיליון שקל, וברשת החשמל 80 מיליון. לדברי אליהו בבאי, כמות המגרשים שיפותחו בשנתיים הקרובות תענה על צרכי הדיור של הבדואים עד לדור הבא.

השר קיבל דיווח גם על תשלומי הפיצויים שניתנו לבדואים, בגין הריסת מבנים לא חוקיים. ראש מועצת רהט, טלאל אלגירנאווי, אמר לשר, כי העובדה שעד עתה אוכלסו הישובים רק ב־45 אחוז, מעידה על כשלון התוכנית ליישוב הבדואים, וצריך לשנות את סוג הישוב. לדעתו, יש להקים ישובים כפריים עם סידורים מיוחדים לגידולים המסורתיים של הבדואים, כמו צאן וכרומה. הבדואים דורשים גם להחיל עליהם את חוק הקרקעות הנדון בימים אלה, כפי שהוא מתייחס למושבים ולקיבוצים.

שבטי הבדואים הנוודים בצפון הנגב קבלו באוזני השר על צמצום שטחי המרעה שלהם ועל צמצום העדרים, שיצרו בעיות כלכליות אצל רבים מהם. לפני שנתיים צומצמו השטחים ב־15 כ־15 אחוז, והשנה ב־13 אחוז נוספים. הבדואים גם ביקשו להאריך את תקופת שהותם באיזור צאלים בחודש נוסף, לפני שובם למקומם בסביבות רמת חובב. שר החקלאות נענה לבקשה שלא לצמצם עוד שטחי מרעה, ואמר כי משרדו מסייע להם גם באמצעות חסימת יבוא בשר כבש מחו"ל, למרות שיש לו דרישה מרובה. השר אמר עוד, כי עליהם להביא לכך, שיותר חלקים מעדריהם יקבלו מזון שלא ברעייה משך כל השנה, והוסיף כי משרדו מוכן לסייע להם בכך.

שר החקלאות חנך בעיירה רהט פרויקט חקלאי חדש, ראשון מסוגו במגזר הבדואי. מדובר בחממות על שטח של 60 דונם, בהן יגדלו בעיקר ורדים ליצוא. עלותו הכוללת של הפרויקט מסתכמת ב־15 מיליון ש"ח, 40 אחוז מזה מענק של משרד החקלאות, שיספק גם סיוע בהדרכה ובהקמה. משרד השיכון נתן, באמצעות מינהלת הבדואים בנגב, מיליון שקל נוספים, והשאר בא מ־19 יזמים מקרב הבדואים, שיקבלו את החממות לידיהם. משרד האנרגיה תרם חיבור לרשת החשמל בשווי 260 אלף ש"ח. בפרויקט יועסקו כ־100 עובדים, שיצמצמו במידה מסוימת את האבטלה בעיירה.

תושבים רבים הביעו נכונות להקים פרויקטים נוספים, באם יצליח פרויקט נוסף, שמוקם בימים אלו, הכולל 5 בתי רשת לגידול סייפנים בישוב שגב־שלום, בסיוע של קיבוץ רביבים.

מבזקים כלכליים

סוחרים מירדן ביריד אדם ועולמו

ביריד אדם ועולמו המתקיים עתה בגני התערוכה בתל-אביב מבקרים גם סוחרים מירדן, בעלי נתינות כטולה. הסוחרים הירדניים, המלווים בדרך כלל ע"י סוחרים מהשטחים, מגלים עניין רב במוצגים. בעיקר הם מתעניינים בריהוט, בבתים טרומיים, במסנני מים ובציוד לבית ולבית הספר. כמה מהם אף הסכימו לקחת חלק ב"ציור השלום", המצוייר על-ידי המבקרים ביריד בביתן של טמבור. הציור, האמור להיות הציור הגדול בארץ, מורכב מרימויי שלום שונים על שטח של 125 מ"ר.

מנכ"ל מרכז הירידים, שוש ברלינסקי, שנפגשה עם כמה מהמבקרים הירדניים, הביעה את תקוותה כי ירדן תשתתף ביריד שייערך בשנה הבאה. השנה ויתרה ירדן אפשרות כזאת, בנימוק שטרם הגיע הזמן לכך.

איש העסקים מעמאן פארוק טריפי מוסיף "שלום" בערבית ל"ציור השלום" בביתן טמבור
(צילום: ישראל סאן)

המעבר להודו של מאשה לובלסקי – סגנית שר התעשייה והמסחר (מימין) התקבלה ונענתה בברכה ההודית המסורתית בביקורה בביתן ההודי ביריד אדם ועולמו
(צילום: ישראל סאן)

מערכות לראיית לילה למארינס

■ חברת אופגל תעשיות אופטרוניות זכתה בהזמנה בהיקף של 13 מיליון דולר, לאספקת מערכות תרמיות לראיית לילה למארינס האמריקני. המערכות של אופגל, המיועדות למערכות NTS, מותקנות במסוקי הסופר-קוברה שבשימוש המארינס.

אופגל תספק את מערכותיה לקבלנים הראשיים, התעשייה האווירית/תמ"מ וחברת קולסמן האמריקנית, לצורך שילובה במערכת הרכשת המטרות והכינון של המסוק.

סיום אספקת המערכות צפוי במהלך שנת 1995 – זמן אספקה הנחשב מהיר מאד לגבי מערכות בעלות תקן וסטנדרטים צבאיים, ולדברי החברה מהווה פריצת דרך בייצור בתחום זה.

יום עיון על פרסום פרובוקטיבי

■ המרכז הישראלי לניהול (המי"ל) יקיים ביום שני הקרוב, במלון קרלטון בתל-אביב, יום עיון בנושא פרובוקציות בפרסום. מטרת יום העיון לבדוק את היעילות העיסקית של פרסום פרובוקטיבי, ולבחון את הצורך להציב גבולות לפרסום מסוג זה. ינחה פרופ' מיכאל פרי.

ישתתפו מנכ"לים, פרסומאים ומנהלי שיווק, בהם חיים פרס, מנכ"ל חברת הפרסום סימכול-פרס, וחיים רוזוב, מנכ"ל גיבור סברינה, העומדים מאחורי מסע הפרסום לתחתוני גברים בה שולבה תמונתה של גולדה מאיר, ואשר עורר את זעמם של רבים. בין המשתתפים מיקי קאופמן מפרסם או.קיי, חבר בוועדת האתיקה של האיגוד הישראלי לפרסום; נסים מורחי, יו"ר טופר מפעלי אופנה; אילן סימון, מנכ"ל פרסום מאיו סימון, וד"ר דן הרמן, מנהל השיווק של חברת הביטוח מגדל.

פרסום פרובוקטיבי הפך כיום לכלי נפוץ בתמהיל השיווק של פירמות גדולות בעולם, כגון מסע הפרסום השנוי במחלוקת של בנטון, אומר מנכ"ל המי"ל, חיים קמיניץ. לדבריו, יש מנכ"לים הרואים בפרסום פרובוקטיבי כלי יעיל להגברת המכירות ולהעלאת רמת המודעות הציבורית למותג. לעומתם, יש הרואים בכך פגיעה בטעם הטוב ומהלך שבסופו של דבר מזיק לתוצאות העיסקיות של הפירמה.

דרום-מזרח אסיה מובילה בשיעורי הצמיחה

תעשייה

□ אבשלום קווה

העולם המערבי המתועש הולך ונחלץ מהמשבר הכלכלי בו היה נתון, אך שיעורי הצמיחה הצפויים בשנים הבאות יהיו נמוכים לעומת עשר השנים האחרונות – קובעת תחזית המחלקה לסחר חוץ וקשרים בינלאומיים בהתאחדות התעשיינים. לפי תחזית זו, ארה"ב צפויה לשיעורי הצמיחה הגבוהים ביותר במערב, ומדינות דרום-מזרח אסיה לשיעורי הצמיחה הגבוהים ביותר בעולם בכלל. עוד קובעת התחזית, כי האינפלציה תישאר ברמה נמוכה במדינות המתועשות. במדינות המתפתחות שיעורי האינפלציה אף צפויים לרדת, אם ייימשכו הרפורמות הכלכליות המתוכננות.

בהתאחדות התעשיינים צופים לשנים הקרובים עלייה בקצב הגידול של הסחר העולמי, מ-2.4 אחוזים אשתקד ל-5.8 אחוזים ב-94 ול-6.3 אחוזים ב-95. במקביל צפוי גידול בתנועות ההון וההשקעות הישירות, שיהוו תמריץ לצמיחה העולמית. תנועות ההון וההשקעות הישירות במדינות המתפתחות יגדלו מ-63.3 מיליארד דולר ב-1989 ל-103 מיליארד דולר ב-93.

התחזית גם צופה שינויים דמוגרפיים, כגון עליית חלקם של המבוגרים באוכלוסיה במדינות המתועשות, לעומת עליית חלקם של הצעירים במדינות המתפתחות. שינויים אלה יגררו שינויים בהרגלי הצריכה, ושינויים מבניים בשוקי העבודה.

אשר לאינפלציה בעולם המתועש, הכולל את מערב אירופה, ארה"ב, אוסטרליה, קנדה, ישראל, יפן, ניו-זילנד ודרום אפריקה, שיעוריה צפויים להיות נמוכים. גם שערי הריבית צפויים להתייצב ברמות נמוכות עד בינוניות, בין 3.5 ל-6.15 אחוזים. העולם המתועש, שצמח ב-1.6% בשנת 1992, צפוי לעלות מדרגה ל-2.4% ב-94 ול-2.6% ב-95, בעיקר כתוצאה מהתאוששות ארה"ב, בריטניה וקנדה.

בפרק הסיכונים הפוליטיים צופה התחזית כי המשטרים במזרח אירופה ימשיכו לסבול מחוסר יציבות ברמות שונות. בולגריה ורומניה, העניות שבמדינות מזרח אירופה, הגיעו למצב קשה מבחינה פוליטית. לעומתן, הונגריה וצ'כיה נמצאות במצב כלכלי טוב וצועדות לעבר משטר דמוקרטי יציב ושווקים חופשיים. עם זאת, סכנת הפיכה פוליטית עדיין לא חלפה. ברפובליקות של ברית המועצות לשעבר המצב קשה ומסובך בגלל התמוטטות התכנון המרכזי, איבוד השליטה הפיסקלית והמוניטרית, היפר-אינפלציה וחוסר יכולת להחזיר חובות. אם הרפורמות המונהגות על-ידי ילצין ייכשלו, המחיר יהיה גבוה, ובכל מקרה אי הוודאות יגבר.

התחזית מציינת, כי הדמוקרטיה במדינות דרום אמריקה הולכת ומכה שורשים, והדבר הבא לידי ביטוי במדיניות הכלכלית ובקצב ההפרטה המהיר. לעומת תרומה זו ליציבות, חובותיהן של מדינות אלה עדיין גדולים ועלולים לערער את היציבות הפוליטית.

אשר למזרח התיכון, הסיכון הפוליטי המרכזי הוא הפונדמנטליזם האיסלאמי. סיכון נוסף הוא השימוש בכוח עבודה זר במדינות הנפט העשירות, היוצר דגם מודרני של משטר פיאודלי הטומן בחובו סכנה של איום על השלטון, בעיקר אם תהיה ירידה חדה במחירי הנפט בעולם, כפי שצפוי. ארה"ב היא הגורם המרכזי ליציבות במזה"ת, ותמשיך להיות כזאת כל עוד היא תלויה באיזור זה, המספק כמחצית מיבוא הנפט שלה.

לגבי אסיה מציינת התחזית, כי היבשת נמצאת כיום בתהליך צמיחה המהיר בעולם, אך עדיין לא השתחררה מסיכונים פוליטיים. על אף הלחצים השונים לדמוקרטיזציה, המשטרים בסין, בווייטנאם ובצפון קוריאה הם עדיין בעלי גוון קומוניסטי. בהודו ובפקיסטן המצב הכלכלי גרוע במיוחד בגלל מספר סיבות, ביניהן התמוטטות בריה"מ ומלחמת המפרץ.

תחזית המאקרו לגבי העולם המתועש עוסקת בארה"ב ויפן, במחירי הנפט, בקהילייה האירופית ובגרעונות הממשלתיים והחובות הציבוריים של מדינות האיחוד האירופי, המקשים כמו יותר מתמיד.

אשר לאיחוד האירופי מציינת התחזית, כי ההתאוששות תהיה איטית ובלתי יציבה, על אף הירידה בשיעורי הריבית עד סוף השנה והנוכחית. הסיבות לכך הן אבטלה גבוהה, רווחיות נמוכה של חברות, גרעונות תקציביים גדולים, שוקי יצוא חלשים והעדר ניצולת כושר הייצור במפעלים. עם זאת, הצפי לצמיחה הוא של 1.3% ב-94 ו-2.5% ב-95. בגרמניה ימשיך הבונדסבנק להוריד את שיעורי הריבית, בעקבות הסכמי שכר מתונים ופעילות כלכלית חלשה, המורידים את קצב האינפלציה. כתוצאה מקיצוצים אלה בריבית בגרמניה צפויים קיצוצים דומים בשאר מדינות אירופה.

המשקים במרבית מדינות האיחוד האירופי מתייצבים ומתאוששים הדרגתית, ולהערכת הכלכלנים מגמה זו תימשך גם ב-95. התמ"ג במדינות האיחוד צפוי לצמוח בממוצע של 2.2% לשנה עד סוף העשור, לעומת ממוצע של 2.7% בארה"ב ו-2.3% ביפן. לעומת הצמיחה המהירה באסיה, ובמידה פחותה בדרום אמריקה, קצב הצמיחה בקהילייה האירופית יהא הנמוך מכולם, והוא יגרום לכך שבשנת 2000 חלקה של הקהילייה בתוצר העולמי צפוי לרדת מ-30 ל-27 אחוזים.

זיופים מהאוטונומיה

סחורות מזויפות בשווי של מאות אלפי שקלים מוברחות משטחי האוטונומיה לישראל – טען יו"ר האגף הכלכלי בהתאחדות התעשיינים, יחיאל טייטלבאום, בישיבתה של הנהלת האגף בסוף השבוע שעבר. לדבריו, מפעלים רבים בתחום מוצרי הצריכה מתלוננים על זיופים של מוצריהם המיוצרים בשטחי האוטונומיה ומוברחים לתחומי הקו הירוק תחת מותגים זרים. אתמול פנה טייטלבאום לממשלה ולשלטונות המכס בדרישה לתגביר את הפיקוח, כפי שנקבע בהסכם הכלכלי שנחתם בפריס בין ישראל לאש"ף. הוא מסר, כי מדובר במוצרים זולים, באיכות ירודה, שאינם עומדים בפיקוח משרד הבריאות ומכון התקנים.

בהסכם הכלכלי שנחתם ב-29 באפריל בפריס נקבע, כי יהיה שיתוף פעולה למניעת רמאויות וכי על שני הצדדים להימנע ממכירת מותגים מזויפים של הצד השני בתחומיהם. עוד נקבע, כי מוצרים משטחי האוטונומיה הנמכרים בישראל חייבים לעמוד בכל דרישות התקינה החלות על מוצרים אחרים הנמכרים בישראל.

אשר להסדרים המסתמנים עם ירדן, נשיא התעשיינים, דן פרופר, פנה באחרונה אל ראש הממשלה רבין ואל השרים הנוגעים בדבר, בדרישה להבטיח שעקרון ההדדיות בתנאי הסחר בין ישראל וירדן יישמר, שכן לדבריו סחר בכיוון אחד בלבד פירושו תמיכה במשק הערבי.

בפנייתו לרה"מ מדגיש פרופר, כי התעשיינים רואים בהסכם סחר חופשי עם ירדן תרומה חשובה לשלום ופתח למערכת יחסים טובה ומקיפה בין שתי המדינות.

יצויין, כי המלך חוסיין הודיע שלשום כי יפעל לביטול החרם הערבי.

ציוד קשר צבאי לדרום אמריקה

■ חברת תדיראן קיבלה ממשרד הזמנות לאספקת ציוד קשר, בהיקף של כ-20 מיליון דולר, ממדינה בדרום אמריקה. תדיראן תספק לאותה מדינה במהלך השנה הקרובה חבילות ציוד קשר מתקדמות ביותר, המיועדות לשימושים צבאיים. תדיראן זכתה בהזמנות לאחר התמודדות במיכרז מול חברות אירופיות.

מדובר במכשירי קשר מסוג VHF, המשמשים לשליטה בכוחות צבאיים בשטח, ובמכשירי קשר מסוג HF, המיועדים ליצירת קשר ארוך-טווח בין כוחות מרוחקים. כן תספק תדיראן במסגרת הזמנה זו חבילה לוגיסטית, הכוללת הכשרת כוח אדם, חלקי חילוף ועוד.

מנהל השיווק של תדיראן עמירם רפאל, מסר כי זה שנים פעילה החברה בדרום אמריקה, ובאחרונה אף הגבירה את פעילותה שם. מדי שנה מתקבלות בתדיראן הזמנות רכש מאיזור זה בהיקף של עשרות מיליוני דולרים, למגוון מוצרים. לדברי רפאל, ביבשת דרום אמריקה קיים פוטנציאל רב ליצוא, להערכתו, בשנה הקרובה תגדיל תדיראן את מכירותיה ביבשת בשיעור משמעותי.

אוטובוסים למינהל הרכב

■ חברת מאיר, יבואנית וולוו, זכתה במיכרז של מינהל הרכב הממשלתי לאספקת אוטובוסים בחמש השנים הבאות. אוטובוס אחד כבר נמסר, לשימוש המוסד החינוכי אשל הנשיא ליד באר-שבע, ובקרוב יוספקו 5 אוטובוסים נוספים, בהיקף כולל של כ-20 מיליון שקל.

האוטובוסים בנויים משלדת וולוו BIOM, המרכב מיוצר בחברת מרכבים מפתח תקווה. רוב מרכבי האוטובוסים של וולוו המשווקים בארץ מיוצרים ע"י מרכבים והארגז.

חידוש בענף הדלק – אשה מונתה למנהלת תחנת הדלק ... עצמאות בחיפה. בימים הראשונים בתפקיד נתקבלה ... (40) בהתלהבות, ואף לזר פרחים מאחד הנהגים

מטאטא חדש, לכלוך ישן

□ מיכאל שרידן

הלירה צונחת, הניאו-פשיסטים עולים, שותפי הקואליציה מתמרדים, אבל לפי ברלוסקוני אף פעם לא היה כל כך טוב באיטליה. המשבר סוגר על ממשלתה ה-53 של איטליה מאז המלחמה

סילביו ברלוסקוני היה מעדיף לחגוג את מאה הימים הראשונים שלו בשלטון על חוף ים התכלת של סרדיניה, כשהוא מטפח את שיזופו ... הנוחה של ידידיו מעולם הבידור. במקום ... בעיות פוליטיות, כלכליות וחוקיות, הוא טס ... השקט היטב בצפון איטליה. הוא קרא לצוותי ... לראיונות מבוימים, שיטתו המועדפת להגיע ... "בואו נפשיל יחד שרוולים לעתיד של ... וחופש", אמר להם. "הירגעו ותיהנו מהחופשה. ... מעולם לא היה כל כך טוב".

... הצגה אמיצה של זמר, שהיה לאיל עיתונות ... ממשלת ברלוסקוני, שהחלה את הקריירה ... נמאי בהבטחות משכרות ליוזמה חופשית ..., רואה את אביבה מתמסמס בקיץ של ..., סקנדלים והזדמנויות מוחמצות. כיצד התקלקל ... תוך פחות מ-100 ימים?

מסמך כתוב על קרח

... מפזות המורשת בפיאצות הריקות, ... הפוליטית להוטה. הלירה צנחה לנקודתה ... ביותר לעומת המארק, לאחר שהמשקיעים ... האדיר של איטליה ברחו ממנה. "יש ... הגנות חדשות", שמר ברלוסקוני על רעתו. ... משרות, עבודה חדשים, הייצור התעשייתי ... יותר תיירים, האינפלציה היא הנמוכה מכל ... המציאות".

... ענה לו הכלכלן האופוזיציוני בנימינו ... היא שהממשלה אינה מסוגלת להסכים על ... "הצעת התקציב שלה היא מסמך כתוב ... הסבר כיצד תגיע למספרי היעד שלה". ... והמודות שלו, הבטיח ברלוסקוני מיליון ... חדשים. אמר שביכולתו להקטין את החוב ... ולהוריד את המסים ברזמנית. אבל עד סוף ספטמבר אין עדיין שום פרטים. יחסים מתוחים שוררים בין שותפי הקואליציה – תנועתו הפרטית של ברלוסקוני, פורצה איטליה, האיחוד הלאומי הניאו-פשיסטי, הליגה הצפונית הפלגנית וקבוצה קטנה מהדמוקרטים הנוצרים. המשק חלא ממשלתי מחלים מהמיתון, אולם הבעיות האיטלקיות הנושנות – חובות מדינה עצומים ומגזר ציבורי בלתי יעיל – נשארו כשהיו. בקיצור, ממשלתה ה-53 של איטליה מאז המלחמה דומה מאוד ל-52 קודמותיה.

"ממשלות קודמות שמרו על מחלוקותיהן בסוד והגיעו להחלטותיהן בפרוזדורים אפלים ובחדרי ישיבות מלאי עשן", טוען שר האוצר למברטו דיני. "הפעם אנו דנים ומחליטים על הכל לאור היום. השווקים אינם מבינים את זאת". אולם בעיותיו של ברלוסקוני אינן מצטמצמות לתחום הכלכלה. השופטים בתיקי השחיתות לא שמעו לעצתו לצאת לחופשה. הם חוקרים את אחיו של ברלוסקוני, פאולו, ורשתם מתהדקת סביב קבוצת התקשורת שלו, פינינווסט.

ניגוד אינטרסים

צרותיו של ראש הממשלה החלו מוקדם. פורצה איטליה לא היתה אף פעם מפלגה פוליטית באמת. היא עוצבה על-ידי מומחים לשיווק, לפי הדוגמה של מועדוני האוהדים בקבוצת הכדורגל של ברלוסקוני, א.ס. מילנו. לא היתה בה כל פילוסופיה עמוקה, מעבר לאמונה בגאוניותו של סילביו ברלוסקוני. נסיונו של ברלוסקוני בראשה הכל-יכול של פינינווסט, הבנויה לפי הדוגמה המסורתית של משפחה ופרוטקציה, לא הכין אותו למשטר המשא ומתן והפשרות של החיים הפוליטיים. בנוסף על כך, הוא היה קשור למימסד הפוליטי המבוזה אותו התחייב להוריד. נכסי ברלוסקוני ואימפריית הטלוויזיה חייבים הרבה למפלגה הסוציאליסטית ולראש הממשלה הקודם, בטינו קראקסי. מר קראקסי נידון כעת למאסר של שמונה שנים על פשיטות רגל מבוימות, אך כנראה אינו נוטה לחזור מגולה שלו בתוניסיה, כדי להילחם בגזר דין זה ובהאשמות שחיתות אחרות.

בהתחלה כל זה כאילו לא נגע לברלוסקוני. פורצה איטליה יצאה מאפס וזכתה ב-21 אחוז מהקולות בבחירות של 28 במרס. הקואליציה הורכבה במהירות יחסית. ברלוסקוני החליק את הבעיה העיקרית העומדת בדרכו: כיצד יוכל, ללא ניגוד אינטרסים, להישאר בעליהן של רוב רשתות הטלוויזיה באיטליה ולהיות ראש ממשלה?

ב-17 במאי נשא נאום מלהיב בפרלמנט. הוא זכה למחיאות כפיים רבות ואנשי המסחר קיבלו בשמחה מה שנראה היה להם כממשלה "פרו-עיסקית". ב-12 ליוני זכתה הפורצה איטליה לכמעט 31 אחוז מהקולות בבחירות האירופיות. ברלוסקוני הבטוח התכונן לפגוש את עמיתיו בקבוצת שבע הארצות התעשייתיות בפסגה בנפולי, שם עמדו לקבל גם את בוריס יילצין. אולם עד סוף יוני כבר היתה הממשלה במרקחה. סמלי הוא, שהצרה נגעה למתחרתו הוותיקה של ברלוסקוני – רשת השידור הממלכתי, האר.אי.איי. ראש הממשלה ניסה לפטר את מועצת המנהלים שלה. ראש המדינה, הנשיא אוסקר סקלפרו, התערב וטען שהפעולה נוגדת את החוקה. לבסוף התפטרה המועצה, ובסערה שקמה אחרי ההתפטרות ציינו מתנגדי ברלוסקוני את מספר המנהלים של פינינווסט היושבים כעת בממשלתו.

ברלוסקוני הבטיח למסור את נכסיו בפינינווסט לנאמנות, אך לא קיים את ההבטחה. הטענה של ניגוד אינטרסים ממאנת להיעלם. אחרי כל זה, החליט ברלוסקוני להטיל את מרותו על הבנק של איטליה. הוא רצה להיות הקובע בבחירת מחליף לסגן הנגיד, למברטו דיני. אנשי השווקים היו שרויים בדאגה, כי הבנק המרכזי קובע את שיעורי הריבית ופינינווסט, בעלת החוב הגדול, רצתה בשיעורים נמוכים יותר. דאגה זאת הועמדה מייד בצל על-ידי תקנה של ברלוסקוני, המסירה מהשופטים האיטלקים את זכותם לעצור חשודים בחקירת שחיתות. שני הנהנים הברורים היו אמורים להיות אחיו של ראש הממשלה, פאולו, וידידו הוותיק, בטינו קראקסי. הפעם כמעט פילגה הסערה את הקואליציה והתקנה בוטלה במהירות. ב-23 ביולי הוציאו שופטי מילנו צווי מעצר נגד שני מנהלי פינינווסט, הנאשמים בשוחד. כמה ימים לאחר מכן הסגיר את עצמו האח, פאולו ברלוסקוני, והושם במעצר בית בהאשמות דומות.

הרפובליקה שלא נולדה

עכשיו כבר היתה הקואליציה במתח רב. אומברטו בוסי, מנהיגה הגס אך הפיקח של ליגת הצפון, ידע שרבים מבוחריו זנחו את המפלגות הישנות כי מאסו בשחיתות, בחוסר המעש ובמריבות על השלטון. בוסי התחיל בביקורת קולנית וחוזרת נגד קשריו העסקיים של ראש הממשלה ונגד בחירתו בשותפים. ברלוסקוני התמהמה בחקיקה, אך טיפל בתריצות בתרמיתו האישית. הוא הכריז שהעיתונות האיטלקית היא שמאלית ובעלת דעות קדומות נגדו. הוא הוקיע את עיתונות החוץ, ששאבה ממקור "טמא" וזה: "בכל העולם האינטלקטואלים ומעצבי דעת הקהל הם כמעט תמיד שמאלנים, ולכן יש לממשלה דמות שלילית", אמר.

המתרון הברלוסקונאי היה ללכת היישר אל הבוחרים בשידורי פרסומת ברשתות הטלוויזיה שלו, שתיארו את הישגי הממשלה. אולם פרסומות אלו הופיעו גם בטלוויזיה הממלכתית – במסגרות השמורות לפי חוק לנושאים בעלי חשיבות אזרחית בלבד. ה"אומבודסמן" של הטלוויזיה התערב והפרסומות הופסקו.

הכישלון האחרון הזה גרם למשבר במניות ובאיגרות חוב איטלקיות. הברוקרים, שראו את התוהו הפוליטי וחוסר כל סימן לתיקונים פיננסיים, שוב לא אהבו את הממשלה ה"פרו-עיסקית". חברי ממשלה, שלא התמצאו במהלכים של שוק עולמי שאינו בשליטה פוליטית, דיברו בכעס על מזימות.

שר העבודה, קלמנטי מסטלה, אמר שהלחץ על הלירה נגרם כי "נוכחות האיחוד הלאומי (הניאו-פשיסטי) הדאיגה את השדולה היהודית בניו-יורק". לזכותו של ברלוסקוני ייאמר, שהוא נמנע מכל התרגילים האלו. אך "הרפובליקה השנייה" של איטליה, שכל כך ציפו לה, טרם נולדה, וכל חטאי הרפובליקה הראשונה – חובות, שחיתות וחוסר יעילות – שולטים כמעט ללא מעצור. המנהיג היחידי שמעמדו עולה בסקרים הוא מנהיג הניאו-פשיסטים, ג'נפרנקו פיני.

(סנדיי טיימס)

> *פורצה איטליה לא היתה אף פעם מפלגה פוליטית באמת. היא עוצבה על-ידי מומחים לשיווק, לפי הדוגמה של מועדוני האוהדים בקבוצת הכדורגל של ברלוסקוני, א.ס. מילנו. לא היתה בה כל פילוסופיה עמוקה, מעבר לאמונה בגאוניותו של סילביו ברלוסקוני*

> *"בואו נפשיל יחד שרוולים ... של שגשוג וחופש", אמר ... לוסקוני לכתבי טלוויזיה ... ראיון מבוים, "לאיטליה ... מעולם לא היה כל כך טוב". ... הצגה אמיצה של זמר, שהיה לאיל עיתונות ... ליטיקאי. למעשה, ממשלת ... לוסקוני רואה את אביבה ... מתמסמס בקיץ של האשמות, ... דלים והזדמנויות מוחמצות*

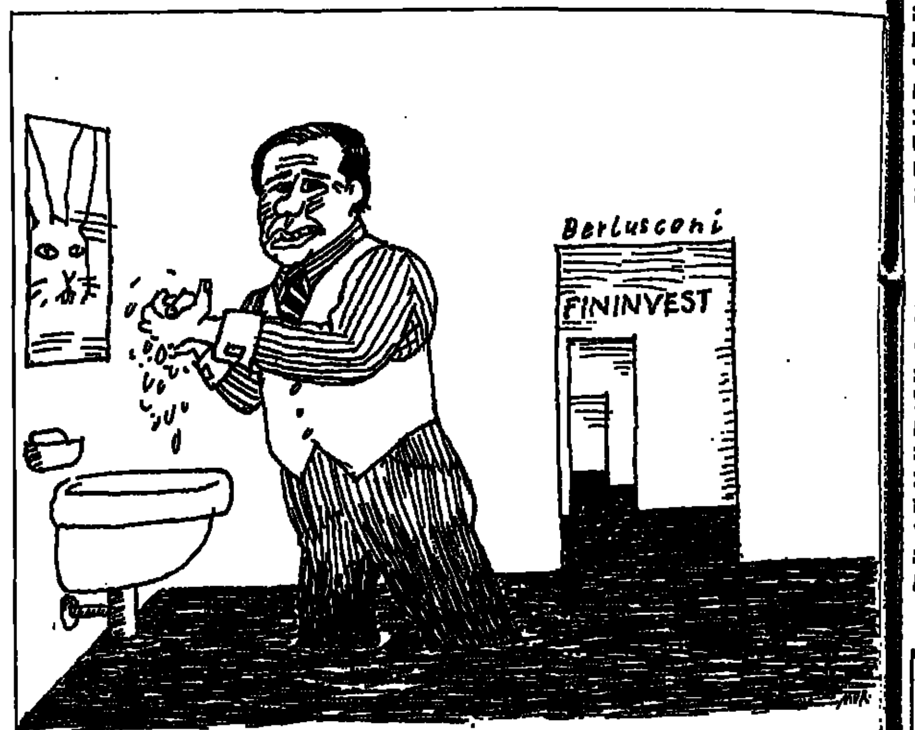

... להסיר את הכתמים (על פי "די צייט")

שד המחסור באנרגיה

תחזיות שחורות על משבר דלק בעתיד הלא רחוק, לעומת נחמות של מקורות אנרגיה עוקיים בלתי מנוצלים

□ ניקולס מור

קופיצה פתאומית ומפתיעה של מחירי הנפט השנה החזירה אל הסף את שד הרעב העולמי לאנרגיה, ומדאיג את האמורים לטפל בנושאים אלה. העולם השלישי עומד בפני אסון, אומרים משקיפים כמו איאן לינדסי, מנכ"ל המועצה העולמית לאנרגיה. "כעת, חיים 50 אחוז מאוכלוסית העולם בלי אנרגיה, אפילו מהסוגים המסורתיים כמו עצי הסקה או זבל", טוען לינדסי. המועצה היא מאגר מחשבה, האוגר ומנתח מגנוני אנרגיה מכל העולם, וזה עתה סיימה מחקר על כיוונים סבירים עד שנת 2020.

"נפט זול וטכנולוגיה חדשה הרדימו את הממשלות", אומר לינדסי, בהערות שהובאו על ידי אופ"ק (ארגון הארצות המייצאות נפט). "אנו סבורים שהעולם אינו יכול לחכות הרבה זמן לשינויים; יהיה מחסור גדול באנרגיה בארצות המתפתחות ב-30 עד 50 השנים הבאות", הוא מוסיף. המועצה העולמית לאנרגיה מודאגת מעלות הפרויקטים החדשים והזמנים הארוכים הדרושים להפעילם – כעשר שנים לשדה הנפט הגדול. יתכן שיידרשו עד 40 טריליון דולרים במשך 25 שנה, כדי להגיע לרזרבות העולמיות בפחם, נפט וגז, על מנת להשיג את כושר ההספק הדרוש לפי חישובי המועצה. הפחם, מוסיפה המועצה, יהיה מקור האנרגיה העיקרי. הרזרבות העולמיות לפי רמת הצריכה השוטפת מספיקות ל-250 שנה, בהשוואה ל-70 שנה לגז ו-40 לנפט.

הפחם הוא המזהם ביותר בין הדלקים הטבעיים, והשימוש המוגבר בו עלול לקומם את האקולוגים. אולם מישהו יצטרך בכל זאת לקבל על עצמו את האתגר של יצירת חשמל לערי העולם השלישי המתפוצצות. 600 מיליון סינים, למשל, עלולים להגר לערים במשך 20 השנים הקרובות, כדי לחפש עבודה.

אשר לנפט גלמי, כ-60 אחוזים מכל רזרבות העולם יהיו בהתחלת המאה הבאה בידי כמה מדינות מזרח תיכוניות, ובראשן סעודיה, עירק ואירן. שומרי אנרגיה ותיקים אחרים אומרים, שמחנה לינדסי אולי צודק בהזעיקו את הממשלות להתחיל במחשבה אסטרטגית – אבל אין כנראה סיבה לצפות לאסון אנרגי. "חסרייסים של סוף העולם לא הראו עד עתה כל סימן להתגשמותם", אומר ג'יוף פין, כלכלן אנרגיה מלונדון. "מזה 20 שנה אומרים לנו, שיהיו מחסורים אקוטיים באנרגיה".

אפילו נתעלם מאפשרות של פתרון מהיר, כמו פריצה מדעית בהיתוך גרעיני קר, מנתחים כמו פין רואים מרחב רב לטכנולוגיה חדשה ברגע שהאמרת המחירים תעשה את ההשקעות לכדאיות.

"לוונצואלה לבדה כטריליון חביות של חולות זפת באורינוקו", אומר פין. "זה שווה לכל רזרבות הנפט הגולמי הקונוונציונלי בעולם. אפשר לפתחם במחיר של 25 דולר החבית". מחיר הנפט הוא כ-18-19 דולר לחבית, לאחר שעלה מ-13 דולר בסוף 1993, המחיר הנמוך ביותר ב-20 השנה האחרונות לאחר חישוב האינפלציה. פין גם אמר, שמחירים קבועים יעודדו פיתוח טכנולוגיה חדשה, לשימוש יותר יעיל באנרגיה. "למשקים התעשייתיים בהתחלת המאה ה-21 יהיה כר נרחב לפיתוח האנרגיה, בלי תוצאות שליליות על הצמיחה הכלכלית", אמר, "והדבר נכון גם לגבי רוסיה".

(רויטר)

עורכת עדה סער

השכלה רפואית

מחלה תורשתית ושמה "אנמיה ים תיכונית"

חוקרים בישראל גילו לאחרונה מוטציה חדשה בגן הגורם למחלת ששמה הרפואי התלסמיה.

ח וקרים מהמחלקה להמטולוגיה בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, בשיתוף עם רופאים מביה"ח "העמק" בעפולה, גילו מוטציה חדשה בגן הגורם למחלת התלסמיה. מחלת התלסמיה היא מחלת דם תורשתית, שמתבטאת באנמיה חמורה. החולים נזקקים אחת למספר שבועות לעירוי דם, וברבית המקרים נפטרים בגיל צעיר. תוחלת החיים הממוצעת היא בסביבות גיל 30.

מחלת התלסמיה, או בשמה האחר 'אנמיה ים תיכונית', נפוצה בקרב אוכלוסיות הים התיכון. בישראל היא נפוצה בקרב ערבים ובקרב יהודים ממוצא ים תיכוני, בעיקר בני העדה הכורדית. גם יהודים ממוצא אשכנזי יכולים להיות נשאים של המחלה, אך לא ידועים מקרים של אשכנזים החולים במחלה.

תלסמיה נגרמת על ידי פגיעה בגן שמייצר חלבון הקרוי b גלובין. החלבון הנוצר מגן זה הוא אחד ממרכיביו של ההמוגלובין. הפגיעה בגן גורמת להרס כדוריות הדם האדומות, האחראיות להזרמת החמצן בגוף, וזה מוביל למצב של אנמיה.

המחלקה להמטולוגיה בבית החולים הדסה עין כרם, שבראשה עומד הפרופ' אליעזר רחמילביץ', עוסקת כיום ביתר באיבחון טרום לידתי של מחלת התלסמיה. מהמחקר שעורכת המחלקה עולה, כי במקרים בהם שני ההורים הם נשאים של המחלה, ישנה סבירות של 25% שיוולד להם תינוק החולה בתלסמיה.

בקרב האוכלוסיה בארץ ישנה מודעות מועטה מאוד לסוג זה של מחלה תורשתית, לעומת המודעות בציבור למחלות תורשתיות אחרות כמו טיי־זקס וסיסטיק פיברוזיס.

מרבית המשפחות המגיעות למחלקה להמטולוגיה, הן משפחות להן כבר יש ילד חולה, והן באות לבצע בדיקות לפני הבאת ילדים נוספים לעולם.

לאחרונה נבדקה בבית החולים אשה הרה, אשר היא ובעלה הם נשאים של מחלת התלסמיה. בבדיקות שנעשו אותרה המוטציה בגן אצל הבעל, אך לא אותר הפגם הגנטי אצל האשה, מבין המוטציות הידועות כבר לחוקרים. במקרה זה ניהלו החוקרים מירוץ נגד הזמן, כיוון שהאשה היתה בהריון, והיה צורך דחוף לספק תשובה בפרק זמן שיאפשר הפסקת הריון במידת הצורך.

כדי לחפש את הפגם הגנטי, השתמשו החוקרים בשיטה מולקולרית של קביעת רצף ה־d.n.a (האחראי על החומר התורשתי). בדיקה זו היא מאוד יסודית ומדוייקת, מאפשרת לקבוע באופן ודאי מהו הפגם הגנטי, וניתן לבצעה כבר בשליש הראשון של ההריון.

בבדיקה זו נמצאה מוטציה חדשה שעד כה לא היתה ידועה בעולם ובארץ. גילוי המוטציה איפשר את בדיקת הפגם הגנטי אצל העובר, ואכן אובחן כי העובר ירש משני הוריו את הגנים הפגומים ויהיה חולה בתלסמיה. לאור אבחנה כואבת זו עברה האשה הפסקת הריון.

עד כה היו ידועים בעולם כ־150 פגמים גנטים היכולים לגרום למחלה. בקרב חולים ונשאים בארץ נמצאו עד כה 26 מוטציות. חשיבותה של התגלית היא באיתור ואיבחון עוברים נוספים החולים או נשאים את המחלה.

עליזה חטואל

להתחתן בתוך פייר קארדן

ה כלות הישראליות תהיינה הראשונות בעולם (לאחר האיטלקיות), שתלבשנה את שמלות הכלה מתוצרת אופנאי הצמרת פייר־קארדן. זאת בעקבות הסכם שיתוף פעולה בלעדי שנחתם בין "מורילי" הישראלית, חברה המתמחה ביבוא שמלות כלה, לפייר קארדן.

25 הדגמים הראשונים מתוך הקולקציה המפוארת, הגיעו בימים אלה לישראל. שמלות הכלה היוקרתיות, מצטיינות בעיצובים מיוחדים, בחיתוכים מסוגננים ובגימורים מעולים.

"סאטן דוטס", "תחרת מקלה" (עבודת יד), "גיפור" ותחרה עבה במיוחד משוויץ) – הם חלק מהבדים המשובחים מהן עשויות שמלות הכלה. השמלות מוצעות במספר גוונים: לבן, אוף־ווייט, ב'ז, ושילוב של לבן וורוד. ניתנת האפשרות להזמין גם בגוון אחר, בתנאי שלא יחרוג מהאופי היוקרתי של בית האופנה.

הלוגו של פייר קארדן, מוטבע על גבי כל שמלת כלה בצד הפנימי שלה ובחלק התחתון של השימלה.

השמלות מעוצבות ומיוצרות כולן בסדנאות של האופנאי בדרום איטליה. 25 הדגמים הראשונים אצלנו, נמצאים בקומת המעצבים בבית האופרה בת"א.

אם שמלת כלה מדגם מסויים אינה תואמת במידתה לכלה מסויימת, היא תזכה בכל זאת לשמלה הנבחרת. מעצבת "מורילי" תיקח מידות מדוייקות של הכלה, ותשלח הזמנה מפורטת לאיטליה. שם תעוצב עבורה השמלה מהדגם המבוקש, ותוטס ארצה.

מחיר שמלה פייר קארדנית נע בין 4,000 ל־8,000 שקלים.

ספר מצחיק

המון שאלות שהן גם תשובות

הידעת?

מאת זאב אנגלמאיר
הוצאת מודן

ס פרון קטן, ריבועי, עבה למדי (העמודים לא ממוספרים), בכריכה קשה, והוא שייך לז'אנר הספרים המצחיקים. אם אתם אוהבים סוג זה של הומור.

כך העמוד הפותח המתחיל במילת קסם: הידעת? וממשיך בשאלה עצמה, שהיא בעצם גם התשובה.

הידעת? – שנים רבות לא הבינו החוקרים שהפיל הוא בעצם תולעת ענק, שבראשה ארבע שערות עבות שפונות אל האדמה. כדי שנבין יש גם איור, קנה מידה 1/750, וחיצים מכוונים אל "גוף התולעת" (מה שהבורים מכנים חדק), ו"ראש התולעת" שזה כל השאר. לפעמים העיקר הוא בשאלה, לפעמים – בציור, לפעמים התשובה ניתנת בתוך "בלון".

חלק מ"השאלות" מבוסס על משחקי מילים, חלק סתם הבדיחות: הידעת? הקיסמים שבעזרתם אנו מחצצים שיניים נקראים ע"ש המצביא הרומי יוליוס קיסם... לזכות המחבר ייאמר, שהספר אינו שוביניסטי, הנשים בו לא מכוערות יותר מהגברים, החיות דווקא חמודות, גם כשהן אמורות להפחיד: הידעת? טיגריס נייר בארצנו וחי בכלוב בספארי ברמת־גן. הטיגריס מכניס אורחים ואוהב ילדים מתוקים. אני מניחה שבני עשרה אוהבים סוג זה של הומור, ולכן הספר מתאים כמתנה למתגייס. שיהיה לו ממה לצחוק בבקו"ם.

צב"ש

ירוק יותר

קומפוסט ודשן, וכל מה שביניהם

א ת תוספת המינרלים הנחוצים לצמח ניתן לתת באופן עקרוני בשתי דרכים: האחת, על־ידי מתן דשן, שהוא בעצם מלח המכיל את המינרלים הדרושים בכמות וביחס נתון וידוע, והדרך האחרת היא על־ידי מתן זבל, קומפוסט, שהוא חומר אורגני ורמת המינרלים שבו לא תמיד ידועה ועקבית.

מקורותיו של הזבל האורגני הם בעיקרון שניים: האחד, הפרשות בעלי חיים כגון עופות, בקר וכו', והשני משאריות צמחים, כמו למשל קומפוסט גפת ענבים, המיוצר מפסולת של יקבי היין על־ידי מפעל הדשן של קיבוץ כפר־גליקסון.

לפני שיווקו עובר הזבל האורגני בדרך כלל תהליך תסיסה באמצעות חיידקים, אשר בסופו מקבלים את הקומפוסט. חשוב להשתמש מקומפוסט ממקור ידוע ובאיכות מעולה. כאשר הקומפוסט לא הוכן כהלכה, יש סכנה של הפצת מחלות וזרעים של עשבי בר לתוך השטח המטופל. לעיתים, כמו ה"הומוס של דוברת", עובר החומר האורגני תהליכי פירוק על־ידי תולעים.

נפרט כאן את היתרונות של כל אחת מהשיטות. נקודה אחת כבר הוזכרה, והיא שבדשנים ניתן לשלוט על הרכב והיחסים בין המרכיבים השונים, בעוד שבקומפוסטים למיניהם לא ניתן לדעת בדיוק את ההרכב הכימי והיחסים שבין המינרלים, משום שמקורם הוא מחומר אורגני שהרכבו משתנה.

בעוד שהריכוז של המינרלים בדשן הוא גבוה (למעשה, זהו מלח המכיל מינרלים בלבד, ללא תוספות), ריכוזו בחומר האורגני נמוך ביותר, והוא מגיע עד אחוזים בודדים של כל מרכיב. בשנים האחרונות התחכמו היצרנים לבעיה של ריכוז נמוך ולא ידוע של מינרלים בקומפוסט, והם מוסיפים לו גם דשן. כך, למשל, כופתיגן 5־5־5, שהוא קומפוסט מועשר בורון, חנקן ואשלגן, או כופידשן של גבעת־עדה, שהוא דשן מינרלי המכיל חומר אורגני. החומר האורגני הנמצא בכופתית מגביר את הזמינות של היסודות הללו לצמח. גם ל"דשן" מקיבוץ כפר־גליקסון יש תערובת של קומפוסט המועשר בדשן כימי.

יתרונו של הקומפוסט לעומת הדשנים הוא בכך, שהחומר האורגני שניתן לקרקע משפר את איוורור הקרקע וכושר תאחיזת המים. החומר האורגני מתפרק לאט, ולכן השפעתו על הצמח הינה איטית ואין צריכה לצמח במתן כמות גדולה של קומפוסט.

יתרונו של הדשן הוא באפשרות לפתור [illegible] ספציפי במינרל כלשהו, ולכוון את גידול הצמח [illegible] לדשן. כך, למשל, להגברת צמיחה ניתן דשן עשיר [illegible] ואשלגן, ולהגברת הפריחה ניתן דשן עשיר [illegible] החיסרון של הדשן הוא הסכנה של צריבות [illegible] התייבשות הצמח, במקרה של מתן מינונים גבוהים.

חיסרון נוסף הוא, שהשפעת הדישון היא [illegible] מהירה וקצרה, ויש סכנה של שטיפת הדשנים [illegible] בעורף אל מי התהום. בכך אנחנו גם [illegible] מאפקטיביות הדישון, וגם יוצרים בעיה [illegible] זיהום מי התהום, במיוחד כתוצאה מדשן [illegible] עתירות ניטרירטים.

כדי להתגבר על הבעיות והחסרונות של הדשן, [illegible] בעולם ובארץ דשנים שהשפעתם היא איטית [illegible] הדשנים בשחרור איטי מתחלקים לשתי קבוצות [illegible] דשנים בשחרור מבוקר על־ידי ממברנות [illegible] ובהם ניתן למצוא את ה"אוסמוקוט" וה"מולטי[illegible]" קבוצה שנייה מכילה דשנים כמו ה"קשאגר", [illegible] "דשא־גן".

כמות הדשן או הזבל שיש לתת לכל צמח [illegible] בהתאם לסוג הצמח, עונת הגידול ומטרת הדישון [illegible] צימוח וגטטיבי או פריחה). כעיקרון, לא מדשנים [illegible] במצב תרדמה, צמחים הנמצאים בעקת מים [illegible] הסובלים מכנימות או מחלות עלים. דשנים ניתן [illegible] בצורתם המוצקה או כתמיסה. כתמיסה נמהל את [illegible] על פי הוראת היצרן, ואז נשקה את הצמחים [illegible] את התמיסה באמצעות מערכות דישון [illegible] ההשקייה. ניתן גם לפזור את הדשן על פני הקרקע [illegible] ההשקייה להחדיר את הדשן לבית השורשים. [illegible] היה מקובל לתת דישון באמצעות ריסוס על [illegible] אולם כיום יש בשוק גם חומרים חדשים, כדוגמת [illegible] אשר מדשן ומבריק את העלים בפעולה אחת.

זבל אורגני רצוי להחדיר לקרקע באמצעות [illegible] הפיכת האדמה וכו', כדי לקבל את האפקט של [illegible]

מיקי [illegible]

5 דקות שקט

מספרים מסתתרים

בתוך הבילבול מסתתרים מספרים חד־ספרתיים, שחסכום שלהם הוא 31. מצא אותם.

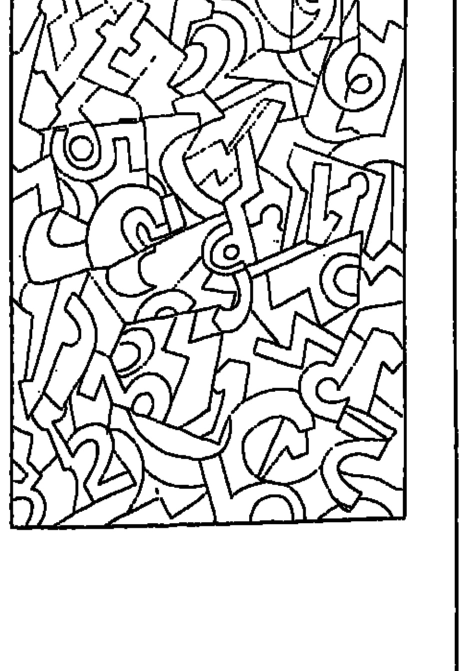

פתרון: המספרים הם: 1,2,3,4,5,7,9

ממש חדש

לכל החיים

[illegible] חברת סולתם יצרנית סירי נירוסטה, יוצאת בימים אלו בסדרה חדשה של סירים יוקרתיים מדגם פרסטיז' [illegible] הדגם החדש עשוי מפלדת אל חלד [illegible] ומעוצב בעיצוב מסוגנן. תחתית הסיר עבה [illegible] לפיזור חום מירבי, ידיות הסיר מוזהבות [illegible] בגקליט. סיר פרסטיז' מתאים לבישול לכל [illegible] כולל קרמיות. לסיר ניתנת אחריות לכל [illegible] מחירים: סיר 2.5 ליטר – 124.00 שקלים. סיר 4 [illegible] – 141.30 שקלים.

משקה באבקה על בסיס אספרטם

[illegible] "ניוטקול", [illegible] לשוק בימים [illegible] את "מכרזית [illegible]" – ממתיק [illegible] אבקה, חדש, על [illegible] אספרטם (NUTRASWEET) [illegible]

[illegible] ל־1 כפית סוכר, ומכילה 3.5 קלוריות [illegible] מכילה 50 שקיות, ונמכרת במחיר מבצע: [illegible]

מוצרים חדשים לתלמידים

[illegible] יוצאת [illegible] אלו בסדרת [illegible] חדשים [illegible] לקראת [illegible] הספר, [illegible] "קריבג'". [illegible] תיקי [illegible] תיק חוגים, [illegible] וקלמרים [illegible] גדולים. [illegible] עשויים [illegible] שליפרופילן [illegible] ידידותי [illegible] הכולל 30 [illegible] ממחזור, [illegible] מוטיבים שעוצבו על־ידי מעצבי המפעל. [illegible] תיק ציור 25 שקלים, תיק חוגים 19.50, קלסר [illegible] 5 שקלים.

כיסוי דפוי נייר – לרכב

[illegible] "ארטא" החלה לשווק בימים אלה כיסוי חדש [illegible] נייר, העשוי מחומר מיוחד, המכונה "טיווק" [illegible] החומר מתוצרת חברת "דופונט", עשוי [illegible] בצפיפות גבוהה, אינו נקרע ואינו מושפע [illegible] הוא עמיד במים, ואינו סופג מים (טוב לימים [illegible]).

[illegible] הרכב החדש מגיע בתוך שק קטן, משקלו קל [illegible] לקפלו מאד. הוא אינו תופס כמעט מקום [illegible] מונח מקופל בתא המטען. מכיוון שהוא [illegible] משקל, לא נדרש כל מאמץ כדי לכסות את [illegible] מיוחדים מחזקים אותו לשלדת המכונית. [illegible] החדש מופיע בשלושה גדלים. לרגמים של [illegible] גדולות, בינוניות וקטנות. מחירו נמוך באופן [illegible] שקלים. ניתן להשיגו ב"ארטא" ברחוב נחלת [illegible] 81.

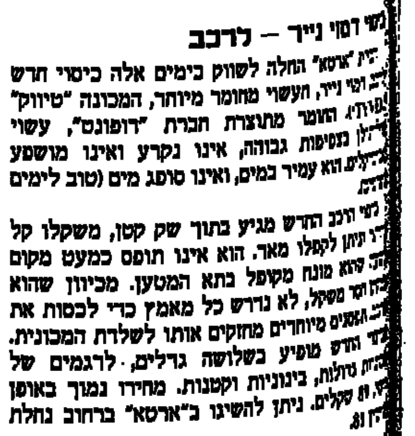

מרקים קרים

ה כי פשוט להכין מרק קר בין רגע, תוך עירבוב מי בישול של ירקות (תפודים, שעועית ירוקה, קישואים וכו') ב"ניגרי חלב" למיניהם: יוגורט, אשל, כפיר, שמנת – מה שרוצים, וכמה שקלורים שרוצים.

עצות כלליות: עדיף לא להשתמש בחומץ אלא בתחמיצים: מי מלפפונים כבושים, תחמיץ סלק, מיץ של כרוב כבוש, סיידר וכו'. עדיף פלפל לבן שהוא עדין מהשחור. את הירק הקצוץ מוסיפים ברגע אחרון, פשוט זורים על כל צלחת. את הילדים שואלים אם הם רוצים (בדרך כלל הם לא).

מרק פירות קר אפשר להכין בלי בישול: מגלענים את הפרי, מרסקים ובוללים במים מורתחים ומצוננים. מתבלים לפי הטעם. אפשר לעבות בשמנת או בקורנפלור בלול במעט מים. מה רע ברסק פירות בלול ביוגורט, אשל, שמנת או אפילו חלב?

לטובת מי שבכל זאת מעוניין לטרוח ולהכין מרק קר של ממש כזה, שכל הטועם ממנו מתעניין במתכון, הנה הצעות אחרות מהעולם הגדול. כולם ל 4־5 מנות.
(צב"ש)

חמיצה ליטאית

2 כוסות תחמיץ סלק (מתכון בהמשך)
2 כוסות חלב חמוץ (כפיר יתאים ביותר)
1 כוס (גביע וחצי) שמנת חמוצה
צרור עירית
צרור שמיר
5־6 צנוניות צעירות
מלח ופלפל לבן
2־3 מלפפונים טריים ו/או כבושים במלח

קוצצים את העירית והשמיר, חותכים את הצנוניות לשמיניות, ואת המלפפונים לקוביות קטנות. מערבבים היטב את כל הנוזלים, מתבלים ומוסיפים את הירקות. מקררים היטב. אפשר להגיש עם רבעי ביצה קשה בכל צלחת.

תחמיץ סלק

1 ק"ג סלק
3 ליטר מים מורתחים, פושרים
1 פרוסת לחם שיפון
2 שיני שום קצוצות

קולפים את הסלק ופורסים לפרוסות. מסדרים בצנצנת זכוכית (במקור משתמשים בסיר אבן, אבל למי יש?) ומכסים במים. מוסיפים את השום. עוטפים את הלחם בגזה נקיה ומניחים מעל לסלק. מכסים את הכלי בגזה (חיתול, בד גבינה) ומשאירים במקום חם (לא בשמש) עד שתוסס, 2־3 ימים. מסלקים את הלחם ומסננים.

טרטור בולגרי

3 ספלי יוגורט (5 גביעים)
3 כפיות שמן חמניות (או כל שמן אחר)
4 שיני שום
1 מלפפון טרי, גדול
צרור שמיר
מלח
5 אגוזי מלך (קליפורניים)

בוללים היטב את היוגורט עם השמן. מועכים את השום עם המלח ומוסיפים ליוגורט. קולפים את המלפפון ומתוכים לקוביות, קוצצים את השמיר. מערבבים היטב את הכל, מצננים, ולפני ההגשה זורים מעל כל מנה אגוזים קצוצים.

מרק מתוק נוסח בלורוס

300 גרם דובשניות
100 גרם צימוקים
100 גרם שקדים (קלופים, לא מתוקים)
1 ליטר בירה
20 גרם חמאה
סוכר

מרתיחים את הבירה, מוסיפים את החמאה ואת הדובשניות, המרוסקות בפומפיה דקה (אפשר בריסקית ריסוק של מעבד מזון). מבשלים לאט עד שהעוגיות מתפרקות. מסירים מהאש, מוסיפים סוכר, צימוקים רחוצים ושקדים קצוצים. מגישים קר מאוד עם קרוטונים או "שקדים למרק".

גזפצ'ו ספרדי

750 גרם עגבניות
2 מלפפונים טריים
2 בצלים
2 שיני שום
חצי פלפל ירוק
150 גרם בגט
חצי ליטר מים
4 כפות חומץ יין
3 כפות שמן חמניות
2 כפות רסק עגבניות
2 כפות מלח
פלפל

תוספות: חצי מלפפון, בצל, חצי פלפל ירוק, 1 ביצה, 2 פרוסות לחם, שמן זית.

חולטים את העגבניות וקולפים אותן. קוצצים ומסלקים את הגרעינים. קולפים את המלפפונים, חוצים לאורך, מסלקים את הגרעינים ופורסים לחצאי פרוסות בעובי 1 ס"מ. קולפים וחותכים לקוביות קטנות את הבצל, הפלפל והשום. מסירים מהבגט את הקרום וחותכים את החלק הרך לקוביות. את כל הנ"ל מרסקים במיקסר או במעבד מזון, יחד עם המים והחומץ. מתבלים במלח, פלפל ושמן, ובסוף – מוסיפים את הרסק. מצננים במקרר לפחות שעתיים.

חותכים את "התוספות" לקוביות יפות, ומטגנים את קוביות הלחם בשמן זית. שמים כל תוספת בקערית נפרדת ומגישים לשולחן, לצד המרקיה, שכל סועד יתכבד כרצונו.

חמיצה פולנית

300 גרם בשר עגל, עם עצם
1,5 ליטר מים
250 גרם "ירקות למרק" (סלרי, גזר, קישוא, שורש וכו')
250 גרם מלפפונים טריים
צרור שמיר, צרור עירית
1 סלק גדול
2 ביצים
בצל (1 גדול או 2 קטנים)
1 כוס מי מלפפונים כבושים
מיכל שמנת צמחית (לא ריץ')

מבשלים את הבשר עם ה"ירקות למרק" והבצל עד שרך. מוציאים וחותכים לקוביות. מסננים את הציר ובמחציתו מבשלים את הסלק, קלוף וחתוך דק. מצננים. מאחדים את שני הנוזלים, בוללים עם השמנת. מוסיפים את השמיר והעירית (קצוצים), מלפפונים קלופים וחתוכים לקוביות, רבעי ביצים קשות וקוביות הבשר. מערבבים ומצננים היטב. במקור הגישו את המרק עם סרטנים מבושלים.

קרם מלפפונים

2 מלפפונים טריים
250 גרם גבינה לבנה גבישית (מסוג טוב טעם או כנען)
צרור שמיר
2 כפיות אבקת מרק (ירקות או בטעם בשר)
2 כפיות עשבי תיבול (מה שאוהבים)
2 ביצים קשות

מרסקים בבלנדר או במעבד מזון את המלפפונים (קלופים), חצי מהשמיר (רחוץ), והגבינה. מתבלים תוך כדי ריסוק. שומרים כשעה במקרר. בהגשה מקשטים בשמיר קצוץ וביצים קשות. מגישים עם לחמניה, אבל גם פיתה לניגוב תתאים.

מרק דובדבנים וינאי

500 גרם דובדבנים חמוצים
30 גרם סוכר
חצי ליטר סיידר או יין לבן
קצפת לקישוט

מגלענים את הדובדבנים, מכסים במים, מוסיפים סוכר ומרתיחים. מבשלים עד שהפרי מתפורר. מסננים, ומועכים מחצית מהדובדבנים דרך מסננת רשת. בוללים את המרק עם הסיידר או היין, מוסיפים את הדובדבנים השלמים ומצננים. להגשה מקשטים בקצפת.

קדימה אוכל

בציפוי שוקולד

לקראת ראש השנה יצא מפעל "טעם ישראל" עם בונבוניירות שוקולד חדשות, "אקסלנס", בשני טעמים: קליפות הדר מצופות שוקולד ונבטי חיטה ושקדים מצופים שוקולד. חטיפי השוקולד מתאימים כקינוח מתוק אחרי ארוחת החג, וכנשנוש מתוק בכל ימות השנה. בכל אריזה 150 גרם, ומחירה לצרכן 6.90 שקלים.

משקה נמס בטעם בננה

מפעל "טעמיקר", המתמחה בייצור מזון לתינוקות, החל לשווק בימים אלה משקה נמס בטעם בננה מסדרת "מיסטר שוקו". המשקה טעים, מרענן ומיועד בעיקר לילדים. הוא נמכר באריזה הרמטית בת 500 גרם, בעלת מכסה כפול עם לשונית מתכת, דבר המבטיח לפותח ראשוניות ושומר על טריות המוצר לאורך זמן. מחיר לצרכן: 5.28 שקלים.

צ'יפס תפוחים

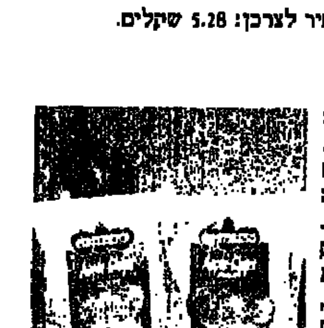

למשפחת הנשנושים מצטרף חטיף חדש: צ'יפס תפוחים. את צ'יפס התפוחים מייצרת החברה האמריקאית אם.סי. סנק. בארץ ישווק החטיף באמצעות חברת "פרומרקר", בטעמים שונים: תפוח טבעי, גולדן דלישס (סוג התפוחים הצהוב), גרנר סמית (סוג התפוחים הירוק והחמצמץ) וקינמון. החטיף הפריך הינו ללא כולסטרול וללא תוספת מלח. כל שקית מכילה 28.4 גרם, וערכה הקלורי 110 קלוריות. המחיר לצרכן 2.70 שקלים.

הפתעות מתוקות לילדים

שוקולד "גן חיות", "דינוזאורים", "דובונים" ו"לשונות חתול", הן הבונבוניירות המיוחדות לילדים, שמציעה חברת "פרידלנר" לקראת החגים.

בונבונייירת "גן החיות" מכילה 100 גרם שוקולד חלב נקי ושוקולד לבן באריזה אחת, בצורות בעלי חיים שונים. הבונבונייירה, אדומה ומקושטת, מתוצרת חברת "שפרינגל". הדובונים ולשונות החתול, אף הן באריזות "שפרינגל" האדומות, במשקל 100 גרם, מכילות שוקולד חלב נקי ושוקולד לבן. 100 גרם של דינוזאורים מתוצרת "אלפיה", אף הם בטעמים של שוקולד חלב או לבן, באריזות נפרדות. מחירן של בונבונייירות הילדים 8.75 שקלים.

שני ממרחים פיקנטיים

"פטה כפרי" ו"ממרח הודו פיקנטי", הם מוצרים חדשים מתוצרת המפעל הישראלי "גולד ליבר", שהחל לשווקם בימים אלה על־ידי "פירון סחר בע"מ".

"פטה כפרי" הינו מעדן המיועד למריחה על לחם, או להגשה כמנה ראשונה. מכיל כבד עוף, שומן אווז ובשר עוף. מומלץ לקררו במשך 5 שעות לפני ההגשה. מחיר אריזה במשקל 170 גרם – 7.40 שקלים. "ממרח הודו פיקנטי" מתאים אף הוא למריחה על לחם, או להגשה כמנה ראשונה. מכיל בשר הודו, שומן אווז ובשר עוף, וגם אותו מומלץ לקרר 5 שעות לפני ההגשה. מחיר אריזה במשקל 170 גרם – אותו דבר.

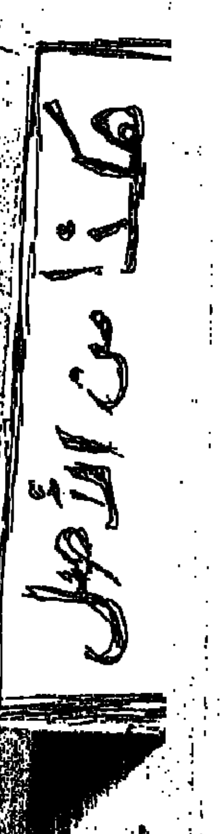

הטובות לטיס

□ גלעד פדבה

אליס מילר, 22, ילידת דרום אפריקה ובוגרת לימודי הנדסת אווירונאוטיקה, איננה האשה הראשונה שצה"ל מסרב לשקול ברצינות את בקשתה להתקבל לקורס טיס. היא כן הראשונה שאולי תצליח לחולל מהפכה בסדרי שירות הנשים בצבא, אם תתקבל העתירה שהגישה בנושא לבג"ץ ■ מיתוס "הטובים לטיס" בסכנה

אם יקבל בג"ץ את עתירתה של אליס מילר (22), שהוגשה השבוע, תהפוך הצעירה והיפאית האלמונית מגיבורת תקשורת לרגע, למי שחוללה מהפכה אמיתית במעמד הנשים בצה"ל. מילר, שעלתה לישראל מדרום אפריקה, דורשת באמצעות בג"ץ - לאחר שפניותיה הישירות לצה"ל לא נענו - כי תוזמן למבדקי התאמה לקורס טיס, לאחר שקיבלה רשיון טיסה אזרחי ואף סיימה בהצטיינות לימודי הנדסת אווירונאוטיקה בטכניון. ביום שני הוציאה השופטת דליה דורנר צו המורה לשר הביטחון, לרמטכ"ל, לראש אגף כוח אדם ולקצין ח"ן ראשית, לנמק בתוך 45 יום, מדוע לא יאפשרו למילר לגשת למבדקים.

מילר אינה הישראלית הראשונה שהביעה רצון להיות טייסת. אלא שעד היום אמרה החברה לא, והמשיכה לטפח את מיתוס הטייס השזוף במשקפי שמש אופנתיים, גבר בגברים, שסרבל טיסה פתוח עד לטבורו ונערות חוזרות מתפתלות לרגליו. עדיין קורס הטיס נחשב לאחד המבוקשים בין המועמדים לגיוס, אם לא היוקרתי מכולם, והסיסמה "הטובים לטיס" שצברה תאוצה בשנות השישים, בעקבות שכרון הכוח וצהלות האופוריה שלאחר מלחמת 67', ממשיכה לצבור נקודות.

על כנפי הכסף רכובים גיבורי הטיס, גברים אחד אחר, מפציצים כפרים עוינים ומטרות מסוכנות, מנטרלים כורים גרעיניים, מדבירים קיני אויב וקורעים את השמיים בשאגה אדירה כחול-לבן. זה המיתוס שנגדו קמה מילר. אם תימצא מתאימה במבדקים, היא טוענת, תהיה מוכנה לשרת באותם תנאים בהם משרתים הגברים, כולל שירות הקבע והמילואים המתחייבים מכך. לעתירתה צירפה תצהירים של אל"מ (מיל.) זאב רז, מפקד בית הספר לטיסה לשעבר וד"ר ראובן גל, מנהל מכון "כרמל" למחקרים צבאיים, שמסכימים כי יש לשלב נשים בקורס הטיס.

> *על כנפי הכסף רכובים גיבורי הטיס, גברים אחד אחד, מפציצים כפרים עוינים ומטרות מסוכנות, מנטרלים כורים גרעיניים, מדבירים קיני אויב וקורעים את השמיים בשאגה אדירה כחול-לבן. זה המיתוס שנגדו קמה מילר. אם תימצא מתאימה במבדקים, היא טוענת, תהיה מוכנה לשרת באותם תנאים בהם משרתים הגברים*

מדיניות הפוגעת בשוויון ההזדמנויות. אליס מילר

> *רז: "בהכירי את הכישורים והתכונות הנדרשים כדי להצליח בקורס טיס וכדי להטיס מטוס, ברור לי שלא מדובר בכישורים או בתכונות המיוחדים לגברים בלבד. אין לי ספק, כי אם תינתן לנשים הזדמנות להשתלב בהכשרה לטיס ובמקצוע הטיס - יימצאו נשים שיעמדו בדרישות בהצלחה. גם אין מקום לחשוש שמא ייפגעו הלכידות והמורל של היחידה, כושרה לבצע את משימותיה, או אופי הקשרים בין הטייסים, אם תימצא ביניהם אשה"*

סוגיה חברתית

לפי תצהיר של ד"ר גל, מדובר בסוגיה תרבותית וכמעט ערכית. "העתירה מעלה את השאלה, האם החברה מוכנה לראות נשים, אמהות בפוטנציה, משתלבות בעיסוק שביסודו הינו פעילות של הרג והשמדה - בין אם באמצעות מטוס, רובה או טנק, בין אם למטרות הגנה או הרתעה. מנגד עומדים, כמובן, עקרונות השוויון וחופש הבחירה של הפרט, ללא הבדל מין, במקרה זה.

"מדובר בסוגיה חברתית, תרבותית ונורמטיבית ולא בעניין צבאי, אף לא משפטי גרידא", מוסיף גל. "זו סוגיה חברתית ונורמטיבית מכיוון שעצם ההחלטה על כך, כמו גם סיכויי השתלבותן של נשים במקצועות לכאורה גבריים, מותנית בפתיחות ובנכונות של החברה בכלל לקבל שינוי מעין זה".

ד"ר גל טוען בתצהיר, כי יש לערוך ניסוי רציני לבחינת השילוב של נשים במערך הלחימה. לפי הצעתו, נשים ישרתו באותן יחידות שבהן משרתים הגברים כבר משלב הטירונות. לא יוקמו עבורן יחידות נפרדות או מסלולים נפרדים. יהיה עליהן לעמוד בסטנדרטים זהים לאלה שנדרשים מגברים.

לקראת שירותה הצבאי, האמור להתחיל בפברואר 1995, פנתה מילר לצה"ל בנובמבר 1993 וביקשה להתנדב לקורס טיס. בקשתה נענתה בשלילה על-ידי קצינת עתודה. "על פי הוראות הפיקוד העליון, אין לשבץ נשים במקצועות לחימה", נמסר לה.

העותרת טוענת, באמצעות עו"ד נטע זיו-גולדמן מהאגודה לזכויות האזרח ועו"ד רחל בנזימן משדולת הנשים בישראל, כי מדיניות הצבא פוגעת בשוויון ההזדמנויות והאפשרויות לנשים. היא דוחה את הטענה, כי תפקידן של נשים בחברה הוא להיות בעורף ולא להילחם בחזית, וטוענת שבעידן בו אנו חיים, אין לכפות על נשים נורמות חברתיות כגון אלה, אם אינן מעוניינות בהן. לפיכך היא מבקשת, ששירותה בצבא ייבחן על סמך כישוריה ותכונותיה האישיות בלבד, ולא על פי השתייכותה המינית. "שלילת האפשרות להשתתף בקורס טיס, חוסמת בפני את האפשרות להתקדם במסגרת הצבא", טוענת מילר בפנייתה לבית המשפט.

העותרת מבהירה, כי אין בעתירה דרישה לחייב נשים להשתבץ בתפקידי לחימה בעל כורחן; בשלב זה מדובר בתחום המקצועות ההתנדבותיים בלבד. "ככלל, מנשים נמנעת האפשרות - הפתוחה בפני הגברים - לבחור את המקצוע הצבאי בו רצונן לשרת, בהתאם לנטיותיהן וכישוריהן, בכפוף לצרכי הצבא. מאחר שתנאי מוקדם לרבים מהתפקידים הבכירים בצבא - גם אלה המוגדרים כ'מקצועיים' באופיים, כמו קצין חינוך ראשי, או קצין בריאות נפש ראשי - הוא תנאי השתתפות בתפקיד קרבי, תפקידים בכירים אלה חסומים כיום בפועל בפני נשים".

הפגיעה, טוענת העותרת, נמשכת גם בשוק האזרחי, מאחר שתפקידים צבאיים בכירים מהווים קרש קפיצה והזדמנות לקבל תפקידים רבים בשוק האזרחי. "הגבלת ההזדמנויות הפתוחות בפני העותרת בצבא, ממשיכה ללוות אותה אף בחייה האזרחיים, והכל מחמת היותה אשה".

בעתירה נטען, כי שוויון בין המינים הוא עקרון יסוד, הטבוע במגילת העצמאות ובחוק יסוד "כבוד האדם וחירותו". עקרון השוויון בין המינים הוכר במגילת העצמאות וקיבל תוקף בחוק שיווי זכויות האשה, [illegible] כמרכזי גם בפסיקות שונות של בג"ץ, וקיבל מעמד [illegible] יסוד "כבוד האדם וחירותו". "במריגיותם המסלה, [illegible] כדין, בזכותה של העותרת לשוויון".

תקדימים אחרים

טענותיה של מילר מקבלות חיזוק בבדיקת ההיסטוריה. במלחמת [illegible] מוכיחות העובדות, השתתפו נשים בלחימה ובקרבות. 114 [illegible] במלחמה. אך לאחר קום המדינה וייסוד צה"ל, מילאו הנשים [illegible] מסורתיים בלבד, של כוחות עזר וסיוע. מבחינות רבות, [illegible] נסיגה משמעותית בשוויון ההזדמנויות לנשים. רק בשני העשורים [illegible] נפתחו בפני הנשים, באופן הדרגתי, מקצועות רבים שהיו [illegible] ומיועדים לגברים בלבד. הנשים עומדות בהכשרה לתפקידים אלה [illegible] וממשיכות לשרת במקצועות אלו בתפקידי הדרכה, ולא [illegible] נאמר בעתירה.

לטענת מילר, נשים מבצעות היום בהצלחה את תפקידן [illegible] שנפתחו בפניהן כמו מפעילות ארטילריה, מפלסות בהנדסה [illegible] מכונאיות ועוד. לפיכך, ההחלטה על אי-שילובן במקצועות [illegible] יכולה להתבסס על חוסר יכולתן לבצע תפקידים אלה. [illegible] שנשים עוברות בהצלחה מבדקי טיס בהולנד, נורווגיה, [illegible] ומדינות נוספות, שפתחו את כל תפקידי הלחימה בפניהן. [illegible] מצורפת סקירה על שילובן של נשים בתפקידי לחימה [illegible] וארה"ב, כולל השתתפותן במלחמת המפרץ.

העותרת טוענת, כי שיקולי הצבא - כגון החשש מפני נפילה [illegible] הבדלים פיזיולוגיים בין נשים לגברים, פגיעה באחווה [illegible] חברתיים אחרים - אינם מצדיקים את אי-שילובן של נשים [illegible]

"אין, להערכתי, סיבה שתמנע מאשה מלהטיס מטוסים [illegible] הישראלי. דעתי האישית היא, כי ניתן לשלב באופן [illegible] הטיס שאין בהם חציית קווי האויב. למשל, מטוסי תובלה [illegible] מערך טיסות סיוע במטוסי 'סקייהוק'", טוען אל"מ (מיל.) רז בתצהיר [illegible] לעתירה.

יחד עם זאת, טוען רז ששילוב נשים בתפקידי טיס מעבר לקווי האויב בעייתי, עקב החשש מפני נפילתן בשבי. "בשל בעיה זו, יש לבחון [illegible] של שילוב נשים ביחידות קרביות באופן מבוקר, לרבות ההחלטה [illegible] לחשש זה על קביעת מדיניות הצבא בעניין קבלת נשים לתפקידי [illegible] קרב".

העותרת מציגה גישה שונה. "הטענה של נפילה בשבי יוצאת [illegible] הנחה של הגנה על חייהן ושלומן של נשים, אך זהו ערך השווה [illegible] הנופלים בשבי, ואם מנטרלים את המיתוס והרגשי הקיים כלפי נשים [illegible] להבחין ביניהם".

> *"אין, להערכתי, סיבה שתמנע מאשה מלהטיס מטוסים בחיל האוויר הישראלי. דעתי האישית היא, כי ניתן לשלב באופן מיידי נשים בכל תפקידי הטיס שאין בהם חציית קווי האויב. למשל, מטוסי תובלה מסוג בואינג, או מערך טיסות סיוע במטוסי 'סקייהוק'", טוען אל"מ (מיל.) רז בתצהיר שמצורף לעתירה*

מומלץ ניסוי רציני

רז מציין בעתירה, ששילוב הנשים בקורס הטיס והיחידות [illegible] בתיפקוד הטייסת אליה ישתייכו, במוטיבציה של היחידה, או [illegible] את התפקידים והמשימות המוטלים עליה.

"אני תומך בשילוב נשים בקורס טיס ובהכשרתן [illegible] בתקופה בה שירתתי בצבא, ניסיתי להביא לשינוי במדיניות [illegible] אך ללא הצלחה. לדעתי, נשים יכולות לשרת בצבא כטייסות [illegible] סדיר והן במילואים, כפי שנדרש מטייסים גברים, ואין הבדלים [illegible] כדי למנוע, הן שירות סדיר והן שירות מילואים פעיל של נשים [illegible]

"בהכירי את הכישורים והתכונות הנדרשים כדי להצליח בקורס [illegible] להטיס מטוס, ברור לי שלא מדובר בכישורים או בתכונות המיוחדים [illegible] בלבד. אין לי ספק, כי אם תינתן לנשים הזדמנות להשתלב [illegible] ובמקצוע הטיס - יימצאו נשים שיעמדו בדרישות בהצלחה, [illegible] להערכתו, שילוב נשים, הן במהלך קורס הטיס והן ביחידות [illegible] חיובית. "אין מקום לחשוש שמא ייפגעו הלכידות והמורל של היחידה [illegible] לבצע את משימותיה, או אופי הקשרים בין הטייסים, באופן [illegible] ומבצעי של היחידה, אם תימצא ביניהם אשה", [illegible]

מנהל מכון "כרמל" למחקרים צבאיים, תומך במדיניות [illegible] התצהיר שהגיש, יישום מדיניות זו כרוך בתהליך הדרגתי [illegible] בכל רבדיו. לא מדובר בשינוי אותו ניתן לבצע במחי [illegible] סבור, כי תחילתו של התהליך צריכה להיעשות [illegible] שתהיה כלפיו מחויבות אמיתית של הצבא, והערכה [illegible] הצפויים לעלות במהלכו".

על פי תצהיר של גל, המטרה של ניסוי מסוג זה היא [illegible] המדיניות החדשה, להסתגלות כל הדרגים בצבא לשינוי [illegible] את הסביבה לשהייה של נשים בתפקידים ובמקומות שבעבר [illegible] ללוות את הניסוי במערך הסברה ותמיכה נרחב. "התוכנית [illegible] ידי הפיקוד הקרבי עצמו, כבדי שיתקבל על-ידי היחידות [illegible] שהצבא מעוניין בהצלחתו. הניסוי חייב גם להיות מלווה [illegible] קפדני, שיבדוק את ההשפעות והשלכות לטווח קצר ולאורך [illegible]

טלוויזיה

חדשות
בוקר טוב ישראל
הנסיכים - סדרה בהופעה
נבחת פלפלת - סדרה מדובבת
גלגלון בבאי
במסלכת בינוחויה - סדרה
כובע וחמר
דינו בעקבות התוליות הגדולות - סדרה מדובבת
קסמר משפחתי
משחק בני לאבוק - סדרה קומית
רונה קיין - החבית לקיץ
סרט קולנוע - עוף מכוכב אחר
יד דור - סדרה מדובבת
הטובב הסודי - סדרת הרפתקאות
הרס כמיום - תכנית אקפואליה
תם היר - דור ההמשך
חדשות
[illegible] באורבע רבע ל - הצופים קובעים
[illegible] פה ושם. מנחים: [illegible]
ארץ חדש
[illegible] - דרמה
[illegible] - סדרה המפגישה ילדים [illegible]
[illegible] - דיון בענייני השעה
[illegible] חדשות בערבית
[illegible] - סדרה קומית אמריקנית
[illegible] מבט; מבטבת
[illegible] - תכנית אירוח שבועית
[illegible] - סדרה קומית
[illegible] של צווארון - סדרת דרמה
[illegible] - מרושח הלילה
[illegible] - סרט תעודה [illegible]

ערוץ 2

[illegible] - אימפיה מדובבת
[illegible] - ירון לונדון משוחח
[illegible] - ששעשון משפחתי
[illegible] - אופרת סבון
[illegible] - התברה החדשה של [illegible]
[illegible] - ששעשון בהנחיית מרב [illegible]
[illegible] הקרנת הליגה הלאומית בכדורגל

21.30 ר"צ חוף אילת - סרט קולנוע ישראלי, עם דובי גל
23.00 NYPD - משטרת ניו־יורק
23.30 החדשות
23.35 NYPD - משטרת ניו־יורק - המשך
24.00 מגזין הספורט העולמי של ניילס

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה - שעה ראשונה - בעריכת אבי חני
07.07 לקום עם מוסיקה - שעה שנייה - בעריכת אבי חני
08.05 לקום עם מוסיקה - שעה שלישית - בעריכת אבי חני
09.00 תכניות הבוקר של קול המוסיקה - בעריכת אבי חני. הנדל: יוליוס קיסר, אופרה - מבחר (סולנים, קונצ'רטו קלן/ר. יקובס)
10.25 ברהמס: רביעיית הפסנתר בסול מינור, אופוס 25 (ר. סרקין, א. בוש, ה. בוש, ה. בוש, הקלטה מ־1949); ר. שטראוס: מטמורפוזות ל־23 כלי קשת (התז' הסימ' ראשל"צ/ נ. שריף); גריג: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ולתז' אופוס 16 (ד. ליפאטי, תז' פילהרמוניה/ א. גליירה, הקלטה מ־1947)
12.10 אלגר: וריאציות אניגמה (התז' הפיל' של לונדון/ ב. תומסון); שוסטקוביץ': חמישייה בסול מינור לפסנתר ולכלי קשת אופ' 57 (עליש־ייה בורודין עם ס. צווין וג'. הורנר); רחמנינוב: סימפוניה מס' 3, בלה מינור, אופ' 44 (התז' הסימ' של לונדון/ א. פרווין)
13.57 בימת שיר - בעריכת אילנה צוקרמן. ריינר מריה רילקה
14.06 הדרן - צלילים וקולות בעקבות הזמן - תכניתו של ישראל דליות
16.00 בבקשתך - בעריכת דניאלה נלס - כרוביני: מיסת הדרה (סקי' ותז' פילהרמוניה/ ר. מוטי; הפסנתרנית אילונה וינצה ביצירות במהובן. במהובן: קונצ'רטו מס' 2 בסי במול מז'ור אופ' 19 (עם תזמורת רשה"ש בניצוח מנדי רודן) - 6 וריאציות בפה מז'ור אופ' 34; ר. שטראוס: קונצ'רטו לקרן אופ' 11 (מיירון בלום/ תז' קליבלנד/ ג'ורג' סל)
18.00 מאולפן ההקלטות - בעריכת חיותה דביר - מידד יהודיין - ויולה; (משה קוסוב - פסנתר; באך: סונטה מס' 3 בסול מינור; יחזקאל בראון: קינה השומה לוויולה סולו; ד. שוסטקוביץ': סונטה לוויולה ולפסנתר אופ' 147
19.05 צלילים בין ערביים - בעריכת אורלס אברהום - במהובן: סרנדה ברה מז'ור אופ' 8 (נ'. גולוויי - חליל, פ. סול - פסנתר); רבוז'אק: סונטינה בסול מז'ור לכינור ולפסנתר אופ' 100 (י. פרלמן - כינור, ס. סנדרס - פסנתר); רבל: ואלסים אציליים וסנטימנטאליים (ל. לורטיו, פסנתר)
20.00 בימת שיר - בעריכת אילנה צוקרמן, בולע האינפורמציה, עם אמירה הס
20.03 פלסטריונה בראי תקופתו - בעריכת נרוה עוזי
21.00 עניין של הסכמה - זמירה לוצקי סארחת עם הסלחין שרון איתן לשיחת היכרות עמו ועם יצירותיו
23.00 צלילים לסיומו של יום - דור הזהב - אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות - בעריכת רם עברון - המשור סימו סקיפה. מתוך אופרות של: ורדי, פוצ'יני, דוניצטי, בליני, רוסיני, תומא, ליאונקוואלו, פונקיאלי, סלרי

רשת א'

06.06 התעמלות בוקר
06.16 אשמורת בוקר
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
07.55 בימת שיר
08.05 שורשים - מלח הארץ
08.55 קראתי ספר
09.05 חמר עמית - פתוח
09.55 מחבון יומי
10.05 טלרדיו - שירות מידע למאזינים
11.05 אצבע על הדופק - מגזין לענייני בריאות ורפואה
12.05 ארץ מולדת עם רות בקי
13.00 חדשות באנגלית וצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 ספר הסיפורים
16.05 שירים עבריים
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 "ספורטרבות" - פופוליסטיקה ספרותית עם סופרים ומבקרים
18.05 מנחת ערב
20.00 מבט לחדשות מהטלוויזיה הישראלית
20.50 ברכי נפשי
23.05 שמירת חפצים - תכנית אישית

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
09.05 אז מה היה לנו עם רבקה מיכאלי ואהוד מנור
10.05 הכל דיבורים
12.05 בחצי היום
14.05 רוני קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ עם יואל רפל
16.05 צבע הכסף
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.15 שירים עבריים
23.05 אמצע הלילה עם אבי בטלהיים
00.05 יומן חצות
01.05 מועדון הלילה השלישי
05.05 אור ראשון עם יובב כץ

רשת ג'

06.05 סע לאט
07.05 אוקטן נימל
09.05 עקוץ את התקליטיה
10.05 קול סיאט וקול קלה
11.05 עושים גלים עם דידי הררי
13.05 להם עם שוש עמרי
14.05 אהבה עצמית עם גיל קוסר
15.00 קופסת הלהיטים עם עופר נחשון
17.05 בדרך מן הים
18.05 מצעד הפזמונים הלועזי
21.05 כותל המזרח
22.05 שיר לאחותי
23.05 חולם בהקיץ

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת - תורת המפץ הגדול - עם פרופ' צבי פירן
06.30 בוקר טוב ישראל, מהדורה ראשונה
07.15 בוקר חדש עם אלכס אוסקי
08.00 בוקר טוב ישראל, מהדורה שנייה
09.05 קשה בבוקר עם ארז טל
10.05 "זמן לקיץ" - עם קובי מידן ואברי גלעד
12.50 "בלוי היום" - מדריך יומי בנושאי תרבות ובידור
13.00 בצהרי היום
13.15 "החום בומל" - התוכנית שתעשה לכם את הקיץ, עם טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר עם איתן ליפשיץ
16.00 שעה לפני עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 סוף היום - עם דידי פייר ואייל פירדון
20.00 מבט לחדשות
20.30 פסק זמן מוסיקלי
21.05 פארודיה - עם טיה עיוב
22.05 ויטמינים - מוסיקה בריאה עם דני קרפל
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
00.00 יומן חצות
00.15 ציפורי לילה עם אורי לוטן
02.00 לא רוצים לישון

שידורי גלגל"צ

07.05 מדיה בדרך עם אסיר אשר
09.05 גלגל הצלה
11.05 שמש עם אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר עם ארז שמאי
14.05 זרעי קיץ
15.05 שבוע רוב עם דובי לנץ
16.05 חכם בכביש עם רון ליוזפל
18.05 גלגלאה עם לאה נוו
20.05 דרייב אין עם נרב רביד
22.05 לילה טוב עם רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון: האמת שלא תיאמן 18.30, 22.00; אמון הרדי 20.00.
גת: המסכה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50.
דקל: סיפור מרובע ברונקס 19.30, 21.50.
הוד 1: סוגר חשבון עם אבא 11.30, 13.45, 17.30, 19.45, 22.00.
הוד 2: הפלינטסטונס 11.30, 13.30, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00.
הוד 3: לשחרר את וילי. א-ה 11.00, 13.30, 17.00; 19.30; מוורק. 19.30, 22.00.
הוד 4: אצבעונית 11.00, 13.00, 15.00, 17.00; בשם האב 19.30, 22.00.
חן 1: ספיד 19.25, 21.55; מלך האריות 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.
חן 2: מלך האריות 19.30, 21.50; ג'ינג'ה קיד מכים שוית. 11.00, 13.00, 15.00; ספיד 17.00.
חן 3: איים ומורה - בלש בצחוק 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
חן 4: עדה באפלה 19.30, 21.50; גנובה על הקוף 11.00, 13.05, 15.10, 17.15.
חן 5: צ'ק פחות 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
טיילת 1: השומר מבברלי הילס 3 א-ה 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 2: מוורק 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 3: במהובן 2 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: הורים בהזמנה 11.15, 13.15, 15.15, 17.20; הקפיצה הגדולה 19.30, 22.00.
לב 2: נשם של אבנים 11.15, 13.15, 15.15, 17.15, 19.40, 22.00.
לב 3: הורים בהזמנה 19.45; הקפיצה הגדולה 11.05, 15.20, 17.30; עירום 13.00, 22.00.
לב 4: נו פיש 11.10, 13.10, 17.30, 19.50, 22.00; קליפורניה 15.00.
מוזיאון 1: היומן של גי מורטי 17.00, 19.45, 22.00.
מוזיאון 2: האישה שייצרה שמן שומשום 17.00, 19.45, 22.00.
רב אור 1: איסא סדרתית 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 2: המסכה 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 3: באק בים 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 4: תמונות קצרות 14, 17.30, 21.
רב אור 5: סיפור מרובע ברונקס 14.30, 17.00, 19.25, 21.55.
שחף 1: שקרים אמיתיים 16.45, 19.30, 22.15.
שחף 2: רשימת שינדלר 17.00, 20.45.
תל אביב 1: שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15.
תל אביב 2: הפלינטסטונס 17, 19.45, 22.
תל אביב 3: השומר מבברלי הילס 3 17.00, 19.45, 22.00.

ירושלים

ניל 1: שקרים אמיתיים 11.30, 16.45, 19.30, 22.15.
ניל 2: השומר מבברלי הילס 3 11.00, 13.30, 17.00, 20.00, 22.15.
ניל 3: סוגר חשבון עם אבא 11.00, 13.15, 15.30, 17.30, 20.00, 22.15.
ניל 4: לשחרר את וילי 11.00, 13.30, 16.30; 19.30; בשם האב 21.45.
ניל 5: אצבעונית 11.00, 13.30, 17.00; מוורק 19.15, 22.00.
ניל 6: במהובן 2 11.30, 13.30, 17.00, 19.00; רשימת שינדלר 21.00.
ניל 7: הורים בהזמנה 11.00, 13.30, 17.00; גשם של אבנים 19.30, 22.00.
ניל 8: הפלינטסטונס 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.

חיפה

אורלי: הקפיצה הגדולה 19.00, 21.15.
רב גת 1: המסכה 11.00, 16.45, 19.00, 21.20.
רב גת 2: ספיד 19.00, 21.20; ג'ינג'ה קיד מכים שוית 11.00, 17.00.
רב אור 1: מלך האריות 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.20.
רב אור 2: סיפור מרובע ברונקס א-ה 19.00, 21.30; גנובה על הקוף 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.
רב אור 3: איסא סדרתית 21.20; צ'ק פחות 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00.
רב מור 1: מלך האריות 19.00, 21.30; ג'ינג'ה קיד מכים שוית 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.
רב מור 2: צ'ק פחות 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.30.
רב מור 3: איים ומורה - בלש בצחוק 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.30.
רב מור 4: המסכה 19.00, 21.30; מלך האריות 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.
רב מור 5: ספיד 19.00, 21.30; המסכה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.
רב מור 6: הקפיצה הגדולה 19.00, 21.30; לשחרר את וילי 11.00, 13.15, 16.45.
רב מור 7: סיפור מרובע ברונקס 19.00, 21.30; גנובה על הקוף 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.

אשדוד

ניל 1: המסכה 11.30, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00.
ניל 2: שקרים אמיתיים 11.30, 16.45, 19.30, 22.15.
ניל 3: סוגר חשבון עם אבא 11.30, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00.
ניל 4: הפלינטסטונס 11.30, 13.30, 17.00, 19.30; השומר מבברלי הילס 3 22.00.
ניל 5: מלך האריות 11.30, 13.30, 17.00; ספיד 19.30, 22.00.

אשקלון

חן 1: ספיד 19.30, 21.50; מלך האריות 11.00, 17.00.
חן 2: מלך האריות 19.30, 21.50; ג'ינג'ה קיד מכים שוית 11.00, 17.00.
חן 3: המסכה 11.00, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: תמונות קצרות 21.00; צ'ק פחות 11.00, 17.00, 19.15.
חן 5: סיפור מרובע ברונקס 19.30, 21.50; רובוקופ 3 11.00, 17.00.

נתניה

חן 1: המסכה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: מלך האריות 19.30, 21.50; צ'ק פחות 11.00, 13.00, 17.00.
חן 3: ספיד 19.20, 21.55; מלך האריות 11.00, 13.00, 17.00.
חן 4: סיפור מרובע ברונקס 21.50; גנובה על הקוף 11.00, 13.00, 17.00; צ'ק פחות 19.30.

ראשון לציון

חן 1: המסכה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: איים ומורה - בלש בצחוק 21.50; צ'ק פחות 11.00, 13.00, 17.00, 19.30.
חן 3: ספיד 19.25, 21.55; מלך האריות 11.00, 13.00, 17.00.
חן 4: מלך האריות 19.30, 21.50; ג'ינג'ה קיד מכים שוית 11.00, 13.00, 17.00.
נעמן: אדום. 22.00, 24.00 ב 19.30, 21.45; בלוז לחופש הגדול 17.00.
ראשון: הבריחה 19.30, 21.45; סיפורי תל אביב 17.00.
רון 1: רשימת שינדלר 20.30.
רון 2: מוורק 19.30, 22.00.

חולון

גל 1: שקרים אמיתיים 11.30, 16.45, 19.30, 22.15.
גל 2: שקרים אמיתיים 19.30, 22.15; צ'ק פחות 11.30, 14.00, 17.00.
גל 3: לשחרר את וילי 11.30, 14.00, 17.00; השומר מבברלי הילס 3. 19.45, 22.00.
גל 4: סוגר חשבון עם אבא 11.30, 13.45, 17.30, 19.45, 22.00.
גל 5: מלך האריות 11.30, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00.

באר שבע

אשל: לשחרר את וילי 17.00, 19.30; בשם האב 22.00.
רב נגב 1: המסכה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 2: סיפור מרובע ברונקס, א-ה 19.30, 21.50; צ'ק פחות 11.00, 13.00, 17.00.
רב נגב 3: מלך האריות 19.30, 21.50; גנובה על הקוף 11.00, 13.00, 17.00.
רב נגב 4: ספיד 19.30, 21.50; מלך האריות 11.00, 13.00, 17.00.

חדרה

לב 1: המסכה 10.30, 12.30, 14.30; שקרים אמיתיים 16.20, 19.15, 22.00.
לב 2: המסכה 16.15, 19.50, 22.00.
לב 3: מלך האריות 10.30, 12.30, 14.30, 16.20, 18.00; ספיד 19.50, 22.00.
לב 4: הפלינטסטונס 10.30, 12.30, 14.30, 16.20, 18.00, 20.00, 22.00; הורים בהזמנה 10.30, 12.30, 14.30, 18.30.

רמת גן

אואזיס 1: שקרים אמיתיים 11.00, 16.30, 19.10, 21.50.
אואזיס 2: המסכה 11.00, 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 3: ספיד 19.30, 21.55; ג'ינג'ה קיד מכים שוית 11.00, 17.00.
רב גן 1: המסכה 21.50; מלך האריות 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30.
רב גן 2: מלך האריות 21.50; הפלינטסטונס 11.00, 13.00, 15.00, 17.00; צ'ק פחות 19.30.
רב גן 3: הפלינטסטונס 19.30, 21.50; גנובה על הקוף 13.00, 15.00; צ'ק פחות 11.00, 17.00.
רב גן 4: סיפור מרובע ברונקס. 1 21.50; המסכה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00; 19.30; צ'ק פחות. 1 20.00.

פתח תקווה

היכל 1: אצבעונית 11.30, 14.00; שקרים אמיתיים 16.45, 19.30, 22.15.
היכל 2: מלך האריות 11.30, 14.00, 16.00, 18.00; ספיד 19.45, 22.10.
היכל 3: הפלינטסטונס 11.30, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 23.8
22.00 - "פלטפוס" - תיאטרון נונסנס על גבול האבסורד. כתבו ומבצעים: עידן אלתרמן, אבי גרייניק, ירדן בר כוכבא, תומר שרון, חנן לדרמן, דני קרפל, תומר יוסף ומורי אלמי. (צוותא 2).

שירותי חירום

משטרה

[illegible] תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, [illegible] - טל' 100. באר־שבע, [illegible] - טל' 100. אילת - 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז
"איכילוב" תל־השומר - *
"בילינסון" פתח־תקווה - *
"איכילוב" תל אביב - *
"וולפסון" חולון - *
"אסף הרופא" צריפין - *
* כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

[illegible] - כל המחלקות, כל שבת.

ירושלים

[illegible] - ילדים, עיניים, אורטופדיה
[illegible] - פנימית, נשים
[illegible] - כירורגית, א.א.ג

בתי מרקחת

בת ים: גני בת ים, הנביאים 3
חולון: אהרון, הופיין 52
ירושלים: סופר פארם, הר החוצבים
נתניה: אריאלה, סלומון 2
פתח תקווה: נס"א, חפץ חיים 6
רמת גן: רמת יצחק, שדרות ירושלים 96
תל אביב: לב העיר, אחד העם 69; סופרפארם 1, אחיסאיר 1 רמת אביב; תורנות לילה מיוחדת עד השעה 03.00, בימים א-ה, "בן יהודה", בן יהודה 142; עד השעה 24.00, בימים א-ה ובמוצ"ש, סופרפארם רמת אביב, איינשטיין 40
חיפה: קריית אליעזר, כיכר מאירהוף 6

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע בימים א'-ה' בין השעות 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-13.00; טלפון: 022-1908, 177.

יד ביד

אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה. ירושלים - 02-243358; ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה - 04-229488 (11.00-20.00); גליל מערבי - 04-820222.

הקו הלבן - 03-204327, ימי א', ו', ה' 19.30-23.30.

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' רה': 222732, ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אוזן קשבת לילדים ובני נוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים מטעם ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל. 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי חצות באותו טלפון בלבד.
דיונוף סופר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 03-285822.
מרפאה שיניים תורנית 24 שעות גם בשבתות וחגים בתיאום טלפוני איחורית 5449911 טור 4318, רח' יהודה המכבי ת"א.
"S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה, טל: 03-5033939.

סיוע לנפגעות אונס

לדרושת ואיחוד הערין, טל' 052-32432 א', ה' בשעות 17.00-21.00, תל־אביב 03-234819; חיפה 04-660111; ירושלים 02-245554; 059-72245.

אלי - עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל. 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים - טל' 02-610303.
ער"ן תל־אביב - טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א - 03-6961113.
ער"ן חיפה - טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) - 04-988410.
ער"ן נתניה - טל' 053-625110.
ער"ן באר־שבע - 052-913999.
ער"ן באר־שבע - טל' 057-418111.
מוקד. מוקד חירום - אס.או.בי שרות טיפול וסיוע לב, חיפה. 24 שעות ביממה. טל. 04-679999.

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה - טל' 101.
דימונה, בני־ברק, גבעתיים - טל' 5793333; לוד רמלה - 101; טל' 08-221022; עפולה - טל' 065-93334; מבשן - 101, טל' 04-931401; נהריה - טל' 04-823333; בת־ים - טל' 5511111; באר־שבע - מלפון 057-74767; שת"ל בנוש חן, טל' 03-330848; פתח תקווה - 101, 93, 9311111; חצור - 06-938233.

רכבות

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 16.00.
מרחובות לת"א דרום: 06.00 (סלוד), 06.40, 07.30, 15.20, 17.15 (עד לוד), 18.50 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 16.00.
מת"א דרום לרחובות: 06.10 (סלוד), 06.35, 14.35, 16.30, 18.00.
מת"א מרכז לנהריה: 06.00, 06.25, 07.10*, 08.03, 08.42*, 09.00, 10.30*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 15.57, 16.35, 17.00, 18.00, 19.00, 20.15.
לנהריה: 06.25, 12.00, 14.00, 15.00, 15.57, 17.00.
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות לפני היציאה מבת־גלים): 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.20, 09.05*, 10.05, 11.00*, 11.56, 12.55*, 14.30, 15.30*, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30.
לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות לאחר היציאה מבת־גלים): 05.47, 07.50, 09.48, 12.07, 13.23, 15.26, 16.00, 17.30, 18.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 05.50, 06.35, 07.25, 09.13, 10.57, 13.22, 15.24, 16.33; 17.30, 18.42.
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל־אביב־חיפה - מת"א מרכז: 15.30; 17.47; מחיפה בת־גלים: 13.40, 16.10.

לוח זמני רכבות בימי ו' וערבי חג בלבד

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 12.00.
מרחובות לת"א דרום: 07.30, 13.30 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 12.00.
מת"א דרום לרחובות: 07.00, (סלוד), 12.45.
מת"א מרכז (כיש סבירוד) לחיפה: 06.00, 07.04, 08.00*, 08.53, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.05.
מת"א מרכז לנהריה: 08.00**, 10.00**, 12.00.
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.00, 06.35, 07.30*, 08.34, 09.30, 10.30, 11.30, 13.00, 14.00.
מחיפה בת־גלים לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.33, 09.20, 10.13 (עד קריית־מוצקין), 11.37, 13.23.
מנהריה לחיפה ולת"א: 06.30, 06.10**, 10.25**, 11.00 (ממוצקין), 12.30 (ממוצקין), 12.50, 14.40 (עד חיפה בלבד).
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל־אביב־חיפה - מת"א מרכז: 12.20; מחיפה בת־גלים: 10.10.

מידע אודות שירותי הרכבת:

תחנת ירושלים: 02-733764.
תחנת ת"א מרכז: 03-5421515.
תחנת חיפה בת־גלים: 04-564321.

* רכבת מהירה.
** החלפת רכבת בחיפה.

חיזיון נדיר

לא בכל יום כוססת גראף ציפורניים, אך כך נראתה האלופה הנוצחת לאחר ההפסד לסאנצ'ז *(צילום: איי.פי)*

סנצ'ז ניצחה את שטפי גראף

הטניסאית מספר 2 בעולם, אראנצ'ה סנצ'ז מספרד, ניצחה בגמר האליפות הפתוחה של קנדה במונטריאול את המדורגת מספר 1 בעולם, הגרמניה שטפי גראף, (4־7) 6:7,6:1,5:7

פיט סמפראס המדורג מס' 1 בעולם יגן על תוארו האמריקאי ב־29 באוגוסט בפתיחת משחקי אליפות ארה"ב בפלשינג מדאו בניו יורק.

סמפראס לא הופיע בטורנירים מאז 17 ביולי כאשר הפסיד בארבע מערכות לריצ'ארד קראייצ'ק בגביע דייוויס ואחר כך הודיע על פרישתו בוושינגטון טורונטו סינסינאטי ואינדיאנה פוליס.

מנצ'סטר יונייטד איבדה 2 נק[ודות] בקו הזינוק של הליגה הראשונ[ה]

והעולה החדשה נוטינגהאם החמיצה הזדמנות נהדרת לחולל הפת[עה] ולנצח ושמחה בתיקו 1:1

אלופת אנגליה, מנצ'סטר יונייטד, איבדה כבר אתמול במחזור השני, 2 נקודות, בריצתה המחודשת אל תואר האליפות האנגלי, כשסיימה בתיקו חוץ - 1:1, עם נוטינגהאם פורסט.

אם להיות הוגנים הרי אלו שחקני העולה החדשה מנוטינגהאם שפיספסו הזדמנות מצויינת לחולל הפתעה ולנצח את היונייטד, למרות יתרונם בשורה.

נוטינגהאם פתחו היטב את המשחק בהרבה בזכות הצטיינותו של החלוץ קולימור ובראיין רוי ההולנדי, אך רווקא מנצ'סטר עלתה ליתרון כבר בדקה ה־23 משער נפלא של קנצ'לסקיס הרוסי בבעיטה מהאוויר.

לא עברו 4 דקות וקולימור [...] להשוות את התוצאה ל־1:1, [...] את נפשם של 22 אלף [...] באיצטריון.

בזכות תוצאת התיקו [...] מנצ'סטר ונוטינגהאם את הטבלה [...] 4 נקודות כ"א.

ועדות חדשות בנשיאות

נשיאות איגוד הכדורסל בחרה אתמול את חבריה לשנתיים הקרובות ובהם שלוש ועדות חדשות: שווק והתקשרויות, נשים, מינהל. יו"ר האיגוד דן קסטן בירך את החברים החדשים בנשיאות.

ועדת כספים: שלום גרינבוים (יו"ר), גבי אביצור (גזבר) יעקב מנקין, צבי לובצקי מרדכי הר־אבן, גרי סגל, רחל שרת, זאב מואטי, יצחק פרי, דוד פריש, דוד עופרי.

ועדת אירגון: אמנון אבידן (יו"ר), דודי ואלך, ברוריה בינמן, מוטי שכטמן, יואב גלסמן, אבישי סולמי, האני עבוד, שוקי קרמר, ישראל שריד, אליהו מוגברי, א. סלוניק.

ועדה מיקצועית: איתן חפר (יו"ר) מיכה שמבן, בועז ינאי, גדעון פרייטג, אורנה אוסטפלד, ידים כהן, אריה גבעוני, שלמה לוצקי, שלמה שפיגלמן, מנחם ויינהורן, אבנר קופל.

ועדת שיווק והתקשרויות: איתן רום (יו"ר), גבי אביצור, שלום גרינבוים, רוני שטייניץ.

ועדת נשים: יעקב [...] (יו"ר), אורנה אוסטפלד, [...] בינמן, נאווה פלאס, רחל [...] ענת דרייגור, רחל ניוסטר.

ועדת מינהל: דוד [...] (יו"ר), גבי אביצור, [...] גרינבוים, רחל שרת, חיים [...]

בינתיים כיו"ר האיגוד [...] גבי קראוס וממלא מקומו [...] ברגמן, שאר החברים [...] בימים הקרובים.

סגל שופטי לאומית א'

שלמה אפיראט, [...] ערב, יוסף עלימי, שלום [...] מיכל סלע, יערי רייניש, [...] לוי, משה ביטון, עמי גל[...] ראובן וירובניק, גרי וילטמ[...] ירון זריף, זאב נויק, [...] קמינר, שאול יהלום, [...] דור דגן ושי שטריקס.

קצורין וגרשון יעמדו בפני ועדת המשמעת

מאמני הכדורסל מולי [...] (מכבי ת"א) ופנחס גרשון [...] עליון) יועמדו בפני [...] המשמעת של האיגוד [...] בגין העלבת שופטים [...] גרעון בנרל ז"ל.

י. חנס

הפועל ירושלים — דן הלדר 85:72

במשחק אימון שנארך אמש בירושלים, גברה סגנית אלופת הולנד על הפועל ירושלים בתוצאה 72:85 לאחר שהובילה במחצית 36:39.

בשלהי המחצית הראשונה נפצע תומפסון ברגלו והתיישב על הספסל ליד מסדר החולים הקיים ואז חזרה דן הלדר לתמונה ולמרות מטווח פרטי של ג'ון דלזל עם 22 נקודות לא הצליחו הירושלמים לעצור את ההולנדים והפסידו בסיום

את המשחק שפטו וירובניק ונוימן והקלעים הבולטים בקבוצה

דן הלדר היו סטן פורד 26, ליורסט עם 19, וסטל עם 14.

בשורות ירושלים בלטו דלזל 22, תומפסון 12, יצקן 11.

נפתלי קורן

● ההתעניינות סביב טורניר ת"א גוברת בימים האחרונים בעיקר בגלל הצטיינותה של הפועל ת"א במשחקי האימון. עתה ממתינים הכל לדרבי תל־אביבי בגמר, שיפגיש את מיקי ברקוביץ במדים האדומים מול חבריו לשעבר, הצהובים של מכבי.

אתמול הביסה הפועל ת"א, השוהה במחנה אימונים בצפת, את הפועל המקומית – 64:89 (34:48), כשבאק ג'ונסון, צח יאיר וברקוביץ במצטיינים.

רמי מזרחי

בבטו חוזר לספרד. רומריו חוזר היום

החלוץ הברזילאי בבטו חזר אתמול לספרד לאחר שהאריך בלא רשות את חופשתו לאחר משחקי הגביע העולמי. שותפו לנבחרת ברזיל, רומריו, שגם נפש כחודש אמר כי ימריא היום לספרד.

הופעת בכורה בישראל לטניסאית נוער מצרית

□ נפתלי כהן

מגרלנה מהראן, בת [...] מאלכסנדריה, היא [...] המצריה הראשונה [...] בתחרות בישראל [...] אתמול לתחרות [...] פרסים בסכום של 10,000 [...] שמתחילה היום בחיפה [...] 32 טניסאיות משבע מדינות.

בינתיים עברה המצריה [...] בלתי נעימה במסוף הגבול [...] שנסגר אתמול למשך [...] שהורשתה להיכנס לישראל, [...] גרמה לה לאחר להרשם [...] היחידים בחיפה, אבל היא [...] השבוע רק במשחקי הזוגות [...] הבא תשתתף גם במשחקי [...] בתחרות שניה ע"ש [...] שתתקיים אף היא בחיפה [...] הגיעה לארץ בלווית [...]

צמדים ישראליים [...] המקומות הי"5 ו־6 [...] העולם ברוגע 470

צמד השייטים הישראלי [...] ביום שני [...] וארז שמש תפס ביום [...] הי"5 באליפות העולם [...] בהלסינקי.

הישראלים רן וניר [...] את המקום השישי, [...] את המקום הראשון [...] ההולנדים בן ויאן [...] ואחריהם צמדים [...] ואסטוניה.

הבחירה המקצועית בכיסוח

כל מה שאתה צריך במכסחת
חזקה, מתאימה לשטחי דשא גדולים, עם תמרון מעולה ותפעול נוח

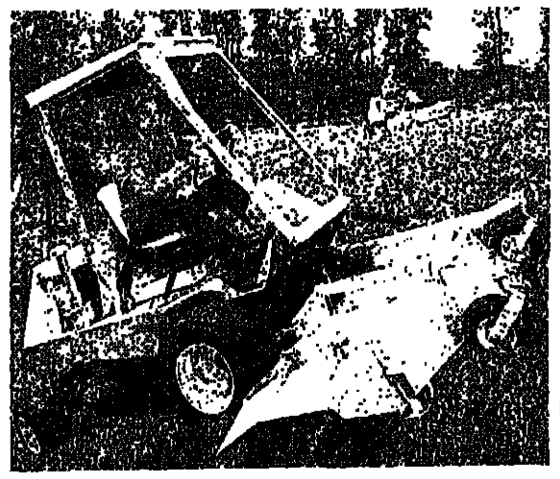

חדש

מכסחת פטישים (פלייל) של ג'יקובסון

כיסוח חלק ואחיד גם בשטחים קשים

- דגם T-422D – מנוע דיזל, רוחב כיסוח "60
- דגם D-417 – מנוע דיזל, רוחב כיסוח "50
- דגם C-318 – מנוע בנזין, רוחב כיסוח "60

מכסחת קדמית קובוטה 19001

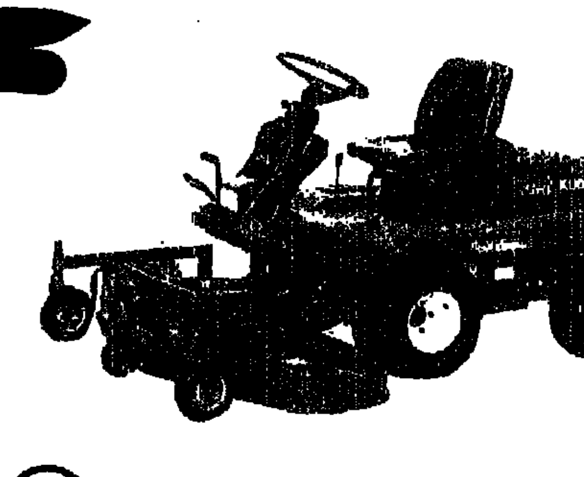

עוד מוצר איכות של קובוטה

- מנוע דיזל 18 כ"ס קירור במים
- רוחב כיסוח "54, היגוי אחורי
- הנעה הידרוסטטית
- מחיר מפתיע

מוצרי מתכת ניר - דוד

ד.נ. גלבוע מיקוד 19150 טל. 06-488982 פקס. 06-488983
מכירות: טל. 06-488992 מחסן בת"א: דרך לוד 151 טל. 03-6314438

בחיפה עברו חזק על המוטיבציה לקראת הגומלין עם זלצבורג בווינה

וקוקה לשני שערים כדי לדלג על משוכת זלצבורג כדי להגיע לשלב השני □ דאגה מפציעתו של רביבו בגביע הטוטו בשבת

□ יוסף גלזר

האלופה מכבי חיפה המריאה אתמול למשחק הגומלין בגביע האלופות לאלופות באוסטריה נגד קסינו זלצבורג.

בפעולות ההכנה שקדמו לטיסה [...] והמנג'ר גיורא שפיגל להחדיר [...] את התחושה, כי הם מסוגלים להגיע למטרה הנכספת, [...] לסיבוב השני, למרות הצורך [...] של שני שערים [...] טובה.

שפיגל הזכיר לחניכיו כי בעונה [...] נתחו 1:0 בקריית אליעזר [...] פרמה, הנחשבת לחזקה [...], ובכל זאת הצליחו לנצח [...] דומה בגומלין.

מכבי חיפה שוררת דאגה מפציעתו של חיים רביבו שנפגע בשבת במשחק גביע הטוטו נגד הפועל תל אביב (1:1), וחוששים כי הפגיעה עלולה למנוע את שיתופו.

מנוע של מוטיבציה, גיורא שפיגל (צילום: עוזי קרן)

אורטופד הקבוצה ד"ר מיכאל בסר והרופא ד"ר אברהם ברבר, הנמנים אף הם עם היוצאים, מתכוונים לעבור שעות נוספות כדי להכשיר את רביבו למשחק.

אין זה סוד כי בשורות האלופה שורר אי שביעות רצון מיכולת הקבוצה במשחקי ההכנה הידידותיים וגביע הטוטו. עם זאת, נמסר, השחקנים חדורי אמונה שיידעו להתעלות במבחן המכריע בוינה ויציגו את יכולתם האמיתית.

בינתיים, עסקני הקבוצה מנסים להתיר את הסבך שנוצר בעניינו של החלוץ איוון גצקו הרשום בקבוצה כור רביעי, שעדיין לא נמכר לאחת הקבוצות הישראליות.

המועמדת העיקרית לקולטו,

שיהיה בריא, רביבו

מכבי פתח תקווה, "הרימה ידיים" בשל העלויות הגבוהות של העסקה.

באר שבע זקוקה לשניים

מצפים למכירת 10 אלפים כרטיסים □ המשחק ישודר ברשת ב' משעה 16.30

□ אברהם בר־לב

הפועל באר שבע תנסה היום למחוק את ההפסד (3:1) לאריס סלוניקי במשחקה הראשון, שהיה לפני שבועיים ביוון, כשתארח אותה ב־4.30 באיצטדיון וסרמיל בבאר שבע במסגרת גביע אופ"א.

הבאר־שבעים מודעים לכך שהמשחק מול אריס סלוניקי הוא מפתח להצלחה כלכלית.

על כן השקיעה הקבוצה משאבים רבים כדי לקלוט את קשר הקבוצה בשנה האחרונה ויקטור מורוז.

השחקנים הנופשים בערד ערכו אתמול אימון מסכם והיום ישובו לעירם.

עד כה כבר נמכרו 4,000 כרטיסים למשחק והנהלת באר שבע מקווה שכל הכרטיסים, 10 אלפים במספר, יימכרו עד שריקת הפתיחה.

סג"נ רוזן, מפקד משטרת באר שבע, מסר שהמשטרה ערוכה למשחק המסקרן.

ביציעים תהיה הפרדה והאורחים מיוון יופנו ליציעים המיועדים לחיילים.

כן מסר מפקד המשטרה כי יציב כוח משטרה מוגבר ביציעים, במגרש ומחוצה לו.

מאמן הקבוצה הבאר־שבעית, ויטלי זבצנקו, יפתח בהרכב: רחמים, חזות, אילוז, דוידי, ועקנין (בן ברוך) מורוז, אלימלך, גוסייב, מדר, אביגדור, בוקבזה.

המשחק יועבר בשידור ישיר ברדיו ברשת ב'.

נאיביות בסיום גררה ניצחון הונגרי על ישראל 22:23

□ שי קרנר, י. חכם

חבל, חבל, ועוד פעם חבל! חוסר ניסיון ונאיביות הביאו אתמול בשנייה [...] להפסד בכורה של נבחרת [...] של ישראל מול הונגריה – [...] (12:11), במשחקי אליפות [...] לנוער בפתח תקוה.

[...] המשחק היה ב־10 הדקות [...] שער של דוד בלסר [...] לישראל – 19:20, אך [...] קבעו כתוך שלוש דקות – [...] חזר סוקול החטיא מכת 7 [...] המשיך להיות צמוד. [...] 22:21 שוב החטיא סוקול [...] אך מאיר פרוז'ן 1.20 [...] קבע במתפרצת 22:22. [...] יצאו להתקפה אולם השוער שאול סהר הצליח להדוף ולהוציא את ישראל להתקפה אחרונה 30 שניות לסיום. צעירי ישראל משכו זמן, אך 9 שניות לסיום איבדו את הכדור, שהורץ בידי ההונגרים להתקפה מהירה שהניבה שער מידי טיבור בשריקת הסיום.

צמד השוערים הישראליים שהצטינו במשחקים מול מקדוניה ויוון שאול סהר זרון ובר היו הפעם חלשים.

שפטו צמד האחים התאומים קובצ'ק ממקדוניה לעיני 800 צופים.

שערים לישראל: פרוז'ן 6, שובל 6, סוקול 4, בלסר 3, פליקס אקרמן 3.

בית א': דנמרק – יוון 21:21 (10:12); צ'כיה – מקדוניה 21:21. בית ב': בולגריה – שבדיה 23:26 (12:12); רוסיה – ספרד 21:21 (10:9); רומניה – פורטוגל 21:26 (9:9).

בית א'			
1.	דנמרק	50–81	5
2.	הונגריה	56–67	4
3.	ישראל	56–64	4
4.	יוון	55–55	3
5.	מקדוניה	61–49	1
6.	צ'כיה	85–55	1

בית ב'			
1.	ספרד	65–73	5
2.	[illegible]	59–75	4
3.	[illegible]	64–75	4
4.	[illegible]	68–71	3
5.	בולגריה	81–53	2
6.	[illegible]	79–69	0

האיסלנדים התשו בחום הכבד באימון בקריית שלום

□ נפתלי כהן

[...] הכדורגל קפלאוויק, [...] הגביע מאיסלנד שהגיעה [...] כדי לערוך משחק גומלין [...] מכבי ת"א בגביע המחזיקות, [...] אתמול כמגרש בקריית [...] במשחק הראשון נוצחה [...] האיסלנדית 1:2.

[...] הכבד התיש את השחקנים [...] כי לא חשו בחום כזה [...], שכן שיא החום באיסלנד [...] 18 מעלות.

[...] שנערך אחרי הצהריים [...] השחקנים לעמוד על רגליהם. כולם התאמנו חצי ערומים. לאחר 40 דקות הודיע המאמן, פיטר פטרסון, "די להיום" ושחקניו עברו להתאמן בבעיטות מ־11 מטר.

קפטן הקבוצה, רקר מרקגסון, אמר בתום האימון: "מכבי טובה מאיתנו. אין לנו סיכוי לנצח ביום ה'.

הוא ציין, כי מכבי ת"א נחשבת לקבוצת צמרת אירופית, אך "אנחנו לא מרימים ידיים ומצפים לנס".

גם המאמן פטרסון הביע את רעתו, שהמשחק יהיה קשה. "התלהבתי מהמשחק הראשון אצלנו. ניר קלינגר ואלי דריקס עשו עלי רושם מצוין. מכבי משחקת מהר וניצחה בצדק. אני מצפה למהפך אבל זה יהיה קשה מאוד," אמר.

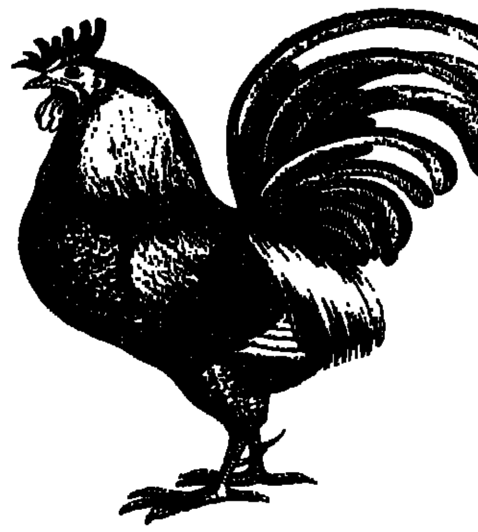

לולן נכבד,
כמה חשמל אתה משלם וכמה נורות אתה מחליף, בלול שלך, בשנה?

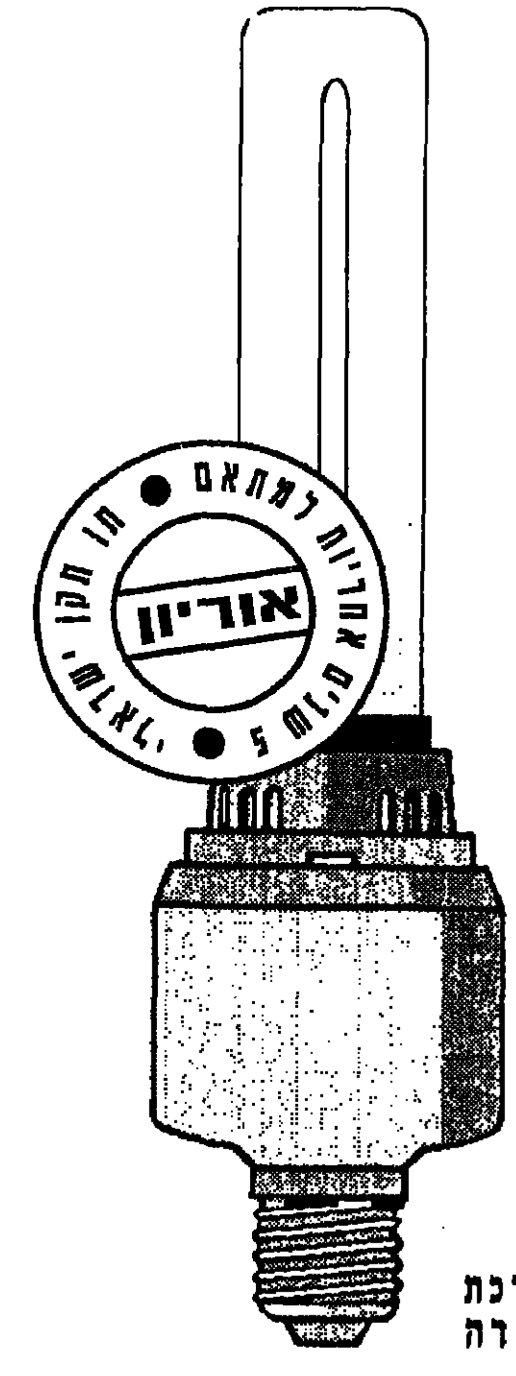

חשבון פשוט מראה כי ע"י שימוש בנורות PL (פלורסצנטיות קומפקטיות) ובמתאמי "אוריון" עין השופט, תחסוך כ־75% מהוצאות החשמל לתאורה, בהשוואה לנורות ליבון.

לפי דרישה מיוחדת ניתן לקבל מערכת עמעום עד 50% מעוצמת התאורה

מתאם "אוריון" ניתן להברגה לבתי נורה רגילים, ללא כל צורך בהשקעה נוספת בתשתית הקיימת. אורך החיים של נורת PL מבטיח לך שלא תבזבז זמן יקר ועצבים בהחלפת נורות כל שני וחמישי.

היצרן: עין השופט, טל: 04-895300 שיווק: דסקו בע"מ, טל: 03-817005

רח' עבאס 10 חיפה, טל' 838938, 04-521514
שעות קבלה: ימים א' - ה' מ-9.00 עד 14.00

מנגו ליצוא
קיונית 7200 PI-1721010
הדגמה באלמגור
משק אילן כץ
ש.ה. הנדסה חקלאית בע"מ טל' 06-796243

שבועון - העתון לתנועה הקיבוצית מס' 416 • 23 באוגוסט 1994 • ט"ז באלול תשנ"ד

בואנוס איירס חודש אחרי הפיצוץ, חביות בטון בפתח המוסדות היהודיים

עמ' 10

...שת האונס בשמרת

...ר המשפטי יסתיים ...ב לאחר שמיעת ...ור, הפצעים ...אזרו פתוחים עוד

עמ' 3

השתלמויות למחנכים בקיבוצים לשנת תשנ"ה
יצאה לאור תכנית הקורסים –
★ למחנכות בגיל הרך ובגנים.
★ למחנכים בחינוך המשלים בגיל ביה"ס היסודי ובגיל הנעורים
החוברות נשלחו בראשית אוגוסט בדואר, לכתובתם של רכזי הגיל הרך וועדות החינוך.
טלפון לבירורים: שלומית תומר 03-6902345
★ ★ ★
קורסים נוספים, המיועדים למחנכי הגילאים השונים – פורסמו בחוברת של מרכז ההשתלמויות לשנת תשנ"ה.
פרטים להרשמה
בטלפון 03-6902348-345
מכללה לחינוך סמינר הקיבוצים ת"א

מבצע מוצרי חשמל
ב- שיווק ישיר
מהיבואן לצרכן, לקיבוצים, מוסדות וועדי עובדים

טלוויזיה סוני "21	במקום 3,450 ש"ח	רק 2,990 ש"ח.
מבחר טלוויזיות "16, "20, "21		החל מ-990 ש"ח.
מכונת כביסה פתח קדמי/עליון	במקום 2,400 ש"ח	רק 1,580 ש"ח.
מייבש כביסה 5 קילו קריס קרוס	במקום 1,900 ש"ח	רק 1,290 ש"ח.
תנור בישול ואפייה תוצרת חוץ	במקום 2,100 ש"ח	רק 1,390 ש"ח.
מערכת סטריאו + קומפקט	במקום 2,200 ש"ח	רק 1,490 ש"ח.
מסחטות מיצים: גזר ועוד	במקום 220 ש"ח	רק 159 ש"ח.
מגהץ אדים, טפל, מיכל נשלף	במקום 145 ש"ח	רק 79 ש"ח.
טוסטר אובן אפייה + גריל תוצרת חוץ	במקום 260 ש"ח	רק 185 ש"ח.
רדיו טייפ 3 גלים, שולחני תוצרת חוץ	במקום 220 ש"ח	רק 115 ש"ח.

טל. 03/6958192 • מבחר מקררי מיני, מיקרוגלים ואין סוף מוצרים במבצע
יגאל אלון 159 ת"א.

שר התיירות נועד עם עמיתו הפלסטיני בבית־לחם

ישראל והפלסטינים ישווקו א... ארועי חג המולד במשותף

שר התיירות ברעם והממונה על התיירות באוטונומיה, ראש עיריית בית־לח... אליאס פרייג', סיכמו גם על פיתוח משותף של איזור בתי מלון בצפון ים המ...

ראש עיריית בית־לחם מארח את השר ברעם בכנסיית המולד. (צילום: ...)

□ סימה באר

שר התיירות עוזי ברעם ועמיתו הפלסטיני, ראש עיריית בית־לחם הממונה גם על ענייני התיירות באוטונומיה, אליאס פרייג', סיכמו אתמול בפגישה משותפת על פיתוח משותף של איזור תיירות בצפון ים המלח, ועל שיווק משותף של ארועי חג המולד בבית לחם לחו"ל.

בפגישה, שנערכה בבית לחם, השתתפו גם אלי גונן מנכ"ל משרד התיירות ופקידים בכירים נוספים, נדונו ההבטים המעשיים של ביצוע הסיכום בנושא התיירות בין ישראל לבין הפלסטינים, שהושג בקהיר לפני כשבועיים.

השר ברעם אמר בפגישה, כי להערכתו יועברו הסמכויות המלאות בשטחים בנושאי תיירות עוד לפני חג המולד הנוכחי, כך שביצוע החגיגות יהיה בידי הפלסטינים. השר ברעם אמר, כי משרד התיירות יסייע לעיריית בית לחם בשיווק האירועים לחו"ל.

שני השרים שוחחו גם על הפיתוח המשותף לישראל ולפלסטינים של אזור בתי מלון בצפון ים המלח.

השר ברעם אמר, כי פנו אליו כבר מספר משקיעים ישראלים המעוניינים להשתתף בפרוייקט. השר ברעם ועמיתו סיכמו על הקמת ועדה משותפת ישראלית־פלסטינית, שתרון בתוכנית אב משותפת של נושא התיירות באוטונומיה.

הדברים אמורים בתשתית התיירותית ובמספר בתי מלון שיבנו במקום, השר פרייג' אמר, כי להערכתו יש לבנות ... האוטונומיה כ־3,000 ... לשנת 2,000 ובקש ... הישראלי אותם ... הקיימים לבני מלונות ...

השר ברעם השיב, ... הסמכויות לפלסטינים ... ישראל לסייע בהלוואות ... תעזור לפלסטינים ... מערכת התיירות ... ובשיווק משותף של ... בשטחים ובחו"ל.

השר ברעם אמר ... התיירות הוא הנושא ... השלום באזור, ... ישראלי פלסטיני ... ליצור מקומות ... לפלסטינים, ויעזור ... על השקט ולרבוט ...

כנס לציון 60 שנה להעפלה המאורגנת ייערך בסוכות

□ יוסף גלילי

בעלייה הבלתי לגאלית לארץ ישראל, שהחלה ב־1934 ... 1948, עלו 122 אלף מעפילים באניות דרך הים ו־750 מעפילים ... המוסר לעלייה ב' היה בתקופה זו "חברת הספנות הגדולה ... להובלת נוסעים – אמר אל"מ (מיל.) ד"ר מאיר פעיל, ... והיסטוריון צבאי, במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבית ... בתל־אביב, לקראת ציון 60 שנה להעפלה המאורגנת.

בחול המועד סוכות, 21 בספטמבר 1994, ייערך כנס ... המעפילים עתלית בהסותו של ראש הממשלה יצחק רבין, ... הרב הראשי ישראל לאו, מהילדים ניצולי השואה, ... האלוף עמי אילון. במסיבת העיתונאים השתתפו אל"מ (מיל.) ... סמק, מפקד הפלי"ם; סא"ל (מיל.) יהושע (אוסי) רביה, ... דוד חיים, ממעפילי "הנרייטה סולד": יוסי פלדמן, ... לשימור אתרים היסטוריים ומארגן הכנס צביקה הררי, ... ועלילות גבורה של "עם המעפילים", שעשה היסטוריה ... הבריטי שרודף אחריהם.

דוד חיים (74) איש אתונה לשעבר, שמספרו 116382 ... ריתק את העיתונאים בסיפוריו כיצד נלחמו בנשק קר ... שצר על אניית הנרייטה סולד כשעל סיפונה 600 איש, ... תינוקות ו־30 תינוקות בני־יום. דוד העלה על נס את ... ותבונתו של מפקד האנייה, אל"מ (מיל.) סמק, שבזכותו ... בסוף הדרך (דרך קפריסין) לארץ ישראל.

צביקה הררי מסר, כי עד סוף השנה יבקרו באתר עתלית ... ישראלים, לרבות בניהם של המעפילים שנסטרו. בכנס ... המעפילים וכל המעורבים בהבאת 65 הספינות לארץ ... בעתלית.

המארגנים הם מרכז ההסברה, המועצה לשימור אתרים ... האיזורית חוף הכרמל, עמותת התיירות־כרמלים ... המעפילים בעתלית.

מצפים להשתתפות של אלפי מעפילים, ראשי ... להעפלה", הפלמ"ח, ארגוני המחתרות ואחרים, ...

שקיות עם מצרכי החג "ימכרו במבצע "חג שמח לקשיש"

□ עליזה חטואל

מבצע "חג שמח לקשיש" יפתח היום בירושלים. המבצע מתקיים זו השנה השמינית ברציפות ומטרתו להביא את שמחת החג לקשישים בודדים ונזקקים. המבצע יתקיים בכל סניפי ה"שופרסל" – "היפרכול" ברחבי הארץ ויימשך כשבוע.

המבצע בחסות ראשי הערים והמועצות המקומיות ומאורגן על ידי אגודת "עמית" – אגודת מתנדבים לעזרה חרדית לקשישים בירושלים ורשת "שופרסל – היפרכול", בהשתתפות שירותי הרווחה ויחידות ההתנדבות ברשויות השונות. במסגרת המבצע יוזמן הציבור לרכוש שקיות מוכנות של מצרכי החג. שקיות אלה יאספו על ידי תלמידים ויחולקו בבתי הקשישים בצירוף ברכת ראש השנה.

יו"ר אגודת "עמית" מסרה, כי אשתקד נתרמו 40,000 שקיות שהתקבלו בהתרגשות על ידי הקשישים.

פיס צ'אנס
ההגרלה מיום 22.8.94

♣	♦	♥	♠
Q	7	K	10

התחזית

מעונן חלקית עד בהיר ללא שינוי בטמפרטורות.
ירושלים: 19־31, גולן: 18־30, הרי הגליל: 19־29, חיפה: 24־32, דגניה א': 24־38, עפולה: 24־35, תל אביב: 24־31, נתב"ג: 22־33, באר שבע: 23־34, אילת: 27־41, סדום: 28־39.

עובדי הוועד הפועל לישיבת חירום ומחאה

בעקבות התוכניות לצמצום מצבת כח האדם בהסתדרות בכשליש לפחות □ עובדי המשקם יפגינו במחאה על תשלום דמי ההבראה בשלושה חלקים □ מזכיר הסתדרות עובדי הבניין: קבלנים מפטרים פועלים ישראלים כדי לקלוט זרים

□ אבשלום קווה

עובדי הוועד הפועל של ההסתדרות יקיימו היום אסיפת חירום ומחאה נוכח התכנית של ההנהגה לצמצם בכשליש ואולי אף ביותר את מצבת כוח האדם. ראשי הוועד דחו אתמול את תוכנית הפיצויים לעובדים שיפרשו מרצון או מכורח המצב. ישיבת היום נועדה למסור דיווח על המגעים האחרונים בין נציגות העובדים לבין נציגי האגף לאיגוד מקצועי.

באסיפה יוחלט להחרים את הטקס המסורתי של הרמת כוסית לקראת ראש השנה, הנהוג מאז ומתמיד ובה משתתפים המזכ"ל וראשי ההסתדרות. בקרב העובדים המועסקים גם במוסדות נוספים ככית לסין ומכון למנו, שוררת תסיסה רבה, ולא מן הנמנע שהאסיפה תכפה על ראשי הנציגות צעירים דראסטים, עד כדי הכרזת סכסוך עבודה, וזאת בניגוד לאנשי הוועד המבקשים לדחות מהלך חריף זה.

עובדי "המשקם" יפגינו הבוקר מול משרד העבודה והרווחה בירושלים, במחאה על החלטת ההנהלה לשלם את דמי ההבראה בשלושה תשלומים במקום בתשלום אחד. החלטה זו קיבלה את אישור מחזיק תיק העובדים באגף לאיגור מקצועי, חיים אביבי. חבר הוועדה המרכזת, בנימין גונן, פנה אתמול אל יו"ר האגף, עמיר פרץ לשנות את ההחלטה ולמנוע בכך פגיעה בעובדים אשר תשלום דמי ההבראה, לפני החגים ההולכים ומתקרבים, הוא בר חשיבות רבה. בהפגנה היום בירושלים ישתתפו גונן וחבר הוועדה המרכזת מישל אלמליח.

מזכ"ל הסתדרות עובדי הבניין, שלמה דהאן, נפגש אתמול עם שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר והתריע בפניה על כי קבלנים ישראליים מפטרים עובדי מקומיים ומעסיקים תחתם זרים ויש לדבריו להפסיק תופעה זאת לאלתר.

דהאן דיווח לנמיר, כי קבלן בעפולה פיטר ארבעה עובדים ישראליים לאחר שקלט זרים במקומם. לדברי דהאן, הקבלנים אינם עומדים בתנאי ההיתר המחייבים אותם להעסיק פועל יהודי על כל עובד זר.

נמיר אמרה בתגובה, כי היא רואה בחומרה פיטורי עובדים ישראליים והעסקת זרים והבטיחה, כי יחידת הפיקות של משרדה תגביר את הפיקוח, כדי להבטיח שהקבלנים ימלאו אחר סעיפי ההיתר להעסקת זרים.

דמי הכניסה הסמליים לנמל יפו יבוטלו

□ עליזה חטואל

החל מראש השנה יבוטלו דמי הכניסה למבקרים בנמל יפו – כך החליט שר התחבורה ישראל קיסר.

עד כה גבתה הנהלת הנמל במשך שנים רבות סכום סמלי של שקל אחד מכל מבקר בנמל. השר הודיע, כי בכוונתו לפתח את אתר נמל יפו ולפתוח אותו לביקורי תיירים ואזרחים רבים לרגל חגיגות ה־5,000 שנה להיווסדה של יפו ונמלה, שיחולו בשנה הבאה.

מנהל הנמל, יוסי עובד, ציין, כי בנמל מבקרים מדי שנה למעלה ממיליון אזרחים ותיירים וכי הוא צופה, כי בשנים הבאות יגיע מספר המבקרים לכ־2 מיליון בשנה.

שר התחבורה מסר כי לאחרונה אושרה תוכנית הפיתוח לנמל יפו הכוללת: הארכת שובר הגלים בכ־180 מטר, דבר שיכפיל את מספר מקומות העגינה בנמל, סגירת הכניסה המערבית לנמל והכשרת כניסה צפונית עמוקה ובטוחה תוך שילוב ושימור על ערכם הארכיאולוגי של סלעי האנדרומדה הבולטים מעל פני המים.

עם סיומן של עבודות הפיתוח ישתלב הנמל במתחם תיירותי יבשתי שיכלול מלונות, מועדונים, פאבים, מוזיאונים ותיאטרון.

הקאפלה גדאננסיס מפולין – במרכז אירועי הפסטיבל הווקאלי באבו־גוש

□ יוסי שיפמן

במרכז אירועי פסטיבל אבו־גוש שיתקיימו בחול המועד סוכות, יעמדו קונצרטי הקבוצה הפולנית הקפלה גדאננסיס מגדאנסק. פרטים על הפסטיבל הווקאלי הקרוב מסרו אתמול במסיבת עיתונאים בתל־אביב המפיק גרשון כהן, והמנהל האמנותי חגי גורן.

"הפסטיבל שיתקיים השנה בין ה־23 וה־27 בספטמבר, יהווה ציון דרך בכך שהוא יהיה הפסטיבל הווקאלי היחיד בישראל", הדגישו השניים. מצב דברים זה הוא חדש והוא נולד לאחר שעיריית תל־אביב הפסיקה לקיים את פסטיבל המוסיקה הווקאלית שלה, שהתקיים באותו מועד בנווה צדק. מרכזיותו של פסטיבל אבו־גוש מאפשרות לאמרגניו לגבות 70 שקל למופע יקר ו־55 שקל למופע זול לא יותר ולא להציע עסקות חבילה מוזלות. תקציב הפסטיבל עומד השנה על 400,000 שקל והשתתפות הממסד מסתכמת ב־25,000 שקל ממשרד האמנויות. ההכנסה העצמית של הפסטיבל צריכה לתגיע ל־75 אחוזים מתקציבו.

"פסטיבל אבו־גוש אינו נושא הפסדים, כי הוא אינו שעון על כתפיה של מועצה מקומית כלשהיא. ההיפך הוא הנכון, הפסטיבל יצר כבר דפוסים של חודרי אירוח גם באבו־גוש עצמה, הגדיל את מספרן של המסעדות ויצר שירותי הדרך שניתנים במקום," סיכמו המארגנים.

עובד במשרדי מס הכנסה ברחובות התאבד בקפיצה מגג הבניין

□ נחמן גלבוע

עובד מס הכנסה, אלי אגייב (27), ...רחובות, התאבד אתמול בקפיצה ...גג בניין מס ההכנסה שבעיר. חבריו ...עבודה ובני משפחתו סיפרו כי ...אגייב היה נתון בדיכאון זה זמן רב. ...אתמול בסביבות השעה 11 לפני ...הצהריים, עלה הצעיר אל גג הבניין ...בשכונת רמז, וקפץ אל מותו מגובה ...של 7 קומות. צוות של מד"א הגיע ...למקום, ורופא קבע את מותו.

נפצע מפליטת כדור מאקדחו

□ נחמן גלבוע

תושב ירושלים, גולן פרג (27) ...נפצע אתמול בצהריים באורח בינוני ...כתוצאה מפליטת כדור מאקדחו ...האישי. מחקירה ראשונית של ...המשטרה עולה כי הצעיר המתין ...לנוסע במכוניתו במגרש חניה סמוך ...לשדה התעופה עטרות שבצפון ...ירושלים. כתוצאה ממשחק בנשק ...מוחזק כרשיון או דריכתו נפלט ...פתע נפלט כדור ופגע בו ברגלו. ...וא פונה על ידי אמבולנס של שדה ...התעופה לבית החולים הדסה עין ...כרם בירושלים. משטרת ירושלים ...פתחה בחקירת נסיבות המקרה.

הלוח הירוק
מבצע!!!
הלוח המוכר
בדיור בכפר ובקיבוץ
03-6388508

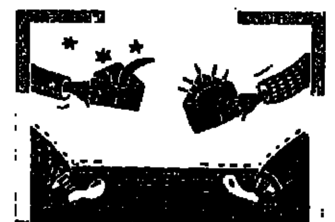

ההסדר שלא ייגמר לעולם

מכתב גלוי למזכירי הקבה"א

אנחנו עומדים "רגע" לפני פרסומן של המלצות "ועדת סוארי". אני מטיל ספק במה שעומד להתפרסם או יתפרסם, אני נותן משקל רב יותר למה שכבר נאמר ופורסם. מטבע הדברים, ומנסיון העבר, הרעיונות הראשוניים שהתגבשו בין חברי הוועדות, הם הדומיננטיים בשלבי הביצוע, ולא התיקונים הסמנטיים שנעשו בלחץ גורמים מעוניינים, גם אם הם צודקים.

המומחים ליחסי ציבור של הגורמים הדומיננטיים באמת, הפריחו בלונים שהכילו את כל הפרטים המרגיזים. אנחנו הוצאנו קיטור, קראו לנו לשמוע את ההסתייגויות שיש לנו, וזהו. ממה שהתפרסם אני מסיק, שבעצם אין ואולי גם לא היה רצון לפתור פתרון של ממש את הבעיות האמיתיות של התנועה הקיבוצית, כפי שלא היתה כוונה לפתור את בעיותיה של התנועה המושבית בראשית המשבר שלה.

היה מי שדאג להסביר, שבעצם יש עודף חקלאים במדינה, שהיצוא החקלאי הוא נטל על קופת המדינה, שמבזבזים מים יקרים על גידולים מפסידים וההמשך ידוע. אנחנו עמדנו מבלי להוציא הגה, והאמנו שלנו זה לא יקרה. אין זה משנה, אם צודקים אלה שאומרים שהוציאו על ההתיישבות הקיבוצית "הווה", או אלה שאומרים שלאף אחד מהגורמים שהיו שותפים לברברת ארוכת השנים במאמץ לנסח הבנות ופתרונות, בעצם לא איכפת מאיתנו.

הכוונה האמיתית היא, ש"הקיבוצים המצליחים" ימשיכו לשמן את גלגלי הרווחים של הבנקים, ואולי גם ישלמו על חשבון אלה שאין להם לשלם. "מחוסרי כושר ההחזר" ימותו בחנק מחוסר אשראי ועודף ניירת.

אתם, המייצגים את אלה שמנהלים וניהלו את המו"מ הממושך, נכשלתם במשימה ועליכם לפנות מקום ולתת לאחרים לנסות. הכנסים הרבים וישיבות המוסדות המוסכמים שכינסתם כדי לדווח על "התקדמות המו"מ", ולוחות הזמנים שמסרתם לנו, היו כלא היו. הטעייה וסינוור עיניים, גם אם נבעו מנאיביות של חובבים, גרמו לנזק מצטבר ובלתי ניתן לתיקון, ועל כך אין כפרה. תנו אפשרות למי שאולי יכול לעשות את הדברים אחרת.

במשך תקופה ארוכה מדי קראתם באופן שגוי את המפה, והערכתם באופן שגוי את הסביבה בה אתם מתמודדים ואת עמדות האנשים המרכזיים איתם ניהלתם מו"מ. הפקידות הבכירה, שנהגנו לכנותה "אוהדת", יוצאי "תנועת העבודה", אינם אלא בשר ודם. הם אינם אמורים לחזור לקיבוץ. הם אמורים להמשיך ולהשתלב במערכות השלטון או הבנקים, ולכן דעותיהם ופעולותיהם בהווה מושפעות ממציאות פרגמטית. חזון העבר כבר אינו אטרקטיבי דיו כדי להסתכן עבורו. ואת הדברים הפשוטים האלה לא הבנתם, והבאתם אותנו עד המלצות "ועדת סוגל" בעניין הקרקעות וקופות הפנסיה, והמלצות "ועדת סוארי" שרלפו שלא בתום־לב. משמעותם המשותפת של אלה, במקרה הטוב ביותר, היא התעלמות מקיומנו – או, בהגדרה פחות פרלמנטרית, "פתרון סופי לתנועות הקיבוציות", בשיטת "ההסדר המתמשך", שמשמעותה האמיתית מחסור בחמצן מבחוץ והתפוררות בייסורים מבפנים.

הדיון על המיליארדים, אין בו כדי להבטיח את הקונסנזוס הדרוש באמת לקידומה של תנועה חברתית. המיליארדים שמבטיחים המציעים הנדיבים, הם כספים שאמורים לעשות דרכם לקופות הבנקים בגין חובות. ועל הסכומים האלה אתם שורפים את האנרגיות.

ההסדר הזה הוא לא טוב לנו, איננו צריכים לרצות בו, ולכן עליכם לנתק מגע. וכדי להבטיח שלא תחזרו להערכת מצב שגויה, שובו לבתיכם. במציאות היומיומית, קיימת אווירה של חשדנות וחוסר אמון אל נציגי התנועה המייצגת אותנו, אווירה שמקרינה על היחסים של הקיבוצים עם המערכת הבנקאית.

השנה שנת 1994. חמש שנים מאז התחלנו לטפל בהסדר הראשון. והרי ברור שקצב ההתייחסות לזמן הוא לא קצב מובן או מוסכם בינינו לבין שותפינו לדיונים. אין זה מקרה, או טעות אופטית. הייתם צריכים להבין, שיש לכם עניין עם מדיניות מכוונת, שהניחה שהזמן פועל לטובת צד אחד בלבד, והצד הזה לא היינו אנחנו. מאחורי התוכנית שהיתה צריכה לבנות מערכת עבודה מסודרת בין הלקוח הקיבוצי לבין הבנק "המרכזי", מערכת המבוססת על אימון ורצון טוב, צמחה בפועל מערכת בירוקרטית מהגרועות שניתן היה לבנות בתקופה של מינהל תקין.

את הרעיונות ל"דו"ח ביצוע", אותו מסמך דרקוני שאף גורם עסקי אחר לא נדרש להגיש לשום גורם רשמי שהוא, הצמחנו אנחנו. את הלהיטות שלנו אחרי נתונים סטטיסטיים פנימיים, תרגמנו למסמכי חובה לבנקים. וכל זאת כדי לוודא שהנהלות הקיבוצים יודעות את מצבם ושמרוויחים לנו (לתנועה) דיווח אמת ובזמן. התוצאה: חיטוט מיותר בפרטים לא רלוונטיים, דיוני סרק על פרוטות בסעיפים שוליים, חשדנות מיותרת וחוסר הבנה בקריאת נתוני מאזן האמורים לשקף מגמות. בדיונים הרעשניים האלה עוסקים לא בטיפול בעסק חי, אלא בנסיונות לגבות בכוח כל גרוש פנוי. מייד. עכשיו. וכל שאר הדברים מתגמדים מול המדיניות הזאת.

לא ידעתם זאת?

אבל, הגרוע מכל היו הרעיונות שקשרו בין הקרקעות, השורשים האמיתיים של חקלאים על אדמתם, עם "הסדר משלים", הסדר שאיננו יכול להשלים דבר שלא היה מלכתחילה. הסדר לא יהיה. את זה אתם כבר צריכים לדעת. אבל גם חקלאים לא יהיו. נועדנו להיות האריסים של הזמן המודרני, של הבנקים שסיפקו את החמצן למדינה, ואולי זכרונות למורשת קרב מתקופת פריחת ההתיישבות וכיבוש הארץ.

או זהו. מה שנשאר הוא להכין תגובה מרה על מה שכתבתי בגלוי, לקבוע את הישיבה הבאה עם הפקיד הבכיר התורן, ולא לשכוח להודיע על התאריך הבא. זהו המתכון הבדוק לעוד שנת קדנציה. לשמור על מומנטום.

אבל זיכרו: האומר שיהיה טוב ואינו עושה דבר למען עתיד טוב יותר, הוא הפסימיסט האמיתי. האופטימיסט אומר: המצב קשה ואני מתגייס לעשות משהו, שאם יצליח, אולי יהיה טוב. יש לכם תוכנית טובה? תגידו לנו. ואם אין לכם, אז... זהו!

דני פלד
ניר־יצחק

באנו לתקן מעוות

לדני פלד שלום.

קיבלנו את מכתבך הגלוי: יש בו חלקים עליהם אין לנו איתך ויכוח, ויש חלקים המחייבים תגובה. לאו דווקא "תגובה מרה, כמתכון בדוק לעוד שנת קדנציה" – אלא תגובה כנה וישירה.

אין אנו חולקים על תיאור המצב. הוא מתסכל ומאכזב. זה מאבק ממושך כלפי חוץ וכלפי פנים, וכדרך מאבק ההצלחה לא מובטחת מראש. כמי שהיה שנים רבות פעיל במערכת וחבר עד עצם היום הזה בפורומים חשובים בתנועה, היית שותף אתנו בקריאת המפה. ההחלטות להמשיך במו"מ המייגע ולא לנתק מגע התקבלו בצוות ההיגוי להסדר, בוועדה הכלכלית, במזכירות הקבה"א ובמועצת התנועה. אנחנו נמצאים כרגע באחד מרגעי השיא של המאבק – קביעת העקרונות להסדר המשלים.

להזכירך: לפני פחות משנה היה עדיין ויכוח עם שותפינו להסדר בשאלה האם לסיים קודם את ההסדר הראשון, ורק אח"כ לעסוק בהסדר המשלים – או, כפי שדרשנו, לא לסכם עד שלא תובטח התמונה כולה. עמדתנו התקבלה בעקרון. הוקמה ועדה אשר מסקנותיה פורסמו זה עתה. עשינו כמיטב יכולתנו להשפיע על עמדות הוועדה לפני שפורסמו, ולמרות הכל יש בהן מספר סעיפים שהם עבורנו בבחינת "יהרג ולא יעבור".

– לא מפיה של הוועדה הזו נלמד מה יופרט ומי יופרט.

– לא נקבל את קביעתה שאיננו זכאים להבטחת זכות פנסיה.

– ההסדר אינו בין כל קיבוץ בנפרד לבין הבנקים והאוצר – אלא בין התנועות לשותפים להסדר.

– לא נקבל הנצחת מצב בו רמת החיים שלנו מוגבלת לעשירון השלישי.

– קיבוץ ישאר קיבוץ כל עוד חבריו רוצים בכך, ועלינו החובה לסייע בידו.

ובכל זאת, יש עקרונות להסדר משלים ויש המלצה לסכמו תוך 18 חודש. הצעה לכולנו ללכת הביתה ולפנות את המקום לטובים מאתנו, שלבטח יטיבו יותר לקרוא את המפה. זכותך להביא דרישה זו בפני מוסדות התנועה. הן מזכירי התנועה והן פעיליה – החל מהמתאם הכלכלי וכלה בכל העוסקים במלאכה – התמודדו על תפקידם, לא כקרש קפיצה לקריירה ולא כדי לזכות בכבוד וכיבודים. באנו בידיעה שאנחנו הולכים [illegible] בבוץ, ליבש ביצות, לפתוח פלונטרים [illegible] להשאיר לבאים אחרינו בסיס איתן יותר. נתונים לביקורת על מעשים שלא היה לנו [illegible] חלק – וזה תפקידנו כהנהגת התנועה. אך [illegible] שבאנו לתקן מעוות ולא לעוות יותר. אילו [illegible] 10% מן האמון לו זכתה הנהגת התנועה [illegible] השמונים המוקדמות, ואילו היתה מנת חלקם [illegible] קודמינו 10% מן הביקורת וחוסר האמון [illegible] נתקלים אנו – ייתכן ומצבנו היה שונה [illegible]

תוך כדי המאבק כלפי חוץ אנו מנסים [illegible] יכולתנו הדלה, לסייע לקיבוצים [illegible] ידיים כושלות ולבלום תהליכי פירוק [illegible] זה לא קל, אך חייב להיעשות. מה שלא [illegible] דני, ובוודאי שלא מאנשים כמוך שהיו [illegible] תנועה, היא הטחת בוץ והאשמות [illegible] כשנלחמים בחזית מקווים שלפחות העורף [illegible]

גיורא פורמן – עמירם [illegible]
מזכירי הקבה"א

רמה שאין נמוכה ממנה

כשקראתי במדור "שלישי בצר" את [illegible] "להחזיר עטרה ליושנה" הוכיתי בתדהמה [illegible] ושוב חזרתי וקראתי, שמא טעיתי - אבל [illegible] במדור, שצריך לעורר חיוך אצל הקוראים [illegible] יעקב לזר מקום לגעת בצורה צינית [illegible] הכואבים ביותר של המשפחות השכולות [illegible] לעולם לא יגלידו. בהכריזו על "חזר[illegible] סוציאליסטית" בין בני התנועה הקיבוצית [illegible] עקיבא על מספר החללים הוא פגע [illegible] וירד לרמה, שאין נמוכה ממנה.

מערכת "הדף הירוק" חייבת התנצלות [illegible] שנפגעו מן הכתבה "ההומוריסטית" [illegible] וחלילה יפגעו) ולהבא – אנא תצנזרו את [illegible] אפילו נכתבה הכתבה על ידי העורך.

עליזה [illegible]
שער־[illegible]

קרע רעיוני שקשה לאחותו

הראיון עם ארנון קלדניצקי מקבוץ [illegible] ("מקום יותר הגון לחיות בו") חושף את [illegible] של קרע רעיוני עמוק בתוך התנועה הקיבוצית [illegible] שיקשה מאוד לאחותו. אי אפשר יהיה [illegible] לקיים תנועה קיבוצית מאוחדת שתכלול [illegible] את המאמינים "שהקיבוץ הגיע ממילא לסוף [illegible] (כגירסתו של ארנון) ואת אלו המשוכנעים [illegible] חלפה שעתו של הקיבוץ וכי יש לו עתיד [illegible] המשבר הכלכלי שאליו נקלע.

קשה להניח שניתן יהיה לקיים תחת קורה [illegible] תנועתית אחת את התפיסה "שהמכנה המשותף [illegible] היחיד שנותר לנו, כתנועה, הוא לדאוג [illegible] הקיבוצים שיקל עלינו את עול החובות" [illegible] התפישה שתפקיד התנועה הוא גם לסייע לקיבוצים [illegible] לשמור על יחודם כחברות שיתופיות ושוויוניות, לשקוד על עזרה הדדית ביניהם, לשאת בנטל [illegible] במשימות לאומיות ולהיות מעורבים במגוון [illegible] רמות החברה והמדינה.

אופס...

הכתבה "הרהורים של לא מכאן אבל [illegible] מעכשיו" שהתפרסמה ב"הדף הירוק" הקודם, היא פרי עטו של אבישי גרוסמן ולא של עוזי ליפשיץ כפי שנכתב.

הדהדוק
שבועון על המשמר
עורך: יעקב לזר
מפיקה: מירה שחם גולן
צלם המערכת: בועז לניר
משתתפים: שמחה באר (באשר), יהודה [illegible], רחל שלו, נחמן גלבוע, [illegible], עודד ליפשיץ, יגאל וילפנר, יעקב לזר, גיורא מנור, אריה סלגי, נרדית בוזן, אליעזר מראב, רמי שני
מנהל מסחרי: יוסי בתן
מודעות: נצחיה ברוצקי טל' 03-6388575
מוספים: מיכל אוקרבטקי טל' 03-6388579
תיאום מודעות: נורית מצלר טל' 03-6388580
מקטמילניה: 03-372301
המערכת והמנהלה:
רחוב [illegible] 2, ת"א 67771
טל' 03-6388537, פקסימיליה: 03-5370037
סדר, לחות: הקיבוץ
[illegible] טל' 03-6388585
תוכן המודעות על אחריות המפרסם בלבד

לירז
ביה"ס להכשרת המקצועות ההוליסטים
נותרו מספר מקומות
לקורס רפלקסולוגיה
עפ"י שיטת לירז גל (אלדן)
* קבוצות קטנות, אוירה נעימה
*בהתאם לקריטריונים של איגוד הרפלקסולוגים הישראלי
טל. 03-5244206 מען. 03-5715781

לחברים/ות ורכזי קניות ותרבות
שלום לכם,
אנו מתמחים בעבודות אומנות
ועבודות שבטים
ועושים בזארים בקיבוצים ובמושבים,
יש לנו מבחר עצום של עבודות
קליעה, תכשיטים,
אריגים ועוד הרבה דברים יפים
במחירים מאוד סבירים.
בוא אלינו ותתרשמו
נשמח גם לבוא אליכם
נא להתקשר כדי לתאם מראש
טל' 03-5280768 חנות
06-389071 בית
קינטוג
שינקין 36 ת"א
10%

מח' לתרבות
מח' להשכלה
בקיבוץ הארצי
טקס חלוקת
מלגות חבצלת
לעידוד היצירה והשכלה
יתקיים ביום ד' 24.8.94
בשעה 13.00
באולם המחודש בבית הקיבוץ הארצי

שלישי בצר

התפרצויות של שמחה בקיבוצים רבים בעקבות החלטת האוצר לאפשר לכל נוסע לחו"ל לקחת עימו 7,000 דולר

"ההגבלה של 3,000 דולר ממש הקשתה עלינו" אומרת זיוה מקיבוץ 'עמוק בזבל', "עכשיו, כשבעלי ואני יכולים להוציא ביחד 14,000 דולר, סוף סוף נוכל להתחיל לבלות בחוץ־לארץ כמו שצריך"

עם היוודע הידיעה על אפשרות 7,000 הדולר, נתנו החברים ביטוי לשמחתם ופרצו בהורה סוערת

סילבי סובלת

סילבי קשת מאוכזבת מאיתנו. אנחנו ממש גורמים לה עגמת נפש. סלבי ראתה לפני כמה ימים את תוכנית "זהו זה" בנושא שעות אהבה בצימרים הקיבוציים, ושוכנעה שהתסריט כפי שהוצג, אכן יכול להתגשם. בהתחלה היא לא כל כך האמינה, אבל לקראת סוף התוכנית, הגיעה להכרה המפחידה, שהרעיון של שירות קלטות פורנוגרפיות קיבוצי והצעות ל"סאדו־מאזו" יכולים באמת לרקום עור וגידים ושרשראות ברזל. "אחרי שהקיבוצים נעשו ספסרי קרקעות" היא כותבת, "מנצלי עובדים בשכר, מעסיקי עוזרות ומתכנני שכונות וילות, למה באמת שלא יהיו סרסורים?" נורא מאוכזבת מאתנו סילבי. כל כך קיוותה שנהיה אחרים, ואנחנו לא עמדנו בציפיות. מעניין מה היא תגיד לכשיוודע לה, שחוץ מלתכנן וילות, דבר כשלעצמו בלתי נסבל, אנחנו גם חולמים בלילות על יאכטות! לא להאמין לאיזה שפל אנחנו יכולים להגיע – גם מעסיקים עוזרות־בית וגם מתכננים וילות. בושה, פשוט בושה.

ותודה לחרות

עוד טיפוס מפוקפק שהיה צריך לשבת כמה שנים טובות מאחורי סורג ובריח בארצות־הברית, יסתובב אצלנו חופשי כציפור דרור הודות לחרות לפיד. האיש, ימאי בצים, התחתן בארה"ב עם אשה נוצריה, חי עימה ביחד שלוש שנים, אך יחסיהם התדרדרו. בשלב מסויים הוא חטף אותה כשהיא עירומה וכבולה, הסיע אותה לחנות הפרחים שבבעלותה, הצית את החנות, והשאיר את האשה בפתח בית־חולים וברח. הוא נתפס ונדון ל־70 שנות מאסר, וכאן ישב עשר.

למה החליט לפיד שהאיש ראוי שישחררו אותו? אלף – כי המשפחה לוחצה. בית – כי הוא לקח את האשה לבית־חולים. כשנפגש חרות עם האסיר שאל אותו למה בית־חולים וזה ענה 'אולי קיבלה איזה פצע'. "בשלב זה החלטתי לעזור לו" אומר לפיד, "בגלל שהוא אידיוט. אם הוא היה זורק אותה לנהר או זונח אותה על פסי רכבת, הייתי עוזב אותו".

איש רחום וחנון, חומל על אידיוטים. הכה את אשתך, חטוף אותה והתעלל בה, שרוף את רכושה, אבל אל תנטוש אותה על פסי רכבת. לפיד כבר יבוא לשחרר אותך. ואם מדובר באשה נוצריה, אז בוודאי זו נקודת התחלה טובה.

יש מקום לגוונים קיבוציים שונים ולעיצוב שונה של עקרונות היסוד של הקיבוץ, בדפוסי ארגון ותרבות. אבל תנועה פלורליסטית שתעביר מסרים סותרים, לא תחזיק מעמד ותתפוצץ מבפנים. לא יתקיימו בכפיפה אחת המסר המכוון את הקיבוץ לקראת שכר דיפרנציאלי וחלוקת הרכוש המשותף בין החברים, עם המסר הכוונה את הקיבוץ על בסיס הבעלות המשותפת על הרכוש וההכנסות, ועל יסוד העיקרון של שוויון ערך כל אדם וכל עבודה.

אני מאחל לחברי אפיקים, על דורותיהם, להישאר נאמנים לרעיון הקיבוצי המקורי. ניתן להוכיח שלרוב דווקא שמירה קפדנית על ערכי הקיבוץ (כולל עבודה עצמית), היא הערובה לרווחתו והצלחתו הכלכלית.

אהרן ידלין
קבוץ חצרים

בעד זכויות בחקיקה

זה שנתיים מתנהל ניסיון של מאבק בקרב התנועה הקיבוצית, על ידי קבוצת חברים, בכוונה להגיע לחקיקה של זכויות חבר־הקיבוץ המצטברות לו במהלך שנות היותו בקיבוץ.

דני לוז (נירים) כותב על חומת הקיבוץ, שקשה להבקיע אותה. אריה סלגי ("רעידת אמונה קיבוצית") כותב על משטר טוטלי, בו חברים כופים על עצמם את מערכת הנוהלים, ובבוא העת הם עושים חשבון נפש עם עצמם. אנחנו הגענו לחשבון. אנחנו נמצאים בתוך תהליכים של שינוי, הקיים יש צורך בשינוי מהותי מאוד, והוא: הפיכת עקיפת הנורמות החברתיות המבוססות על רצון כן, על שיקול דעת של בעלי תפקיד זה או אחר, על הנהגה מקרית של שיחת הקיבוץ, למערכת אובייקטיבית ויציבה של חוקים, אשר מגדירים את הפרט והחברה.

במסורת היהודית יש ספר חוקים שבתורה אשר מגדיר כל מה ש"עשה ואל תעשה". עם תוחלת נוייתה של החברה הקיבוצית היה לנו יחס שלילי להגדרת חוקים זאת. אמרנו: אנחנו נבנה לנו חוקים כהלכה ונהיה אחראים למימושם. אין בכוונתי להגיע כאן בניתוח התהליכים שהביאו אותנו להבנה, שגם חברה כשלנו לא יכולה להתקיים בלי מערכת חוקים של "עשה ואל תעשה". לרעיון הקיבוץ הוא של כל חבריו, שרכוש הקיבוץ הוא בבעלות כל חבריו, רעיון זה צריך לקבל הגדרה יותר מדוייקת, מוחשית ומשפטית. הגדרה כזאת תביא לביטחון העצמי של חבר הקיבוץ לכל ימות השנה ובחיי היום־יום. הוא מגדיר את מעמדו ואת זכויות ביצירת הרכוש הקיבוצי. במקרה של הפסקת חברותו, אין שום התלבטות והתמקחות לגבי זכויותיו.

אני באמת חושבת, שכדי להגיע לשינוי החוקתי המשמעותי הזה, יש צורך להבקיע חומה שבעיקרה היא פסיכולוגית וקשורה בקשרים נוסטלגיים לעבר שכבר עבר, קשורה לאופי יחסים בתוך הקיבוץ שהוא איננו קיים עוד, ולא נצליח להחזיר אותו על ידי שמירה על החומות.

אנחנו חברי הקיבוץ שחשים את השינויים על בשרנו ורוצים להתאים את מערכת החוקות והזכויות למציאות המשתנה, אנחנו יכולים רק לנתח את המצב ולהגדיר יעדים ומטרות לאופן הביצוע. את המלאכה עצמה יצטרכו לעשות אנשי המקצוע מתחום המשפטים.

ניסמן חנה
עין דור

הספק האמיתי והאמין לחברי הקיבוצים
שיווק אור בע"מ
מרכז ארצי לשיווק מוצרי חשמל ביתיים לתנועות הקיבוציות ולהתיישבות העובדת
ישירות מהיבואן לצרכן הקיבוצי
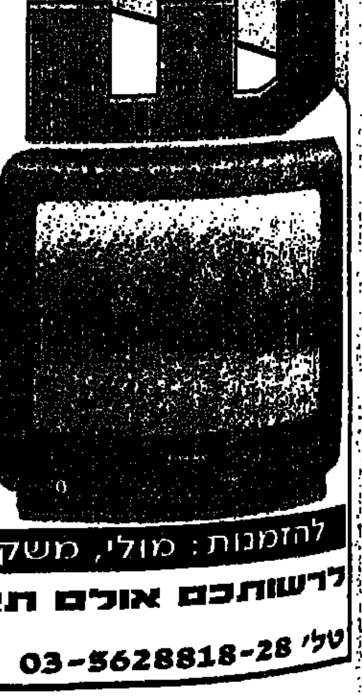
TV גולדסטאר 7 שנות אחריות
29", 25", 21", 20"
החל מ-1620 ש"ח
25" TV
3 שנים אחריות 2480 ש"ח

מערכת מיני פנסוניק
דגם חדש CH31
2290 ש"ח
רדיו טייפים ומערכות מהחברות
סוני * שרפ * איווה
במלאי רחב ובמחירים מיוחדים
להזמנות: מולי, משקי תק"ם - טל' 03-5212397
משה, משקי הקבה"א - טל' 03-6925474
לרשותכם אולם תצוגה מפואר ברחוב עמינדב 23 תל-אביב (ליד משקי הדרום)
שעות הפתיחה: א'-ה' 09.00 - 20.00, ו' 09.00 - 14.30
טל' 03-5628818-28 פקס' 03-5628838

צפריר צביסון

אריק חזון

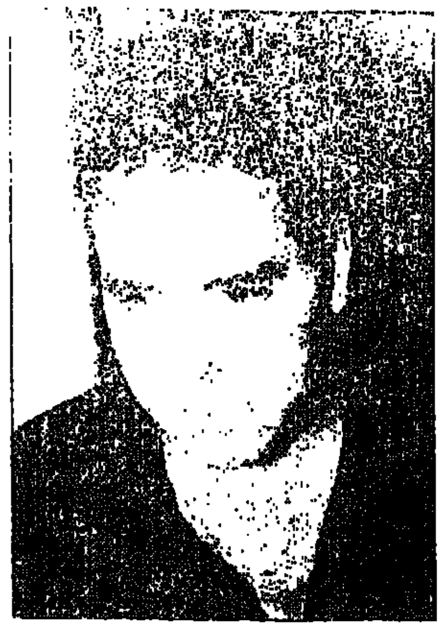
אופיר בארי

נדב ביטון

פרשת שמרת הסוף

אחד הרגעים העצובים ביותר בזמן המשפט, היה לשמוע את הנערים בעדותם, ולראות איך לחץ קבוצתי ורצון להיראות חבר'המן בעיני החברה, יכולים בקלות להביא לאובד הזיק האנושי.

יגאל וילפלנד

כשהחלה פרשת שמרת, באמצע אוגוסט 1988, הייתי כתב לענייני קיבוצים ב"מעריב". הידיעה כל כך הפתיעה אותי, עד שדיווח ראשון בנושא העברתי תחת שם "סופר מעריב".

לא יכולתי אז להכריע בין נטיית־הלב שלא ייתכן שיש אמת בסיפור זה, לבין תיאור המקרה כפי שהגיע אלי ממקורות שונים.

מאז עברו שש שנים, שש שנות סבל לנערה ולמשפחתה, סבל למשפחות הנאשמים ועינוי־דין לנאשמים, ופגיעה קשה בשם וברקמה החברתית של קיבוץ שמרת.

בניגוד לרושם שנוצר, אנשי שמרת לא הסתירו את המקרה ולא טיטאו אותו מתחת לשטיח. בשבוע של ה־19 לאוגוסט 1988, כמה ימים לאחר האונס, הוגשה על־ידי הנערה, ביוזמת הקיבוץ, תלונה למשטרה והתקיימה שיחת קיבוץ בה נמסרו פרטים אודות המקרה.

לא הקיבוץ הוא זה שהחליט מאוחר יותר לסגור את התיק, אלא הפרקליטות והמשטרה, ואילו הקיבוץ מילא אחר ההוראות שניתנו לו על ידי שירות המבחן לנוער והמשטרה.

גם הסיפור כאילו משפחת הנערה הוצאה מן הקיבוץ, אינו נכון. המשפחה עזבה לאחר כמה חודשים, מפאת תחושה שאינה יכולה להמשיך ולחיות במקום. במשך שנים היא היתה במעמד של "שנות חופש", נשמרה להם הדירה בקיבוץ וניתן להם סיוע פסיכולוגי ואחר. גם אחותה של הנערה, נותרה בקיבוץ עד לפני כחצי שנה.

אין להתעלם מכך, שבתקופה מאוחרת יותר נעשו שגיאות בהתייחסות לתיקשורת ונ... להיפתח בפניה. בתוך המצוקה הקשה ... בקיבוץ, השאלה איך להתייחס לתיקשורת ... עמדה בראש דאגותיהם של המוסדות, ... בשיקום והתמודדות עם תוצאות המעשה. ... זה כבר לא יעזור, אבל לקחי הפרשה מכתיבת ... לתיקשורת נלמדו ויושמו במקרים טראגיים ... כמו ברצח של ניר עפרוני מרליה, רצח ... בשובל, וחשד לאונס בעברון שעדיין לא ... לערכאות.

לאחר פרשת שמרת ארע ביישוב קטן ליד ... מקרה אונס קבוצתי דומה. שלא כבמקרה ... השופט מיכה לינדנשטראוס הוציא צו איסור פירסום לגבי שם המקום.

בקשה שלי ושל עמיתי, אורי שרון ... "דבר" לבטל את הצו מחשש שהאירוע ... לקיבוץ באיזור לא נענתה עד לרגע זה.

בשמרת המיגוון האנושי רחב. יש בין ... החברים כאלו שרשמו פרק מופלא ... בנאצים, בעלייה לארץ ובהקמת הקיבוץ. יש ... מארה"ב וקנדה, בוגרי עליית הנוער ... בני הדור השני והשלישי בקיבוץ. כולם חיים ... אוגוסט 1988, תחת התווית הנוראה: "הקיבוץ ... האנסים".

כששאלתי את עדנה מזייא, כותבת ה... "בחצר האחורית" בתיאטרון חיפה, (שיוצאת ... בקרוב), מדוע לא הפרידה בין מקום התרח... העלילה לבין שיוכה הברור לשמרת, היא ענ... שיש מקרים בהם הופך שם לסמל ולנו אין ... על־כך.

אינני זוכר מקרה, שבצורה כל־כך חריפה ... זיהוי מוחלט בין מעשה פשע למקום בו התרחש ... אפשר לראות זאת כמחמאה ודרישה מן הקיבוץ ... להיות מקום אחר, אפשר לראות זאת גם כחלק ...פעמה ש"מתפשטת" את הקיבוץ.

אחד הרגעים העצובים ביותר במהלך המשפט, היה לשמוע את הנערים בעדותם. ולראות איך לחץ קבוצתי ורצון להיראות חבר'המן, יכולים בקלות להביא לאיבוד הזיק האנושי. אני זוכר כמה נחרדתי לשמוע את התיאור על המתרחש בביתני הנעורים ...ותם לילות הקיץ, המעשים הנוראים ...נערים, כולם יודעים, ואין תגובה. אפילו ... הנערים שהואשמו אחר־כך באונס בא ... הלילות, בשעה 2.00 לפנות בוקר אל אחותה של הנערה הנאנסת וקרא לה לעזרה, היא אפילו לא ...רחה לקום ממיטתה, עד כדי כך יכולה ...ל הזה המשתקה.

...שים נוראים עלולים לעשות גם אנשים ...לים, בייחוד אם הם בגיל בו האישיות עדיין לא ...גובשת והיכולת להבדיל בין טוב לרע אינה ...ותחת דיה. הנערים שראיתי במשפט ושארבעה ...צאו אשמים, לא היו שונים מהמוני בני־נוער אחרים שאנו מכירים. תנאים מסויימים, אווירה שנוצרה והנהגה שלילית סחפו אותם למעשה הפשע שכזה.

אשר לעונש, כאן אני מצטרף לדעתה של השופטת בלהה גילאור בעמדת מיעוט, שהציעה שעונש המאסר יומר לעבודות שרות ובנוסף לכך ישלמו המורשעים פיצויים לשיקום הנערה ומשפחתה.

"שליחת הנאשמים למאסר בפועל לתקופה ממושכת, מאחורי סורג ובריח, לא תביא לדעתי מרפא לנפשה הפגועה של המתלוננת", כותבת גילאור. "במקרה שלפנינו, גילו הנאשמים וכל אחד מהם, באופן חד משמעי, כי אין הם עבריינים ואורח החיים התקין שניהלו, מאז ביצוע העבירות ועד היום הוכיח שעל אף מאורעות ותהפוכות המשפט הם התגברו על המכשולים שעמדו בפניהם... מדובר בארבעה צעירים, בתחילת דרכם, שיתכן ואימת המאסר והחיים בכלא פנימה ישבשו את אורחות חייהם באופן טראגי ויגרמו להם לנזק בלתי הפיך, מבלי שיהיה בכך תועלת לחברה. ..אני סבורה שיש לתת לנאשמים הזדמנות 'להישרד' כבני־אדם, ולאפשר להם, אחרי שש שנים מביצוע העבירות, להתמודד במשימות שנטלו על עצמם: לאופיר בארי שנישא זה מכבר, להתמודד, בין השאר עם מחלתו. לנדב ביטון שנותק מבני משפחתו למעלה מחמש שנים עקב המשפט, כנראה, לשוב ולפגוש אותם. צפריר צביסון שהרחיק עצמו מכל עזרה ותמיכה של הקרובים לו, לחזור ולהתקרב לידידיו ולפתח קשרים נאותים עם אנשים. אריק חזון המתמודד, בין השאר, עם מותו הטראגי של אחיו הצעיר. נאשם זה הוכיח את כישוריו בעת שירותו הצבאי".

עם שמיעת העירעור על העונש בבית המשפט העליון, יסתיימו סופית גלגוליה המשפטיים של פרשת שמרת. את הכאב, הסבל והבושה, ימשיכו הקשורים בה לגלגל עוד שנים ארוכות.

תופסים ונהנים

בועטים בכל מה שהקיבוץ סימל בעבר, במה שאמור היה להיות מתוקף מהותו המיוחדת, ובמה שאולי אינו רוצה כבר להיות היום. החגיגה נמשכת ויש להניח שגם תימשך

...הקסם של האונס בקיבוץ? מה עושה אותו תקשורתי כל כך?

אבישי גרוסמן

...ן ונראה שגם ישבו. וחוזר הסיפור על ... שהפכו לגברים צעירים, חלקם מקיבוץ ... חלקם מישובים אחרים, אלה שהפכו ... בתודעת הציבור הישראלי. ... לכל מה שנאמר ויאמר לא יוקצה ... אלה מקום של כבוד. גם ... המעיטים בחומרת מעשיהם מוליכים ... ותחושות אטומת רגש, כוחנית ונצלנית. ... ומוסרי לא היה שם בשדות ובמיטה ... אבל עינוי־דין היה שם – ובשפע. ... גרוסמן, התמונות מתנוססות מעל כל ... ותחירות גבוהה, מתנהלים משפטים ... עירעור, מוגשים ערעורים וערעורים על ... עולם המשפט ועימו הרעב לסנסציות ... בשפע וגדול.

...הקסם של האונס בקיבוץ? מה עושה את ... לתקשורתי כל כך, ייחודי כל כך, ... כל כך. הרי הארץ הזאת מלאה מעשים ... אולי אפילו חמורים יותר. רצח נשים, התעללות מינית בילדים, גניבות מרכוש הציבור בקנה מידה רחב ואפילו תוצאותיו העכשוויות והמתמשכות של הכיבוש המתמשך, כל אלה מתרחשים, משמשים נושא לשיחות סלון ולכתבות עיתונאיות במשך יומיים־שלושה ומפנים את מקומם לשערוריות חדשות.

בעוד אלה נשכחים, מקרה האונס בשמרת שומר על חיות, תמיד נשמע "כמו חדש". זאת כאשר כל המתעניין יודע איזה מערכת אנושית וטיפולית הפעיל קיבוץ שמרת כדי להתמודד עם התופעות האנושיות שאיפיינו את המקרה על כל השלכותיו, בניגוד כמעט מוחלט לכל חברה אחרת בה התרחשו ומתרחשים מעשים דומים ואפילו חמורים יותר. "רוח הזמן" לא מאפשרת, כנראה, לקיבוץ וגם לנערים לצאת מתוך שק האיגרוף בו הם כלואים יחד עם התנועה הקיבוצית כולה.

החברה הישראלית, באמצעות העיתונות ויתר אמצעי התקשורת, נהנית להכות בשק שהכזיב. הבטחה יומרנית להיות אחרים, מוסריים יותר, תורמים יותר, כפי שהבטיח הקיבוץ במיטבו, מחייבת את המצהיר ומאיימת על המתבונן מבחוץ.

כנראה שעד היום, למרות הנפילה הגדולה, הקיבוץ עדיין נתפס כמשהו שהוא לא "סתם בעולם". מפה ומשם מנצנצים זיקי אור, בדלי סיכוי, מתחת לרמץ המעלה עשן. לכן לא מפתיעה תגובתם של הסובבים אותנו, אלה שחצו מזמן את הרוביקון וזקוקים מאוד ללגיטימציה מוסרית לנורמות ההתנהגות הנהוגות דרך קבע בעולם בו "החזק זוכה והחלש בוכה".

הלגיטימציה נשאבת בשפע מכשלונו של "האחר הרלוונטי הקיבוצי", מנפנפים בכל שרץ, מצביעים על כל "רבי קיבוצי" הנתפס בפינה אפילה ותחתוניו מופשלים למטה.

הניפנוף והתפיסה מאפשרים לרבים מאוד לבצע ניקוי עצמי של מצפונם, להוריד ציפיות, להנמיך עד למינימום את חומת "הייהרג ובל יעבור" המוסרי מצפוני שלהם. כי הרי אם בארזים נפלה שלהבת, אם גם בקיבוצים קורים הדברים, גם שם חיים אנשים המועדים וכושלים – סימן הוא שהחומות נפרצו והכל מותר בתנאי שהדברים ישארו חסויים.

בועטים בכל מה שהקיבוץ סימל בעבר, במה שאמור היה להיות מתוקף מהותו המיוחדת, ובמה שאולי אינו רוצה כבר להיות היום. החגיגה נמשכת ויש להניח שהיא גם תימשך.

קיבוץ שמרת שהוא קיבוץ טוב באמצע הדרך, ייאלץ לחרוק שיניים ולהתמודד.

ואנחנו כולנו, חברי קיבוץ כמוני – כמוך – כמוהו, חייבים להבין את מיקומנו במרקם של החברה הישראלית העכשווית ולהסיק את מלוא המסקנות המתבקשות ממיקום זה.

ההליכה לכלא

אף על פי שארבעת המורשעים נשפטו על אותו מעשה, אין הכרח שהם ירצו את אותו מסלול בבית־הסוהר. זה תלוי בתוצאות המבדקים שיערכו להם אנשי המקצוע של שרות השב"ס

רמי שני

בעוד חודשים, אם יאשר בית־הדין העליון את גזר־הדין, צפויים ארבעת נאשמי משפט שמרת להתחיל לרצות את עונשם ולהיכנס לכלא לתקופות שנקבעו להם.

בשרות בתי הסוהר אין עדיין מידע מרוייק לגביהם ולכן לא ברור באיזה כלא ובאיזה אגף הם יכלאו. עם זאת ובהכרה חלקית של מדרג התייחסויות האסירים לסוגי העברות, נחשב אונס במעמד של אחד לפני האחרון ברשימה. אחריו נמצאת עבירת הלשנה על 'עמיתים למקצוע'. עובדה זו עשויה להעמיד את הארבעה במעמד של טעוני הגנה, אולם לדברי ממלאת מקום דובר שרות בתי־הסוהר, איריס ביבר, קיימת בין האסירים תת־הירכיה באשר לסוגי עבירות המין. "ההתייחסות היא מאוד שונה ואינה דומה למקרה של מבוגר שאנס ילדה בת שלוש" מבהירה הדוברת. היא אינה מאמינה כי מורשעי פרשת שמרת יהיו טעוני הגנה אך לדבריה גם שיבוצם באגף זה או אחר עשוי להיות בעל אמירה מסויימת. "מאחר ולא מכירים עדיין את ההיסטוריה שלהם והפרופיל הנפשי של כל אחד מהם, קשה לצפות כיצד יקבלו אותם האסירים".

אף־על־פי שארבעת המורשעים נשפטו בגין אותו מעשה, אין הכרח שמסלול הריצוי שלהם יהיה זהה. "זה תלוי בתוצאות המבדקים שיערכו להם אנשי המקצוע של השב"ס", מסבירה ביבר. "כשיגיעו, הם יעברו ועדת־מיון שם יקבעו באיזה אגפים יהיו, ואם ישהו באגפים נקיים מעברייני סמים או לא. מיכלול של גורמים ונסיבות משפיעים בסופו של דבר על סוג בית־הכלא בו ירצו את עונשם".

תן ישן קח חדש!! מבצע ליקוידציה!!!
אליניר בע"מ
דרך פ"ת 29 ת"א
טל' 03-5602449
סניף חיפה
בר יהודה 58, חיפה
טל' 04-328111
החלף את מכונת הצילום שלך במכונת צילום חדשה ותהנה מהיתרונות הבאים:
מכונת צילום עם מאספת להפקת חוברות.
מכונת צילום עם הזנה אוטומטית.
מכונת צילום ממיטב היצרנים: GESTETNER, MINOLTA, SHARP
תנאי תשלום נוחים ואפשרות לפריסת תשלומים.
שירות תחזוקה ע"י צוות טכנאים מיומן.
סניפים בתל-אביב חיפה וירושלים.
חברה עם נסיון ומוניטין של 22 שנים במכירה ושירות:
מכונות צילום, פקסמיליות, מדפסות, מגרסות נייר.
לפרטים נוספים:
מחלקת מכירות ת"א, טל' 03-5602449 • מח' מכירות חיפה, טל' 04-328111

צוללי לאקי, מועדון הצלילה הוותיק באילת
ותור אילת, החברה המובילה לטיולים ולשירותי תיירות בסיני ובאילת
מציעים מגוון רחב של שירותים
קורס צלילה ... 890 ש"ח
מלון דהב הולידיי וילג' 4★ – $ 24
מלון אקווה מרין שארם 4★ – $ 42
מלון סונסטה שארם 5★ – $ 55
מלון חלומי שארם 3★ – $ 34
הפלגת צלילה בשארם (ליום) – $ 45
ספארי לאי האלמוגים – 96 ש"ח
– $ 40 ליום
... לסנטה קטרינה (מאילת) – 145 ש"ח
... נואיבה 4★ – $ 49/30
טיסות, הסעות, טיולי גמלים, טיולי צלילה, השכרת רכב ועוד ועוד
התקשרו עוד היום למשרדנו בתל־אביב ואנו נתפור עבורכם את חופשתכם הבאה
ניתן לשלם בפקודת מסירה ★ המחירים לאדם בחדר זוגי כולל א. צהריים
תור אילת – צוללי לאקי הירקון 44 ת"א טל' 5178361; 03-662443
מועדון צלילה צוללי לאקי – מלון גלי אילת, אילת טל' 333967, 07-335990

החוויה שתעשה לכם את החופש
ספארי ג'יפים בסיני
4/5 ימים של חופשה מסעירה בחגים
לינה בבתי מלון או בשטח ליחידים ומשפחות
אי האלמוגים • קניון הצבעים • עין ...
נואיבה • סנטה קטרינה והר הגבוה • ...
וצלילות בשארם־א־שייח • נאבק • דהב ועוד.
כלכלה מלאה, הדרכה מקצועית וביטוח ...
"משעולים" – מגשימים את חלום ...
משעולים

משרד העבודה והרווחה
האגף להכשרה והשתלמות מקצועית
6 ימים בשבוע, שנה שלמה
3 ימים בשבוע, שנה שלמה

זה עתה הופיע בהוצאת "מורשת"
ספר תולדות חייו של
שמואל ברסלב
מראשוני השומר הצעיר בגיטו ורשה, העורך והמוציא לאור של עיתונות התנועה במחתרת, מהוגי הרעיון של ההתגוננות המזוינת, חבר המפקדה הראשונה של אי"ל, שנרצח ע"י משמר נאצי ברחוב בגיטו.
הספר שמואל ברסלב – המאבק והתקווה
מאת יוסף שמיר, בעריכת לוי דרור ובהקדמתו של פרופ' ישראל גוטמן, מתבסס על חוויות אישיות של המחבר ועל עדויות חבריו, ומכיל דוקומנטציה מארכיון רינגלבלום שהופיע לאחרונה בהוצאת "יד ושם".
המחיר – 40 ש"ח
לחברי התתיישבות העובדת – 28 ש"ח
בהזמנות, נא לפנות אל "מורשת" איתמר בן אבי 4, ת"א, בצירוף המחאה לפקודת "חבצלת" עבור "מורשת".

הצעה שקשה לסרב לה!
פקעות כלניות אדומות רגיל ואדומות מגנטה.
מיצור "הזרע" – לגינון
מחיר מפתיע – אספקה מידית
הזמנות: טל' 07-813165, פקס' 07-814057 (יוסי)

כישלון ידוע מראש

מגיש הדו"ח – יצחק סוארי

ההסדר הראשון נכשל, ע"פ דו"ח סוואורי עצמו, ב־102 קיבוצים. אם ההפרש בין מה שמציע דו"ח סוואורי היום לבין הצרכים האמיתיים של הקיבוצים הוא קרוב ל־2 מיליארד ש"ח, חייבים לדחות את ההצעה על הסף. הפער גדול מדי ולכן הכישלון, כמו בהסדר הראשון, מובטח מראש

המאבק על ההסדר הוא מאבק גורלי על עצם קיומה של התנועה הקיבוצית כתנועה ועל קיומם של רוב הקיבוצים

עודד ליפשיץ

המאבק על ההסדר המשלים נפתח בדו"ח סוארי, שנדחה כצדק על הסף על־ידי שתי התנועות. מזכירות התק"ם ב־14.8 והוועדה הכלכלית של הקיבוץ־הארצי ב־17.8, החליטו שאין לראות בו בסיס הולם למשא ומתן עם הממשלה והבנקים. הן דורשות שהבסיס לדיון יהיה הצעת ההסדר של התנועות שהוגשה לממשלה ולבנקים, בחודש ינואר 1994.

המאבק על ההסדר הוא מאבק גורלי על עצם קיומה של התנועה הקיבוצית כתנועה, ועל קיומם של רוב הקיבוצים, שבעיותיהם הכלכליות לא נפתרו בהסדר הקודם.

תוצאות המאבק הזה יקבעו גם את גורלם האישי של חברי הקיבוצים, שלרובם אין הסדר של ביטחון סוציאלי המבטיח את קיומם באם קיבוצם יתמוטט והם עלולים להישאר בחוסר כל.

נראה שכרגע יש הסכמה על מטרת המאבק: הסדר סופי שיאפשר הבראה מלאה. הסדר כזה חייב לכלול שלושה מרכיבים עיקריים:

א. להסיר מגב הקיבוצים את גבנון החוב שהם אינם מסוגלים להחזיר.

ב. להבטיח מקורות מספיקים לצמיחה והון חוזר שיאפשרו לכל הקיבוצים לקיים פעילות עיסקית תקינה, אחרי תקופה ממושכת של שיעבוד לבנקים. מקורות אלו יאפשרו לקיבוצים להשתלב מחדש, מבחינה עיסקית, במשק הלאומי.

ג. להבטיח לחברי הקיבוצים רמת חיים נאותה, כולל שיכון סביר וביטחון סוציאלי אישי, לפחות כמו אלה שיש למשפחה ממוצעת מחוץ לקיבוץ.

העיקר חסר

ההמלצות בדו"ח סוארי רחוקות מלענות על הקריטריונים האלה. מוצע בו למחוק רק חלק מהחוב העודף, ואין בו די מקורות לצמיחה ולהון חוזר. בדו"ח מומלץ להקפיא את רמת־החיים וקיימת התנגדות להסדרי ביטחון־סוציאלי־אישי לחברי הקיבוצים. לעומת זאת, הוא דורש מהקיבוצים ויתור מופרז על נתחים ניכרים מאדמותיהם באיזורים יקרים, ומחצית מהבעלות על "תנובה" ו"המשביר המרכזי".

הסדר ברוח המלצות דו"ח סוארי יהווה עוד פשרה מזיקה, כמו הסדר החובות הראשון. אם זה יקרה, אחרי תשע שנים של נסיגה כלכלית ומשבר חברתי, קיבוצים לא מעטים יתמוטטו מייד או בטווח הקצר, ולרבים אחרים צפוייה תקופה ארוכה של מצוקה קשה. צפוי שלא יחזיקו מעמד, תהליכי ניוון יואצו וצפוי שיתפרקו בעתיד.

כדי שהקיבוצים לא יחזרו על שגיאות ומחדלי העבר, עליהם להפיק את כל לקחי כישלון ההסדר הקודם, מינואר 1989. היום ברור שמראש לא היה סיכוי סביר שהוא יפתור את בעיות הקיבוצים ובדיעבד התברר שהוא לא בוצע עד היום, חמש וחצי שנים לאחר שנחתם.

כזכור, הרוב בהנהגת התנועות תמך בהסדר. חסידיו, ובראשם אייבי רון בתק"ם וגיורא ינאי בקיבוץ הארצי, תיארו אותו בצבעים־ורודים והבטיחו שלמרות ליקוייו די בו כדי להתחיל בתהליך הבראה משמעותי בקיבוצים. אם יידרשו בעתיד הסדרים נוספים, הסבירו, זה רק כדי להאיץ את ההתפתחויות החיוביות שיבואו בעקבות ההסדר הראשון. תומכי ההסדר טענו שנותנים לקיבוצים כסף רב ושיש להודות לממשלה ולבנקים על נדיבותם היתרה ושאי־אפשר להשיג יותר משהושג. הם גם "כופפו" את מה שהיה דרוש באמת לפיתרון הבעיות כדי ש"יתאים" למה שהושג בהסדר. הם צבעו בלחיי הקיבוצים כדי שהתוצאות הכלכליות העתידיות שלהם יראו יותר ורודות מהמציאות והחובות, פחות כבדים משהיו.

זה איפשר להם להציג נתונים וניתוחים ש"הוכיחו", שניתן לעלות על דרך המלך עם מעט המשאבים שהוקצו על־ידי הממשלה והבנקים להסדר הקודם. הם לא היו ערים לכך, שכשמדובר בחובות הקיבוצים, מעט זה לא יותר טוב מכלום: אם לקיבוץ שהיה לו חוב גדול, נניח 90 מיליון ש"ח, מחקו רק שליש מחובותיו, כשבפועל הוא היה מסוגל לפרוע רק מחצית מהחוב הנותר, די היה בחוב העודף שנותר ללא פתרון: 30 מיליון ש"ח כדי שהקיבוץ ימשיך להיות משועבד לחלוטין לבנקים ולשאר הנושים. הוא המשיך להסתבך ולהתדרדר כאילו לא מחקו לו אף פרוטה. המחיקות למעשה היו רק על הנייר, כשמענקי הממשלה הקלו על הבנקים בכך שהקטינו את החובות האבודים.

אוכלוסיית מצוקה

אותן טעויות של "התאמת" הרצוי למצוי שהיו בהסכם על־ההסדר, חזרו על עצמן גם לאחר מכן, כשנקבעו, לקראת הדיונים הפרטניים בכל קיבוץ, הקריטריונים לבדיקת מצבו הכלכלי וצרכיו במחיקות ובפריסת חובות. בשלב הזה התנועות הסכימו לפחת נמוך מדי, 3% במקום פחת ריאלי בשיעור 7%, שוב, מפני ש"אי אפשר להשיג יותר". הפחת המוקטן גרם לשחיקה מהירה ברכוש הקיבוצים ומנע חידוש ציוד. נציגי התנועות גם הסכימו לקביעת הוצאות קיום נמוכות ביותר. השי (צבי רובין), רכז מחלקת הכלכלה בקיבוץ הארצי, טוען שעל פי תחשיבים שנעשו, הוצאות הקיום שנקבעו בהסדר הראשון דירדרו את חברי הקיבוצים לרמת חיים מקבילה לזו של העשירון התשיעי, המורכב בעיקר ממובטלים, מוגבלים מעוטי הכנסה וקשי יום למיניהם: מזכירות הקיבוץ קבעה שדו"ח סוואורי, שממליץ על שמירת המצב הקיים, מנציח את הקיבוצים כאוכלוסיית מצוקה.

הוותרנות היתרה איפיינה גם רבים מהדיונים הפרטניים שנערכו בכל קיבוץ, ובמיוחד בקיבוצי התק"ם. לקיבוצים רבים נקבע כושר החזר מנופח שרוקן את כיסיהם והעביר את המקורות שלהם לצבור לשיקום וצמיחה, לידיהם החמדניות של הבנקים. יתרה מזאת: קרה לא אחת, שלמרות כל העיוותים בקריטריונים, לרעת הקיבוץ, עדיין יצא שמגיע לו "בלון" גדול של חוב מוקפא. בקיבוצים כאלה הופעל, לעתים, לחץ כבד של הבנקים לשפר את התוצאות החזויות של הפעילות המשקית, הם מעם הנתונים אמנם "שופרו" בלי שתהיה לכך הצדקה כלכלית. בקיבוצים כאלה "התברר" שהם "יכולים" להחזיר חלק ניכר מחובם ולהשאיר ב"בלון" קטן מדי של חוב מוקפא. חבל שהתברר שהציפיות המופרזות והוורודות האלה לא התממשו במציאות האכזרית.

במשך כל תקופת ההסדר, רבים בהנהגת התנועות הציפו את ציבור חברי־הקיבוצים באשליות ובסמי־הרדמה. כשהתברר שאין בהסדר אף פרוטה לביטחון סוציאלי ולשיכון, נשאר באיזה מכתב של שמעון פרס שהיתה בו הצהרת כוונות בלתי מחייבת לתקן את המעוות, הבטחה שלא מומשה עד היום ושאין לה כיסוי כספי סוואורי שרן בעתיד. למרות הדחיות בביצוע ההסדר ראשי התנועות בישרו, בכל שנה, שהישועה קרובה והצביעו על אורות תעתועים בקצה מנהרות שהלכו והחשיכו.

אחד הוויתורים המקוממים ביותר היה כשהתנועות ויתרו, בהסדר, על זכות התביעה של

הקיבוצים נגד הבנקים. מדובר בויתור במקרים שבנדיקה הוכח שיש יסוד לטענה שהבנקים גבו מהם שלא כדין ריבית, עמלות וכו'. הבנקים לחצו מאד בעניין הוויתור הזה והיו להם סיבות טובות לחשוש: הם ידעו שלקוחות רבים, שאינם חברי קבוץ, וכו בתביעות כאלה והבנקים נאלצו להחזיר את מה שעשקו מהם.

התנועות נימקו את הוויתור בזכות יסוד חוקית שיש לכל אורח, לתבוע לדין את מי שלדעתו חייב אותו בתשלומים לא חוקיים וזאת בטענה שזה הכרחי לשמירת היחסים התקינים עם הבנקים. בתמורה הבטיחו הבנקים להעמיד לרשות הקיבוצים מקורות להשקעות ולהון חוזר שיאפשרו להם תיפקוד כלכלי תקין. בפועל קרה ההיפך: מרגע שהוסר מהבנקים שוט התביעות המשפטיות הם הקשיחו את עמדתם, הפרו הבטחות בתחום המימון ו"חנקו" את הפעילות הכלכלית בקיבוצים. בתוצאה המשבר הלך והעמיק.

גלי לבנים אין בניינים

אשליה אחרת היתה כשתלו תקוות מוגזמות בניהול העצמית ובשיפור המינהל בקיבוצים. מה לא נעשה בתחום זה? הוקמו מאות מועצות מנהלים. עיצמו את מערכות הריווח והשליטה, עד למצב שבו רוב הקיבוצים והתאגידים הקיבוציים יודעים לאן הולכת כל פרוטה מרגע הוצאתה. העסיקו מאות מומחים ויועצים ושילמו להם סכומי עתק. הקיבוצים מילאו דו"חות מפורטים עבור מינהלת ההסדר והבנקים, עם פירוט ברמה ששום גוף עיסקי בישראל לא נדרש להגיע אליה. כשקמה מחאה על "העינוי" המופרז הזה הסבירו לנו שיש בו גם חיוב: הבנקים ישמרו עלינו מעצמנו, מפני נטייתנו התמימה לביזבוז ולהשקעות סרק. הם ינחו וידריכו אותנו, יאחזו בידינו ויובילו אותנו לכל אורך הדרך שמובילה מהחוכבנות העיסקית ועד למקצוענות העילאית שלהם.

התברר שהמקצוענות של הבנקים מומשה רק בתחום הגבייה האגרסיבית. הגבייה בוצעה ללא התחשבות בצרכים ארוכי־הטווח של הקיבוץ, תוך גישה כאינטרס ארוך הטווח של הבנקים עצמם הוא הבראת הקיבוצים כדי שיוכלו להרוויח יותר לאורך זמן וכנות.

זה לא היה צריך להפתיע: פקידי הבנקים ידעו שיזקפו לזכותם רק הישגים בגבייה לטווח הקצר. הבראת הקיבוצים בטווח הארוך תיזקף, אם בכלל, לזכות יורשיהם. זה לא יצר אצלם מוטיבציה מופרזת.

עסקנו באין ספור הצעות שינוי, מהפרדת המשק מהקהילה ועד לשכר דיפרנציאלי, עודדנו יוזמות ועבודות חוץ שהיו אמורות למלא את קופות הקיבוצים. היו אפילו הצלחות מקומיות, יוזמה כלשהי שנשאה פרי וקיבוצים ששיפרו את מצבם. תומכי ההסדר קפצו על המציאות המועטות בניסיון להוכיח שהנה, אפשר ומה שעושים מעטים יהפוך בקרוב לדרך־המלך לרבים.

אחרי חמש וחצי שנים הוכח שעל כל הצלחה קטנה היו כמה כשלונות גדולים. התוצאות הכוללות העגומות מוכיחות, שגם האדריכלים והמהנדסים הטובים ביותר, שמתכננים תכניות מבריקות ולרשותם פועלי בניין מיומנים ומעולים, לא יבנו שום בניין אם לא יתנו להם חומר ולבנים. עול החובות והשיעבוד לבנקים גרמו למחסור חמור במקורות לצמיחה ולהון חוזר, הכשילו את מאמצי השיקום, מנעו צמיחה ופיתוח ופגעו קשות בתיפקודו של המיגזר החקלאי והתעשייתי בקיבוצים.

אזהרות המתנגדים התממשו

מתנגדי ההסדר הראשון טענו שיש לדחות אותו על הסף, מפני שמדובר בהסדר חלקי שאינו פותר שום בעיה ואינו יוצר תנאי מינימום להבראה. הם הזהירו שתנאי ההסדר הם דרקוניים, כובלים ומשעבדים את הקיבוצים והופכים אותם לצמיתי הבנקים. הם ניבאו שהבנקים ישלטו בקיבוצים ביד ברזל ויסחטו מהם כל פרוטה אפשרית, יכשילו את מאמצי השיקום והפיתוח. הם ניבאו שהליקויים המהותיים בהסדר הראשון יגרמו למצוקה קשה בקיבוצים, לאובדן האמון של החברים בכושרה הכלכלי וביכולת קיומה של השיטה הקיבוצית ולעזיבה נרחבת של צעירים ובני דור הביניים.

המציאות הוכיחה שהתחזיות הקודרות התממשו. דו"ח סוארי קובע שמתנגדי ההסדר צדקו לאורך כל הדרך ואילו תומכי ההסדר – טעו בגדול. לא זו בלבד שלא היה שיפור: נכתב שם שמאז שנחתם ההסדר הראשון "חל גידול בהיקף החוב שאין מולו כושר החזר הן כתוצאה מגידול מסויים בגובה החוב ביחס לאומדן המקורי, והן כתוצאה מאומדן יותר של כושר ההחזר... העיכוב ביישום ביצוע ההסדר מחמיר את מצב הקיבוצים... בשל חוסר הוודאות שהוא יוצר וחוסר היכולת להשתית מערכת יחסים כלכלית ומסודרת בין הקיבוץ למערכות כלכליות אחרות ובעיקר הבנקים... מגביר את בעיות חוסר המוטיבציה ופוגע קשות גם במערכת החברתית בקיבוצים".

בנוסף, דו"ח סוארי קובע שההסדר הראשון "סיים את הטיפול ב־32 קיבוצים מסייעים", וזו בריחה, כי אלה מעולם לא נזקקו לטיפול, אלא עזרו לטפל בקיבוצים אחרים, "וב־79 קיבוצים מסתייעים". אבל, מוסיף סוארי, 25 קיבוצים מאלה שבעיותיהם נפתרו כביכול בהסדר הראשון, זקוקים למחיקה ופריסה נוספת של חובות... יוצא שההסדר הראשון, שהיה אמור לפתור את בעיות כל הקיבוצים, פתר, על־פי סוארי, רק את בעיית החובות של 54 קיבוצים. השי, שהוזכר כאן, טוען שיש להפחית מהקבוצה הזו עוד קיבוצים שבהם היחס בין כושר ההחזר השנתי לבין סך־כל החוב הנותר עולה על 8:1. לעומת זאת, קובע סוארי, יש כ־70 קיבוצים שכושר החזר שלהם לא מספיק והם זקוקים להסדר המשלים. ישנםגם עוד 32 קיבוצי ליווי שגם מחיקת כל החוב לא תעזור להם והם זקוקים להבראה ושיקום כלכלי יסודי. בסך הכל 102 קיבוצים, שבהם נכשל ההסדר הראשון על־פי סוארי, או יותר מזה, על פי השי. המספר עולה כשלוקחים בחשבון את מה שאין בהסדר המשלים: הקצאת מקורות מספיקים לצמיחה, לרמת חיים הוגנת ולביטחון סוציאלי. האשליות התנפצו.

ניתוח נכון, המלצות שגויות

איך קרה שניתוח העבר של סוארי נכון ואילו ההמלצות שלו לעתיד סובלות מאותם פגמים שבגינם נכשל ההסדר הראשון?

דו"ח סוארי, אחרי שמקלפים ממנו את המליצות התומכות בהמשך קיומה של התנועה הקיבוצית, מגדיר מטרות שגויות: מחבריו מסבירים שהוא "נסיון נוסף לפתור את בעיית חובות הקיבוצים" במקום לדאוג לשיקומם הכלכלי. יוצא שהוא שוב פותר את בעיות הנושים, הבנקים והממשלה ובדרך שפוטרת אותם מהטיפול בנושא במחיר הזול ביותר. אין בו פתרון לבעיות הקיבוצים.

על־פי סוארי ההסדר הראשון מחק, במחירים שוטפים, כ־4.6 מיליארד ש"ח ואילו בהסדר הנוכחי המחיקות הן רק 3 מיליארד ש"ח. כדי לייפות את התמונה מוסיפים 600 מיליון ש"ח שנמחקים במסגרת הסדר נפרד של ההתיישבות הצעירה, הסדר שמתבצע ממילא וללא קשר להסדר המשלים. מוסיפים גם 2.1 מיליארד ש"ח שאולי יימחקו בעתיד לקיבוצי הליווי, 32 הקיבוצים החלשים ביותר, בתנאי שאלה יוכיחו שביצעו תכנית הבראה ויצרו לעצמם כושר החזר.

הם צריכים להצליח במשימה הזו בתנאים שהם כמעט בלתי אפשריים: כך, למשל, אין בהסדר תשובה לבעיית החוב הלא־מוסדר של קיבוצים אלה לגופים שאינם בנקים, כמו ארגוני קניות וגופים בשוק־האפור. במציאות, החוב הקטן יחסית של קיבוצי המצוקה לגורמים אלה מכביד עליהם ומסכן את קיומם וזאת יותר מחובם הגדול לבנקים, שבשלב זה הוא מוקפא. לצפות שקיבוצי הליווי, שהם על סף התמוטטות, יבריאו בתנאים כאלה זה כמו לדרוש מספורטאי להשיג מינימום אולימפי בריצה כשרגליו קשורות.

על־פי הדו"ח, שהטיוטה הראשונה שלו נכתבה על ידי דוד ברוך מהאוצר והטיוטה הסופית שלו חוברה בידי סוארי, ההסדר המשלים מטפל רק בחוב בסך 3.55 מיליארד ש"ח ובהמשך יטפל בחובות קיבוצי הליווי "בהתאם להתפתחות במצבם הכלכלי".

בסך הכל מדובר בטיפול בחובות בסך 5.7 מיליארד ש"ח והדו"ח מזהיר: "אילו נתקבלו בקשות התנועות בעניין אוכלוסיית הקיבוצים להסדר משלים, הפחתת הריבית, קיצור תקופת ההסדר, הגדלת הפחת והכרה בהפרשות לביטחון סוציאלי, היתה המחיקה הכוללת בהסדר המשלים מגיעה לסכום של 7.8 – 7.7 מיליארד ש"ח".

ההרגשה במקור, והיא מוצדקת. זה לב הבעיה, אם כי מהטעמים ההפוכים לאלה שמעלים כותבי הדו"ח: הם מנסים לטעון שזה יותר מדי. מבחינת התנועות והקיבוצים, אם ההפרש בין מה שמוצע בדו"ח סוארי לבין הצרכים האמיתיים של הקיבוצים הוא קרוב ל־2 מיליארד ש"ח, חייבים לדחות את ההצעה על הסף. הפער גדול מדי, והכישלון – כמו בהסדר הראשון, מובטח מראש.

ספורט קלאב

[redacted]

מבצע לרגל החגים

נייק
ריבוק
ניובלאנס
אקטיב
דיאדורה
הייטק

NB577
280 ש"ח בלבד
288 ש"ח בלבד
185 ש"ח בלבד

ב־6 תשלומים ללא ריבית והצמדה [redacted]
מתנה על כל קנייה!!!
מגוון רחב של מוצרי ספורט

ביאליק 77 (פינת ז'בוטינסקי), רמת־גן
מדרחוב קראוזה 8 נתניה

5% הנחה לכל מביא מודעה זו

נעמת שדרות שער הנגב

מתנ"ס ארנון

המרכז לשלום
المركز للسلام
THE INTERNATIONAL CENTER FOR PEACE IN THE MIDDLE EAST

פנינו לשלום

הפנינג ענק בקיבוץ נחל עוז

יתקיים ביום חמישי 25.8.94 ויפתח בשעה 16.00

רב־שיח בנושא: שכנות – נשים למען שלום

ישאו ברכות:
ח"כ עמיר פרץ יו"ר ארגון שמ"ש (שכנים מדברים שלום)
מר עופר ברונשטיין מנכ"ל המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון
מר שי חרמש, ראש המועצה האיזורית שער הנגב
הגב' יהודית אלימלך מזכירת נעמ"ת האזורית: שדרות.
(החל מהשעה 17.30)

בתוכנית: במה מרכזית
עם הזמרות: גלי עטרי, אמאל מורכוס להקת סאלאם בא
להקות מחול ★ להקות זמר
יריד אומנים יהודים וערבים ★ דוכני מכירות ★ חפצי אמנות ★ הפעלות לילדים ★ מופעי רחוב ★ דוכני מזון

לפרטים טל: 07-897035, 03-660337/9
הסעות יצאו מהמשקים ומנעמת – שדרות בשעה 17.30.
הכניסה חופשית

מערכת סטריאו מיני NSX 200 AIWA עכשיו רק 1299 ש"ח כולל מע"מ
KARAOKE

★ מגבר בעוצמת 100 וט pmpo ★ רדיו – טיונר דיגיטלי AM FM SW – סינטיסייזר עם 24 תחנות מתכוונות מראש – וסורק אלקטרוני אוטומטי ★ אקולייזר 5 ערוצים ★ קומפקט דיסק חזיתי עם 20 זכרונות – ברנדום – ובתיכנות ★ שלט רחוק לקומפקט בעל 10 לחצנים ישירות לתיפעול מהיר בנוסף לכפתורי שליטה לתפעול רגיל, דילוג, סריקה, המתן, חזור, תכנות. תכנות הדיסק לשמיעת שירים נבחרים בסדר הרצוי. לחיצה ישירה מתשלט להפעלת תכנות לחזור שנית על הדיסק כולו או על שיר אחד. השלט מתפקד גם על הרדיו. ★ הטייפ: טייפ דבל קסט עם אפשרות להקלטה מהירה מטייפ לטייפ ואפשרות להקלטה מהדיסק לטייפ ★ כניסה למיקרופון קראוקי ושליטה על הערבול ★ יציאה לאוזניות, שליטה על הבלאנס ★ כניסה לחיבור חיצוני ★ תצוגת זמן דיגיטלית ★ זוג רמקולים 2 WAY ★ פועל על חשמל או על סוללות.
למזמינים עכשיו

המערכת מס' 1 בעולם!
AIWA – NSX 520 מערכת סטריאו מיני
3 דיסקים! 600 וט pmpo רמקולים סוראונד 3499 ש"ח בלבד כולל מע"מ

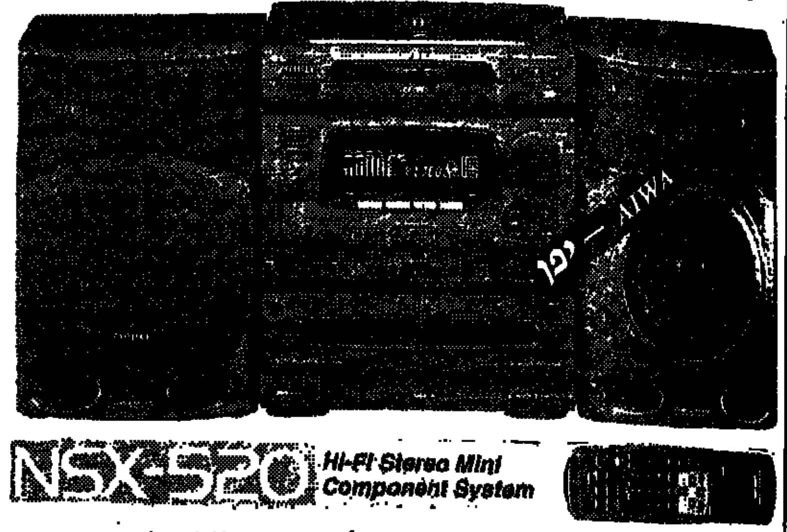

ממיטב שכלולי הטכנולוגיה המודרנית.
★ טייפ דבל קסט אלקטרוני ממוחשב עם ראשים מתהפכים.
★ קומפקט דיסק ל-3 דיסקים בו זמנית עם בקרה בתצוגה.
★ מגבר 600 וט עם יציאה ל"סופר באס ווּפר".
★ ומקולים 4 WAY עם מערכת סוראונד.
★ תצוגה דיגיטלית יפה גדולה וברורה ב-4 צבעים.
★ אקולייזר אלקטרוני ממוחשב עם מעבד צלילים דיגיטלי – 9 ערוצים.
★ טיונר – רדיו דיגיטלי סורק עם 32 תחנות מתכוונות לזכרון.
★ שלט רחוק לשליטה מרכזית כוללת על הקומפקט, הטייפים, הרדיו, המקצב, הוליום, ההפעלה והכיבוי, הכוונונים, הזכרונות והתיכנותים.
★ שליטה מלאה ותאום ממוחשב בין המערכות הפועלות לחלופין.

מערכת סטריאו מפוארת AIWA 100 וט P.M.P.O רק 699 ש"ח כולל מע"מ 1199 ש"ח CA-WR77 עכשיו במבצע!
★ טייפ דבל קסט וראש מתהפך ★ רדיו, סורק ותצוגה דיגיטלית ★ אקולייזר לתפרדת צלילים ★

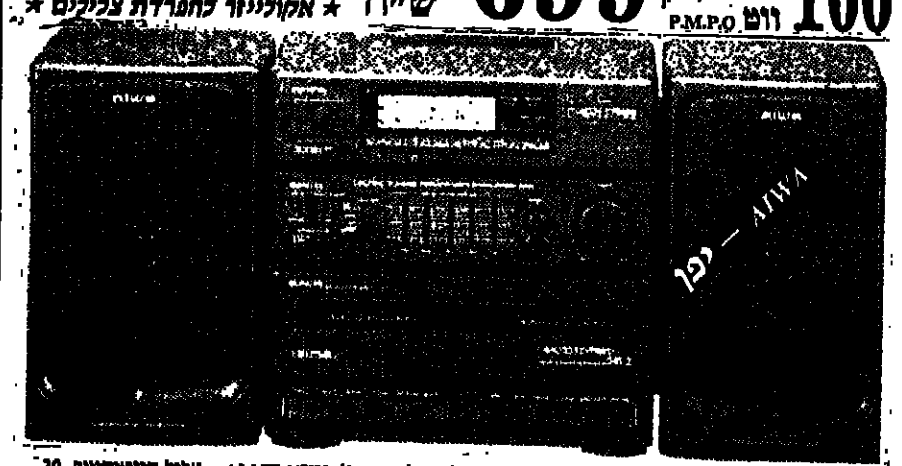

★ מגבר בעוצמת 100W p.m.p.o ★ רדיו אלקטרוני דיגיטלי 4 גלים AM/FM/SW1/SW2 – צליל סינטיסייזר, 20 תחנות לתכנות מראש ישירות לזכרון ★ אקולייזר – בעל 5 תדרים גרפיים ליצירת מגוון צלילים רחב ביותר, ולשליטה על הרמקולים ★ הטייפ – דבל קסט – עם הקלטה מהירה מטייפ לטייפ בלחיצה אחת. ראש מתהפך – AUTO REVERSE וניגון מתמשך מטייפ 1 לטייפ 2 ★ רמקולים מתפרקים ★ נייד ★ כניסה למיקרופון ולאוזניות ★ כניסה לקומפקט דיסק ★ האקולייזר מאפשר לך באופן אישי לכוון את השמע – SOUND על פי טעמך ולהוציאך בתדרים וברמות שונות:
1. 100 הרץ להרגשת הבס העמוק.
2. 350 הרץ להרגשת העוצמה, הכוח, המרחב והחמימות שבקול.
3. 1 קילו הרץ – כיוון של קבוצת הקולות, התזמורות והדרמה.
4. 3.5 קילו הרץ – כיוון ושליטה על עצמת כלי הנחושת.
5. 10 קילו הרץ – חלוקה של הטריבל לפי גובה כינורות מול קולות דקים רועשים.
האקולייזר מאפשר אין ספור כיוונים לפי העדפותיך. התצוגה מתמידה אצל היבואן בואו לראות ולהתרשם.

טלוויזיה צבעונית 21" + היפרבנד + שלט עם מסך טושיבה עכשיו במלאי! CE - 5309
חדש! למזמינים עכשיו אספקה מיידית!
מחירים נמוכים יום-יום ★ אחריות מלאה!

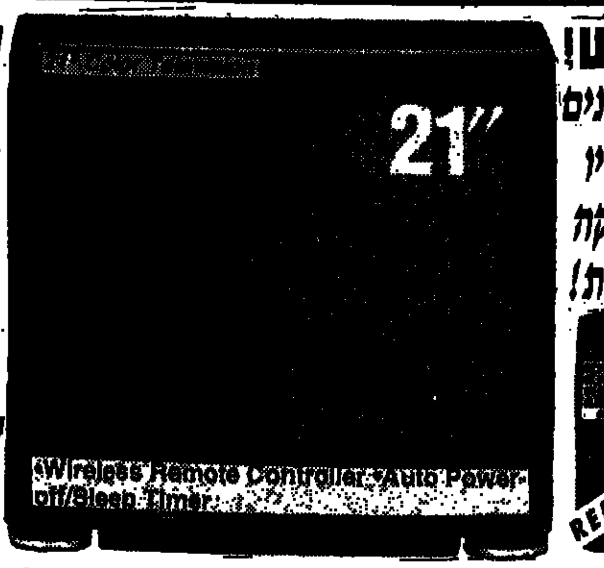

TV 21" דגם CE-5309
★ מסך טושיבה אורגינל - תמונת מסך מעולה ★ 44 תחנות קבועות ★ שלט רחוק ★ היפרבנד מלא לקליטת שידורי כבלים ★ מסך שטוח חדיש ביותר כחה לחשגת תמונה ברורה וחדה ★ מסך טושיבה אורגינל ★ תצוגת ביצועי המכשיר על המרקע ★ רמקולים צדדיים לקבלת צליל איכותי ★ חדיש ביותר - תוצרת 1994 ★ סורק אלקטרוני סינטיסייזר מתביית אוטומטי עם 44 תחנות בזיכרון ★ כניסה לוידאו/אודיו ★ תצוגה על המסך - תחנות, קול, וידאו, קונטרסט, אור, צבע, כיוון ★ כפתור לסורק אוטומטי ★ כפתור לבחירת הפעולה טיימר לכיבוי והדלקה ושעון ★ כפתור CLear ★ כפתור פעולה אחרונה - Recall ★ תצוגת NTSC לוידאו ★ אחריות מלאה - מעבדות "פל" בכל הארץ.
היבואנים – מרק וסם מסחר ושרותים בע"מ
עכשיו לחשיג בתק"ם – ואצל היבואן – במלאי!

במבצע עכשיו! 599 ש"ח כולל מע"מ
קומפקט דיסק משוכלל + טייפ + רדיו SW, AM, FM
זוג רמקולים -30W P.M.P.O
עיסקה טובה
נייד ונייח CSD-EX 03 מומלץ במיוחד!

תכונותיו העיקריות:
אפשרות הקלטה מהדיסק לטייפ
לחצן סריקת שירים - SEARCH
לחצן דילוג שירים - SKIP
לחצן חזור שנית - REPEAT
עמידות בזעזועים
כניסה לאוזניות
כניסה לבטריות
איכות גבוהה
קליטה חזקה ברדיו
עיצוב יפה וקומפקטי
מחיר מומלץ לצרכן ~~999~~ ש"ח

מערכת סטריאו מעולה 399 ש"ח כולל מע"מ במקום ~~780~~ ש"ח CA-W51

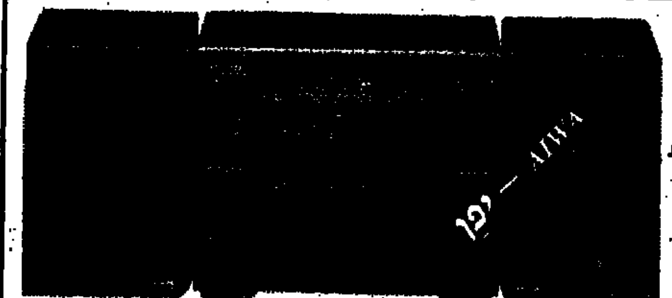

★ מגבר בעוצמת 50W pmpo.
★ רדיו סטריאופוני אנאלוגי – 4 גלים AM/FM/SW1/SW2 וכיוונון רגיש לקליטה גבוהה.
★ טייפ דבל קסט עם הקלטה מהירה בלחיצת כפתור אחת ועצירה מלאה אוטומטית.
★ אקולייזר גרפי 5 ערוצים להדגשת האיכות.
★ כניסה לקומפקט דיסק ★ כניסה לאוזניות ★ ערבול במיקרופון ★ שליטה על הבאלנס.
★ זוג רמקולים מתפרקים – 2WAY ★ שמיעת סטריאו רחב.
★ עובד על חשמל או בטריות – גם נייד.

טלוויזיה צבעונית 14" + היפרבנד + שלט הולך ונגמר! עכשיו במלאי! 897 ש"ח כולל מע"מ

לתשומת הלב! המלאי מוגבל נא להזמין עכשיו! ★★★ מחירים נמוכים יום יום! מבטיחים שתצאו מרוצים!
לפרטים והזמנות: משקי התק"ם והשוה"צ: טל' 03-6819174, הזמנות בפקס: 03-6829855 מולי: 03-5212397 חנוך: 03-5212308
ניתן להזמין ישירות אצל היבואן. פתוח מ-8.00 - 19.00 בימי ו' - 8.00 - 14.00
★★★ מכבדים כרטיסי אשראי - ויזה וישראכרט. אחריות מלאה על כל מוצרינו
היבואן: מרק וסם מסחר ושרותים בע"מ - רח' נחמה 6 יפו, טלפון רב קווי 03-6819174
עובדים עם הבנק מספר 1 - בנק הפועלים; והסניף מספר 1 - הסניף המרכזי מספר 1 בשרות, באדיבות ובמקצועיות

ח"כ סילבן שלום ומלחמתו ב"שודדים"

הקרקע שייכת לאלה שגאלו ועיבדו אותה, נלחמו עליה ושרדו. כל מה שהם רוצים אלו חיים צנועים ובכבוד. בשקט ובמתינות אבל חד וברור: נלחם על ביתנו. לא איש ולא שלטון לא יקחו מאתנו ולו דונם אחד

לביא יצחקי

קראינו ושמענו על המלצות ועדת־פוגל באמצעי התקשורת. ראינו ושמענו את סילבן שלום בתוכנית "ערב חדש", כשהוא מסביר לדן מרגלית מה הם (החקלאים) רוצים לעשות בקרקע שלנו (שלו ושל דן מרגלית).

ב"מבט" הוא הסביר לאומה כולה על האסון החדש הממשמש ובא – כנופיות השודדים שפשטו על המדינה והולכים לשדוד את קרקעותיה...

סילבן שלום הוא אדם צעיר וסימפטי, אלגנטי ואינטליגנטי שכבר עשה ופעל רבות בשירותה ולטובתה של מדינת־ישראל. אקס מנכ"ל חברת־חשמל, חבר־כנסת ודברים רבים נוספים, חשובים ונפלאים שכל כולם נעשו רק לשירותנו.

למר שלום יש משכורת נכברה עם הטבות, גם ביטוח מנהלים יש לו בוודאי ואפילו פנסיה קטנה – שיהיה משהו לעת זיקנה. למר שלום יש מכונית קטנה ומטריפה, מין "וולוו שכזאת" (או דומה לה), פלאפון ומזכירה. יש לו קרוב לוודאי קוטג', או סתם וילה קטנה אי־שם במרחבי השפלה. מר שלום, מצויד כהלכה בכל אמצעי הלחימה המתוחכמים, "רובין הוד המודרני", יצא למלחמתו בשודדים.

אני חבר קיבוץ פשוט, מתגורר בקיבוץ רגיל, לא בדרום הרחוק ולא באצבע־הגליל, לא לאורך הגבולות ולא בספר. סתם קיבוץ על כביש חיפה - נצרת. אבא שלי, סתם חבר קיבוץ, בן 81 שנה, עדיין יוצא מידי יום ביומו לעבודה בשדה, בחורף ובקיץ. הוא וחבריו הגיעו ארצה לפני שנים רבות, המדינה עדיין "לא פרצה". זה היה מזמן.

הקרקע, אדמת טרשים, סלעים וקוצים ומעליה ענני ברחש (מר שלום, מדובר ביתוש קטן ומטריד). נערים בני תשחורת הגיעו, עבדו מספר שנים בפרדסים וחיכו לרגע המאושר בחייהם: "העליה על הקרקע" בשרות העם והמדינה, בכורי שתקום. לפני כ־60 שנה הרגע הגדול הזה הגיע.

בימים הרחוקים ההם, אחרי שהתריש כבר נעשה, יצאו ארבעה בדרכם למפרץ, לזרוע את האדמה. שלושה על טרקטור צהוב וקטן (קטרפילר D־2), אחד נהג ולצידו ישבו שניים נוספים כשמאחור, על המזרעה ישב הרביעי חמוש באקדח, לאבטחה. לפתע נשמע פיצוץ, רעש ומהומה.

כעבור שניות, כשחזרה ההכרה והתבהרה התמונה הסתבר שהטרקטור עלה על מוקש והנהג נהרג.

אבא שלי, בן 81, "השודד הגדול", עדיין הולך כמעט מדי יום לעבודה, שתי רגליו עדיין מלאות רסיסים מאז אותה יציאה שיגרתית לעבודה.

באותם ימים נזעקו החברים להגנה על אוטובוס שעבר בשרותינו וחבר נהרג. שני החברים האלו וחברים נוספים טמונים בקרקע במרכז השדות שבעמק ליד הגבעה, בקרקע שאינה שלהם, בקרקע שהיא של מר שלום.

היתה גם "ההתקפה הגדולה". הקיבוץ, שורת צריפים קטנה, מספר אוהלים ובשיפולי הגבעה צריף גדול – חדר האוכל. עם ליל הפורעים פשטו וריססו את הצריפים והאוהלים בעשרות ואולי מאות כדורים.

למרבה המזל החברים היו אותה שעה בחדר האוכל ואליהו (שהיה מ"פ בפלמ"ח) יצא עם אקדח וירה, השיב מלחמה. במזל איש לא נפגע. זה קרה כבר אז, מזמן, תוך כדי מעשי השוד של קרקעות המדינה שלמעשה עוד לא היתה.

זה סיפורו של קיבוץ אחד, סתם קיבוץ רגיל על הגבעה, בדרך נצרת־חיפה. מאות קיבוצים ומושבים פרוסים ברחבי הארץ ולאורך גבולותיה. קיבוצים ומושבים שנלחמו בפרעות ובמלחמות, נאבקו בטרשים ובביצות במאבק הקיום וההישרדות היום־יומי. אחדים חלו, רבים עזבו והיתר נשארו. חלקם - קיבוצים ומושבים "רגילים", אחרים עקב מלחמה הוחרבו או כמעט נהרסו ולמרות ואת שמו ונאחזו בקרקע. אלו הם עכשיו "שודדי המדינה".

מספר דברים, בסגנון אחר:

● אינני זוכר דוגמאות בהיסטוריה המודרנית, שחקלאים שמעבדים את קרקעותיהם כדור הו שלישי ורביעי, ינושלו מאדמותיהם בצוו שלטוני. אין דבר כזה. הקרקע שייכת לקיבוצים, למושבים ולחקלאים שעיברו ומעבדים אותה עשרות ומאות של שנים. הם נאחזו בה בציפורניים, נאבקו ובנו עליה את ביתם ואיש לא יגזול זאת מהם, יתעלם או ישכתב את ההיסטוריה.

● איך אומר השיר? "ארסתיך לי כרם..." הקרקע נקנתה כדם, בהרבה הרבה יזע וגם בדמעות של צחוק ועצב). הקרקע נקנתה בזכות העבודה היום יומית הקשה. בזכות מאבק ההישרדות העיקש והמתיש לבנות בית בישראל ובזכות רגעי הדמה והמאבקים הגדולים עד כלות, בשם ולמען העם והמדינה. הקרקע שייכת לאלו שגאלו אותה, עיבדו אותה ולחמו עליה שנים רבות. היא שייכת לאלו ש"הוציאו לחם מהארץ" ובנו בית קטן שלידו אין מכונית, אבל יש דשא וגינה קטנה ומטופחת.

● בשקט ובמתינות אבל חד וברור: אלו שנלחמו על גבולות המדינה לשומרה, ילחמו על ביתם בפעל ביחד, בדרכים דמוקרטיות ובמסגרת החוק לא איש ולא שלטון לא יקחו מאתנו ולו דונם אחד.

אתם מוזמנים, מר סילבן שלום, מר פוגל וחבריו לבוא ולראות את הגבעה שהיתה פעם טרשים, את העצים שצמרתם גבהה ושורשיהם תקועים עמוק בקרקע, ניכר עליהם שכבר שנים רבות הם שם. בואו לראות את האנשים המגויידים האלה, קצת כפופים אבל קומתם זקופה, שהגיעו לכאן לפני יותר מ־60 שנה. בואו לראות את בניהם ה"צעירים", בני 50 ו־60 ובני בניהם הצעירים עוד יותר, בני 35־40. בואו, ותתקבלו בסבר פנים יפות ובהכנסת אורחים, כמקובל במזרח, תראו ותבינו גם אתם למי שייכת הקרקע הזאת.

הקרקע שייכת לשלושת הדורות שגאלו ועיבדו אותה, נלחמו עליה, ששרדו ונשארו, וכל מה שהם רוצים – חיים צנועים ובכבוד.

הקרקע שייכת לבעליה. שום "שודד", גם לא מר שלום בדמותו החדשה "כאביר מלחמות ארמות ישראל" לא ישדוד את הקרקע מעובדיה ובעליה. הקרקע היא שלהם בזכות ולא בחסד.

שער העמקים

מערכת "שדמות" | חטיבת גינ"ח תק"ם | מדרשת "אורנים"
מחר, יום רביעי ה־24.8.94 בשעה 16.00
יתקיימו במדרשה באורנים
מפגש חשיבה פתוח בנושא:
"שדמות"
כיוונים ומחשבות לעתיד.
ציבור שוחרי "שדמות" מוזמן.
אנו צמאים לפגוש את החוברת הראשונה.
מזכירות חטיבת גינ"ח

דפוס יהלום
רח' יצחק שדה 34, ת"א 67212
טל' 5371602 פקס' 5372248
הדפוס של הקיבוצים

הסתור
מבצע!
שבוע אחרון להרשמה!
איפה אתם בכיפורים?
13-17/9/94
4 לילות באילת
בצאלי נופש
03-5270333
גם השנה מציעה הסתור תיירות פנים נופש באילת במהלך שבוע יום הכיפורים במחירים מפתיעים. כל הטיולים, כל המסלולים, כל הבילויים, כל החוויות, כל המלונות, בקיצור כל מקום שכדאי, ששווה, שנעים וטעים.
להלן מחירים לאדם בחדר זוגי ל-4 לילות כולל ארוחת בוקר.

נפטון 498 ש"ח	הולידי אין 506 ש"ח	רויאל ביץ' (חדש) 562 ש"ח
קרלטון 350 ש"ח	לגונה 384 ש"ח	מוריה פלאזה 552 ש"ח
לב אילת - סוויטה ל-5 איש 640 ש"ח (לינה בלבד)		
סונסטה 440 ש"ח	אורכידאה 524 ש"ח	ספורט 412 ש"ח
		פרדייז 414 ש"ח

טיולים מומלצים לוותיקי הקיבוצים
1. טיול לירושלים 11-13/9/94 לינה במלון פרדייז ירושלים (שבוע אחרון להרשמה)
2. משהו נהדר באמצע המדבר ובמצפה רמון 3-5/10/94 (נותרו מקומות אחרונים)
בנובמבר זה לא יהיה אותו דבר
החלה ההרשמה למפגש ותיקי הקיבוצים באילת 6-9/11/94 (4 ימים)
אירוע שנתי שהפך למסורת, לינה במלון הסוויטות "פאלאס" אילת.
הטיולים כוללים כלכלה, אוטובוס מפואר + מדריך צמוד, כניסות לאתרים ועוד...

מבצעים לסוף הקיץ (ספטמבר 94')
כנפיים אל החופש באילת: טיסות הלוך ושוב + 3 לילות בסופי שבוע, במלונות ריביירה, לגונה וספורט בין החגים. החל מ-683 ש"ח לאדם.
דניאל - הרצליה: 228 ש"ח בלבד. בתאריכים: 9.9-10.9, 16.9-17.9 (סופ"ש)
חוגגים בימית - ת"א: 148 ש"ח בלבד. בתאריכים 1.9-30.9 בחגים וסופי שבוע מינימום 2 לילות

ספטמבר הכחול במלון הסוויטות "פאלאס" באילת.
כל הקיבוץ יחגוג במלון הסוויטות. ואתה לא תהיה?
מחיר מיוחד לקבוצות מאורגנות, סופי שבוע לשלושה לילות. בין החגים, חצי פנסיון רק-370 ש"ח לאדם בלבד

הסתור תיירות פנים
הסתור משרד ראשי: דיזנגוף 205 תל-אביב, מיקוד 63115, טל. רב קווי: 03-5270333, פקס: 03-5270335.
* המחירים לאדם בתפוסה זוגית, כוללים לינה וארוחת בוקר. (המחירים כוללים מע"מ). כפוף לתנאי המבצעים במלונות. המחירים ניתנים לשינוי ללא כל הודעה מוקדמת.
● התשלום באמצעות המחאות קניה או פקודות מסירה. ● מחירים מיוחדים לחברי הקיבוצים.

אין תקווה אבל פה לא בוכים

קלאודיה לזר מקיבוץ נגבה, שאחותה עמליה ובתה אינגריד היו בין קורבנות הפיצוץ בבית הקהילה היהודית בבואנוס־איירס, שבה לפני כשבוע ארצה מארגנטינה. במשך שבוע נחשבו האחות והבת לנעדרות וגופותיהן נתגלו על־ידי צוות החילוץ הישראלי, בין הריסות קומה ארבע, בה המתינו בתור לחפש עבודה. משפחת לזר מבקשת להקים בארץ אנדרטה לזכר הרוגי האסון

יעקב לזר

ב־28 באוגוסט תציין הקהילה היהודית בארגנטינה חודש לאסון הפיצוץ בבית AMIA. חודש לפני כן, ב־28 ביולי, עשרה ימים לאחר ביצוע הפיגוע, נקברו אחרוני הנספים באסון בחלקה מיוחדת בבית העלמין היהודי בבואנוס־איירס. בסך הכל נקברו בבית העלמין הזה 45 איש, מתוך 98 שנהרגו בפיצוץ. 10 עדיין נעדרים.

בשבוע שעבר שבה לביתה בקיבוץ נגבה משפחת לזר, נפתלי וקלאודיה. אחותה של קלאודיה, עמליה (42) ובתה הבכורה אינגריד (19), נהרגו בפיגוע והן נקברו, לפי בקשה מיוחדת של המשפחה, בקבר אחד, ארון על גב ארון. השתיים, שהלכו בפעם הראשונה בחייהן לבית הקהילה, עמדו בתור ללשכת העבודה בקומה הרביעית, ונחשבו מספר ימים לנעדרות. קלאודיה ונפתלי, שלפני זמן לא רב חזרו משליחות תנועתית בבירת ארגנטינה, נסעו להיות עם המשפחה ולעמוד מקרוב אחרי החיפושים בבניין שקרס.

קלאודיה: "הפיגוע היה ב־18.7, יום ב'. לנו נודע ביום שלישי, שאחותי ובתה נעדרות. כשעבר עוד יום והמצב לא התבהר, החלטנו לנסוע, בלי הרבה תקוות למצוא אותן בחיים. ידענו שהן יצאו מהבית קצת אחרי תשע בבוקר והפיצוץ היה בסביבות השעה 10. איפה הן היו באותה שעה, לא היה ברור".

נפתלי: "יצאנו מהארץ ביום חמישי והגענו למחרת. במפגש עם אמא של קלאודיה, הדבר הראשון שהיא אמרה, שאין תקווה. קיווינו למצוא גופות, שיהיה מה לקבור, שימצאו את שתיהן יחד. הן נמצאו על־ידי הצוות הישראלי ביום שני, שבוע אחרי הפיגוע. היה ברור שהן מתו מייד ולא סבלו, כל מיני נחמות שנראות פתאום כנחמות גדולות".

כולם מתו במקום

קלאודיה: "כשעברו הימים, הבנו שהן לא יחזרו והשאלה היתה רק מה עלה בגורלן. היתה עדות של בחורה, שקיבלה שוק והסתובבה ברחובות, בלי לדעת מה קורה אותה. כשהיא חזרה לעצמה, התברר שהיא עמדה בתור יחד עם אחותי ואינגריד. היא זיהתה את התמונות שלהן. אז ידענו שאין תקווה".

מדוע הן נמצאו כל כך מאוחר?

"לקומה הרביעית הגיע צוות החילוץ אחרונה, כי היה ברור ששם לא נשאר איש בחיים. כל שלוש הקומות העליונות של הבניין קרסו על הקומה הזו. הצוות העדיף לנסות ולחפש ניצולים בקומות אחרות. כל אנשי הקומה הרביעית נמצאו שוכבים אחד על השני, כולם מתו במקום, כמו שעמדו בתור".

איך נודע לכם על מציאת הגופות?

נפתלי: "אנשים ישבו ברלת של המכון הפתולוגי, הנמצא בקרבת מקום לבניין הקהילה, וחיכו לראות את הגופות. קרוב משפחה שלנו, שעובד במכון, הודיע שהן נתגלו. היו לבטים לגבי הזיהוי, כי נמסר תיאור לא נכון על הבגדים, שהן לבשו ביום האסון, לפי מה שהיה נדמה למשפחה שחסר בארון הבגדים. הגופות היו שלמות, אבל היה קשה לזהותן אחרי שבוע".

ואחר כך?

קלאודיה: "לוויה וקבורה. ללוויה הגיעו המון אנשים, יהודים שרצו פשוט להזדהות עם הכאב. אנשים בכו כאילו הכירו אותן, אבל בעצם הם באו לבכות על הכאב שלהם. כל דור וכל חבר הביאו את הגרעין המשפחתי שלו, ואפשר היה לראות על הפנים שלהם שהם בוכים בגלל כל מה שקורה מסביב. המראה היה מזעזע – שני ארונות קבורה, והאבא, הגיס שלי, מחבק את שני הארונות ועומד כמו נציב מלח, כאילו אם יפסיק להחזיק בהם, הוא יתפרק. זה היה כאב שמעבר לדמעות".

נפתלי: "הקהילה התארגנה למופת, כשהלוויה והקבורה על חשבונה. הוקצתה חלקה יוקרתית ביותר, ליד האנדרטה לקורבנות השואה. היה ליווי פסיכולוגי וליווי של עורכי דין. הטיפול היה מאוד אנושי ומאוד אמפטי".

קלאודיה: "כשעליתי למטוס בדרך בחזרה וראיתי את דגל ישראל ממש התרגשתי, זה עשה לי צמרמורת. הפעם הראשונה שהרגשתי שבאמת הגעתי הביתה".

עליתם מארגנטינה, חזרתם לשם בשליחות ושוב חזרתם בעקבות האסון.

קלאודיה: "כשהייתי בת 18 ועליתי ארצה, היה לי מאוד קל לעזוב, כי עליתי מתוך אידיאלים ציוניים של השומר הצעיר, מתוך שלילת הגולה. כל הזמן שהייתי פה בארץ, 15 שנה עד לשליחות, לא רציתי לשמוע ספרדית, לרקוד טנגו או לשתות מאטה. ואז הגעתי לארגנטינה כשליחה מבוגרת, והתלהבתי מחדש מהריחות, מהאנשים, מהשפה. מאוד אהבתי את זה וחייתי יום יום בארגנטינה בהרגשה שגם זה בית, שזה חצי ממני. נסעתי לשליחות גם כדי להשלים מעגל בחיים, אבל הבנתי שזה בלתי אפשרי ושצריך לחיות חצויים. אחרי השליחות חזרנו עם רגשות מאוד מעורבים. קבענו שנדבר עם הילדים ספרדית, קנינו הרבה מאטה. עכשיו, כשחזרתי לשם, הכל נראה לי שוב מכוער. התעורר בי כעס נוראי, לא יכולתי לשמוע את השפה, לא יכולתי לסבול את המראות".

איך הגיבו הילדים שלכם?

קלאודיה: "עד הטיסה לשם, הם כל הזמן בכו איתנו וחיבקו אותנו. לפני הנסיעה, אורי (תשע וחצי) ליטף אותי ושאל: 'את בטוחה שיש לך כוחות לנסוע?' לנפתלי הוא פנה ואמר: 'אני יודע שאתם צריכים לנסוע, אז לפחות תעזרו לי להסתדר פה, שאני אדע אצל מי אני יכול לבכות'. אז סידרנו לו. חברות של שני (14 וחצי) עשו תורנות, כל פעם חברה אחרת באה לישון אצלה. עכשיו הם רוצים לדעת כמה שיותר פרטים, זה עוזר להם להכנס למה שקרה. העובדה שהמשפחה עומדת לבוא, זה חצי נחמה עבורם".

נפתלי: "הילדים ביקשו שנקליט עבורם תוכניות טלוויזיה ורדיו שהם אהבו כשהיינו בשליחות, ושנביא ממתקים. את הממתקים הם זללו, את התוכניות הם לא מעוניינים לראות או לשמוע".

חביות בטון צבועות

אם יש איזשהו לקח שנלמד מפיצוץ השגרירות הישראלית בבואנוס איירס, אומר נפתלי, זה שהצוות הישראלי יצא מהארץ מהר. כפעם הקודמת הם איחרו לצאת ולא נותר להם מה לעשות.

"ממשלת ארגנטינה רצתה לנקות את עצמה מאחריות. הישראלים יחפשו והמוסד יחקור, והכוח הפלילי של משטרת ישראל יזהה את ההרוגים והפסיכולוגים הישראלים יעזרו. כאילו זה לא שלהם. אם לא מוצאים אף אחד זה, או שהישראלים לא מספיק טובים. הממשלה הישראלית תפסה את זה די מהר ונקטה עמדה ברורה, שזה עניין של ארגנטינה".

איזה תפקיד מילא הנשיא מנם?

"מנם התנהג כאילו זה עסק של ישראל. הוא התקשר לרבין למסור לו תנחומים, במקום שזה יהיה להפך. הרי מדובר בפיגוע נגד ארגנטינאית. בנאום פומבי הוא הוסיף את הצורך לחקור את הפיצוץ ואמר 'נשתף איתם פעולה והפעם ברצינות', כנראה להבדיל מהפעם הקודמת. בשנה הבאה יש בחירות בארגנטינה, אומרים שבבחירות הראשונות מימנו לו הסורים. הוא ממוצא סורי. הוא ידאג קודם כל למימון. פיגוע של לקרות בכל מקום בעולם, וגם קרה. מה שהוא בין פיגוע לפיגוע יכול לקרות רק בארגנטינה".

כלומר?

"אחרי הפיצוץ בשגרירות פתחו בחקירה, שחזה שלא היתה רצינית. כולם יודעים שהיה סיוע מבית, שיש חוליה של חמישה־שישה אנשים שביצעו את המעשים הללו, ולא פירקו אותה. זו רק שאלה של זמן או של החלטה שלהם, מתי תהיה או לא תהיה פצצה שלישית".

היה חשש שההורים ימנעו מלשלוח את הילדים לבתי ספר יהודיים. מה קרה בפועל?

נפתלי: "חזרו 95 אחוז, אבל עכשיו אמנם יש הלימודים והמבחן האמיתי יהיה לקראת שנת הלימודים הבאה. לעומת זאת, לסניפים של תנועות הנוער הורים רבים אסרו על הילדים שלהם להתקרב".

קלאודיה: "ליד כל מוסד יהודי שמו חביות בטון צבועות, כמו בבסיס צבאי. אם מישהו רוצה לדעת איפה ממוקם גן ילדים יהודי, הוא יכול לפי החביות. איך אפשר לשלוח ילדים ללמוד כך?"

נפתלי: "וזה גם חסר ערך. במקום לשים שם חומר נפץ, ישימו טון. מה ההבדל?"

המשפחה, אחרי האסון, נשארה בארגנטינה?

קלאודיה: "האחות הצעירה החליטה לעלות. אמרה, שאחרי הפיגוע היא לא מתכוונת להישאר בבואנוס־איירס יום אחד מיותר, ויוסיף ...

> ## אנדרטה לזכר ההרוגים
>
> נפתלי וקלאודיה לזר מבקשים להקים בארץ אנדרטה מכובדת לזכר ההרוגים, שאפשר יהיה להתייחד בו עם זכר יקיריהם. הם מניחים שהם לא היחידים שאיבדו קרוב משפחה באסון, ובאמצעות כתבה זו אולי ייווצר קשר. אפשרי, מכחינתם, שהאנדרטה תתקשר עם הפיגוע הקודם בשגרירות, ואולי גם עם קורבנות פיגועים אחרים בחו"ל. שניהם שחזרו רק לפני ימים מעטים ארצה, לא הספיקו לגלגל את הרעיון. הלאה, כשפנו לראשי הקהילה היהודית בבואנוס־איירס, הרעיון שלהם נשקל באהדה, אבל לראשי הקהילה לא היו באותה עת ראש ופנאי לעסוק בנושא הזה.

הלוויה הם נכנסו לסוכנות לסדר את העלייה. נוצרה בעיה, כי ההורים לא יכלו להישאר לבד, אבל הם כל כך שבורים ומבולבלים, לא מסוגלים להחליט. אחותי הצעירה ואני החלטנו להחליט בשבילם ולהעלות אותם ארצה. החלטה מתוך צורך אגואיסטי, לאחר את המשפחה לאחד, ביחד את המכה זה יותר קל.

"ההורים לא באו לקבל את פנינו בנמל התעופה, הם נשארו צמודים לטלפונים. כשפתחתי את הדלת ראיתי את האמא שלי, עם עיניים אדומות ושיער פרוע. היא ראתה אותי ואמרה: 'קלאודיה, אין תקווה, אבל פה לא בוכים'. נשארתי המומה. שם לא בוכים פה, בארץ. לא הפסקתי לבכות, שם כולם בכו, רק כשהודיעו שיש גופות כולם פרצו בבכי. אמא אמרה: 'מה זה אומר, שאני לא אראה אותן יותר?' אחר כך לא בכו שוב עד הלוויה וגם אחריה לא. הירשו לעצמם את הלוקסוס להיות חלשים כשאמא ניגשה לארון, ראיתי על פניה כאב שלא ראיתי מעולם. לקבור בת בכורה ונכדה בבת אחת ביחד, זהו כאב שאי־אפשר לתאר במילים".

צילומים: אי.פי.

גיורא מנור

שעה שחובבי התיאטרון החדשני יחגגו בעכו, יוכלו אוהבי האומנות הפלסטית פלוס המייצג למיניהו לצאת לגליל העליון ולשוב לתל־חי, שם יתקיימו בימים 20־24 לספטמבר "אירועי תל־חי 94".

בשנות השמונים, משהחלו להתקיים מפגשים אלה בתל־חי, היו הרוח החיה בהם אילנה וטולי באומן, אומנים ויוזמי־אומנות מאנשי האיזור. אחרי כן התדרדר האירוע להצבת פסלים על גבעות, והשארתם שם, להילחם בכוחות עצמם בעוצמת הטבע האכזרית, השואף לאנטרופיה. (למי שאינו יודע אנטרופיה מהי: השאיפה של הטבע לשוב לשיווי משקל, משמע התמסמסותו של כל תו ניקום.) הפעם נתמנה לאוצר גדעון עפרת – המורה הלאומי בתחום התערוכות, אוצר הרואה את מלאכתו כאמנות לכל דבר.

ברשימת הפסלים שייטלו חלק ב"תל־חי 94" שמות ידועים כאברהם אילת, אלדד זיו, איש התיאטרון, חיים מאור ביצירה "אוהל שם", דני קרוון, בתי שוהריץ, דליה מאירי, אבישי אייל, אבישל גבע ("מלפפונים בביאנלה"), דניאל גלמה, מנשה קדישמן, אבי איטרגן, יעקב חפץ, נעמי שלו, דב אורנר, דב הלר, טולי באומן ורבים אחרים. לא מעטים מאלה הם אמנים חברי קיבוץ ומאנשי הגליל.

הרשימה השמית מרשימה והכל תלוי, כרגיל, בכך האם היצירות הבודדות יצטרפו למשהו גדול או מרשים מכל פרט ופרט שבתצוגה.

שער ברזל, עבודת חופי

מתוך "נחלת בנים" מאת יצחק משל, תיאטרון הקיבוץ

צילום: דני וסרלאוף

אמת קטנה

"נחלת בנים" הוא מחזה מאת יצחק משל, שביים האוורד רים עבור "תיאטרון הקיבוץ". הסיטואציה והדמויות שקופות מאוד, בנאליות, כפי שרק לחיים עצמם מותר להיות.

מושבניק זקן, העומד למות מהתקף לב, שבנו הבכור חוזר מאמריקה, שם הוא קרדיולוג מפורסם. עימו מגיע בנו, הילד המתבגר, הכביכול פרובלמטי. כשהזקן מת, איש מבניו אינו מוכן להחזיק במשק המתפורר – והנכד מתנדב להיות הדור הבא של מגדלי בקר וחלקאים.

זה מאוד צפוי, אבל יש במחזה הקטן הזה מתחושת האמת של החיים. אמת לא גדולה, לא מרהימה, אבל בכל זאת אמת. גם השחקנים רובם אמינים ומתקבלים על הדעת. בייחוד שרון צור בתפקיד הנכד. טוטו (דוד רונא) מגלם את הזקן כמיטב יכולתו ונסיונו הרב, אבל המחבר היה מייטיב לעשות, לדעתי, לו מחק את דמות זו מהמחזה שלו והיה משאיר את החולה בחדרו שמאחורי הקלעים. כמין כוח עליון נסתר, המכוון את חיי הבנים ובני־הבית מבלי להופיע בכבודו ובעצמו לעיני הצופים.

התפאורה הריאליסטית (שעיצבה בת־חן תדמור), נראית כשהיא ניצבת על רצפת חדר־אוכל קיבוצי של ערב שבת, בלתי אמינה דווקא בגלל הריאליזם שבה. מי צריך דלתות ומים זורמים ושאר אביזרי הנטוראליזם, כשהסביבה כה מוכרת?

כשראיתי את ההצגה, חשתי רגשי תודה למחבר, שלא העמיד משפחה זו במסגרת קיבוצית, אלא בחר במושב דווקא. זה חידד את הבעיות, הנותרות במסגרת המשפחתית הצרה והלוחצת, ומנע דיונים בצדדים האידיאולוגיים הנדרשים. ההצגה נוגעת לשאלות ותחושות מוכרות, וזה, באמצעות המשחק האמין, גורם לצופה להזדהות עם הדמויות. אמת קטנה אבל בכל זאת אמת.

ידי ברזל
או דיקטטורה דמוקרטית

בקיבוץ עין־שמר נשמעת הלמות פטישים. על גבי סדן אמיתי, מסורתי, נוצרים בידי נפחים אמיתיים חפצים שימושיים, כגון מעקים, פרזולים וכו', אבל כולם מעוצבים היטב, אסתטיים ומיוחדים.

"נפחיית חופי" נושאת את שמו של אורי חופי ביושר. הוא מאותן דמויות רומנטיות, של ממציאים, מעצבים, שהם גם מחנכים וקצת על תקן של נביאי הדור.

איש בעל קומה ופני כוכב מהסרטים, לא צעיר אבל בעצם צעיר מאוד. הוא עבר גלגולים רבים בחייו, אבל כל עבודה בה עסק היתה עבורו אומנות ויצירה. בעיניו הוא דמוקרט. "כן, הוא דימוקרטי, כל עוד אתה עושה בדיוק מה שהוא אומר לך לעשות", דברי אחד מחניכיו־שותפיו לעבודה.

הנפחיה, על האש הבוערת במפוח, אולמי התצוגה שבה, הקורסים המתנהלים בה, פועמת בה רוח של יצירה ואומנות. אולי גם אומנות־חיים. צירוף של יופי ותועלת אנושית. חופי הוא אומן, אבל גאה בזה שאומנותו מכניסה לקיבוץ סכומים נאים. אין זה מקרה, שבדרות עתיקות, תמיד מצוי בין האלים חרש־הברזל.

הוא לכאורה הפרולטאר הפשוט, המשרת את האלים שאינם מלכלכים את ידיהם במתכת ובפחם, אבל הוא היוצר האמיתי.

GoldStar גולדסטאר

השוני הוא רק במחיר

מהטובות בעולם
מעגלי CTI לתמונה מושלמת

תכונות עיקריות
- מולטי סיסטם
- זכרון ל-40 תחנות
- תצוגה גראפית לכל הפעולות
- חיפוש תחנה אוטומטי
- טיימר כיבוי והדלקה
- אפשרות חיבור חיצוני לוידאו
- ספק אוטומטי (100-270v)
- שליטה מלאה ע"י השלט
- היפר בנד מלא
- 2 רמקולים בצידי המכשיר
- AV סטריאו
- בכל טלוויזיות גולדסטאר מערכת CTI לקבלת תמונה מושלמת בעזרת מערכת ממוחשבת

רק לתנועה הקיבוצית
להשיג בלעדית:
שיווק אור בע"מ
מרכז ארצי לשיווק מוצרי חשמל ביתיים לתנועות הקיבוציות ולהתיישבות העובדת
ישירות מהיבואן לצרכן הקיבוצי
להזמנות: מולי, משקי תק"ם - טל' 03-5212397 משה, משקי הקבה"א - טל' 03-6925474
לרשותכם אולם תצוגה מפואר ברח' עמינדב 23 תל-אביב (ליד משקי הדרום)
שעות הפתיחה: א'-ה' 09.00 - 20.00, ו' 09.00 - 14.30
טל' 03-5628818-28 פקס' 03-5628838

ציפור קטנה

דיונים על הנח"ל

בשתי התנועות הקיבוציות מתקיימים כעת דיונים על הנח"ל העוסקים במטרותיו, מהותו ודרכי פעולתו. חברי הקיבוצים, בוגרי תנועות הנוער בקיבוץ ובעיר שיש בידם רעיונות והצעות בנושא, מתבקשים להעבירם בכתב אל מרטין בן מורה, מתאם אגף צעירים בקיבוץ הארצי או יואל מרשק מרכז חטיבת הגינ"ה בתק"ם, על מנת שיוכלו להציגם בדרך לגיבוש תפיסה ומציאת דרכים אשר יעמדו במבחן המציאות בהתאם לצרכי הנוער, הקיבוץ והתנועה.

מידע למורים

תוך טיפול בבעיות של עובדי הוראה בתנועה הקיבוצית התברר כי קיים נזק מתמשך של איבוד זכויות הנובע מתוך חוסר ידע. להלן כמה כללי יסוד:

א. יש לשמור את תלושי משכורות לאורך כל השנים מפני שהרישום אצל המעסיקים לא תמיד מדוייק, והדרך היחידה להוכיח זכאות לפנסיה, פיצויים וזכויות עבודה הם התלושים. כלל זה נכון לעובד משרד החינוך והתרבות וגם לעובדי הבעלויות השונות.

ב. ביחס לעבר, רצוי שעובדי הוראה שלא שמרו תלושים יבקשו אישור מהנהלת ביה"ס על היקפי משרתם בשנים שקדמו, כולל אישור על ימי מחלה. אישור זה יש לשמור.

ג. אין להפסיק עבודת הוראה ללא התייעצות עם הסתדרות-המורים בקשר לדרך הנאותה לשמירת הזכויות.

ד. עובדי הוראה שהועסקו בעבר על-ידי משרד החינוך והתרבות ואיבדו את זכויותיהם, מתבקשים לפנות אלינו לייעוץ. בחלק מהמקרים יש אפשרות להחזיר את הזכויות.

ה. עובדי הוראה שהיו רשומים בבעלות אחת ועברו לרישום לבעלות אחרת מתבקשים לפנות להסתדרות-המורים כדי לקבל הדרכה בקשר לשמירת הזכויות.

ו. עובדי הוראה שכירים בקיבוצים מתבקשים, לטובתם, לא לחתום על הסכמים עם הקיבוצים לפני התייעצות איתנו (מדובר בהסכם עבודה ולא בהסכם מגורים).

עובדי הוראה בקיבוצים המעוניינים בייעוץ מתבקשים לפנות בכתב לח' נעמי ריפתין, מרכז הסתדרות המורים, או טלפונית בימים ראשון ושלישי טל' 03-6692277.

מחנה של "הנוער הציוני"

למעלה מ-400 חניכים של "הנוער הציוני" מקנדה, ארגנטינה, אורוגואי, אנגליה, קוסטה ריקה, פרו, הונגריה, ברזיל, צ'ילה, מקסיקו ובלגיה התכנסו למחנה שנתי שנערך במוסד החינוכי של "נווה הדסה". והאירוע המרכזי הוקדש לנושא "הנעדרים" בהשתתפות משפחות הנעדרים ואנשי ציבור. החניכים הכינו לקריאת הטקס מופעים המביעים את הזדהותם עם הנעדרים ומשפחותיהם. נשאו דברים צבי חטון (תל יצחק) חבר ההנהלה הציונית ויהודה קדם (עין השלושה) המזכיר העולמי של התנועה, ונציגי המשפחות אלשייח, ארד, באומל ופינק שבדבריהם נגעו ללבם של החניכים. המוטו של המפגש כולו מצא ביטוי בתפילה "ושבו בנים לגבולם".

מן הבית ממול

חיים צור ישוחח עם רותי סבט על ספר שיריה "מן הבית ממול" בתוכניתו "ארץ ועם", ביום ה' 25.8, בשעה 15.05 ברשת א'. הספר יצא לאור השנה בספר "עיתון 77" בסיוע "קרן חבצלת", המועצה האזורית אשכול וקיבוץ מגן.

אטימות מוחלטת

צוות המהנדסים ממפעל הפלסטיק של קיבוץ גניגר השלימו לאחרונה את פיתוחה של יריעת פלסטיק חדשה בשם אוזגרד, לכיסוי קרקע שעברה חיטוי במתיל-ברומיד. יריעת ה"אוזגרד" האיזומה מונעת מעבר של אדי גזים מסוג המתיל ברומיד לאטמוספירה, ובכך מפחיתה בשיעור ניכר את האפשרות לפגיעה בשכבת האוזון.

ביוזמת הבר"ית והאיגוד

ביוזמת ברית והתנועה הקיבוצית ואיגוד התעשייה הקיבוצית תערך ביולי 1995, בניו התערוכה בת"א, "תערוכת הקיבוץ והתעשייה". התערוכה מאורגנת במשותף ע"י התנועה הקיבוצית וחברת "ארניל", והיא תנוהל ע"י יוסי מאירי (ניר דוד). מידי ערב יופיעו במקום אמנים ולהקות מהתנועה הקבוצית. בתחילת חודש ספטמבר יקבל כל מפעל וכל מרכז משק עלון הרשמה ובו הפרטים הקשורים בתערוכה. ידיד התערוכה הקיבוצית והכפרית בבית ציוני-אמריקה הוא יוזמה פרטית שאינה קשורה בברית ובאיגוד.

מחשבות על ניהול בקיבוץ

מנהלים בקיבוצים אינכם זקוקים ל-TQM כדי ללמוד מהם עבודת צוות, שיתוף עובדים והגברת המוטיבציה. את כל אלה הכרתם ויישמתם הרבה לפני ששיטות הניהול החדשות נכנסו לאופנה.

אבל עולם הניהול התפתח והשתכלל כל-כך, שכל מנהל הרוצה להתחרות ולהתחדש חייב להתעדכן ולהתעמק בסוגיות ניהוליות.

עורכי "סטטוס - הירחון לחשיבה ניהולית" מניחים שאת/ה מתקשה לדחוס קריאת ספרות מקצועית ללוח הזמנים הצפוף שלך ושגם לחילופי-דעות מפרים עם מנהלים עמיתים, כמעט שלא נותר לך זמן. "סטטוס" מבקש לפצות אותך על החֶסֶר הזה. הוא שואף להיות זירת המיפגש, מועדון הוויכוחים ובימת הרעיונות של קהיליית המנהלים. "סטטוס" עוסק בעולמם של מנהלים ומדבר בשפתם: שפה תמציתית, עניינית, מקצועית.

"סטטוס" נועד לשפר ולשכלל את כלי העבודה האפקטי-

בי ביותר של כל מנהל/ת - החשיבה. יחודו של האדם החושב בעורת ניהולי, הוא יכולתו להגדיר את מטרות ארגונו ולעצב דרכים שיסייעו בהשגת המטרות הללו.

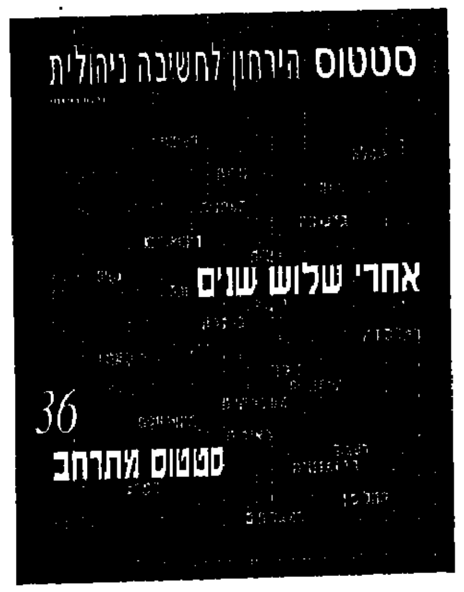

מידי חודש מציע "סטטוס" למנוייו: מידע על שיטות ניהול חדשניות בארץ ובעולם ■ אסטרטגיות שיווק ופרסום ■ סיפורי ניהול ■ סוגיות בניהול משאבי אנוש ■ פיתוח החשיבה ■ דיוקנאות מנהלים ■ רעיונות ניהוליים ■ מאמרים מתורגמים ממיטב כתבי-העת המקצועיים בעולם ■ טיפים לניהול יעיל ■ מדורים: כספים, סטטיסטיקה, בריאות, סקירת ספרי-ניהול.

אנו מזמינים אותך להצטרף למפגש החודשי שלנו.

עורך ראשי: ירון לונדון
עורך: אמנון לבב
בשיתוף הפקולטה לניהול באוניברסיטת תל אביב

סטטוס והדף הירוק יוצאים

במבצע מיוחד לקוראי הדף הירוק

מחיר מנוי שנתי: 423 + מע"מ לקוראי "הדף הירוק": 254 + מע"מ

סטטוס הירחון לחשיבה ניהולית
עורך ראשי ירון לונדון בשיתוף הפקולטה לניהול באוניברסיטת תל אביב

טלפן - ואחה מנוי
03-5181341
טלפני - ואת מנויה

סטודיו רותי קסמור

הלוח הירוק

לקיבוץ מעין צבי דרושה
אחות מוסמכת
לעבודה מיידית במרפאה
עדיפות ללא ילדים, או בעלת ילדים מעל גיל 6
טל' בבוקר – 06-399577, בערב – 06-395197

לקיבוץ גבת דרושים/ות מיידית
במב"חים לקטיף כותנה
בעלי/ות נסיון בהפעלת קטפות.
למתאימים שכר גבוה!
טל' לאברהם ביום – 02-305596, בערב – 06-549563

לקיבוץ רעים
דרושים במב"חים לעבודה בגד"ש
עדיפות לבעלי ניסיון ורשיון לטרקטור
טל' ביום 07-940422
טל' בערב – 07-940256 (יורמי)
07-940265 (טלי)

לקיבוץ נחשון דרוש/ה
במב"ח/ית ללול הודים
עדיפות לבעלי/ות ניסיון
טל' לחיים – 08-259742

לקיבוץ גבת
דרושה
מטפלת לכיתות ג'-ד'
רצוי עם ניסיון קודם
טל': בבוקר 06-549411
בערב 06-549713

מכללת הנגב ע"ש פנחס ספיר

כאן לומדים!

נמשכת ההרשמה לתואר

B.A.

באחריות אקדמית
של אוניברסיטת
בן-גוריון בנגב

במחלקות:
★ כלכלה
★ מדעי ההתנהגות
★ חינוך
★ מדעי ההתנהגות, נהול וכלכלה
★ ספרות
★ הסטוריה
★ עבודה סוציאלית

בחטיבות:
★ לימודי ארץ-ישראל
★ אמנות ותקשורת
★ מדעי המדינה

הנדסה שנה א'
באחריות הפקולטה למדעי הטכנולוגיה, אוניברסיטת בן-גוריון
שנים ב', ג', ד'
הלימודים יתקיימו באוניברסיטת בן-גוריון בנגב במחלקות הפקולטה

פרטים והרשמה:
טל' 07-802767
07-899768
07-802773

2020

בעוד 26 שנה ישוב הקיבוץ לתפוס מקום מרכזי בחברה הישראלית. קיבוצניק יחזור להיות שם נרדף לישראלי האותנטי. עופר פורת, בן אפיקים וחבר יסעור, ארכיטקט במקצועו, משרטט את דמות החברה הישראלית בשנת 2020. מסקנותיו ביחס לקיבוץ מעניינות ביותר. אם צצו בראשכם הרהורי כפירה, כדאי שתעיינו בדברים הבאים

עמי רוזינסקי

אתם מוזמנים לעצום עיניים ולהגר משנת אחר־צהרים קיבוצית למציאות אחרת, זו שתהיה בשנת 2020.

הפתעה: על־אף התמונה העכשווית הלא־כל־כך אופטימית, בשנת 2020 עתיד הקיבוץ להצליח ולתפוס את מקומו הייחודי במיתוס הלאומי, והקיבוצניק ייחשב, שוב, לישראלי האותנטי. הקיבוץ יהפוך למקום מגורים יוקרתי ולא ירצה לקלוט חברים חדשים, כדי לא לחלק את העוגה עם זרים.

כמו בשיר "טוב לי בקיבוץ", ישאר ביתנו קטן, משפחתי ואינטימי. כל זאת יקרה אחרי שנפרוש מהיחד המאולץ של היום ואחד מאיתנו יהיה אחראי לגורלו. במהלך ההפרטה יהיה גם מי שישלם את המחיר באופן אישי.

הכוונה לחברים בגיל הביניים, שכנראה לא ישבעו נחת מהמהפך העתידי שהקיבוץ לא השכיל להכין אותם אליו.

עופר פורת בן אפיקים וחבר יסעור, ארכיטקט במקצועו, הנותן שירותי תיכנון לגופים חיצוניים, מנסה לחזות את המציאות בה יתפקד הקיבוץ העתידי.

צילום: דוד עינב

חברות ענק למוצרי צריכה בעולם המערבי וביפן, הקימו כבר מזמן מחלקות שכל עיסוקיהן הוא בחיזוי פני־החברה בעתיד. כך יותר קל להם להעריך את הצרכים החומריים בעתיד ולהתכונן לקראתו.

מטפחי בורות

בתנ המשק פנו אל פורת וביקשו שיכתוב על יסעור בשנת 2000. השנה העגולה נראתה בעיניו קרוב מידי להתייחסות, לכן החליט להתמקד ב־2020 בשנת יער. אפילו כשעופר מדבר על העתיד, הוא איננו משוחרר מלחצי ההווה ונזהר מאוד בדבריו. הוא מבקש להדגיש כי הדברים הם כלליים ומכוונים לכל התנועה הקיבוצית ואין לייחס להם כוונה של חיסול חשבונות מבית.

לאיזו מציאות יתעורר חוני המעגל בעוד 26 שנה? עופר מחייך במבוכה. להערכתו יהיו אז כמה משקים שישמרו עדיין על הציביון הקיבוצי, ברומה לזה שאנחנו מכירים היום. הוא מתכוון לקיבוצים כמו מעגן־מיכאל, ברעם וגד־שמואל, קיבוצים בהם השיטה עדיין תעבוד כל כך טוב, שחבריהם לא יחושו כל צורך לשנותה. מדובר בכעשרה קיבוצים בלבד. כל השאר ישתנו ללא הכר.

הדברים נאמרים ללא נקיטת עמדה ערכית, אלא כתחזית לעתיד המנותקת מכל שיפוט ערכי. "אם לבצוע על־פי הקולות העולים מהשטח הרי שהחבר יקלוט בכל כספו והתגמול לעבודה יהיה דיפרנציאלי. כל הוועדות והגופים המסורבלים המנהלים היום את הקיבוץ, ולמעשה אין להם את מה לנהל, פועלים מכוח מסורות שנקבעה לפני שנים. כל זה יעלם" - צופה עופר.

בכל עיירה קטנה בעולם יש כמה פקידים מטעם המוניציפלית, זה הכל.

כל נושא ענפי השירות יפעל בדרך שונה לחלוטין. אחד העיוותים הגדולים והחמורים המצירים את החבר היום הוא, שכל נותן שירות הוא מונופוליסט ולחבר אין אפשרות לבחור. לנותן השירות בקיבוץ יש כוח ואי־אפשר לעקוף אותו בשום אופן. כשהמזומנים יהיו בשליטתו של החבר הוא יוכל לבחור לעצמו את נותן השירות.

המכונות המכישות של חבר המתרפס בפני המלאי, מסגר, סנדלר או מוסכניק – יחלפו. כמו בכל חברה נורמלית, נותני השירות שירצו לשרוד ירוצו אחרי החבר.

ההשכלה, שבמשך שנים היתה נושא לוויכוחים בתוך התנועה הקיבוצית, תהפוך לנחלת הכלל. "אני זוכר, כשהייתי נער באפיקים, המסר שעבר אלי היה, שמוטב לעבוד בשדות, זה נחשב יותר או האינטלקטואלים ועובדי־החוץ נחשבו לפחותי ערך, מעמדם היה תמיד בעייתי."

האם בעקבות השינוי הקיצוני תחזור גאוות החלוצה והקיבוצניק יזדהה מחדש עם קיבוצו כמו בימי הזוהר?

"אני מבקש להבהיר נקודה שמשום מה אין נוטים לעסוק בה. כולם מבינים שאיננו עוד האליטה הכפרית של החברה הישראלית ולא מודל שאנו מבקשים לחקותו. אני זוכר, וזה לא היה מזמן, שכל המדינה הביטה בנו בהערצה. היום אנחנו חברה של דלפונים. השינוי הדרסטי הזה נוצר תוך פחות מעשרים שנה. הפכנו להיות נכה ומבוכה אפילו למפלגה.

"כדי להבין את המהפך יש לנתח את הסיבות שהביאו למעמדנו בחברה הישראלית. לכאורה, הכל התחיל ברמתם האינטלקטואלית של האנשים ובעיון השיתופי הקומוניסטי, שהחזיק אותנו כמי שמעפקים על המורשת. לאמיתו של דבר אין כאן כל ייחוד, כי ברוב חברות המהגרים בעולם, היו חלוצים שכבשו את השממה ונלחמו באינדיאנים או בילידים אחרים, תלוי במדינה. מה שמאפיין את כל הראשונים הללו שהם נשארו במשך דורות רבים הכוחות החזקים בחברה".

איך השתבשו חוברים לגביכו, בני הראשונים בארץ ישראל?

"התנועה הקיבוצית הצליחה להרוס לעצמה את היתרון שהיה לה עד סוף שנות ה־50, סוף שנות הגשמת של הקיבוץ. עד אז לא גדלנו, כי היינו שורים מתוך אליטיסטיות מסויימת, אבל גם הקליטה לא הייתה גדולה. באותם ימים, כשהצורך האמיתי להבין חברה חזקה היה כרוך בהשכלה, שנאנו ולחמנו בה, כדי להשריש בורות. כמו בכל השיטה, עולם שכבר לא התאימה לאף אחד, על השיטה הפירמידה החברתית (בורכוב) והחזרת העם אל עבודת הכפיים. בראייה לאחור, ברעיון הזה היה תפיסת עולם הרסנית, כי קל מאוד להחזיר את העם אל הבורות."

התעשייה הקיבוצית תעלם

את החקלאות הקיבוץ לא ינטוש גם בעתיד, בעיקר כדי לא לאבד את השליטה על הנכס. יהיו קיבוצים שיגדלו גידולים שלא יהיו רווחיים, רק כדי שאחיזתם בקרקע, שתהפוך ליקרה מפז, תישמר. גם החקלאות הריווחית וכוודאי תהיה גם כזאת, תתבסס על מיכון ופחות על עבודת כפיים. התעשייה הקיבוצית תעלם בשלבים. כבר היום אנו עדים לכך ששכירים תפסו את מקום חברי הקיבוצים בקווי הייצור.

בשלב השני, שכבר החל, הקיבוץ יביא מנהלים טובים מבחוץ. הכלל שהנהלה חייבת להישאר בידי "אנשינו" – ייעלם ובעקבות כך יקטן העניין הקיבוצי בתעשייה שלו וזו תעלם עם הזמן מהחצר הקיבוצית.

כבר היום העולם נכנס לשלב בו יש עודף יכולת־יצור כמעט בכל התחומים, תהליך שיתעצם. הקיבוצניק יתחרה בעולם עסקים קשוח זה, ממש באותם כלים כמו כל עם ישראל, תוך ניצול היתרון היחסי שלו. יעסקו אצלנו הרבה בתרבות כענף, צימרים, מכירות, יוזמות ועסקים קטנים. העיסוקים יתמקדו גם במקצועות חופשיים כתקשורת, משפטים ועוד.

המציאות החדשה תיצור משבר בקרב בני דור המעבר, אלה שלא רכשו לעצמם מקצוע מתאים לתמונת הקיבוץ של המחר ואשר גם מבחינה נפשית לא יהיו מוכנים למירוץ מסוג זה. הם גם ינסו בשלב מסוים למנוע את השינוי, אך איש לא יוכל להתייצב נגד כיוון הרוח זמן רב.

"יהיה כאן עוול מסויים וכך זה, לצערי, לא אחת בחברה הנכנסת בסערה למהלך של שינוי דרסטי באורח החיים. אם נשקיע מחשבה גם בצרכי הציבור הזה, אפשר יהיה לדאוג שנזקי שלב המעבר יהיו מינימליים. אבל הדור שאחריהם יחיה בהשלמה מלאה עם השינוי וזה גם יבטיח את המשכיותו של היישוב".

לגודל הקיבוצים תהיה משמעות בלשהי?

"אני מאמין כי הקיבוץ דווקא יקטן, וזה יהיה לטובה. כשאנשים יעבדו בחוץ והמשק המשותף לא יהיה לב העניין, הגודל יאבד מחשיבותו. אחוז ממלאי התפקידים הציבוריים אף הוא יקטן ולמרבית האירוניה, דווקא כשהקיבוץ יקטן ויסגור את שעריו מפני קליטה מבחוץ, הוא יהפוך להיות מקום מבוקש. יש לקחת בחשבון, שרוב המדינה תתכסה בגושי בטון וכמעט לא יישארו בה 'כתמים ירוקים' של איכות חיים להוציא מקומות כמו קיבוצים. אבל אז, אם כבר נחליט לקלוט, נדרוש מהנקלט לקנות את חלקו בקיבוץ בצורת מנייה עבורה ישלם במיטב כספו כך נקבל לתוכנו רק כאלה שיוכלו להרשות זאת לעצמם, על כל המשתמע מכך."

מה לגבי הביטחון הכלכלי?

אחת השאלות שקיבוצניק שואל את עצמו היא, איך הוא יכול להבטיח את עתידו ללא תלות בכלל, איזה נכס ישאר לו ביד בתום שנות עבודתו. זהו לדעתי הגורם, במקרים רבים, לעזיבת בעלי היכולת את המשק.

לקיבוץ המחר יהיה מענה על כך שיתבטא בתכניות בנק המיועדות לרכישת הדירה. קיבוץ המחר יבטיח לכל חבר תכנית בנק מיוחדת שהכסף בה יהיה שווה בערכו לדירה, ויעמוד לרשותו בשעת עזיבה.

יהיה זה כסף שלקיבוץ לא תהיה עליו כל שליטה והגזבר לא יוכל לעשות בו שימוש גם בשעת דחק".

צבא של מקצוענים

מה יעשה תהליך השלום לקיבוץ?

"השלום יפורר סופית את האידיאולוגיות ואת השרידים האחרונים של הסוציאליזם בקיבוץ. מצד שני, גם הימין הפוליטי ישנה את תפיסת עולמו. הוא יעביר את זירת המאבק מהחזית הפוליטית־מדינית לתחום הסדר החברתי; כי כולנו, ימין וגם שמאל, נהפוך לפרטים בחברה צרכנית הישגית וחזקה. במקביל למגמה החדשה יתעורר הניסיון להיאחז במורשת ולשמור על סמלים.

מי שביקר במדינת טקסס שבארצות־הברית, התפעל בוודאי מהעובדה שבכל פינה מנסים לשמר את מורשת הקאובוי.

חובשים כובעים רחבי־שוליים, נועלים מגפי בוקרים ועונבים עניבות בוקרים ומתקינים קרני־בקר: ה'לונג הורן', בשערי הפאבים והחוות. כל זאת למרות שקאובוי'ס האמיתיים כבר לא נמצאים שם שנים רבות מאד.

אצלנו ילכו עם כובע טמבל?

"אולי לא עם כובע טמבל באופן מופגן, אבל ישמרו אולי על הסנדלים והמכנסים הקצרים, מי יודע? מה שבוודאי ישמר כייחודה של החברה הקיבוצית יהיו חגי־ישראל, למרות שבקיבוצים רבים פוחתת עוצמת החג דווקא בעתיד, מקומם של החגים בהוויה הקיבוצית יתחזק והם ישארו החוליה שתקשר אותנו אל הפרק המפואר ביותר בהיסטוריה שלנו.

נמשיך לחנך את בנינו להיות חיילים מצטיינים?

"הצבא יהפוך להיות מקצועי ומיטב הנוער הישראלי דווקא ידיר את רגליו ממנו, אם כי, יהיה מסלול יוקרתי של אקדמאים וקצינים. בשל מסורת השירות הצבאי הקיימת בקיבוץ הנוער שלנו ימשיכו להתגייס, בדומה לאצולה הכפרית האנגלית."

השלום שלנו יתקיים, כפי הנראה, עוד שנים רבות על בסיס מאזן־האימה בינינו לבין הערבים.

"הצבא יעסוק בעיקר בהגנה על מדינה קטנה ועשירה, הנדרשת לשמור על גבולותיה מפני פלישת כוח עבודה זול מארצות שכנות, בדומה למציאות שעל גבול ארה"ב – מקסיקו.

העושר של התרבות המערבית הולך וגובר ואילו במקביל הרעב בעולם השלישי יתמיד. המתח הביטחוני לא יהיה יותר פוליטי־מדיני אלא כלכלי.

משום כך גם חוק השבות יבוטל, כי לא נוכל ולא נרצה לקלוט יותר את כל הרעבים בעולם שיוכלו להוכיח שהם יהודים.

המאבק האידאולוגי הקשור בדת ומדינה ישאר עוד זמן רב בעיה קשה.

איך נראה בחזיון שלך המגזר העירוני בישראל?

"תל אביב תהפוך ל"מגלופוליס": סופר־עיר. היא תהיה עיר חילונית גדולה שתשתרע מחדרה ועד אשקלון.

בשוליים תמצאנה קהילות אחרות, בהן גם קהילות דתיות. השלום יעמיד את יעדי החברה החרדית בסימן שאלה. התעצמות הגוש הדתי לאומי אחרי מלחמת ששת־הימים נבעה מגודל המשימה שהם לקחו על עצמם.

כל זה יעלם, כי תהיה לנו מדינה מסוג אחר, מדינה נורמלית.

> "הצבא יהפוך להיות מקצועי ומיטב הנוער הישראלי דווקא ידיר את רגליו ממנו. בשל מסורת השירות הצבאי הקיימת בקיבוץ הנוער שלנו ימשיכו להתגייס, בדומה לאצולה הכפרית האנגלית"

> "דווקא כשהקיבוץ יסגור את שעריו מפני קליטה מבחוץ, הוא יהפוך להיות מקום מבוקש. רוב המדינה תתכסה בגושי בטון וכמעט לא יישארו בה 'כתמים ירוקים' של איכות חיים להוציא מקומות כמו קיבוצים"

Jim - המכון לניהול - ג'ים

המועדון לניהול קיבוצי

בחסות הדף הירוק על המשמר

שלום רב,

הננו שמחים להזמינך למפגש של המועדון לניהול קיבוצי. במפגש זה, אנו מתכבדים לארח את פרופ' דייויד יופה מביה"ס למינהל עסקים של אוניברסיטת הרווארד.

נושא הרצאתו של פרופ' יופה הינו:

"Competitive Advantage and Globel Strategy"

פרופ' יופה הוא מומחה עולמי בתחומים של עסקים בינלאומיים ואסטרטגיה תחרותית. הינו בעל ניסיון עשיר כמרצה, כיועץ וכחבר במועצות מנהלים, בין השאר, של חברת אינטל העולמית.

המפגש, שיתנהל בשפה האנגלית, יתקיים ביום חמישי, 25 באוגוסט 1994, במלון דן פנורמה, רח' קאופמן 10, תל אביב.

המפגש יחל בשעה 14:00 ויסתיים בשעה 17:30 לערך.

נא לאשר השתתפותך (או אי השתתפותך) לענת בטלפון 03-6424213 עד לתאריך 22.8.94.

אנו מצרפים בזאת תיאור כללי של מבנה ופעילות המועדון. אם הנך כבר חבר/ה במועדון, נא למסור עותק של דפים אלו למנהלים אחרים במפעלך/קיבוצך, העשויים למצוא עניין בפעילות המועדון (פירוט של קהל היעד מופיע בדף של תיאור המועדון).

חברות במועדון היא על בסיס שנתי. עם זאת, כדי לאפשר היכרות עם המועדון, ניתן להירשם למפגש ניסיון אחד, במחיר 80 ש"ח. אם לאחר מפגש הניסיון תחליט/י להצטרף למועדון – ינוכה סכום זה מדמי החברות.
לגבי שאלות או הבהרות נוספות – ניתן לפנות אלי בטלפון 03-6424213.
אנו בטוחים שתפיק/י תועלת רבה ממפגשי המועדון.

חברים במועדון:	מנהלי מפעלים, מנהלים בכירים במפעלים גדולים, פעילים מרכזיים כלכליים בתנועות ובמפעלים מרכזי משק וגזברים, בוגרי הקורס המתקדם לניהול קיבוצי בוגרי קורסים לניהול ולכלכלה יו"רים של מועצות מנהלים בתעשייה הקיבוצית
תוכן המפגשים:	הרצאות של מרצים אורחים – מומחים מהארץ ומחו"ל הרצאות של חברי המועדון רבי שיח (פנלים) בהשתתפות מנהלים / מומחים ביקורים במפעלים – קיבוציים ואחרים ניתוח אירועים עסקיים (case studies)
אורך המפגשים:	חצי יום
תדירות:	5 מפגשים בשנה – בערך פעם בחודשיים
מועד:	בימים שני או שלישי, אחה"צ מ־13.00 – 17.00
דמי חברות:	465 ש"ח לשנה; 10% הנחה לכל חבר/ה נוסף/ת מאותו קיבוץ – 415 ש"ח לשנה
החברות כוללת:	5 מפגשים בשנה כיבוד קל בכל מפגש חומר כתוב רלבנטי

בברכה,
דן שונפלד
מרכז המועדון

חמישה ימים מרגשים בקיץ אחד

תרומתנו האחרונה לעולם העיון החינוכי מסתכמת בביטול תפקיד הנעורים. הפכנו לחברה הדוחקת את נעריה לעמדה של מושאים פסיביים בלבד, האמורים להשתכפל במתכונת כלשהי, או להיעזב לנפשם. נראה כי לא ירחק היום, עד שיציעו לנו להקים "מחנות תיקון" לבנינו

גדעון שפירא

חמשת הימים החלו במפגש בין אחד מרכזי הקן בהרי אפרים ואנוכי, לבין חבורת המק"קים (ההולכים לפעול במוסדות שלנו), במסגרת סמינר משלחת הי"גימלים החדשה. הצגנו לפניהם את דרך פעולתה של חברת הנעורים אצלנו. לאחר מכן תיאמתי עם אחד מחניכי לשעבר עניין כלשהו, הקשור לעבודתו במשלחת ההדרכה המסיימת של השוה"צ. באותה שיחה הוא הציע את עצמו לעזרה במוסד, עד למועד גיוסו לצבא, בעוד מספר חודשים. בסוף השבוע הגיע בני החייל הביתה. במוסד הוא הדריך שלוש שנים ולאחר מכן היה י"ג בטבריה. בביקורו זה הוא סיפר לי, כי ברצונו להדריך במוסד עם סיום שרותו הצבאי.

לכנס הקיץ

ואז יצאנו לכנס הקיץ של עובדי החינוך במוסדות הקבה"א. אריר כהן, הפותח, דיבר על הצורך לבחון, האם לשינויים המבניים שחלו בקיבוץ צריכה להיות השפעה כלשהי על המערכת החינוכית בו. הערתי לו כי באמת חשוב לעסוק בכך, אולם חסר בדבריו קטע המתאר כיצד מפתחים תשתית לדיון הנ"ל, על מנת שיהיה פורה, יצירתי ומעמיק, ולא יתבסס על תחושות בטן. הוא הרים גבה ותמה, כיצד ייתכן שתנועה כשלנו זקוקה לסיוע מן הסוג הזה.

משם עברנו לחוגי הדיון. כאן, לתדהמתי, לא המשיכו מן המקום בו סיים אריר כהן. לא הועלו כל שאלות לגבי המבנה וצרכי החינוך של חברה כשלנו. במקום זאת, כבסיס לדיון העיקרי, חולק דף שהתיימר להכיל מעין סיכום תכונות ההתנהגות של חניכי מוסדות החינוך שלנו. הדף נכנה בחלוקה (בלתי נסבלת, לדעתי) ל"איפיונים שליליים" ו"איפיונים חיוביים" (צנועים יותר). אחד מנציגי מחלקת החינוך עוד הגדיל עשות בהסבירו, כי צריך לבדוק את חינוכנו היקר על פי תוצאותיו, כדי שנדע האם כדאי בכלל להמשיך ולהשקיע בו סכומים כה נכבדים. לא אפרסם כאן את תוכן הרשימה שחולקה לנו, מפאת כבודם של מנסחיה. לעומת זאת הראיתי אותה למספר מבוגרינו הצעירים, ואני שומר לעצמי גם את ביטויי תגובתם עליה.

משבשים את הדיון

למותר לציין, כי הדף סתר באופן קיצוני את המפגשים שחוויתי מראשית אותם חמישה ימים קייציים, שהפכו לסמליים כל כך. אודה ולא אבוש – הגשת דף התכונות, על מה שהיה ולא היה בו, עוררה בי התרגשות עזה לצד תחושת התקוממות, שנתתי להן ביטוי מפורש. קשה היה לי להשלים עם תופעה, שנראתה כהשתלחות על בנינו וכפשטנות, שאסור כי מקומה יכירנה בינינו. הוגש לנו, בעצם, מרשם בטוח למניעת כל דיון רציני ומעמיק בנושאים העומדים על הפרק. השיטה שננקטה פסולה בעיני מנימוקים רבים (אתיים, ענייניים, ועקרוניים), שאנסה למנות אחדים מהם:

יושר והגינות כמשוטם

אני מניח, שאף אחד מאיתנו לא היה מסכים לנהל דיון הקשור בילדיו, כאשר הם מסווגים כך (ומסופקני, באמת, אם אלה שהכינו את דף התכונות, העמידו לנגד עיניהם את בניהם שלהם). הרי איננו מפסיקים לטעון, כי כל אדם הוא אישיות חד-פעמית. כיצד קורה, שבמקום לראות גם בחניכינו בני אדם יחודיים, השונים זה מזה, נתייחס אליהם כאילו היו איזו מסה אנושית, מופשטת ואנונימית, העונה לאותם איפיונים באופן דומה? אין להסכים להפרדה כגון זו, בין היותנו בני אדם והורים להיותנו בעלי מקצוע, ועוד אנשי חינוך!

התעלמות מן הידע הנצבר

בין ה"איפיונים השליליים" המיוחסים לבנינו, מופיעים מושגים כמו "חוסר כיוון כללי", "עולם ערכי מטושטש", "בלבול בין 'הלשנה' להגנה על ערכים", "חוסר הזדהות עם החברה הקיבוצית" וכו'. לא אכנס כאן להערכתן של "פניני הגות" אלו. די אם אביע את דעתי, כי בסוף המאה בה פעלו הוגים כפיאז'ה, אריקסון, קולברג, בטלהיים, פרויד ורבים אחרים, גם מתחום הפילוסופיה, מותר היה לצפות, כי בחומר המוגש לנו לא תהיה התעלמות ממורשת ההגות והמחקר, כאילו אלה לא היו כלל.

בית החרושת כמשל

עולמנו החינוכי הולך ומתמלא – מצד אחד, במושגי ייצור כמו איפיונים, תפוקה, מוצרים, תוצאות ותוצרת; כן עוסקים בו בשאיפות הפוליטיות, החברתיות והנורמטיביות של המחנכים והקהילה, כאילו רק למען המטרות ה"גדולות" הללו מוצדק בכלל להשקיע בבנינו. מצד שני, נעלמו מאיתנו כמעט לחלוטין השיקולים ה"פשוטים" של טובת ילדינו, כבני אדם צעירים בראשית דרכם. הס מלהזכיר קושיות כמו מה נחוץ לחייהם המיידיים, כאן ועכשיו, לצרכי צמיחתם הבריאה. בנוסף על זאת, מוצנעות היטב שאלות האמורות לטפל באופיה של סביבת הצמיחה ההולמת ביותר את בנינו, בתוך מציאותו הספציפית של הקיבוץ הבודד. וזאת לזכור: בעוד שישוב שמצויים בו כ-10 ילדים לכל שכבת גיל יכול להיחשב אצלנו כגדול יחסית, הנה עבור הילדים עצמם נחשבת חברתם זו כקטנה למדי.

מה נתרום להגות החינוכית?

בכל מקום בו נערך אצלנו דיון חינוכי, במאמרים ובהרצאות וכן במוסדות להכשרת עובדי החינוך הקיבוציים, נשמעת התפישה ה"חרישה", המתייחסת לנער כאילו היה אובייקט לאינטרסים החברתיים-פוליטיים של המחנכים או החברה. אמנם, כולם מודים כי המשימה איננה קלה, אלא שזה לא משנה את העיקרון. מסתבר שתרומתנו האחרונה לעולם העיון החינוכי, לקראת שנות ה-2,000, מסתכמת בביטול תפקיד הנעורים. מחברה שנוער השתתף בהקמתה ועמד במרכז האירועים, הפכנו לחברה הדוחקת את נעריה לעמדה של מושאים פסיביים בלבד, האמורים להשתכפל במתכונת כלשהי, או להיעזב לנפשם. כן, למרבה הפליאה, על אף כל מה שעברנו כבר, הקורים הללו עדיין חיים בתוכנו. נראה כי לא ירחק היום, עד שיציעו לנו להקים "מחנות תיקון" לבנינו.

להביט היטב במראה

לצד כל אלה, איננו מעלים כבר על דעתנו לשאול בקול רם כמה שאלות "קטנות", כמו מה מחייב את החברה הבוגרת? מה עלינו, כמחנכים, לעשות כדי להצדיק את התואר שאנו נושאים? היכן אחריותנו, התמדתנו, כללי ההתנהגות המחייבים אותנו וכדומה? אילו היטבנו להתבונן במראה העומדת מולנו, במקום לתקוף אותה, היינו מזהים בוודאי את דמותנו, בצורה מעודנת יותר, הנשקפת בה. אלא שקל יותר ומאיים פחות להשתלח בבנינו. בכל זאת, הייתי מציע למחלקת החינוך שלנו לאמץ אמות מידה נרחבות יותר, על מנת לשקול באמצעותן את כדאיות ההשקעה בחינוך, כי בנפש החברה כולה הדבר.

מתגעגעים ל"אח הגדול"?

ולבסוף, האם שמתם לב למשפט "בלבול בין 'הלשנה' להגנה על ערכים"? האם לא עלתה בראשכם השאלה: של מי ואילו ערכים? זהו תחום חשוב לבירור, שלצערי אנו מצויים בו בבלבול לא קטן. מבלי להיכנס לעומקו של הדיון הזה, הנה הדבר ה"גרוע" ביותר שניתן לומר על ערכי ילדינו הוא "האדם תבנית נוף מולדתו"? ואילו ה"טוב" ביותר היה, אילו לצד המורשת, הנקלטת באורח אוטומטי, תתקיים מערכת המאפשרת לבנים להשתתף בהתמודדות עם התהייה הזו, ואולי גם להכניס בה שיפור-מה על-ידי תרומה משלהם.

אף על פי כן, כדאי לזכור היטב: המהלך החינוכי איננו מעוצב בהכרח באופן ישיר, באמצעות המעשים ה"חינוכיים" שלנו. הוא נקבע, בדרך כלל, דווקא בעקיפין, על-ידי פירושם של החניכים את מעשינו וכוונותינו. על כן אסור להתעלם ממרכיב פעילותם החשובה של החניכים עצמם בתהליך צמיחתם. בלעדי השותפות הרצונית שלהם, אין טעם רב בדיבור על חינוך. וחוץ מזה, האם אין המשפט הנ"ל מזכיר למישהו את ימיו העליזים של "האח הגדול"?

משפחה

סימה טלמון

לגוף שלך מגיע תנובה

פרק נוסף ובו יובהר מדוע יש לכותבת הטור הזה שתי פלטות אובליות מפורצלן ואין לה מטריה, ואיך קיבל הגוף שלה את מה שמגיע לו

במסגרת סיורי הקפיטליסטיים שאני עורכת מעל דפי עיתון "ידיעות אחרונות" וניסיונותי הנואשים לעשות רווחים קלים ומהירים, נפלה עיני על מודעה מאירת עיניים: "שניים במחיר אחד". "או", אמרתי לעצמי "זה מה שאני אוהבת" וניגשתי לאותיות הקטנות. היה כתוב: "בחנויות שק"ם תלוש זה עם קניית המוצר, מזכה אותך בעוד מוצר וזה חינם".

המוצר שהיה תקף באותו יום נקרא פלטה אובלית מפורצלן. למען האמת, ואהיה גלויה אתכם, אין לי שום צורך בפלטה אובלית מפורצלן, אבל לא יכולתי לעמוד בפיתוי, כי שניים במחיר אחד זה דבר שאני לא יכולה להתגבר עליו. הלכתי לשק"ם, קיבלתי שתי פלטות אובליות מפורצלן, שילמתי עליהן מחיר של אחת ומאז הן מונחות אצלי כאבן שאין לה הופכין; וצוברות אבק.

ולילדיהם מחפיסות השוקולד שנשארו. הם אמנם מרימים גבה למראה חפיסת השוקולד הערומה והשאלה, "למה השוקולד ללא אריזה", עומדת ותלויה בינינו.

המבצע הבא שלא עמדתי בפניו היה משותף ל"קר-אופ", "עלית" ו"ידיעות אחרונות". גזרתי תלוש בו כתוב: "על כל קניה בסך 50 ש"ח ב"קר-אופ הריבוע-הכחול" – שוקולד "רוזמרי-סטליט" של עלית בחינם". "וואלה", אמרתי ודהרתי לכיוון ה"קר-אופ הריבוע הכחול." קניתי תחתונים לכל המשפחה וכמה זוגות גרביים ויצאתי עם טבלת שוקולד רוזמרי – חינם. כיף!

בעיתון של אמצע השבוע כתבו: "לגוף שלך מגיע תנובה". "איך הם יודעים מה מגיע לגוף שלי?" שאלתי את עצמי, אבל חדלתי לשאול, כאשר ראיתי שאפשר לרכוש גבינת קוטג' 5% ב-2.17 שקל במקום ב-2.89 שקל וגבינת שמנת "נפוליאון" עולה 3.64 שקל במקום 4.85 שקל. מיד הזמנתי מונית ספיישל וקפצתי לחנות ממבצע תנובה. המונית עלתה לי 10 ש"ח ומה שחסכתי היה קצת פחות... "רווח נקי" אמרתי בסיפוק וניגשתי לתת לגוף שלי את מה שמגיע לו.

אבל הדבר שאינני יכולה לסלוח לעצמי שהחמצתי היה כדלהלן: שחור על גבי לבן כתוב בעיתון: "משקיעים בקופות-גמל ומקבלים מטריה במתנה". "איך יודעים שאני צריכה מטריה?" שאלתי את עצמי וניגשתי לבנק לברר מה אני צריכה להשקיע על מנת לקבל מטריה. "מינימום 3,000 ש"ח, אמר לי פקיד חמור סבר. בשביל מטריה אני מוכנה להשקיע אפילו 4,000, אמרתי וניגשתי אל הגיזבר לקבל צ'ק.

כאן באה האכזבה. הגזבר לא הסכים לתת לי צ'ק. הוא אמר: "בשביל שיפוצים בבית – כן. בשביל מיקרוגל – כן, אבל בשביל קופות גמל – נייטו" אמר ופנה אל טורי המספרים שלפניו.

וכך הפסדתי את הזדמנות חיי להרוויח מטריה חינם.

שניים במחיר אחד, ושישכב בבית
צילום: סיוון פרג'

המשכתי לדפדף בעיתון והנה ראיתי שוב כותרת מאירת עיניים, שבאה להיטיב עמי: "שניים במחיר אחד". "השקם מכה שוב", אמרתי והלכתי לרכוש "קלין אנד קליר", שהוא תחליב לניקוי פנים.

למרות שיש לי במלאי כמה תחליבים, לא עמדתי בפני המציאה שהשק"ם הציע לי. הוספתי לשתי הפלטות האובליות את 2 בקבוקי תחליב הפנים, בתקווה שפעם אשתמש בהם.

במוסף של "ידיעות אחרונות" שמחתי להתבשר, שאם אקנה חמש חפיסות שוקולד מתוצרת "זהר הגליל" אזכה בנופש לכל החיים בבית קייט בשוויץ, כולל כרטיס טיסה זוגי ונופש מושלם, למשך שבוע, פעם בשנה כל שנה, בנוסף, הם הבטיחו הגרלה של 400 שעוני-ייד אופנתיים בין המשתתפים.

למרות סלידתי משוקולד קניתי 30 חפיסות. שלחתי שש מעטפות ובתוך כל אחת חמש עטיפות של שוקולד. מאז ועד היום וזה אני מחכה להודעה על זכייתי, ובינתיים חטפנו כולנו בחילה מהשוקולד. עד היום אנחנו מחלקים לידידנו

בקיבוץ הארצי

סיכום ישיבת המזכירות הרחבה ב-31.7.94

סדר היום:

1. אינפורמציה
2. הטיפול בתיקון עוותים בין הקיבוצים בתנועה.
3. יעדים ומטרות לשנת 1995.
4. הזכויות הנצברות והמוגנות של חברי הקיבוץ (אשור המלצות הצוות).

1. אינפורמציה נמסרה ע"י אמרי וגיורא.

א. צו עיקול של קיבוץ מרחביה על מוצרי-תכן.

* בית-המשפט הוציא צו עיקול על נכסי מוצרי-תכן לבקשת קיבוץ מרחביה, להבטחת "הלוואת-בעלים". כידוע, הנושא נמצא בבוררות עם קיבוץ דליה וקיבוצים אחרים שיש להם הלוואת בעלים והם ממתינים לתוצאות שמוסכם על התנועה שתיושמנה לגבי כולם. בקיבוץ מרחביה החליטו שלא להמתין יותר ולפנות לבית-המשפט שהוציא צו עיקול זמני. בפעולה זו, נשברה ההבנה שהיתה עם הקיבוצים המעורבים ונשבר הכלל התנועתי של בוררות ולא הסדרת יחסים בבית-המשפט.

* הוועד הכלכלי, החליט על ניתוק הקשרים בכל הנושאים הכלכליים (כולל הקשור להסדרי החובות) עם קיבוץ מרחביה. היבטים נוספים ידונו במזכירות הקבה"א לפני הבאת הנושא לדיון במועצה.

ב. ועדת סוארי להצעות להסדר משלים לחובות הקיבוצים עומדת לסיים דיוניה. יו"ר הועדה נפגש לאחרונה עם נציגי התנועות ונושאים שונים הוחלפו לעתונות. בוועדה הועלו עקרונות לטיפול ב"חובות-הבלון" שנשארו לקיבוצים רבים אחרי ביצוע ההסדר. בין העקרונות יש כאלה שמקדמים אפשרויות פתרון ויש אחרים שאיננו יכולים לקבל. הבעיה הבסיסית היא בנוסחת חישוב היקפם של חובות אלה. הנוסחה שהוועדה בחרה היא העתק נוסחת חישוב כושר ההחזר של הקיבוצים שלפיה "נשפטו" הקיבוצים בהסדר שנחתם ב-1989. הובטח לתנועות שהפחתת שווקם לנוסחה ישנה בדיון על הסדר משלים, גם כן היו הבטחות לגבי ביטוח פנסיוני לחברי הקיבוץ. התנועות דרשו גם שנוי בבסיס הנוסחה החזר ל-10 שנים ב-3.5% ריבית ולא ל-21 שנים ב-5.5%. שלושת הפרמטרים האלה לא אומצו על ידי הוועדה, כך שכושר ההחזר של הקיבוצים המקבל כמוגזם ולכן החוב הבלתי מוסדר שמוצע לטפל בו, הוא קטן יחסית.

בימים אלה נערכים דיונים בין התנועות לתכנון הפעולות והמאבקים שידרשו לשנוי, כאשר הוועדה תעביר המלצותיה.

* חברים במזכירות הרחבה ביקשו שיערך בהקדמות דיון בנושא למרות שההמלצות עדיין לא פורסמו. לכך קבעה המזכירות פגישה מיוחדת בשבוע הקרוב.

2. טיפול בעיוותים בטיפול בהסדרים עם התנועה וקיבוצים שונים ("צדק תנועתי")

* נושאי קיפוח ועוולות שנגרמו לקיבוצים שונים בתהליכי הסדרי החובות וקריסת תאגידים תנועתיים נדרש לטיפול ע"י פניות חברים רבים. חלק הקיבוצים בהסדר החובות כמסייעים או כמסתייעים נקבע לפי קריטריונים של שנה מסוימת. קיבוצים אחרים, בעלי חוב גדול שנוער להשקעות, נוצר אחרי שבנו שיכונים או הקימו תעשייה. עם המחיקה ישארו אלו כשעיקר ההשקעות מאחוריהם. לעומתם, קיבוץ זהיר בהשקעות ומקפיד על רמת-חיים צנועה יכול להישאר אחרי ההסדר כשעיקר ההשקעות הנדרשות לקיומו - עדיין לפניו (לינה משפחתית או הקמת מפעל וכו'). יש קיבוצים שנדרשים לסייע לאחרים. אחרי מספר שנים יכול הגלגל להתהפך ולא יהיו הסדרים חדשים לתיקון העוול.

הנושא נדון במזכירות הפעילה שהעבירה אותו כנושא עקרוני אל המזכירות הרחבה מתוך הצעה שיבחר צוות לעבודת המטה. לקראת העלאת הצעות למועצת התנועה. אחרי דיון ער, סוכם ברוב דעות (לא באחידות דעות):

א. יוקם צוות תנועתי לעיבוד המלצות לתיקון עיוותים בין הקיבוצים.

ב. "גבולות עבודת הצוות" יהיו לטיפול בנושאים הנובעים מתקופת ההסדרים (בערך משנת 1988) כשהדגש הוא על השלכות לעתיד.

ג. הצוות יוכל להמליץ גם בתחום מחויבות עתידית של קיבוצים לתנועה (באם מצבם ישתפר).

ד. כל המלצה מתבקשת לכלול ציון מקורות כלכליים ודרך להעברתם.

ה. פירוט כתב המינוי, יוכן ע"י הצוות עצמו כדי להציגו לאשור מועצת התנועה.

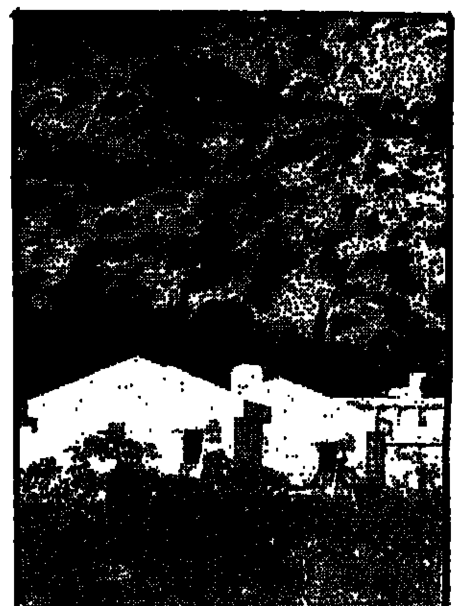
חבר ותיק יעבור דירה רק בהסכמתו
צילום: דוד עינב

3. מטרות ויעדים לתנועה לשנת 1995

המזכירות קיימה דיון שני על מטרות ויעדים לשנת 1995 שביחד עם מסגרת התקציב (ימי הפעילות) יהוו בסיס לתכנית העבודה. בדיון הרחב הוזכר שאנו עומדים לפני ועידה שתהליכי הדיון והחלטותיה ייושמו במשך השנה, ויהיה צורך בהתאמה של התכניות. אנו בתקופה שבה יש צורך בבניה וארגון התנועה מחדש, בנושאים הרלוונטיים לפי צרכי ורצון החברים. השינויים הקיצוניים בחלק מהקיבוצים ואלה הצפויים בתק"מ, ישפיעו חזק עלינו. במידת האפשר אנו נדרשים להיות מעורבים ולהשפיע על כיווני שינויים אלו. סוכם להציע למועצת התנועה את הבסיס הבא לפעילות ב-1995.

א. מטרות התנועה

(1) בניית מערכות תנועה מחודשות, מותאמות לצרכי ורצון חבריה בזיקה לתהליכי הועידה ה-16, אחרי צמצום וסגירת תאגידים כלכליים, הסכמי הסדרי החובות וצימצום מקורות התקציב.

(2) חידוש ההשתייכות לתנועה של כל הקיבוצים בהתאם להחלטות הועידה ה-16.

(3) צמיחה כלכלית, דמוגרפית ורוחנית-תרבותית של הקיבוצים.

(4) יצירת תכניות ארוכות טווח בכל קיבוץ. בתכניות אלה יבואו לביטוי השינויים הנדרשים בקיבוץ והתאמת המבנה המשקי לצורך ההקטנת הסיכונים וקליטת הצעירים בוגרי האוניברסיטאות.

ב. יעדי מערכת הפעילות המרכזית

1) התארגנות מחודשת של כל המערכת המרכזית על אגפיה ומחלקותיה לפי החלטות הוועידה.

2) הסדר מחודש של חברות כ"א מהקיבוצים בתנועה, אחרי בירור והחלטות נדרשים.

3) השלמת הסדרי החובות

4) טיפול ועזרה לקיבוצי הליווי והפיתוח. ארגון הטיפול הנקודתי בקיבוצים.

5) סיוע לקיבוצים הנאבקים על חברה שיתופית מתחדשת.

6) בניית כלים לעזרה הדדית.

7) דיונים והחלטות במטרה להשוואת הנטל בין הקיבוצים אחרי ההסדרים.

8) כלים לחשיבה ארוכת-טווח ובין-תחומית לקיבוצים ולתנועה.

9) הגברת השת"פ עם התק"מ ומאמץ להשפעה הדדית על ההתארגנות לפעילות התנועתית (בשתי התנועות ובמערכות המשותפות).

10) טיפול בצמיחה ע"י מציאת פתרונות למקורות הון ויזמות.

11) חיזוק השותפות הרעיוני.

12) זרוז צמצום הפעילויות הכלכליות של התנועה והעברת אחריותה מהתאגידים הכלכליים (או סגירתם).

13) טיפול בנושא הצעירים. ארגון הכלים והמסגרות ("תנועת צעירים") התמודדות עם צעירים ברצף הגילים (15-28) - הכולל שירות בצה"ל ומסלולי הלימודים שלאחריו - במטרה לקירבם לבחירה בקיבוץ.

14) מאמץ במישור הפוליטי להשגת התמיכה והמקורות לצרכי ממוש מטרות התנועה ויעדי המערכת המרכזית.

4. הזכויות הנצברות והמוגנות של חבר קיבוץ (אישור המלצות צוות בריכוז פאולה גלוזמן).

פאולה גלוזמן (רכזת המחלקה לחברה) הציגה המלצות צוות למימוש החלטות הועידה ה-15 בתחום זכויות החבר הנצברות. בצוות לקחו חלק: שושנה שגיא (מיסם), אריה שרייבר (כלכלה), מדו בייטר (ער"ס), אריאלה יעבץ, אלברטו קוריקן, חנה טל (מלווים חברתיים), שלמה כהן ואמיר גנז (משפטנים), ציפי נרי, דני לוז ומעירם קופר. המלצות הצוות נגעו לנושאים שונים שרק חלקם הם: "זכויות נצברות".

א. בטחון סוציאלי.

ב. עבודת החבר הותיק.

ג. צרכים חמריים ודיור.

ד. בריאות.

ה. עזרה לבנים.

ו. השכלה.

ז. הדמוקרטיה הקיבוצית והשיכבה הותיקה.

* ועדת החברה הציבורית (נבחרי המועצה) דנה בהצעות והמליצה להביאן לדיון במועצה. נשיאות המועצה החליטה מתוך שיקולי עומס הנושאים להעביר הדיון למזכירות הרחבה. פירוט ההצעות נמצא בחוברת (ואינו מובא בסיכומי הדיון במזכירות).

* בשנה האחרונה, הועלו הצעות מרחיקות לכת ע"י קבוצת חברים שמאמינים שהצעותיהם קשורות לנושא. על ההצעות החדשות לא נערך עדיין דיון תנועתי והמחלקה לחברה תרכז "עבודת המטה".

סיכום דיון המזכירות:

א. המזכירות מקבלת את ההצעות של הצוות כהנחיה תנועתית לקיבוצים, מלבד אלה שיוזכרו בסכום זה.

ב. כל ההמלצות לסיוע לבנים בגין הוריהם נדחו לדיון נפרד שיערך במזכירות. (אין הכרח לקשרן להמלצות האחרות).

ג. ההצעות תשמשנה כהנחיות לקיבוצים ובעתיד כבסיס לעדכונו של תקנון הקיבוץ.

ד. ישונו נוסחי הגדרת ההמלצות בשני נושאים:

(1) הצורך בביטוח פנסיוני יותאם ליכולתו של הקיבוץ ולמקורות (ס' 1).

(2) יש להגדיר שהעברת חבר ותיק לדירה שונה מזו בה הוא גר, תעשה בהסכמתו (ס' 3).

רשם: גיורא טורמן

הוגש ע"י מזכירות הקיבוץ הארצי

התשבץ הירוק

מיכאל בן-דרור

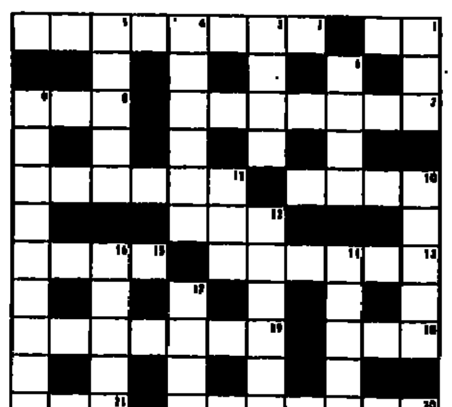

מאוזן

1. גדי תלק לשון (2)
2. העור למטה מימין והאדון שב לבגד הרקוד (8)
7. הזמן בלונדון, פריס וניו-יורק למשל, על החוף (3,4)
8. אחרונים כבדים מתוקים (3)
10. יום תיעובד ויום ת... בעמק (4)
11. קורע ברך רק סקס ודי (6) מ.
12. אחד בגן, למשל, ירוק (3)
13. מספיק עם הסכום בעיצומו של חורף (3,3)
15. כרת ברית עם האויב עם עפרון מאחורי האוזן (4)
18. שפך וחבר אופי (3)
19. מסכן, בתור טוב דווקא, למה לתלות (3, 4)
20. הצרה העתידית. אהלן (3,4)
21. השפן עשה רוח (3)

מאונך

1. עבד שדחוו בשקט במסגרית (3)
3. ספית לא נחמד (4)
4. מטבע זר כזיל, ידידותי בים (6)
5. ומי שב בצקו בקושי ענב (5) מ.
6. בעבר גולני נקשר לגולן, ומה הלאה? (4)
9. גברת דוקטור על הפתח, אימת הטירונים (4,5) מ.
10. נד בלכיש, (5)
11. קצת חיים ודי (3)
12. חד חריג בגבול הגן (3,3)
14. אילו דיברו סרה באגם (5)
16. יש לי בלון ואני בקרקס (5)
17. כבר שבוע מחפש את החתול בסדר (4)

פתרון לתשבץ 415

מבצע מבצע
2 - הלוח הירוק
פרסם מודעת דרושים בלוח הירוק של "הדף הירוק" (יום ג')
ותקבל בחינם הופעה נוספת ב"על המשמר" (יום ו')
ולהיפך
פרסם מודעת דרושים בלוח הירוק של "על המשמר" (יום ו')
ותקבל בחינם הופעה נוספת ב"הדף הירוק" (יום ג')
והכל במחיר 92 ש"ח לאינצ'+מע"מ
מודעת דרושים 2 - הלוח הירוק
מוכרת אותך במגזר הקיבוצי והעירוני

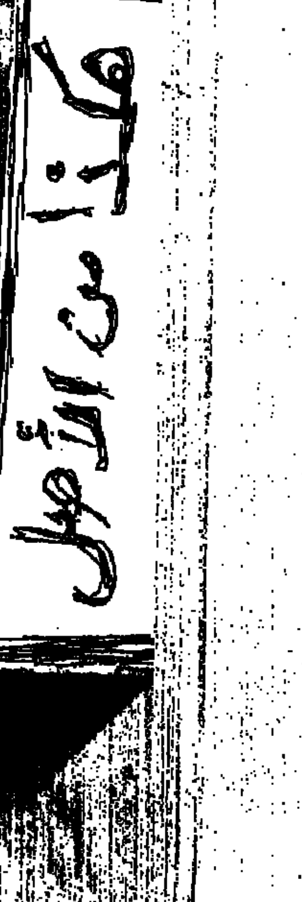

מרכז יד־טבנקין מבקש לגייס

פעיל/ה

לצורך פעילות בתחומי
כלכלה/סטטיסטיקה/אגירת נתונים
המעוניינים יפנו ליעקב שמיר (יזו)
מנהל יד־טבנקין – טל' 03־5344458

קיבוץ אפק
מחפש
קלנועית דו־מושבית
יד שנייה
לפרטים ביום: טל' 04־784061
או 04־784091

להשכרה
דירת שני חדרים בת"א
(דיזנגוף פינת בזל)
לפרטים – טל' 06־387273
או 06־387296

למכירה
קטפת כותנה אינטרנשיונל
מז־782 1985 + עגלת ביניים
טל – 08־574589
– 050־280820

למכירה מקרן וידאו ברקו – II
אוריגינלי (מעט שעות עבודה) מצוין להקרנה במקומות קבועים:
כיתות, בתי הארחה, אולמות וכו' מחיר הזדמנותי
פרטים נוספים:
מורג – מפעלי גרנות יום 06־321248 ערב 06־387246

למפעל רהיטים פעיל
דרוש מבנה בשטח של כ־1500 מ"ר
באזור המרכז
חשמל, 300 אמפר
לפנות ליעקב: 09־406120 או 050־289504

למכירה בהזדמנות
פיאט אונו S 70
שמורה ובמצב מצוין
טלפון: 03/312946

בת"א –
כיכר המדינה
חדר יפה לבחורה בדירת
אישה תמורת תשלום סמלי
פרטים בטל' 03־5462922

לקיבוץ אשדות יעקב איחוד
דרושה
אחות מוסמכת
רצוי עם ניסיון בקיבוץ
מגורים במקום
טל' ביום 06־756205
טל' בערב 06־756325

K&P אבטחה
מאבטחים/מאבטחות
לבתי ספר בתל־אביב
רובאי 03 פרופיל 65.
13 ש"ח לשעה +
בונוס גבוה
מתאים גם ללומדים בערב
03־5286837,
03־5252146 24 שעות

למפעל פלסטו־שק
ביבנה
דרושים/ות
1. אקסטרודריסטים מנוסים
2. דפסים בעלי ניסיון רב
◊ תנאים מצוינים למתאימים ◊
לתיאום פגישה להתקשר למרים בטלפונים
03־9611646 / 03־9611928

לקיבוץ נחשונים
דרושה **מטפלת מובילה**
לגן צעיר בעלת רקע מקצועי וקיבוצי
• ללא מגורים •
בוקר – אורה 03־9386490
אחה"צ וערב – הדר 03־9386460

לקיבוץ גנוסר
דרוש/ה **במב"ח/ית**
לעבודה במרכולית
לפרטים: 06־798856, 06־798853

דרוש/ה

אח/ות מוסמך/ת לעבודה במרפאה
בקיבוץ לחבות הבשן
חשוב! ניסיון קודם בעבודה במרפאה קיבוצית
טל': בבוקר – 06־952135 (אורית)
בערב – 06־952370 (אורית)
06־952146 (נעמה)

לקיבוץ בגליל המערבי
דרושים/ות
במב"חים/ות
לעבודה במטע האבוקדו
עדיפות לבעלי ניסיון
בהפעלת אפרונים
נא לפנות בכתב יד + קורות חיים לת"ד 2123 נהריה

למשתלת ביוון ירוק
במוצא תחתית
דרושים/ות
עובדים/ות
למשתלה וגינון
ניסיון קודם, הכרחי
לפנות בין השעות 16.00–19.00 בטלפון 02־346248 לעופר

לבית אריזה במושב פארן שבערבה
דרושות **שתי פקידות**
לשעות עבודה בלתי שגרתיות
מגורים במקום • התחלת עבודה 9/94
לפרטים: לפנות לניצה מלמד,
טל' בבוקר 07־581553/320, בערב 07־581798

מציל/ה

משרה חלקית
אחרי צבא
טל': בוקר 09־905050
ערב 09־448991

דרושה
בחורה עם לינה
לטיפול בילדה + עבודות בית
קלות + המלצות
03־6473666

למחלקת התרבות / מחלקת החינוך
בקיבוץ הארצי
דרוש/ה **מזכיר/ה**
הגדרת התפקיד: ניהול משרד
דרישות התפקיד: חבר/ת קיבוץ
שליטה במעבד תמלילים
כושר ארגוני
ניסיון נדרש: רצוי מזכיר/ה מקצועי/ת
נא לפנות לדרורה כוכבי, מח' תרבות, טל': 03־6925235
או לחנן בן דור, גיוס כוח אדם, טל': 03־6925326

למפעל "גמלי" קבוץ שריד דרוש
טכנאי אחזקה
נסיון בתעשיה, שלוש שנים
בתחום הידראוליקה, מכניקה
(מגורים רצוי בסביבה)
לפנות
לטל' 06־548111 – (יעל)

דרושה מטפלת
לילדה בת 4 ולתינוק
בן חצי שנה
בנוה אפק, ראש העין
למעוניינות, תוספת על
עזרה בעבודות הבית
03־9011564 רחל
03־9220589

ממיינת סיבובית
לתוצרת חקלאית
חדשה
טל' 08־592010

דרושים/ות
יוצאי/ות קיבוץ
לעבודות גינון
באזור המרכז
03־5283617 צור

דרושים
עובדים/ות
לעבודת משמרות במנפטה בדרום
לתיאום ריאיון, נא להתקשר
למלי 08־581668

דרושה בחורה
בגבעתיים לטיפול ב־3 ילדים
(4, 8, 12) ולניהול משק הבית
אפשרות לינה
בערב 03־5718195

לקיבוץ עין דור
דרוש/ה לשנת תשנ"ה
גנן/ת לגן מעורב (3–6 ½)
גנן/ת לגנון (2½–3 ½)
עדיפות לבוגרי אורנים
רצוי עם ניסיון קיבוצי
פרטים בטל' 06־768317 שושנה

מדור שליחות מחלקת חו"ל
מחפש
שליחים

לתקופה של כחודשיים, לעבודה בקהילות
יהודיות בחמ"ע (ברה"מ לשעבר)
מיועד לבעלי ניסיון בהדרכה
אין צורך בידיעת השפה הרוסית
נא לפנות לתאו/חנה טל' 9/03־5212001

מושב רם־און
מחפש
אחות
מגורים במקום
06־596918 להני
06־522375 למרגלית

אופר ללא לינה
לתינוקת במרכז ת"א
בבוקר – 03־6959993
אחה"צ ובערב
03־5226631

דרושה אופר
למשפחה ישראלית
בארה"ב
לבנות 4 ושנה וחצי
03־6760781

דרוש/ה לקיבוץ אלונים
מדריך/ה חברתי/ת לכיתות ג' – ד'
רצוי עם ניסיון קיבוצי
לעבודה עם צוות רציני ובעל ניסיון.
לפרטים: בבוקר 04־838227 (רחל)
בערב 04־838401 (עוזי)

מרכולית

• מעוניינים לקנות מקררים יד שנייה, לפנות אחה"צ לאותן, טל: 08־588837.
• דרושה שותפה שלישית לא מעשנת, $ 183, רמת־השרון, טל: 03־5400593.
• למכירה מיטת נוער מעץ ושולחן לסלון, אחה"צ, טל: 06־758337.
• למכירה גורי פוינטר ויסלה גזעיים, טל: 04־599[illegible]
• למכירה אופני מירוץ בוטקיה, טל: 320640־[illegible]
• מעוניין בערכה ללימודי צרפתית – גל, טל: 06־[illegible]
• למסירה כלבה בצבע שוקו עם חזה לבן בת [illegible], וכלבה חסקי סיבירית מעורבת עם זאב, בת [illegible] חודשים, טל: 06־756834, 06־756900.
• קיבוצניקית מחפשת שותפ/ה לדירה בר"ג, שעושה לפעילים, טל: 03־5222360.
• למכירה גורי דוברמן זכרים ושחורים, טל: 06־51[illegible]
• למכירה שמלת כלה בסגנון כפרי מצרפת 38, אחה"צ, טל: 04־895337.
• קיבוצניקית מחפשת שותפה לטיול למזרח, טל: 07־87[illegible], 07־872681, מאחה"צ.
• למכירה מזגן מפוצל 2.5 כ"ס במצב מעולה, [illegible] ש"ח, טל: 06־374221.
• מחפשת שותפ/ה שלישית קיבוצניקית לדירת 3 חדרים מרווחת ברמת־השרון, ליד המדרשה, $־[illegible], טל: 03־5408841.
• דרוש/ה שותפ/ה לדירה בגבעתיים, מיידי, $ [illegible], טל: 03־316998, בשבת, 06־933512.
• דרושה שותפה לדירת 3 חדרים בת"א, טל: 03־5[illegible]
• דרושים שותפים או זוג לא מעשנים, לדירת [illegible] בת"א מספטמבר, טל: 03־293377.
• מחפש לקנות טייפ סלילים במצב טוב, לפנות [illegible], טל: 09־524515.
• דרושה שותפה שלישית לדירת 3 חדרים בתל־אביב ליד האוניברסיטה, 1/2 חדר, $ 170, טל: 03־6412[illegible]
• למכירה פסנתר כנף מצוין, 500 ש"ח, טל: 06־[illegible]
• למכירה אקדח [illegible] מרק 3 9 מ"מ, שנת 93, [illegible] ש"ח, טל: 04־459444.
• למכירה טוסטוס פיאג'ו, שנת 91, טל: 717872־[illegible]
• למכירה גורי ספרינג ספנייל אנגלי גזעיים, עם [illegible], טל: 06־534157.
• ופרי קישור לכל אירוע, עם או בלי הומור, [illegible] בתחרוזים, טל: 08־442383.
• למכירה שידה, עגלה ומיטה לתינוק ועוד [illegible], טל: 06־759271.
• במרכז ר"ג שותפ/ה שלישית לדירת 4 חד', $ [illegible], טל: 03־5700215.
• דרושה שותפה שלישית 25+ לא מעשנת, לדירה ברמת ת"א, מספטמבר. טל: 03־5280095, מ־18.00, בלאו רונית.
• למכירה מחשב 286 [illegible] כונן קשיח 40 אומגה + כונן [illegible] + מקלדת, עכבר ג'ויסטיק + מסך צבעוני [illegible] 1500 שח, ב. 06־367995. ע. 06־321330
• דרוש/ה שותפ/ה צעיר/ה לא מעשנת לדירה [illegible] ר"ג 180 $ 03־5352255 בבוקר, 03־61[illegible]
• מחפשת שותפה לדירה 2 חד, בצפון ת"א, $250 [illegible] מאמצע ספטמבר 03־5463129.
• למסירה גור פודל כבן 3 חודשים ע. 895733־[illegible] 04־895724.
• דרושה שותפה שניה לדירת 2 חדרים בר"ג [illegible] 03־6741296, מספטמבר.
• למכירה אופני ספורט 12 הילוכים, 250 שח+ [illegible] אופנוע גיאבה 350 חדשה לגמרי 700 שח 04־78[illegible] בערב.
• למכירה פורד קפרי 78 אוטו׳+מזגן 06־583252 [illegible]
• דרושה שותפה שלישית לא מעשנת ברמת [illegible] $183 03־5400593.
• למכירה אופנוע 550 [illegible] + תוספות מצב [illegible] 06589661 חנן.
• למכירה גורי אמסטף+ תעודות 06־488508.
• למכירה גורי פוינטר ויסלה גזעים, 500 שח, 06־599[illegible]
• למכירה אופנוע דו שימושי סוזוקי dr 250 שנת [illegible], רביעית, 06־753278.
• למכירה מגבר בס מרשל 30w, 04־838305.
• דרוש שותף שני ל־3 חדרים במרכז ת"א [illegible] בשבוע 03־5248470 גליה.
• למכירה מגבר אונקיו+ רמקולים ווסטרה, 06־36[illegible]
• פיאט [illegible] מודל 91 למכירה 02־717872.
• חדר במרכז הרצליה תחבורה נוחה לבית ברל, 09־[illegible]
• למכירה 2 גורות גולדן רטריבר גזעיות ללאת [illegible] 07־594708/3.

אספקה קטנה

1789 / לא כדורסלנית

קיבוצניקית מהצפון בת 182/26, לא משחקת כדורסל ולא דוגמנית. בעלת תכונות חיוביות, שמחת חיים, חוכמת חיים. מבקשת להכיר חבר אמיתי, שגובהו לא פחות מ־1.80 מ', שכבר לא חושב על הדשא של השכן, לקשר רציני בלבד.

1790 / עובדת בגינה

בת 176/36 אנגלרסקסית, גרושה, אם לשתיים, סטודנטית לתעשיה וניהול. אוהבת צילום, שחייה ועבודה מסביב לבית בגינה, מחפשת את "המכסה" שלה, אחר שדומה לה וכמה שיותר. לא שמנה, ג'ינג'ית, גם בטבע וגם בצבע.

1791 / צחוק ושמחה

בת 160/36 אוהבת ללמוד ולהתנסות, לראות סרטים, לקרוא ספרים ולטייל, והרבה. גרה באזור המרכז, אוהבת לצחוק ולשמוח. רגישה ואוהבת, מחפשת בן זוג מקבל, לקשר שיביא להקמת משפחה.

1792 / לא חשוב הגובה

בת 49, אם לשלושה בוגרים, מאיזור המרכז. רומנטית בנשמתה, כנה וישירה עד כדי חוסר טקט, מבטיחה נאמנות ויחס אוהד לכל ניסיון אמיתי מהצד השני. חשובה לה מאוד האסתטיקה בכל שטחי החיים, אוהבת לרקוד, לנדוד, לרגוש, ולא משעמם לרגע על ידה. אם אתה נאה, לא חשוב הגובה, סקרן ספקן ואוהב דעת, המוכן להשקיע בקשר חברי, אינטימי ושוויוני ולא מעשן היא מחכה לך.

1793 / משקיעה בעסקים

בת 172/30 רווקה, נראית יופיו בת קיבוץ, חיה בתל־אביב, למדה אמנויות שונות והיום גם עוסקת בהן, מלמדת ומנחה, ומשקיעה זמן בעסקים. חשוב לה האיזון בין בית חם לקריירה פורחת בלי לוותר על אף אחד מהם, וגם להרוויח משניהם. רוצה אותך מבין, מקבל, נותן ומתפתח (לבד ויחד). ואת היתר נבדוק בעל־פה.

1794 / שולט באנגלית

בת 69, קיבוצניקית מהצפון, עליזה שמחה, בריאה, ונושמת נכון את החיים. לכן היא רוצה התחברות למטרת חברות עם חבר צעיר, בריא, עד גיל 70 כדי לבלות, לטייל, לשמוח, לשוחח. חשוב לה שיהיה גם קצת נייד ושולט בשפה האנגלית. כדאי לנסות, היא משעשעת במיוחד (ס.ב.)

1795 / חתיכה מקליפורניה

בת 50 תל־אביבית, אמריקנית, עליזה וספורטיבית, שהפער בין הגיל והמראה החיצוני והאישיות הוא תהומי ממש. היא פשוט תתיכה מקליפורניה שבחרה לחיות בארץ ולהכיר בחור, חבר ארצישראלי גזעי וטיפוסי, עד גיל 55. היא רוכבת על אופניים, משוגעת על המדבר והנגב, קבועה בחברה להגנת הטבע. ממך היא מצפה שלא תהיה מין סבא כבר, בעל יכולת לשוחח באנגלית. ושתרע שחוץ מלשבת בבית מול הטלוויזיה עם כוס תה, יש עוד כמה דברים לעשות.

• דרושה שותפה שלישית לדירה במרכז ת"א מגיל 25 ומעלה 03־5233824.
• למכירה גורי אמסטף + תעודות 06־488508.
• למכירה גורי קוקר ספנאיל גזעים ללא תעודות 06־488887.
• שותפ/ה מעל 27 לחדר מרוהט צפון ת"א $250 מספטמבר 03־6052372.
• למסירה טריר בן שנה עקב נסיעה לחו"ל. 04־459444.
• מעונינת להכנס כשותפה שלישית או שניה מאוקטובר בירושלים 09־683235.
• גורי תחש גזעיים למכירה אחה"צ 02־900459, ערב.
• דרושה שותפה שניה לדירת 2 חדרים בר"ג לא מעשנת ולא בע"ח $240 אמצע ספטמבר 6741296־03, אסנת 17.00.
• *דרושה קיבוצניקיות המצאים חלקית בעיר, לחדר גדול ומרוהט בדירה יפה. טל: 5231116־03.*

1796 / חם ואמין

מורה בת 52, בת קיבוץ לשעבר, פנויה, רגישה, ועדינה מעוניינת לבנות קן משפחתי חם ואמין. מעבר לזה, את הכול היא מוכנה לספר בפגישה בשניים.

1797 / מוסיקה וספרות

בת 163/54 פנויה מקיבוץ בגליל, אקדמאית, עוסקת בחינוך, נראית טוב, חובבת מוסיקה, ספרות, טיול ודו־שיח, תיאטרון טוב וגם בית. מחפשת בן זוג איכותי, מפרגן, מתעניין וחם.

1798 / מוזיאונים ושחייה

בת 46 פנויה אקדמאית, עורכת במוסד ציבורי, חברת קיבוץ וחיה בתל־אביב. חובבת ספרות, קולנוע, תיאטרון ומוזיאונים, וגם שחייה. מחפשת אדם עם שאר־רוח וחוש הומור, לא "כבד", עד גיל 58. מחפשת חבר.

1799 / העושר שבאושר

מחפשת חבר בן 48־50, עם העושר שבאושר. חם ואוהד, שבאמת מחפש חיים של יחד. היא קיבוצניקית מהצפון.

1800 / חיים בכפר

בת 29 רווקה מקיבוץ בעמק בית־שאן, רוצה להכיר בחור עד גיל 39 מאזור עפולה והעמקים, שרוצה בהקמת בית, משפחה וחיים בכפר.

1801 / דרום־אמריקני רציני

הוא תושב חוזר מדרום־אמריקה, בן 64, קיבוצניק לשעבר, רציני והוגן, מעוניין דווקא ליצור קשר עם קיבוצניקית עד גיל 57 לפרק ב' ופורה בחיים. חי היום באזור המרכז.

1802 / אוהב את הארץ

בן 47, קיבוצניק מהצפון, אוהב את הארץ, גיאוגרפיה, טבע, צילום וקריאה מכל הסוגים, מחפש חברה עד גיל 40, רצוי קיבוצניקית, מושבניקית וכל בחורה שהיא טובה אמינה ומוכנה תתקבל בברכה.

1803 / בעל לב חם

חבר קיבוץ צפוני בן 61, אב לבנים בוגרים, רוצה מאוד לפתוח דף חדש, ולכן מחפש חברה לחיים משותפים. הוא רציני, בעל לב חם ובקיצור בן אדם. ממוצא דרום־אמריקני, וזה מסביר הכול.

1804 / קשר בונה

בן 30, פעם היה קיבוצניק, היום חי במרכז. מגדיר את עצמו: "חתיך, פנוי, מעניין, איכותי". ולכן הוא מעוניין בבחורה רזה עד גיל 28, יפה ומצחיקונת, שאוהבת את החיים לקשר בונה.

1805 / לקחת, לתת

את שיודעת בשקט ובתבונה לנהל חיי משפחה, שיהיה נעים להיות חלק ממנה, לקחת, לתת, שתאהבי חיים במושב ואת השיתוף המעורבב הזה של עבודה ופרנסה, וחיי בית ומשפחה, שתהיה מעורה ומעורבת בנעשה בכפר ובמרינה, שתאהב ספר ושיחה, ושתהיה חברה. ואדם בנשמתה. (רצוי לא מעשנת) מחכה לך בן 54 יליד הארץ, פנוי אב לשלושה (גדולים), חקלאי בנשמתו אבל גם פתוח ומוכן לשינויים.

1806 / אהבת אמת

בן 173/33 קיבוצניק מהצפון הלא רחוק, רציני, פתוח חם וכן, מאמין בזוגיות ואושר הקיים באהבת אמת, מחפש בת זוג דומה, מבטיח לתת צ'אנס לעצמו ולה.

המען למכתבים ופניות (בכתב בלבד): סימה באר (באשר) "אספקה קטנה", "הדף הירוק", "על המשמר", רח' חומה ומגדל 2, ת"א

ארוחת ארבע

שנה עברה ושוב תפוח בדבש

גרדה כהן

■ סלחו לי כל ידידי, אבל כ־13 השנים שאני כותבת את המדור הזה, הספקתי כבר לפרסם את כל עוגות הדבש שלי. ובכל זאת, אי־אפשר בלי תפוח ודבש, ומכיוון שהעולם גדול, הצלחתי למצוא לכם משהו שעוד לא עשיתם.

חיתוכי דבש

החומרים: חלבונים מ־3 ביצים, 280 גרם סוכר, 50 אגוזי פקן קצוצים גס, 3 כפות מלאות דבש, אובלטים לבנים (את האובלטים קונים. אפשר קטנים ואפשר עיגולים גדולים.)

מקציפים את החלבונים עם סוכר ודבש. מכניסים את האגוזים הקצוצים גס ובוחשים על האש, עד שהעיסה נפרדת מהכף והסיר. מורחים את העיסה על האובלטים הקנויים, מכסים עם אובלט שני, שמים משקל ומחכים שזה יתייבש. אם השתמשתם באובלטים גדולים, (ורווקא מומלץ), צריך לחתוך לריבועים אחרי הייבוש.

עוגיות מפולפלות

עוגיות אלו ידועות בגרמנית בשם PFEFFERKUCHEN.

מרתיחים רבע קילו דבש ורבע קילו סוכר תוך בחישה. מקררים עד שהתמיסה פושרת, מכניסים 120 גרם שקדים טחונים עם הקליפה, 20 גרם ציטרונט קצוץ, 20 גרם צימוקים קצוצים, כפית קינמון, חצי כפית ציפורן וקורט פלפל לבן. מערבבים רבע קילו קמח לבן ברבע קילו קמח מלא וחפיסת אפיון, מוסיפים לעיסה ונוצר בצק חצי קשה. את הבצק צריך להעמיד במקרר ליומיים! אחר כך ממיסים עוד חצי חבילה אפיון במעט מים ומוסיפים לבצק. לשים היטב. מרדדים לעובי של חצי אצבע וחותכים ריבועים בגודל של קלף משחק. מורחים בביצה בלולה בחלב. בכל פינה שמים חצי שקד ובאמצע שלושה חצאי שקדים. אופים בחום בינוני לצבע זהוב. (נשמר הרבה זמן).

כיסי תפוחים

מערבבים קילו תפוחי עץ חצי חמוצים וחצי מתוקים, קלופים והתוכים, בקצת קינמון וספל סוכר חום. שמים לילה שלם במקרר. מכינים בצק פריך מ־1/2 קילו קמח, מעט צפורן, 250 גרם חמאה (או מרגרינה), 2 ביצים, 1 כף סוכר ו־2 כפות מים קרים או מיץ פרי. לשים בצק ונותנים גם לו לנוח במקרר. למחרת מרדדים את הבצק דק דק, חותכים עיגולים עם צלחת בגודל בינוני, שמים מילוי תפוחים ביד רחבה, סוגרים היטב, מורחים בביצה וסוכר ואופים בחום לא גבוה קרוב לשעה.
בתיאבון ושנה טובה.

המרכז לייעוץ מקצועי ושיקום של התנועה הקיבוצית
פותח
משפחתון

לגילאי 12-17 עם בעיות הסתגלות
המשפחתון בפיקוח ומימון
משרד העבודה והרווחה / אגף ילד ונוער
לפרטים והרשמה
נא לפנות לנירה לי־אור טל. 03־7520772